

Potom všetci z Júdska donášali do zásobárni desatinu obilia, muštu a oleja. ¹³ Za dozorcov nad zásobami som ustanovil kňaza Šelemiáša, zákonníka Sadoka a z levitov Fadaiaša, za ich pomocníka Chanana, syna Mataniášovho syna Zakura, lebo ich pokladali za spoľahlivých. Ich úlohou bolo rozdeľovať svojim bratom. - ¹⁴ Pamätaj mi to, môj Bože, a nezabudni na moje dobré skutky, ktoré som urobil pre Boží dom a v jeho službe!

Nariadenia proti znesväcovateľom soboty. - ¹⁵ V tých dňoch som videl v Júdsku takých, ktorí šliapu v sobotu lis, prinášajú snopy, nakladajú na osly víno, hrozno, figy a ktovie aké bremená a dopravujú to v sobotný deň do Jeruzalema. Napomínal som ich vážne, aby v takýto deň nenúkali potraviny na predaj. ¹⁶ Aj Týrčania, ktorí tam bývali, donášali ryby a všeličo na predaj a predávali v sobotu Júdovcom v Jeruzaleme. ¹⁷ Preto som vyčítal júdskym šľachticom a povedal som im: „Akú nepravosť to pášete, že znesväcujete sobotný deň!?“ ¹⁸ Nerobili to aj naši otcovia? A náš Boh dopustil na nás a na toto mesto všetko toto nešťastie! A vy ešte rozpaľujete hnev na Izrael tým, že znesväcujete sobotu!“ ¹⁹ A len čo padli na jeruzalemské brány tône pred sobotou, rozkázal som pozatvárať vráta a vydal som rozkaz, že ich neslobodno otvoriť - až po sobote. Okrem toho som k bránam postavil zopár svojich služobníkov, aby v sobotný deň nevošlo dnu ani jedno bremeno. Kramári a predavači všelijakých vecí, ktoré mali na predaj, nocovali teda raz i druhý raz vonku pred Jeruzalemom. ²¹ Vtedy som im pohrozil a povedal som im: „Prečo nocujete pred múrom Ak to urobíte ešte raz, vzťahnem na vás ruku.“ Od toho času už neprišli v sobotu. ²² Potom som rozkázal levitom, aby sa očistili a prišli strážiť brány, aby tak bol sobotný deň zasvätený. ²³ Pamätaj mi, môj Bože aj toto a odpusť mi podľa množstva svojho zľutovania!

Zakročenie proti cudzozemským ženám. - ²⁴ V tých dňoch som tiež videl Židov, ktorí si vzali za ženy Ašdodanky, Amončianky a Moabčianky. Aj ich deti hovorili spolu ašdodsky a nevedeli rozprávať po židovsky, ale hovorili rečou toho či onoho národa. ²⁵ Dohadoval som sa s nimi, nadával som im, bil a šklbal poniektorých mužov a zaprisahával ich na Boha: „Nevydávajte svoje dcéry za ich synov, ani neberte ich dcéry za manželky svojim synom ani sebe samým!“ ²⁶ Nezhrešil tým izraelský kráľ Šalamún?! V toľkých národoch sa nenašiel kráľ, čo by mu bol roveň. Bol miláčikom svojho Boha a Boh ho ustanovil za kráľa nad celým Izraelom. No i jeho zviadli na hriech ženy, cudzinky. ²⁷ Nuž či nám treba počúvať aj o vás, že všetko toto veľké zlo tiež pášete a prehrešujete sa proti svojmu Bohu tým, že si beriete za ženy cudzinky?!“

²⁸ Zo synov Jojadu, ktorý bol synom najvyššieho kňaza Eljašiba, jeden tiež bol zaťom Sanbalata Choronského, preto som ho zahnal od seba. - ²⁹ Pamätaj to, môj Bože, tým, ktorí poškrvnili kňazstvo a tú zmluvu, ktorú si s kňazmi a s levitmi uzavrel!

Zakončenie Knihy. - ³⁰ Tak som ich očistil od všetkého pohanského a ustanovil som povinnosti pre kňazov a pre levitov, pre každého v jeho práci, ³¹ ďalej aby donášali drevo v určených časoch a takisto prvotiny. - Pamätaj, môj Bože, toto na moje dobro!

KNIHA TOBIÁŠ

Prológ 1,1-2

I. ¹ Kniha príbehov Tóbiho, syna Tobiela, syna Ananiela, syna Aduela, syna Gabaela, syna Rafaela, syna Raguela. Patril do Azielovho potomstva a do Neftaliho kmeňa. ² Za čias panovania asýrskeho kráľa Salmanasara bol odvedený do zajatia z Tisbe, ktoré je južne od Neftaliho Kádeša v Hornej Galilei, nad Asorom smerom na západ, na sever od Fogoru.

I. Skúšky a utrpenia spravodlivých 1,3 - 3,17

Tóbiho vernosť Božiemu zákonu. - ³ Ja, Tóbi, som kráčal po cestách pravdy a konal spravodlivé skutky po všetky dni môjho života. Veľa milosrdenstva som preukázal bratom z môjho kmeňa a národa, ktorí odišli so mnou ako zajatci do Ninive v asýrskej krajine. ⁴ Ešte keď som žil vo svojej vlasti, v izraelskej krajine - vtedy som bol mladý -, celý kmeň môjho otca Neftaliho odpadol od domu môjho otca Dávida a od mesta Jeruzalema, ktoré bolo vyvolené zo všetkých kmeňov Izraela, aby tam všetky kmene prinášali obetu. Tam bol postavený chrám, Boží príbytok, posvätený pre všetky pokolenia až naveky. ⁵ Všetci moji bratia a dom môjho praotca Neftaliho prinášali na všetkých vrchoch Galiley obetu býkovi, ktorého urobil izraelský kráľ Jeroboam v Dane. ⁶ Iba ja sám som často chodieval do Jeruzalema na sviatky, ako predpisuje pre celý Izrael večný zákon. Do Jeruzalema som prinášal prvotiny úrody, prvorodené s desiatkami z dobytku a prvotiny zo strihania oviec. ⁷ Odovzdával som to všetko kňazom, Áronovým synom, na oltár. Desiatok pšenice, vína, oleja, granátových jabĺk a iného ovocia som dával Léviho synom, ktorí slúžili v Jeruzaleme. Druhý desiatok som šesť rokov predával za peniaze a každý rok som ich použil v Jeruzaleme. ⁸ Dával som to sirotám a vdovám a prisťahovalcom, ktorí žili spolu s Izraelitmi. Prinášal som to a dával som im to každý tretí rok; jedli sme to podľa prikázania Mojžišovho zákona a podľa rád, ktoré mi dala Debora, žena nášho starého otca Ananiela, matka môjho otca, lebo môj otec zomrel a zanechal ma ako sirotu. ⁹ Keď som sa stal mužom, vzal som si za manželku Annu z potomstva nášho rodu a z nej sa mi narodil syn, ktorému som dal meno Tobiáš.

Zajatie a prenasledovanie. - ¹⁰ Keď ma odviekli do zajatia do Asýrska, dostal som sa ako zajatec do Ninive. Všetci moji bratia a tí, čo boli z môjho rodu, jedli pokrmy pohanov. ¹¹ Ja som sa však chránil jesť z nich. ¹² A pretože som celým srdcom ostal verný svojmu Bohu, ¹³ Najvyšší mi dal milosť a priazeň u Salmanasara a zaobstarával som mu všetko, čo potreboval. Chodieval som do Médska nakupovať pre neho, až kým nezomrel. V tom čase som v Rages v Médsku u Gabriho syna Gabaela uložil mešec s desiatimi talentami striebra.

¹⁵ Keď Salmanasar zomrel, kráľom sa namiesto neho stal jeho syn Sennacherib. Moje cesty do Médska sa skončili a odvtedy som tam už nemohol ísť. Za dní Salmanasara som vykonal mnoho skutkov milosrdenstva bratom z môjho rodu. ¹⁷ Svoj chlieb som dával hladným a svoj odev nahý a keď som videl mŕtveho z môjho národa, vyhodeneho za ninivské hradby, pochoval som ho. Takisto som tajne pochoval jedného, čo kráľ Sennacherib zabil, keď zutekal z Judey v dňoch súdu, ktorý nad ním vykonal Kráľ neba pre jeho rúhania. Lebo vo svojom hneve dal zabiť mnohých z Izraela. Ja som ich telá skrýval a pochovával. Sennacherib ich hľadal, a nenašiel ich. ¹⁹ Ktosi z Ninivčanov však šiel a udal ma kráľovi, že ich ja pochovávam. Keď som sa dozvedel, že to kráľ o mne vie a že ma hľadá, aby ma zabil, naľakal

som sa a ušiel som. ²⁰ Všetok majetok mi skonfiškovali a prepadol v prospech kráľovej pokladnice. Ostala mi iba moja manželka Anna a môj syn Tobiáš. ²¹ Ale neprešlo ani štyridsať dní, čo ho jeho dvaja synovia zavraždili a ušli do hôr Araratu. Kráľom sa namiesto neho stal jeho syn Asarhaddon, ktorý ustanovil za správcu nad celým hospodárstvom kráľovstva Achikara, syna môjho brata Anaela, a mal najvyššiu moc nad celou jeho správou. ²² Achikar prosil za mňa a ja som sa mohol vrátiť do Ninive. Achikar bol totiž najvyšším dvorným čašníkom, strážcom pečate a správcom a dozorcom daní za asýrskoho kráľa Sennacheriba a Asarhaddon ho ponechal v úrade. On bol môj synovec, z môjho príbuzenstva.

Tob2

II. Tóbiho slepota, trpezlivosť a manželkine výčitky. - ¹ Za vlády kráľa Asarhaddona som sa teda vrátil do svojho domu a vrátili mi aj moju manželku Annu a môjho syna Tobiáša. Na slávnosť Letníc - čo je sviatok siedmich Týždňov -, pripravili mi skvelú hostinu a sadol som si k stolu. ² Keď ho prestreli a pripravili veľa jedál, povedal som svojmu synovi Tobiášovi: „Chod' von a ak nájdeš chudobného z našich bratov, zajatých v Ninive, ktorý celým srdcom ostal verný Pánovi, prived' ho a bude stolovať so mnou. Dočkám, syn môj, kým sa nevrátiš.“ ³ A Tobiáš vyšiel hľadať niekoho z našich chudobných bratov. Keď sa vrátil, povedal mi: „Otče!“ Ja som mu odvetil: „Čo je, syn môj?“ On vrazil: „Jedného z nášho národa uškrtili a nechali ho mŕtveho na námestí.“ ⁴ I vyskočil som, nechal som jedlo bez toho, že by som sa ho bol dotkol, a mŕtveho som odniesol z námestia a ukryl som ho v jednom dome, kým nezapadne slnko, aby som ho mohol pochovať. ⁵ Keď som sa vrátil, umyl som sa a v žalosti som prijal pokrm. ⁶ Pri ňom som si spomenul na slová proroka Amosa, ktoré vyslovil nad Betelom:

„Všetky vaše sviatky sa zmenia na smútok
a všetky vaše piesne na nárek.“

⁷ I plakal som. Keď zapadlo slnko, šiel som vykopať jamu a pochoval som ho. ⁸ Moji susedia sa mi posmievali a hovorili: „Tento človek sa vôbec nebojí! Už ho raz pre takúto vec hľadali a chceli ho zabiť! No sotva im unikol, a už opäť pochováva mŕtvych.“ ⁹ Keď som ho pochoval, umyl som sa, v noci som prišiel domov a zaspal som na dvore pod stenou. Tvár som si nezakryl, lebo bolo teplo. ¹⁰ Nevedel som, že na stene nado mnou sú vrabce. Do očí mi padol ich teplý trus a spôsobil mi beľmo. Chodil som po lekároch, aby ma vyliečili, ale čím viac ma natierali liekmi, tým väčšími sa mi oči zat'ahovali škvrnami, až som celkom oslepol. Štyri roky som bol slepý a všetci moji bratia preto trpeli. Dva roky sa staral o moju výživu Achikar, kým neodišiel do Elymaidy.

¹¹ V tom čase moja manželka Anna konala doma za mzdu ženskej práce; spracúvala vlnu ¹² a dodávala ju zákazníkom a oni jej platili. Na siedmy deň mesiaca dystri dotkala látku a odovzdala ju zákazníkom. Oni jej vyplatili celú mzdu a dali jej do daru aj kozliatko na hostinu. ¹³ Keď sa vrátila domov, kozľa začalo bľačať. Zavola som si ju a spýtal som sa jej: „Odkiaľ je to kozľa?! Aby nebolo ukradnuté! Vráť ho jeho majiteľom; veď my nesmieme jesť nič ukradnuté!“ ¹⁴ Ona mi povedala: „Dostala som ho ako dar mimo zárobku!“ Ale ja som jej neveril a opakoval som, aby ho vrátila majiteľom. A hanbil som sa za to pred ňou. Ona mi posmešne odvrkla: „Kde sú tvoje

skutky milosrdenstva?! Kdeže je tvoje dobré správanie?! Už sa ukázalo, čo z toho máš!“

Tob3

III. Tóbiho modlitba. - ¹ So zarmútenou dušou som vzdychal a plakal. A vzlykavo som sa začal modliť:

² „Pane, ty si spravodlivý
a spravodlivé sú všetky tvoje skutky.
Všetky tvoje cesty sú milosrdenstvo a pravda;
ty súdiš celý svet.

³ Teraz si, Pane, spomeň na mňa a zhliadni na mňa!
Netrestaj ma za moje hriechy,
ani za hriechy a nedbalosť mojich otcov,
ktorými sme sa previnili proti tebe,
⁴ lebo sme neposlúchali tvoje prikázania.
Preto si nás vydal za korisť, do zajatia a na smrť,
aby sme boli na posmech, ohováranie a potupu u všetkých národov,
medzi ktoré si nás rozohnal.

⁵ Aj teraz sú správne všetky tvoje súdy,
keď ma tresceš za moje hriechy a za hriechy mojich otcov,
lebo sme nezachovávali tvoje prikázania
a nekráčali sme po ceste tvojej pravdy.

⁶ Urob teda teraz so mnou, ako sa ti páči;
a rozkáž odňať môj život,
aby som odišiel z povrchu zeme a obrátil sa na prach.
Je pre mňa lepšie zomrieť ako žiť,
lebo som musel počúvať nepravdivé výčitky
a je mi veľmi smutno.
Rozkáž, Pane, nech ma opustí táto tieseň;
prepust' ma do večného príbytku
a neodvracaj odo mňa svoju tvár, Pane!
Lepšie je pre mňa zomrieť,
ako skusovať takú veľkú tieseň vo svojom živote
a počúvať také potupné výčitky.“

Utrpenie a modlitba Sáry. - ⁷ V ten istý deň aj Sára, dcéra Raguela, čo býval v médskom meste Ekbatany, počula od jednej slúžky svojho otca potupné výčitky. ⁸ Bola totiž vydatá za siedmich mužov a zloduch Asmodej ich zabil prv, než k nej vošli ako k manželke. Slúžka jej povedala: „Ty hrdúsiš svojich mužov! Vydala si sa už za siedmich mužov a ani s jedným si neokúsila šťastie. ⁹ Prečo s nami tak tvrdo zaobchádzaš? Preto, že ti zomreli mužovia? Chod' za nimi! Nech už nikdy nevidíme z teba ani syna ani dcéru!“ ¹⁰ V ten deň Sára veľmi zosmutnela a plakala. Vyšla do hornej izby svojho otca a chcela sa obesit'. No potom sa zamyslela a povedala si: „To

by potupovali môjho otca a hovorili by: „Mal si jediná milovanú dcéru, a ona sa ti z nešťastia obesila.“ A tak by som zarmútila svojho starého otca a priviedla by som ho do hrobu. Lepšie bude, ak sa neobesím, ale budem úpenlivo prosiť Pána, aby som zomrela a nemusela už počúvať hanebné výčitky v tomto živote.“

¹¹ V tej chvíli vystrela ruky k obloku a modlila sa:

„Zvelebený si, Pane, milosrdný Bože,
a zvelebené je tvoje sväté a vznešené meno naveky.
Nech ťa velebí všetky tvoje diela naveky.

¹² A teraz, Pane, obraciam svoju tvár a svoje oči k tebe.

¹³ Rozkáž, aby som odišla z povrchu zeme
a nemusela už počúvať hanebné výčitky.

¹⁴ Ty vieš, Pane, že som čistá od akejkoľvek nečistoty s mužom

¹⁵ a nepoškvrnila som svoje meno
ani meno môjho otca v krajine zajatia.

Som jediná dcéra svojho otca:

On nemá syna, ktorý by zaujal jeho dedičstvo,
a nemá ani brata ani blízkeho príbuzného,
aby som sa mohla stať jeho manželkou.

Už mi zomrelo sedem mužov:

načo mám ešte žiť?!

Ale ak nechceš, aby som zomrela,
zhliadni na mňa, Pane, a zmiluj sa nado mnou,
aby som už viac nemusela počúvať potupné výčitky.“

Vypočutie Tóbiho a Sárinej modlitby. - ¹⁶ V tej istej chvíli bola vypočutá modlitba obidvoch pred Božou velebou ¹⁷ a bol poslaný Rafael uzdraviť obidvoch: Tóbimu odstrániť belmo z očí, aby očami videl Božie svetlo, a Raguelovu dcéru Sáru dať Tóbiho synovi Tobiášovi za manželku a oslobodiť ju od zloducha Asmodeja. Ved' podľa práva patrila Tobiášovi, a nie tým všetkým, čo si ju chceli vziať. V tú istú chvíľu sa Tóbi vrátil z nádvorja do svojho domu a Raguelova dcéra Sára zostúpila z hornej izby.

II. Cesta Tobiáša s anjelom Rafaelom do Ekbatan 4,1 - 12,22

Tob4

IV. Tóbiho testament: otcovské napomenutia a rady. - ¹ V ten deň si Tóbi spomenul na peniaze, ktoré uložil u Gabaela v médskom Rages. ² A povedal si v duchu: „Žiadal som si smrť! Mal by som teda zavolať svojho syna Tobiáša a povedať mu o tých peniazoch prv, ako zomriem!“ ³ I zavolať svojho syna Tobiáša, ten prišiel k nemu a on mu povedal: „Syn môj, keď zomriem, dôstojne ma pochovaj! Cti si svoju matku a neopúšťaj ju po všetky dni jej života! Rob, čo sa jej páči, a ničím nezarmucuj jej ducha!“ ⁴ Pamätaj, syn môj, na to, že podstúpila veľa nebezpečenstiev pre teba, keď si bol v jej lone! Keď zomrie, pochovaj ju v jednom hrobe vedľa mňa!

⁵ Po všetky dni svojho života pamätaj, syn môj, na Pána a neopováž sa zhrešiť a prestúpiť jeho príkazy! Konaj dobro po všetky dni svojho života a nechod' po cestách neprávnosti! ⁶ Ak sa budeš usilovať o pravdu, budeš mať úspech vo svojich dielach ako všetci, čo konajú spravodlivosť. ⁷ Svoj majetok používaj, syn môj, na skutky milosrdenstva! Nikdy neodvracaj svoju tvár od chudobného, aby sa neodvrátila Božia tvár od teba! ⁸ Konaj skutky milosrdenstva, syn môj, podľa toho, koľko máš! Ak máš veľa, dávaj z toho viac; ak máš málo, neboj sa konať dobro aj z mála! ⁹ Tak si pripravíš dobrý poklad na deň núdze. ¹⁰ Veď milosrdenstvo oslobodzuje od smrti a chráni pred cestou do temnôt. ¹¹ Ten, kto koná skutky milosrdenstva, prináša Najvyššiemu dar, ktorý sa mu ľúbi.

¹² Chráň sa, syn môj, každého smilstva. A najmä manželku si vezmi z potomstva svojich otcov. Neber si cudzinku, ktorá nie je z kmeňa tvojho otca, lebo sme synmi prorokov. Noe, Abrahám, Izák a Jakub sú naši prví praotcovia. Pamätaj, syn môj, že oni všetci si brali manželky zo svojich príbuzných a boli požehnaní vo svojich deťoch a ich potomstvo bude dedičom zeme. ¹³ Preto, syn môj, miluj svojich bratov a nevyvyšuj sa v srdci nad bratmi, synmi a dcérami svojho ľudu, a z nich si vezmi ženu. Pýcha je prameňom skazy a veľkého nepokoja. V záhaľčivosti je zas veľká chudoba a bieda, lebo záhaľka je matka hladu.

¹⁴ Nech neostane u teba mzda nijakého človeka, ktorý bude u teba pracovať, ale daj mu hneď výplatu. Ak budeš takto slúžiť Bohu, dostaneš aj ty odmenu. Daj pozor, syn môj, na to, čo robíš, a svojím správaním ukáž, že si dobre vychovaný. ¹⁵ Čo sa nepáči tebe, nerob ani ty inému! Nepi víno až po opilosť a nech ťa nesprevádza opilosť na tvojej ceste. ¹⁶ O svoj chlieb sa podel' s hladným a o svoj odev s nahým! Z toho, čoho máš dosť, rob dobro a tvoje oko nech nie je skúpe, keď konáš dobro. ¹⁷ Rozdávaj štedro svoj chlieb a lej svoje víno pri pohrebe spravodlivých, ale nedávaj ich hriešnikom!

¹⁸ Hľadaj radu u každého múdreho človeka a nepohrdni nijakou užitočnou radou! ¹⁹ V každom čase dobroreč Pánovi, svojmu Bohu, a pros ho, aby ti bol vodcom na cestách, aby sa ti vydarili všetky činy a zámery. Lebo ani jeden národ nemá v moci svoj zámer, ale všetko dobré im dáva sám Pán. Veď koho chce, toho Pán pozdvihne, a koho chce, toho poníži až na dno podsvetia. Pamätaj teda, syn môj, na tieto príkazy a nedovoľ, aby sa ti vytratil zo srdca.

²⁰ A teraz, syn môj, chcem ti niečo povedať: Uložil som u Gabriho syn Gabaela v médskom Rages desať talentov striebra. ²¹ Neboj sa, syn môj, že sme schudobneli. Budeš mať veľké bohatstvo, ak sa budeš báť len Boha a chrániť sa akéhokoľvek hriechu a robiť dobre pred Pánom, svojím Bohom.“

Tob5

V⁵. Rafael Tobiášovým sprievodcom na ceste. - ¹ Tu Tobiáš odpovedal svojmu otcovi Tóbimu: „Budem robiť všetko, čo si mi rozkázal, otče. ² Ale ako dostanem tie peniaze od Gabaela? Ani on mňa nepozná, ani ja nepoznám jeho. Aký znak mu ukážem, aby ma poznal, uveril mi a dal mi tie peniaze? Ale ani cestu do Médska nepoznám, aby som ta zašiel.“ ³ Tóbi odpovedal svojmu synovi Tobiášovi: „Dal mi potvrdenku s vlastnoručným podpisom a ja som mu dal svoj. Rozdelili sme ju na dve časti a každý z nás si vzal jednu časť. Uložil som ju pri peniazoch. Už je to dvadsať rokov, čo som u neho uložil tie peniaze. Teraz si syn môj, nájdí spoľahlivého človeka,

ktorý by šiel s tebou! Zaplatíme mu za celý čas, kým sa nevrátiš. Chod' teda ku Gabaelovi a vyzdvihni uňho tie peniaze!“

⁴ Tobiáš išiel hľadať človeka, ktorý by šiel s ním do Médska a ktorý by poznal cestu. Tu videl pred sebou stáť anjela Rafaela, ale ani netušil, že je to Boží anjel. ⁵ A povedal mu: „Odkiaľ si, mladý muž?“ On mu povedal: „Som z tvojich bratov, synov Izraela, a prišiel som sem hľadať prácu.“ Tobiáš pokračoval: „Poznáš cestu, čo vedie do Médska?“ ⁶ On odpovedal: „Áno, bol som tam niekoľko ráz a dobre poznám všetky cesty. Často som chodil do Médska a dostal som prístrešie u nášho brata Gabaela, ktorý býva v médskom Rages. Z Ekbatán do Rages je to celkom dva dni cesty. Rages je totiž v horách a Ekbatany sú na rovine.“ ⁷ Tobiáš mu povedal: „Počkaj ma, mladý muž, idem to oznámiť svojmu otcovi. Potrebujem totiž, aby si šiel so mnou; dám ti tvoju mzdu.“ ⁸ On mu odvetil: „Počkám ťa, len sa nebav.“ ⁹ Tobiáš šiel a oznámil svojmu otcovi Tóbimu: „Našiel som človeka z našich bratov, zo synov Izraela.“ On mu povedal: „Zavolaj mi toho človeka, aby som zistil, z akého rodu pochádza, z akého je kmeňa a či je spoľahlivý, aby šiel s tebou, syn môj.“ ¹⁰ Tobiáš vyšiel von a zavolať ho: „Mladý muž, môj otec ťa volá.“

Vošiel k nemu a Tóbi ho prvý pozdravil. On mu vravel: „Želám ti veľa radostí.“ Tóbi mu odpovedal: „Akúže môžem mať ešte radosť?! Som slepý človek a nevidím nebeské svetlo. Žijem v temnotách ako zomrelí, ktorí už nikdy svetlo neuvidia. Zaživa som medzi mŕtvymi. Počujem hlas ľudí, ale ich nevidím.“ Rafael mu povedal: „Neboj sa, čoskoro ťa Boh uzdraví! Neboj sa!“ Tóbi mu povedal: „Môj syn Tobiáš chce ísť do Médska. Nemohol by si ísť s ním a viesť ho? Dám ti, čo si zaslúžiš, brat môj.“ On mu vravel: „Budem môcť ísť s ním; poznám všetky cesty. Často som chodil do Médska. Poprechodil som všetky jeho roviny a hory a poznám všetky cesty doň.“ ¹¹ Opýtal sa ho: „Brat môj, z akého rodu si a z ktorého kmeňa? Povedz mi to, brat môj.“ ¹² On odvetil: „Načo ti treba vedieť kmeň?“ I povedal mu: „Chcem vedieť pravdivo, či syn si a aké je tvoje meno.“ ¹³ On vravel: „Ja som Azariáš, syn veľkého Ananiáša z tvojich bratov.“ ¹⁴ Tóbi mu povedal: „Vitaj a buď zdravý, brat môj! Ale nehnevaj sa, brat, že som chcel poznať tvoj pravý rod. Ty si môj príbuzný a z dobrého, vynikajúceho rodu. Poznal som Ananiáša a Nátana, dvoch synov veľkého Semeliáša. Oni putovali so mnou do Jeruzalema a klaňali sa tam so mnou Pánovi a neodbočili z pravej cesty. Tvoji bratia sú dobrí ľudia; si z dobrého kmeňa. Buď vítaný!“ ¹⁵ A dodal: „Ja ti dám za odmenu drachmu na deň a všetko, čo budeš potrebovať spolu s mojím synom. Chod' teda s ním ¹⁶ a ešte ti pridám na mzde.“ ¹⁷ On mu povedal: „Pôjdem s ním, neboj sa. Zdraví pôjdeme a zdraví sa vrátíme k tebe, lebo cesta je bezpečná.“ On mu vravel: „Buď požehnaný, brat môj.“ Potom sa obrátil na svojho syna a povedal mu: „Priprav, syn môj, čo treba na cestu a chod' s týmto mojím bratom. Boh, ktorý je na nebi, nech vás až ta chráni a nech vás v zdraví privedie späť ku mne. Jeho anjel nech vás sprevádza svojou ochranou, syn môj!“ Tobiáš sa šiel pripraviť a vybral sa na cestu. Pobožkal svojho otca a matku a Tóbi mu povedal: „Chod' v zdraví!“

¹⁸ Vtedy sa matka pustila do plaču a hovorila Tóbimu: „Prečo si pustil preč moje dieťa! Nie je on oporou našej staroby, on, čo vchádzal a vychádzal pred nami? ¹⁹ Načo sú nám peniaze?! Ony sú iba smetami oproti nášmu synovi! ²⁰ Zaobíšli by sme sa s tým, čo nám dal Pán pre život.“ ²¹ On jej povedal: „Nerob si starosti! Náš syn v zdraví odchádza a zdravý sa nám vráti. Tvoje oči ho uvidia v deň, keď sa k tebe vráti zdravý. Nerob si starosti, neboj sa o nich, sestra! ²² Pôjde s ním dobrý anjel, jeho cesta sa vydarí a vráti sa zdravý.“ ²³ I prestala plakať.

VI. Tobiáš a ryba. - ¹ Mladík odišiel a anjel s ním. Aj pes bežal s nimi a sprevádzal ich. Šli obaja spolu, keď ich zastihla prvá noc; utáborili sa pri rieke Tigris. ² Keď si šiel mladík umyť nohy do rieky, vymrštila sa z vody veľká ryba a chcela mu odhryznúť nohu. Mladík vykrikoval. ³ Ale anjel naň zavolať: „Chyť ju a pevne drž!“ Mladík rybu uchopil a vytiahol ju na breh. ⁴ Anjel mu povedal: „Vypitvi túto rybu a vezmi jej žľč, srdce a pečeň a schovaj si ich: ostatné vnútornosti vyhod'. Jej žľč, srdce a pečeň možno použiť ako liek.“ ⁵ Mladík rybu vypitval a žľč, srdce a pečeň si vzal. Časť ryby upiekol a zjedol druhú časť zasolil a odložil. ⁶ Potom šli obaja spoločne ďalej, kým sa nepriblížili k Médsku. ⁷ Vtedy sa mladík opýtal anjela: „Brat Azariáš, aká liečivá sila je v rybom srdci a pečeni a v žľči?“ ⁸ Odpovedal mu: „Keď rybie srdce a pečeň spáliš na dym pred mužom alebo ženou, ktorých trápi diabol alebo zlý duch, odíde od nich všetko trápenie a zbavia sa ho naveky. ⁹ Žľč je na potretie očí človeku, keď ich zatiahlo beľmo. Potom sa na beľmo dýchne a oči ozdravejú.

Plánovanie manželstva. - ¹⁰ Keď prišli do Médska a už sa blížili k Ekbatanám, ¹¹ Rafael povedal mladíkovi: „Brat Tobiáš!“ On odvetil: „Prosím.“ On mu povedal: „Túto noc musíme prenocovať u Raguela. Je to tvoj príbuzný a má dcéru, menom Sáru. ¹² Okrem Sáry však nemá ani syna ani inú dcéru. Ty si zo všetkých mužov jeho najbližší príbuzný, aby si ju dostal za ženu. A máš právo, aby si dostal aj majetok jej otca ako dedičstvo. Je to veľmi múdre, statočné a dobré dievča a jej otec je šľachetný človek.“ ¹³ A dodal: „Ty máš právo, aby si si ju vzal. Počúvaj ma teda, brat môj! Dnes večer budem hovoriť s otcom o dievčati, aby ti ho dal za nevestu. Keď sa vrátíme z Rages, urobíme svadbu. Ja viem, že Raguel ti ju nemôže odoprieť a sľúbiť inému. Lebo keby ju dal inému mužovi, zomrel by podľa nariadenia Mojžišovej knihy, ak sa dozvie, že ty máš dedičské právo dostať jeho dcéru za ženu, a nijaký iný človek. Počúvaj ma teda, brat môj! Dnes večer budeme hovoriť o tomto dievčati a zasnúbime ti ho. Keď sa vydáme na spiatočnú cestu z Rages, vezmeme ho a odvedieme ho so sebou do tvojho domu.“

¹⁴ Vtedy Tobiáš namietol Rafaelovi: „Brat Azariáš, počul som, že ju už dali siedmim mužom a tí zomreli v tú istú noc vo svojej svadobnej izbe, keď k nej vošli. A počul som o nich rozprávať, že ich zabil zlý duch. ¹⁵ Preto sa bojím, že ju miluje a jej neublíži, ale zabije každého, kto by sa k nej chcel priblížiť. Som jediným synom svojho otca: Bojím sa, aby som nezomrel a nevoviedol život môjho otca a mojej matky do hrobu v bolesti nado mnou. Oni nemajú iného syna, ktorý by ich pochoval.“

¹⁶ Anjel mu povedal: „Nepamätáš sa na príkazy svojho otca, ktorý ti nariadil, že si máš vziať manželku zo svojho príbuzenstva? Počúvaj ma teda, brat môj! Nerob si starosti z toho zlého ducha, ale vezmi si ju. Ja viem, že ju dostaneš dnes večer za ženu. ¹⁷ Keď potom vojdeš do svadobnej izby, vezmi časť pečene a srdce ryby a vlož to na žeravú pahrebu z kadidelnice. Zlý duch zacíti vôňu, čo z nej vystúpi, a ujde a už sa pri nej nikdy viac nezjaví. ¹⁸ A keď k nej pôjdeš, najprv obaja vstaňte a modlite sa. Proste nebeského Pána, aby ste dosiahli milosť a spásu. Neboj sa, lebo tebe bola určená od vekov. A ty ju uzdravíš, pôjde s tebou a verím, že budeš z nej mať synov a budú tí ako bratia. Nerob si starosti!“ ¹⁹ Keď Tobiáš počul Rafaelove slová, že Sára je jeho sestrou z príbuzenstva jeho otca, tak sa do nej zamiloval, že k nej prilipol celým srdcom.

VII. Prijatie v Raguelovom dome. - ¹ Keď prišli do Ekbatán, povedal Tobiáš Rafaelovi: „Brat Azariáš, zaveď ma rovno k nášmu bratovi Raguelovi.“ A on ho zaviedol do domu Raguela. Našli ho sedieť pri vrátnach jeho dvora a pozdravili ho prví. On im povedal: „Pekne vás zdravím, bratia, vitajte!“ A uviedol ich do svojho domu. ² Svojej žene Edne povedal: „Ako veľmi sa tento mladík podobá na môjho brata Tóbiho!“ ³ Edna sa ich spýtala: „Odkiaľ ste, bratia?“ Odpovedali jej: „My sme z Neftalihu synov, ktorí boli odvedení do zajatia v Ninive.“ ⁴ Vravela im: „Nepoznáte nášho brata Tóbiho?“ Riekli jej: „Poznáme ho.“ Opýtala sa ich: „Ako sa má?“ ⁵ Oni jej vraveli: „Je zdravý a má sa dobre.“ A Tobiáš dodal: „To je môj otec.“ ⁶ Tu Raguel vyskočil, pobožkal ho a začal plakať. Potom povedal: „Buď požehnaný, syn môj! Si synom dobrého, vynikajúceho otca. Aké nešťastie, že taký spravodlivý a dobročinný muž oslepol!“ A s plačom sa hodil Tobiášovi, synovi svojho brata, okolo krku. ⁷ Aj jeho žena Edna nad ním plakala. A ich dcéra Sára sa dala tiež do plaču. ⁸ Potom Raguel zabil barana zo stáda a pripravil im bohaté pohostenie.

Tobiáš dostáva Sáru za manželku. - ⁹ Keď sa umyli a očistili a zasadli k stolu, povedal Tobiáš Rafaelovi: „Brat Azariáš, povedz Raguelovi, aby mi dal moju sestru Sáru za manželku.“ ¹⁰ Raguel začul tieto slová a povedal mladíkovi: „Jedz a pi a buď veselý dnes večer, lebo niet človeka, ktorý by mal právo vziať si moju dcéru Sáru okrem teba, brat môj. A ani ja ju nesmiem dať inému mužovi, len tebe, lebo ty si môj najbližší príbuzný. Musím ti však, syn môj, otvorene povedať celú pravdu: ¹¹ Dal som ju už siedmim mužom z našich bratov a všetci zomreli v tú noc, keď k nej vošli. A teraz, syn môj, jedz a pi! Pán to už zariadi.“ ¹² Tobiáš odvetil: „Nebudem jesť ani piť, kým nevykonáš, o čo ťa žiadam.“ Raguel mu teda povedal: „Dobre, urobím to! Dostaneš ju podľa nariadenia Mojžišovej knihy, lebo ti je aj z neba určené, že ju máš dostať. Vezmi si svoju sestru; odteraz ty si jej bratom a ona je tvojou sestrou. Dostávaš ju dnes a navždy. Nech vás túto noc chráni nebeský Pán, syn môj, a nech vám preukáže milosrdenstvo a daruje pokoj.“ ¹³ Raguel zavolať svoju dcéru Sáru. Keď prišla k nemu, chytil ju za ruku, odovzdal ju Tobiášovi a vyhlásil: „Vezmi si ju! Podľa zákona a nariadenia zapísaného v Mojžišovej knihe ti ju dávam za manželku. Vezmi si ju a priveď ju v zdraví k svojmu otcovi. A nebeský Boh nech vás sprevádza v pokoji.“ ¹⁴ Zavolať jej matku, rozkázal priniesť listinu a napísal manželskú zmluvu, že mu ju dávajú za ženu podľa nariadenia Mojžišovho zákona. Potom začali jesť a piť. ¹⁵ Tu Raguel zavolať svoju ženu Ednu a povedal jej: „Sestra, priprav inú izbu a zaveď ju tam.“ ¹⁶ Ona odišla, postlala, ako jej povedal, zaviedla ju tam a dala sa nad ňou do plaču. Potom si utrela slzy a povedala jej: ¹⁷ „Maj dôveru, dcéra moja! Nebeský Pán nech premení tvoj žal na radosť. Len maj dôveru, dcéra moja!“ A vyšla von.

VIII. Prvá noc novomanželov. - ¹ Keď prestali jesť a piť, rozhodli sa ísť spať. Mladíka odprevadili a zaviedli ho do spálne. ² Vtedy si Tobiáš spomenul na Rafaelove slová, vybral z kapsy, ktorú mal so sebou, rybie srdce a pečeň a vložil to na žeravú pahrebu z kadidelnice. ³ Vôňa ryby odpudila zlého ducha, ktorý ušiel do končín Horného Egypta. Rafael sa hneď odobral za ním, dal ho tam do okov a vrátil sa. ⁴ Keď rodičia odišli a zavreli dvere izby, Tobiáš vstal z lôžka a povedal Sára: „Vstaň, sestra!

Modlime sa a prosme nášho Pána, aby nám preukázal milosrdenstvo a spásu.“⁵ Ona vstala a začali sa modliť a prosiť Pána, aby im daroval spásu. Začali slovami:

„Zvelebený buď, Bože našich otcov,
a nech je zvelebené tvoje meno po všetky veky vekov!
Nech ti dobrorečia nebesia
i všetko tvoje stvorenie po všetky veky!

⁶ Ty si stvoril Adama
a utvoril si Evu, jeho ženu, aby mu pomáhala a podporovala ho.
Z oboch vzišlo celé ľudské pokolenie.
Ty si povedal:
„Nie je dobre človeku samému;
urobme mu pomoc, ktorá mu bude podobná.“

⁷ Teraz si neberiem túto moju sestru z chlipnosti,
ale s čistým úmyslom.
Zmiluj sa dobrotivo nado mnou i nad ňou,
aby sme sa spoločne dožili staroby.“

⁸ Nato obaja povedali: „Amen, Amen!“⁹ A potom celú noc spali.
Ale Raguel vstal, vzal so sebou sluhov a šli vykopať hrob.¹⁰ Lebo si povedal:
„Ak by zomrel, aby sme neboli všetkým na posmech a na potupu.“¹¹ Keď ho vykopal, vrátil sa Raguel domov, zavolať svoju ženu¹² a povedal jej: „Pošli jednu zo slúžok, nech sa ide pozrieť, či žije. Ak je mŕtvy, pochováme ho, aby sa to nik nedozvedel.“¹³ Poslali teda slúžku, rozsvietili lampu a otvorili dvere: Ona vošla dnu a našla ich ležať a obidvoch spať.¹⁴ Keď slúžka vyšla oznámila im, že žije a že sa nič zlého nestalo.¹⁵ Tu zvelebovali nebeského Boha a hovorili:

„Zvelebený si, Bože, všetkým čistým zvelebovaním!
Nech ťa zvelebujú všetci po všetky veky!
¹⁶ Zvelebený si za to, že si ma potešil
a že sa nestalo, čoho som sa obával,
ale urobil si s nami podľa svojho veľkého milosrdenstva.
¹⁷ Zvelebený si za to,
že si sa zmiloval nad dvoma jedináčikmi.

Preukáž im, Pane, milosť a spásu
a doved' ich život do konca
v radosti a v milosti.“

¹⁸ Potom Raguel rozkázal svojim sluhom, aby zahrnuli jamu skôr než rozvidnie.

Svadobná hostina. - ¹⁹ Svojej manželke kázal, aby napiekla veľa chleba. Sám šiel do stáda, priviedol dve teliatka a štyri barany; rozkázal ich zabiť a začali pripravovať hostinu.²⁰ Potom zavolať Tobiáša a pod prísahou mu povedal: „Za štrnásť dní odtiaľto nikam neodídeš, ale ostaneš tu, budeš jesť a piť so mnou a potešíš dušu mojej dcéry, ktorá zakúsila toľko príkorí.“²¹ Z toho, čo mám, si polovicu vezmi a vráť sa v zdraví k svojmu otcovi. I druhá polovica bude vaša, keď ja a moja žena

zomrieme. Maj odvalu, syn môj! Ja - som tvoj otec a Edna tvoja matka; my sme tvoji rodičia ako i tejto tvojej sestry odteraz a navždy. Maj odvalu, syn môj!“

Tob9

IX. Vyzdvihnutie uložených peňazí. - ¹ Potom Tobiáš zavolał Rafaela a povedal mu: ² „Brat Azariáš, vezmi si štyroch sluhov a dve ťavy a vyprav sa do Rages. Choď ku Gabaelovi, odovzdaj mu potvrdenku, prevezmi peniaze a prived' ho so sebou na svadbu. ³ Ved' vieš, že otec počíta dni a ak budem čo len jeden deň meškať, veľmi ho zarmútím. ⁴ A vidíš, ako ma Raguel zaprisahal a jeho prísahu nemôžem porušiť.“ ⁵ Rafael, štyria sluhovia a dve ťavy odišli do médskeho Rages a dostali prístrešie u Gabaela. Rafael mu odovzdal jeho potvrdenku a povedal mu, že si Tóbiho syn Tobiáš vzal Raguelovu dcéru za manželku a že ho pozýva na svadbu. Gabael priniesol zapečatené mešce a odpočítal ich. Potom ich naložili na ťavy. ⁶ Zavčas rána spoločne vyrazili a šli na svadbu. Keď prišli do Raguelovho domu, našli Tobiáša sedieť za stolom. On vyskočil a pozdravil Gabaela, ktorý ho s plačom požehnal a hovoril: „Vynikajúci syn vynikajúceho, spravodlivého a dobročinného muža! Nech Pán dá nebeské požehnanie tebe i tvojej žene, aj otcovi a matke tvojej ženy. Nech je zvelebený Boh, že som uvidel svojho bratranca Tóbiho v tebe, ktorý sa mu tak podobáš!“

Tob10

X. Tobiášovi rodičia ustarostení o syna. - ¹ Tóbi každý deň počítal dni, ktoré Tobiáš potreboval na cestu ta a späť. A keď tie dni uplynuli a jeho syn neprichádzal, ² myslel si: „Azda ho tam zdržali? Alebo Gabael zomrel a Tobiášovi nemá kto dať peniaze?“ ³ A začal sa zarmucovať. ⁴ Jeho žena Anna hovorila: „Môj syn zahynul a už nie je medzi živými! Preto neprichádza.“ Začala nariekať a žalostiť za svojím synom: ⁵ „Beda mi, dieťa moje, svetlo mojich očí, že som ti dovolila odísť!“ ⁶ Tóbi jej vravel: „Bud' ticho a nerob si starosti, sestra, náš syn sa má dobre. Zaiste ich tam zdržali. Ved' človek, čo s ním išiel, je spoľahlivý a je z našich bratov. Nezarmucuj sa pre neho, sestra, čoskoro sa vráti.“ ⁷ Ona mu však vravela: „Nechaj ma a neklam ma! Moje dieťa zahynulo.“ A hneď vybehla pozrieť na cestu, ktorou odišiel jej syn. Tak to robila každý deň a nedala sa nikým presvedčiť. Keď zapadlo slnko, vracala sa dnu, žiaľila celú noc a nespala.

Návrat Tobiáša so Sárou do Ninive. - ⁸ Keď uplynulo štrnásť dní svadby, ktoré si Raguel prísahou vyrútil pre svoju dcéru, Tobiáš šiel za ním a povedal: „Prepusť ma. Lebo viem, že môj otec a moja matka sa vzdali každej nádeje, že ma ešte niekedy uvidia. Preto ťa, otče, prosím, aby si ma prepustil a vrátim sa k svojmu otcovi. Ved' som ti už vysvetlil, v akom rozpoložení som ho zanechal.“ ⁹ Raguel povedal Tobiášovi: „Ostaň, syn môj, ostaň u mňa! Ja pošlem poslov k tvojmu otcovi Tóbimu a oznámia mu, čo je s tebou.“ Ale on povedal: „V nijakom prípade. Prosím ťa, nechaj ma vrátiť sa k môjmu otcovi.“ ¹⁰ Tu Raguel vstal, odovzdal Tobiášovi jeho ženu Sáru a polovicu svojho majetku: sluhov a slúžky, ovce a dobytok, osly a ťavy, i odevy, peniaze a nádoby. ¹¹ Tak ich prepustil a keď sa s ním lúčil, povedal: „Bud' zdravý, syn môj, a šťastnú cestu. Nebeský Pán nech ochraňuje teba a tvoju manželku

Sáru a nech uvidím vaše deti prv, ako umriem.“¹² Potom pobozkal svoju dcéru Sáru a povedal jej: „Dcéra moja, cti si svojho svokra a svoju svokru, lebo oni sú odteraz tvojimi rodičmi tak, ako tí, čo ťa zrodili. Choď v pokoji, diet'a moje! Nech počúvam o tebe dobré správy, kým žijem.“ I rozlúčil sa s nimi a prepustil ich.¹³ Edna povedala Tobiášovi: „Syn môj a brat milovaný, nech ťa Pán šťastne privedie domov, aby som videla tvoje deti a deti mojej dcéry Sáry prv, ako umriem, aby som sa tak potešila pred Pánom. Ja ti dávam svoju dcéru do opatery. Nezarmúť ju ani jeden deň po všetky dni svojho života! Choď, syn môj, v pokoji! Ja som odteraz tvoja matka a Sára tvoja sestra. Kiež sa nám všetkým darí po všetky dni nášho života!“ Oboch pobozkala a prepustila ich v zdraví.¹⁴ Tobiáš odchádzal od Raguela s radosťou a velebil Pána neba a zeme, kráľa všetkých, že riadil jeho cestu úspešne. A žehnal Raguelovi a jeho žene Edne: „Kiež si vás ctím ako svojich rodičov po všetky dni vášho života!“

Tob11

XI. Tóbiho uzdravenie od slepoty. - ¹ Keď sa na spiatocnej ceste priblížili ku Kaserínu, ktorý je oproti Ninive, Rafael povedal: ² „Vieš v akom stave sme zanechali tvojho otca. ³ Poponáhľajme sa pred tvojou ženou a pripravme dom, kým prídu ostatní. ⁴ Vezmi so sebou aj žlč z ryby.“ A vyrazili obaja spoločne. Bežal s nimi aj pes. ⁵ Anna sedávala a vyzerala na cestu, ktorou odišiel jej syn. ⁶ A keď ho videla prichádzať, povedala jeho otcovi: „Syn ti prichádza, aj ten muž, čo ho sprevádzal!“ ⁷ Rafael povedal Tobiášovi prv, ako prišiel k otcovi: „Viem, že sa mu oči opäť otvoria. ⁸ Potri mu oči rybou žlčou! Liek zaberie a bel'mo sa mu z očí odlúpne. Tvoj otec zasa nadobudne zrak a bude vidieť svetlo.“

⁹ Anna mu bežala v ústrety, hodila sa svojmu synovi okolo krku a povedala mu: „Že ťa zas vidím, syn môj! Teraz už môžem zomrieť.“ A plakala. ¹⁰ Aj Tóbi vstal a hoci sa potkýnal, vyšiel pred vráta dvora. Tobiáš pribehol k nemu ¹¹ s rybou žlčou v ruke, dýchol mu do očí, podoprel ho a povedal: „Neboj sa, otče!“ Potrel mu liekom oči a nechal ho pôsobiť. ¹² Potom oboma rukami odlúpol bel'mo z kútikov jeho očí. ¹³ Tóbi sa mu hodil okolo krku, plakal a hovoril: „Zasa ťa vidím, syn môj, svetlo mojich očí!“ ¹⁴ A pokračoval:

„Nech je zvelebený Boh!

Nech je zvelebené jeho veľké meno!

Nech sú zvelebení všetci jeho svätí anjeli!

¹⁵ Lebo on ma udrel, ale potom sa nado mnou zmiloval.

A teraz vidím svojho syna Tobiáša!“

Tobiáš vošiel s radosťou do domu a z celého srdca velebil Boha. Potom oznámil svojmu otcovi, že sa jeho cesta vydarila a priniesol peniaze. Aj to, ako si vzal Raguelovu dcéru Sáru za manželku a že prichádza aj ona a už je celkom blízko pri ninivskej bráne.

¹⁶ Vtedy Tóbi vyšiel svojej neveste k ninivskej bráne naproti a radoval sa a velebil Boha. Keď ho obyvatelia Ninive videli prichádzať, ako kráča vo svojej plnej sile a nik ho nevedie za ruku, veľmi sa divili. A Tóbi vyznával pred nimi, že sa Boh nad ním zľutoval a otvoril mu oči. ¹⁷ Potom sa Tóbi priblížil k Säre, manželke svojho syna Tobiáša, a požehnal ju: „Vítam ťa dcéra moja! Nech je zvelebený tvoj Boh, ktorý ťa priviedol k nám, dcéra! Nech je požehnaný tvoj otec a nech je požehnaný môj syn

Tobiáš a buď požehnaná aj ty, dcéra moja! Vojdi do svojho domu v zdraví, s požehnaním a s radosťou. Vojdi, dcéra moja!“¹⁸ V ten deň naplnila radosť všetkých židov, čo bývali v Ninive.¹⁹ K Tobiášovi prišli aj Achikar a Nadab, jeho bratanci, a blahozelali mu.²⁰ A sedem dní slávil Tobiášovu svadbu s radosťou.

Tob12

XII. Rafael sa dáva poznať; jeho náuka a rady. - ¹ Keď sa svadba skončila, Tóbi zavolať svojho syna Tobiáša a pripomenul mu: „Nezabudni dať odmenu človekovi, čo šiel s tebou, a niečo aj pridať k dohodnutej sume.“² On mu odpovedal: „Akú odmenu mu mám dať, otče? Nebudem mať škodu ani keď mu dám polovicu z toho, čo so mnou doniesol.“³ Priviedol ma zdravého, moju manželku uzdravil, vyzdvihol namiesto mňa peniaze a nakoniec i teba uzdravil! Akúže mu za to môžem dať odmenu?!“⁴ Tóbi mu povedal: „Zaslúži si, syn môj, aby dostal polovicu zo všetkého, čo s tebou priniesol.“⁵ I zavolať ho a povedal: „Vezmi si za odmenu polovicu zo všetkého, čo si priniesol so sebou, a choď v pokoj!“

⁶ Vtedy Rafael vzal obidvoch nabok a povedal im: „Dobrorečte Bohu a zvelebujte ho pred všetkým, čo žije, za dobrá, ktoré vám preukázal; veľbte a ospevujte jeho meno. Ako je správne, ohlasujte Božie diela všetkým ľuďom a nezabúdajte mu vzdávať vďaky.“⁷ Kráľovo tajomstvo je dobre ukrývať, ale Božie skutky treba zjavovať a oslavovať. Robte, čo je dobré, a nestihne vás nijaké zlo.⁸ Dobrá je modlitba s pôstom a milosrdenstvo so spravodlivosťou. Lepšie je mať málo, ale spravodlivo, ako veľa, a zločinne. Lepšie je konať skutky milosrdenstva ako kopíť zlaté poklady.⁹ Milosrdenstvo vyslobodzuje zo smrti a očisťuje od každého hriechu. Tí, čo preukazujú milosrdenstvo, budú sa tešiť z dlhého života.¹⁰ Ale tí, čo páchajú hriech a nepravosť, sú nepriateľmi vlastného života.

¹¹ Poviem vám teda pravdu a nezamlčím nič pred vami. Už som vám prezradil: Kráľovo tajomstvo je dobre ukrývať, ale Božie skutky treba zjavovať.¹² Vedzte teda: Keď si sa modlil ty a Sára, ja som prednášal spomienku vašej modlitby pred Pánovu slávu. A takisto, keď si pochovával mŕtvych.¹³ A keď si neváhal vstať a zanechať jedlo a šiel si pochovať mŕtveho, bol som poslaný k tebe skúšať ťa.¹⁴ A Boh ma opäť poslal, aby som uzdravil teba i tvoju nevestu Sárú.¹⁵ Ja som Rafael, jeden zo siedmich anjelov, čo sú vždy pripravení predstúpiť pred Pánovu veľbu.“

¹⁶ Tu sa obaja preľakli, padli na tvár a zmocnila sa ich hrôza.¹⁷ Anjel im však povedal: „Nebojte sa! Pokoj vám! Zvelebujte Boha po všetky veky!“¹⁸ Keď som bol s vami, to nebolo z mojej priazne, ale z Božej vôle. Jeho zvelebujte po všetky dni, oslavujte ho!¹⁹ Aj keď ste ma videli jest, nič som nejedol; čo ste videli, bolo iba zdanie.²⁰ A teraz veľbte Pána na zemi a ďakujte Bohu. Ja vystupujem k tomu, ktorý ma poslal. A vy toto všetko, čo sa vám prihodilo, napíšte.“ Potom sa vzniesol hore.²¹ Keď vstali, už ho nemohli vidieť.²² Zvelebovali a oslavovali Boha a vzdávali mu vďaky za všetky jeho veľké činy, že sa im zjavil Boží anjel.

III. Tóbiho chválospev, predpovede a posledné napomenutia 13,1 - 14,11

Tob13

XIII. Tóbiho chválospev. - ¹ Tóbi napísal tento chválospev a povedal:

² „Nech je zvelebený Boh, ktorý žije naveky
a jeho kráľovstvo trvá po všetky veky.

On trestá aj sa zmilúva,
on zvrhuje až na dno podsvetia
aj vyvádza z veľkej záhuby;
a niet ničoho, čo by sa mohlo vymknúť z jeho ruky.

³ Oslavujte ho, synovia Izraela, pred všetkými národmi,
lebo on vás medzi ne roztrúsil
⁴ a tam vám ukázal svoju vznešenosť.

Velebte ho pred všetkým, čo žije,
lebo on je náš Pán, náš Boh!
On je náš Otec, náš Boh po všetky veky.

⁵ Bude vás trestať za vaše zločiny,
ale zmiluje sa nad vami všetkými.
Zhromaždí vás zo všetkých národov,
uprostred ktorých ste boli rozptýlení.

⁶ Keď sa k nemu obrátite
celým svojím srdcom a celou svojou dušou
a budete sa držať jeho pravdy,
vtedy sa obráti k vám
a už neskryje pred vami svoju tvár.

⁷ Nuž, pozrite, čo s vami urobil,
a oslavujte ho z plného hrdla.
Velebte Pána spravodlivosti
a chváľte Kráľa vekov.

⁸ Ja ho oslavujem v krajine môjho vyhnanstva
a ohlasujem jeho silu a vznešenosť
hriešnemu národu.

Obráťte sa, hriešnici,
a konajte pred ním spravodlivosť.
Možno si vás obľúbi
a preukáže vám milosrdenstvo.

⁹ Ja chválim môjho Boha a oslavujem nebeského Kráľa
a vždy budem jasat' nad jeho veľkosťou.

¹⁰ Nech všetci o ňom hovoria
a vzdávajú mu chválu v Jeruzaleme!

Jeruzalem, sväté mesto,

Boh ťa potrestal za skutky tvojich synov,
ale opäť sa zmiluje nad synmi spravodlivých.

¹¹ Vzdávaj náležitú chválu Pánovi
a dobroreč Kráľovi vekov.

Opäť bude vybudovaný jeho stánok v tebe s radosťou,
¹² aby v tebe rozveselil všetkých zajatcov
a miloval v tebe úbohých
po všetky veky vekov.

¹³ Jasné svetlo zažiari vo všetkých končinách zeme.

Prídu k tebe mnohé národy z ďaleka,
obyvatelia zo samého kraja zeme
prídu k tebe, k príbytku tvojho svätého mena,
a v rukách budú mať dary pre Kráľa nebies.
Nespočetné pokolenia sa v tebe budú radovať
a meno vyvoleného mesta bude trvať na veky vekov.

¹⁴ Prekliati nech sú všetci, čo ťa urážajú.
Prekliati budú všetci, čo ťa ničia
a rúcajú tvoje hradby,
i všetci, čo boria tvoje veže
a podpaľujú tvoje príbytky.

Ale blahoslavení budú naveky tí, čo sa ťa boja.

¹⁵ Nuž, raduj sa a plesaj nad synmi spravodlivých,
lebo sa všetci zhromaždia
a dobrorečiť budú večnému Pánovi.

Blažení sú, čo ťa milujú,
blažení tí, čo sa tešia z tvojho pokoja!

¹⁶ Blažení všetci, ktorí sa zarmucujú nad tebou,
nad všetkým, čo ťa zastihlo,
lebo sa budú v tebe radovať
a uvidia všetku tvoju radosť až naveky.

Dobroreč, duša moja, Pánovi, veľkému Kráľovi,
¹⁷ lebo bude postavený Jeruzalem
a v tomto meste Boží dom po všetky veky.

Šťastný budem, ak ostane niekto z môjho rodu
a uvidí tvoju slávu
a bude velebiť nebeského Kráľa!

Brány Jeruzalema budú postavené zo zafíru a smaragdu

a všetky tvoje múry z drahých kameňov.
Veže Jeruzalema budú postavené zo zlata
a jeho hradby z rýdzeho zlata.
Ulice Jeruzalema budú vydláždené karbunkulom
a kameňom ofírskym.

¹⁸ Brány Jeruzalema sa budú ozývať radostnými piesňami
a vo všetkých jeho domoch budú volať:
„Aleluja. Nech je zvelebený Boh Izraela!
A požehnaní tí, čo budú velebiť jeho sväté meno
navěky a navěždy!“

Tob14

XIV. Tóbiho predpovede. - ¹ Tu končia slová Tóbiho chválospevu.

Zomrel v pokoji stodvanástich rokov a pochovali ho s poctami v Ninive. ² Šesťdesiatdva rokov mal, keď stratil zrak. A keď ho opäť nadobudol, žil v hojnosti a konal skutky milosrdenstva. A neprestával zvelebovať Boha a oslavovať Božiu veľkosť.

³ Keď zomieral, zavolať svojho syna Tobiáša a prikázal mu: „Syn môj, vezmi svojich synov ⁴ a choď do Médska, lebo ja verím Božiemu výroku, ktorý vyslovil Nahum nad Ninive. To všetko sa stane a príde na Asýrsko a na Ninive tak, ako hovorili proroci Izraela, ktorých poslal Boh. Nič nebude zrušené z ich výrokov, všetko sa splní na svoj čas. V Médsku bude väčšia istota ako v Asýrsku a ako v Babylone. Ja to viem a verím, že všetko, čo povedal Boh, sa splní a uskutoční a nevypadne ani slovíčko z proroctiev. Všetkých našich bratov, čo ešte bývajú v izraelskej krajine, rozptýlia a odvedú ďaleko z ich požehnanej zeme. Celá izraelská krajina bude pustá, aj Samária a Jeruzalem budú pusté, a Boží dom bude v žalostnom stave: vypália ho a istý čas bude spustnutý. ⁵ Ale Boh sa opäť zmiluje nad nimi a vráti ich do izraelskej krajiny. Zasa vybudujú Boží dom, i keď nie ako ten prvý, kým sa nenaplní určený čas. Potom sa vrátia zo svojho zajatia všetci, postavia nádherný Jeruzalem, a v ňom postavia Boží dom, ako o ňom hovorili proroci Izraela. ⁶ Všetky národy na celej zemi sa obrátia a budú sa úprimne báť Boha. Všetci zanechajú svoje modly, ktoré ich zvädzali do bludov, a dobrorečiť budú večnému Bohu v spravodlivosti. ⁷ Všetci synovia Izraela, ktorí sa v tých dňoch vyslobodia a úprimne si spomenú na Boha, zhromaždia sa a prídu do Jeruzalema. Naveky a v bezpečí budú bývať v Abrahámovej krajine a dostanú ju do vlastníctva. Radovať sa budú tí, čo milujú Boha úprimne, tí však, čo páchajú nepravosť a hriech, zmiznú z povrchu zeme.

Tóbiho posledné napomenutia. - ⁸ A teraz vám, deti, nariadujem: Slúžte Bohu úprimne a robte, čo sa mu páči. Aj svoje deti učte, aby žili spravodlivo a preukazovali milosrdenstvo, aby pamätali na Boha a zvelebovali jeho meno úprimne a z celej svojej sily v každom čase. ⁹ Ty však, syn môj, odíď z Ninive a nezostávaj tu! ¹⁰ Odo dňa, keď pochováš svoju matku vedľa mňa, neostávaj na jeho území. Lebo vidím, že je v ňom veľa nepravosti a že sa v ňom pácha veľa podvodov a nik sa za to nehanbí. Pozri, syn môj, čo urobil Nadab Achikarovi, ktorý ho vychoval. Nepriviedol ho zaživa pod zem? Ale Boh obrátil potupu do tváre vinníka: Achikar sa vrátil na svetlo a Nadab vošiel do večnej tmy, lebo sa pokúšal Achikara zabiť. Keďže Achikar preukazoval milosrdenstvo, unikol z osídla smrti, ktoré mu nastavil Nadab, a Nadab

padol do osídla smrti, ktoré ho zahubilo. ¹¹ Vidíte teda, deti moje, aký účinok má milosrdenstvo a kam vedie nepravosť: že ona zabíja. A už ma moja duša opúšťa...“ Položili ho na lôžko, zomrel a pochovali ho s poctami.

Epilóg 14,12- 15

¹² Keď zomrela aj matka, Tobiáš ju pochoval vedľa otca. Potom odišiel on aj jeho žena do Médska a býval so svojím testom Raguelom v Ekbatanách. ¹³ V starobe sa s úctou staral o nich a pochoval ich v médskech Ekbatanách a stal sa dedičom Raguelovho majetku tak, ako aj svojho otca Tóbiho. ¹⁴ Zomrel vážený vo veku stosedemnást rokov. ¹⁵ Ale prv, ako zomrel, počul o skaze Ninive a videl jeho obyvateľov odvlečených do Médska, keď ich zajal médskeho kráľ Kyaxares, a veľbil Boha za všetko, čo urobil obyvateľom Ninive a Asýrska. Prv ako zomrel, mohol sa teda radovať nad Ninive, a zveľboval Pána, Boha, po všetky veky vekov.

KNIHA JUDITA

I. Víťazstvo Asýrčanov nad okolitými národmi 1,1 - 3,10

Jdt1

I. Nabuchodonozor panuje nad Východom. - ¹ V dvanástom roku vlády kráľa Nabuchodonozora, ktorý kraľoval v Asýrsku vo veľkom meste Ninive, Arfaxad kraľoval nad Médmi v Ekbatanách. ² On postavil okolo Ekbatan hradby z kresaných kameňov o šírke troch laktov a dĺžke šesť laktov. Hradby urobil sedemdesiat laktov vysoké a päťdesiat laktov široké. ³ Nad ich bránami postavil sto laktové veže a ich základy položil na šírku šesťdesiatich laktov. Brány urobil tak, že čneli do výšky sedemdesiatich laktov a boli široké štyridsať laktov, aby nimi mohla tiahnuť vojenská moc jeho bojovníkov a zoradený šík jeho pešiakov.

⁵ V tých dňoch kráľ Nabuchodonozor urobil vojenskú výpravu proti kráľovi Arfaxadovi na veľkej pláni, ktorou je rovina na území Ragau. ⁶ Pridali sa k nemu všetci obyvatelia vrchov i všetci, čo bývajú pri Eufrate, Tigrise a Hidaspene a na rovinách Elymajského kráľa Ariocha. Tak sa zišlo mnoho národov do boja synov Chaldejcov.

⁷ Asýrsky kráľ Nabuchodonozor poslal poslov k všetkým obyvateľom Perzie a k všetkým obyvateľom na západe: k obyvateľom Cilície, Damasku, Libanonu, Antilibanonu a k všetkým obyvateľom na morskom pobreží; ⁸ aj k národom, čo sú v Karmeli a Galaáde, k obyvateľom Hornej Galiley a veľkej roviny Ezdrelon; ⁹ k všetkým v Samárii a jej mestách i za Jordánom až po Jeruzalem, Batanu, Chelus, Kádeš, Egyptskú rieku, Tafnas, Ramesses a do ceľej krajiny Gessen, ¹⁰ až za Tanis a Memfis, aj ku všetkým obyvateľom Egypta až po hranice Etiópie. ¹¹ Ale všetci obyvatelia ceľej zeme opovrhli posolstvom asýrskeho kráľa Nabuchodonozora a nezišli sa bojovať spolu s ním, lebo sa ho nebáli, veď bol sám proti nim. Jeho poslov poslali s posmechom späť naprázdno.

¹² Vtedy sa kráľ Nabuchodonozor veľmi rozhneval na všetky tieto krajiny a zaprisahal sa na svoj trón a kráľovstvo, že sa vypomstí a vyhubí svojím mečom všetky

kraje Cilície, Damasku - a Sýrie, i všetkých obyvateľov Moabska a synov Ammona, aj celú Judeu a všetkých, čo sú v Egypte, až po hranice dvoch morí.¹³ V sedemnástom roku sa vypravil so svojím vojskom proti kráľovi Arfaxadovi, porazil ho v boji a premohol celé Arfaxadovo vojsko, aj celú jeho jazdu a všetky jeho vozy,¹⁴ a zmocnil sa jeho miest. Dostal sa až do Ekbatan, zaujal veže, vyplienil ich námestia a ich nádheru vyviedol na posmech.¹⁵ Arfaxada chytil v ohorí Ragau, prebodol ho kopijami a v ten deň ho úplne zničil.¹⁶ Potom sa aj s ľudom, ktorý sa mu pridala, veľmi veľké množstvo bojovníkov, vrátil do Ninive. Tam sa zastavil, zabával sa a hodoval on i jeho vojsko stodvadsať dní.

Jdt2

II. Holofernesova vojenská výprava proti Západu. - ¹ V osemnástom roku, na dvadsiaty druhý deň prvého mesiaca, rozšírila sa správa v paláci asýrskeho kráľa Nabuchodonozora, že sa pomstí na všetkých krajinách, ako predtým pohrozil.² I zvolal všetkých svojich sluhov a všetkých svojich veľmožov, predložil im svoje tajné úmysly a rozhodol sa úplne zničiť všetky tie krajiny.³ Aj oni usúdili, že treba vyhubiť všetkých, čo neposlúchli jeho nariadenia.⁴ Keď asýrsky kráľ Nabuchodonozor skončil svoju poradu, zavolať si vrchného veliteľa svojho vojska Holofernesa, ktorý bol druhý po ňom,⁵ a povedal mu: „Toto hovorí veľký kráľ, pán celej zeme. Keď teraz odídeš odo mňa, vezmeš si smelých mužov, stodvadsaťtisíc pešiakov a množstvo koní s dvanásťtisíc jazdcami⁶ a vyraziš proti všetkým krajinám na Západe, ktoré neposlúchli môj rozkaz.⁷ Rozkážeš im, aby pripravili zem a vodu, lebo ja vyťahnem proti nim vo svojom hneve a celý povrch zeme zaplavím nohami svojho vojska a vydám mu ich za korisť.⁸ Ich ranení zaplnia údolia a všetky potoky a rieky budú také plné mŕtvolami, že sa rozvodnia.⁹ Ich zajatcov odvediem až na kraj zeme.¹⁰ Ty tam teda vyťahni a zaber pre mňa celé ich územie. Keď sa ti vzdajú, zachováš mi ich do dňa, keď ich potrestám.¹¹ Nad tými však, čo neposlúchnu, nech sa nezľutuje tvoje oko a vydáš ich na smrť a za korisť v celej ich krajine.¹² Lebo ako žijem ja a moc môjho kráľovstva: čo som povedal, všetko urobím svojím ramenom.¹³ A ty nezanedbáš ani jeden rozkaz svojho pána, ale splníš všetko presne a bez odkladu, ako som ti rozkázal.“

¹⁴ Keď Holofernes vyšiel od svojho pána, zvolal všetkých vojenských pohlavárov, generálov a dôstojníkov asýrskeho vojska,¹⁵ spočítal mužov, vybraných na výpravu, ako mu rozkázal jeho pán, asi stodvadsaťtisíc mužov a dvanásťtisíc lukostrelcov na koňoch,¹⁶ a zoradil ich ako sa zoraďuje vojsko do boja.¹⁷ Okrem toho vzal pre veľké množstvo tiav, oslov a mulíc na nosenie nákladov, i bezpočet oviec, hovädzieho dobytku a kôz na ich zásobovanie,¹⁸ množstvo potravín pre každého muža a veľmi veľa zlata a striebra z kráľovho domu.¹⁹ Potom sa vydal s celým svojím vojskom na pochod. Vytiahli pred kráľom Nabuchodonozorom a svojimi vozmi, jazdcami a vybranými pešákmi pokryli celý povrch zeme smerom na západ.²⁰ K nim sa pridalo veľa rozličného ľudu, početného ako kobyliiek a ako piesku zeme; také množstvo, že ich nebolo možné ani spočítať.

Podmanenie mnohých národov. - ²¹ Vyšli z Ninive na tri dni cesty na roviny Bektilet a keď z Bektilet odišli, utáborili sa pod vrchom, ktorý sa vypína naľavo od Hornej Cilície.²² Odtiaľ sa Holofernes pohol so všetkým svojím vojskom, pešákmi, jazdcami a vozmi a odišiel do hornatého kraja.²³ Spustošil Put a Lud a vyplienil všetkých Rassitov a Izmaelitov, čo boli pri púšti na juh od kraja Cheleon.²⁴ Potom prekročil Eufrat, prešiel Mezopotámiou a rozvážal všetky vyvýšené mestá, čo boli

popri potoku Abrona až po more. ²⁵ Okrem toho obsadil územie Cilície, pozabíjal všetkých, čo sa mu postavili na odpor, a prišiel až na hranice Jafeta, ktoré sú na juh smerom k Arábii. ²⁶ Obklúčil všetkých Madiánčanov a spálil im stany a vyraboval stajne. ²⁷ Potom, v čase žatvy obilia, zostúpil na Damascénsku rovinu a spálil im všetky polia. Stáda a dobytok vyničil, ich mestá vyplienil, ich polia spustošil a všetkých mladíkov pobil ostrým meča. ²⁸ Strach a hrôza zaľahli aj na obyvateľov pri mori, ktorí boli v Sidone a Týre, na obyvateľov Suru a Okiny i na všetkých občanov Jamnie; aj obyvatelia Azota, Askalonu a Gazy sa ho veľmi báli.

Jdt3

III. *Národy sa dobrovoľne poddávajú.* - ¹ Preto k nemu poslali poslov s prosbou o mier: ² „My, služobníci veľkého kráľa Nabuchodonozora, ležíme pred tvojimi nohami; urob s nami, ako uznáš za dobré. ³ Veď naše dvory a celý náš majetok, každé obilné pole, stáda, dobytok a všetky ohrady s našimi stanmi sú pred tebou; urob s nimi ako sa ti páči. ⁴ Aj naše mestá a ich obyvatelia sú tvojimi sluhami; príď a urob s nimi, čo uznáš za dobré.“ ⁵ A mužovia šli k Holofernesovi a oznámili mu tieto slová.

⁶ On zostúpil so svojím vojskom na morské pobrežie, obsadil opevnené mestá a vzal si z nich vybraných mužov na posilu svojho vojska. ⁷ Obyvatelia tých miest a celý okolitý kraj ho prijali s vencami, tancom a bubnami. ⁸ On však spustošil všetky ich svätyne a vyrúbal ich posvätné háje. Dostal totiž za úlohu zničiť všetkých bohov zeme, aby všetky národy vzdávali božskú poctu iba Nabuchodonozorovi a všetky jazyky a kmene vzývali iba jeho ako boha. ⁹ Potom prišiel k Ezdrelonu neďaleko Dotaina, ktorý je oproti júdskeму horskému masívu. ¹⁰ Postavili tábor medzi Gabaou a Skytopolisom a Holofernes tam ostal celý mesiac, aby zhromaždil všetko, čo potrebovalo jeho vojsko.

Boží ľud a Betulia vo veľkom nebezpečenstve 4,1 - 8,36

Jdt4

IV. *Strach Izraelitov a verejné prosby k Bohu o pomoc.* - ¹ Izraeliti, čo bývali v Judei, počuli o všetkom, čo urobil vodca vojska asýrskeho kráľa Nabuchodonozora Holofernes národom, ako vyraboval všetky ich svätyne a zničil ich. ² Zmocnila sa ich veľká hrôza pred ním a báli sa o Jeruzalem a o chrám Pána, svojho Boha. ³ Lebo len nedávno sa vrátili zo zajatia a krátko predtým sa zhromaždil všetok judejský ľud a opäť posvätili nádoby, oltár a chrám po ich zneuctení. ⁴ Preto vyslali poslov po celej Samárii, do Bethoronu, Belmainu, Jericha, ako aj do Choby, Aisoru a do údolia Salem. ⁵ Rýchlo obsadili všetky temená vysokých vrchov, dediny na nich obohnali hradbami a uložili tam zásoby potravy pre prípad vojny, lebo len nedávno skončili zber úrody z polí. ⁶ Joachim, ktorý bol v tom čase veľkňazom v Jeruzaleme, napísal obyvateľom Betulie a Betomestaimu, ktorý je na svahu oproti Ezdrelonu pri vchode na rovinu neďaleko Dotainu, ⁷ aby obsadili horské priesmyky. Cez ne bol totiž prístup do Judey, ale bolo ľahké zadržať tých, čo chceli nimi prejsť, lebo boli také úzke, že nimi nemohlo ísť naraz viac ako dvaja muži. ⁸ Izraeliti urobili, ako im nariadil veľkňaz Joachim a starší všetkého izraelského ľudu, ktorí zasadali v Jeruzaleme.

⁹ Všetci izraelskí muži začali veľmi naliehavo volať k Bohu a korili sa veľkým pôstom. ¹⁰ Oni aj ich ženy, ich deti, ich dobytok, i všetci prišelci, nádenníci i otroci si prepásali bedrá vrecovinou. ¹¹ Všetci izraelskí muži i ženy a deti, ktorí bývali v Jeruzaleme, padli na zem pred chrámom, posypali si hlavu popolom a rozprestrelí si vrecovinu pred Pánom. ¹² Aj oltár zahalili do vrecoviny a jednohlasne a naliehavo volali k Bohu Izraela, aby nevydal ich deti do záhuby, ich ženy za korisť, ich dedičné mestá na zničenie a svätyňu na znesvätenie a na potupu a posmech pohanom. ¹³ Pán vypočul ich hlas a zhladol na ich úzkosť; ľud sa v celej Judei a v Jeruzaleme veľa dní postil pred svätyňou všemohúceho Pána. ¹⁴ Veľkňaz Joachim a všetci kňazi, čo boli pred pánom, i služobníci Pánovi, prepásali si bedrá vrecovinou a prinášali každodenné celopaly, votívne obety a dobrovoľné dary ľudu. ¹⁵ Na turbanoch mali popol a volali z celej sily k Pánovi, aby láskavo zhladol na celý dom Izraela.

Jdt5

V⁵. *Holofernesove vojenské porady a Achiórova reč.* - ¹ Vrchnému veliteľovi asýrskeho vojska Holofernesovi oznámili, že Izraeliti sa pripravujú na boj, že uzavreli horské prechody, múrmi obohnali všetky temená vysokých vrchov a že na rovinách porobili zátaras. ² Pochytil ho veľký hnev a zvolal všetky moabské kniežatá, ammonsých vojvodcov a miestodržiteľov z prímorského územia ³ a povedal im: „Povedzte mi, Kanaánčania, kto je to ten ľud, čo sa usadil na vrchoch? Ktoré mestá obýva a koľko majú vojska? V čom je ich moc a sila, aký kráľ im vládne a kto je veliteľom ich vojska? ⁴ A prečo mi len oni obrátili chrbát namiesto toho, aby mi vyšli v ústrety ako ostatní obyvatelia na Západe?“

⁵ Vodca všetkých Ammončanov Achiór mu odpovedal: „Počúvaj, môj pane, slová z úst svojho sluhu. Poviem ti pravdu o ľude, čo býva na týchto vrchoch blízko tvojho tábora. Lož nevyjde z úst tvojho sluhu. ⁶ Tento ľud je chaldejského pôvodu. ⁷ Najprv sa usadili v Mezopotámii, pretože nechceli nasledovať bohov svojich otcov, ktorí boli v chaldejskej krajine. ⁸ Zanechali náboženstvo svojich otcov a klaňali sa nebeskému Bohu; Bohu, ktorého spoznali. Preto ich vyhnali pred svojich bohov a oni sa uchýlili do Mezopotámie a ostali tam dlhý čas. ⁹ Potom im ich Boh rozkázal, aby odišli zo svojho bydliska a šli do krajiny Kanaán. Oni sa tam usadili a veľmi zbohatli na zlato, striebro a veľmi veľké stáda. ¹⁰ Potom zostúpili do Egypta, lebo na celú krajinu Kanaán zaľahol hlad, a usadili sa tam, kým nachádzali obživu. Tam sa tak rozmnožili, že sa ich potomstvo nedalo ani spočítať. ¹¹ Ale egyptský kráľ sa postavil proti nim a zákerne ich prinútil vyrábať tehlu z blata. Ponižovali ich a urobili si z nich otrokov. ¹² Oni volali k svojmu Bohu a on udrhel celú egyptskú krajinu ranami, na ktoré nebolo lieku; preto ich Egypťania vyhnali zo svojej krajiny. ¹³ Boh vysušil Červené more pred nimi ¹⁴ a vyviedol ich na cestu k Sinaju a ku Kadešbarne. Potom vyhnali všetkých, čo bývali na púšti, ¹⁵ usadili sa v krajine Amorejčanov a svojou silou vničili všetkých Hesebončanov. Prešli cez Jordán a zaujali celú hornatú krajinu. ¹⁶ Vyhnali pred seba Kanaánčanov, Ferezejcov Jebuzejcov, Sichemčanov i všetkých Gergezejcov a bývali tam dlhý čas. ¹⁷ A kým nezahrešili pred svojím Bohom, viedlo sa im dobre, lebo je s nimi Boh, ktorý nenávidí nepravosť. ¹⁸ Ale keď zišli z cesty, ktorú im určil, hrozne veľa ich zahynulo v mnohých vojnách, odvliekli ich ako zajatcov do cudzej krajiny, chrám ich Boha bol zrovnaný so zemou a ich miest sa zmocnili nepriatelia. ¹⁹ Teraz sa však opäť obrátili k svojmu Bohu a vrátili sa z miest, kdekoľvek boli rozptýlení, dostali späť Jeruzalem, kde je ich svätyňa, a znova sa

osadili v neobývaných horách.²⁰ A teraz, vládca a pane, ak je tento ľud vinný, lebo zhrešil proti svojmu Bohu, presvedčme sa, či je u nich tento kameň úrazu, a potom vytiahnime proti nim, porazíme ich.²¹ Ale ak nie je v tomto ľude nepravosť, nech to môj pán radšej nechá tak, aby ich azda ich Pán a ich Boh neochránil a vyšli by sme na posmech pred celou zemou.“

²² Keď Achiór skončil túto reč, začal všetok ľud, čo bol okolo stanu, šomrat'. A Holofernesovi veľmoži i všetci, čo bývali pri mori, i Moabčania žiadali, aby ho zabil:²³ „Nebudeme sa predsa báť Izraelitov, veď je to ľud, ktorý nemá ani vojska, ani sily na tvrdý boj.“²⁴ Len vyrazme, vládca Holofernes, a budú iba malým sústom pre tvoje vojsko.“

Jdt6

VI. Holofernesova pýcha a vydanie Achióra Židom. - ¹ Keď ustal hluk ľudu, čo bol okolo rady, oboril sa vodca asýrskeho vojska Holofernes na Achióra a na všetkých Moabčanov pred celým zástupom cudzincov:² „Kto si ty, Achiór, a vy, efraimskí zapredanci, že sa dnes pred nami hráš na proroka a žiadaš, aby sme nešli do boja s národom Izraelitov lebo ich ochraňuje ich Boh?! A kto je Boh, okrem Nabuchodonozora?! On pošle svoju moc a zmätie ich z povrchu zeme a ich Boh ich nevyslobodí.³ My, jeho sluhovia, ich porazíme ako jediného muža a nebudú môcť odolať sile našich koní,⁴ ktorou ich zničíme. Vrchy sa opoja ich krvou a polia sa naplnia ich mŕtvolami. Nezostane ani stopy po ich nohách pred nami, lebo naisto budú zničení. To hovorí kráľ Nabuchodonozor, pán celej zeme. On to povedal a jeho slová nevyznejú naprázdno.⁵ Ty však, Achiór, ammonský zapredanec, ktorý si týmito slovami práve prejavil svoju zvrhlosť, od tohto dňa už neuvidíš moju tvár, kým sa nevypomstím na pokolení tých, čo vyšli z Egypta.⁶ Keď prídem, prerazí meč môjho vojska a kopija mojich služobníkov tvoje boky a padneš medzi ich mŕtvoly.⁷ Moji sluhovia ťa nateraz zavedú do vrchov a nechajú ťa v jednom zo záložných miest⁸ a nezahynieš, kým nebudeš zničený s nimi.⁹ Ale ak sa vo svojom srdci nádejaš, že nebudú dobytí, nebuď taký sklúčený! Povedal som a ani jedno z mojich slov nevyznejú naprázdno.“

¹⁰ Tu Holofernes rozkázal svojim sluhom, ktorí konali službu v jeho stane, aby Achióra chytili, zaviedli ho do Betulie a vydali ho do rúk Izraelitov.¹¹ Sluhovia ho chytili a vyviedli ho von z tábora na roviny. Z roviny ho zaviedli do hôr, až prišli k prameňom, ktoré boli pod Betuliou.¹² Keď ich mužovia mesta zbadali vystupovať po úpäť vrchu, chopili sa zbrane a vyšli z mesta na vrchol hory. Všetci prakovníci obsadili prístupové miesta a vrhali na nich kamene.¹³ Oni zostúpili pod vrch, Achióra zviazali, hodili ho na úpäť vrchu na zem a vrátili sa k svojmu pánovi.¹⁴ Izraeliti zostúpili zo svojho mesta, pristúpili k nemu, rozviazali ho a odviedli ho do Betulie. Zaviedli ho k predstaveným svojho mesta,¹⁵ ktorými boli v tých dňoch Oziáš, Michov syn zo Simeonovho kmeňa, Otonielov syn Chabris a Melchielov syn Charmis.¹⁶ Zvolali všetkých starších mesta a zbehli sa aj všetci ich mladíci, i ženy a ich deti na to zhromaždenie. Achióra postavili doprostred všetkého ľudu a Oziáš sa ho opýtal, čo sa stalo.¹⁷ Vo svojej odpovedi im oznámil slová Holofernesovej rady, i všetko, čo sám povedal uprostred asýrskych kniežat a ako sa Holofernes spupne vyjadril proti Izraelovmu domu.¹⁸ Vtedy všetok ľud padol na tvár a klaňal sa Bohu a vzýval ho:¹⁹ „Pane, nebeský Bože, pozri na ich nafúkanú pýchu a zmiluj sa nad naším pokoreným rodom a obráť v tento deň svoj pohľad na tých, ktorí sa ti zasvätili.“²⁰ I potešovali

Achióra a veľmi ho chválili. ²¹ Po zhromaždení ho vzal Oziáš do svojho domu a urobil starším hostinu a celú tú noc vzývali Boha Izraela, aby im pomohol.

Jdt7

VII. Obliehanie Betulie a úzkosť jej obyvateľov. - ¹ Na druhý deň rozkázal Holofernes celému svojmu vojsku a veľkému množstvu ľudí, ktorí sa k nemu pridali ako spojenci, aby vytiahli proti Betulii, obsadili horské cesty a išli bojovať proti Izraelitom. ² V ten deň sa dali na pochod všetci bojaschopní muži. Vojenská sila bojovníkov bola stosedemdesiatisíc pešiakov a dvanásťtisíc jazdcov okrem tých, čo boli poverení zásobovaním, a mužov, ktorí ich sprevádzali pešo v preveľkom množstve. ³ Utáborili sa pri prameni v údolí neďaleko Betulie a rozložili sa do šírky od Dotainu až po Belmain a do dĺžky od Betulie až po Kyamon, ktorý je oproti Ezdrelonu. ⁴ Keď Izraeliti videli ich množstvo, veľmi sa zľakli a hovorili jeden druhému: „Títo teraz spasú celý povrch zeme. Ani vysoké vrchy, ani doliny, ani pahorky neunesú ich ťarchu.“ ⁵ Všetci sa chopili svojich zbraní, zapálili ohne na vežiach na hradbách a zostali celú noc na stráži. ⁶ Na druhý deň vyviedol Holofernes celú svoju jazdu pred očami Izraelitov, čo boli v Betulii, ⁷ preskúmal prístupy k ich mestu, vyhľadal vodné pramene a obsadil ich oddielmi bojovníkov a vrátil sa k svojmu vojsku.

⁸ Tu prišli za ním všetky kniežatá Ezauových synov a všetci vodcovia moabského ľudu, aj miestodržiteľia prímorských území, a povedali: ⁹ „Nech náš vládca vypočuje naše slová, aby tvoje vojsko neutrpelo ťažké straty.“ ¹⁰ Tento izraelský ľud sa nespolieha na svoje kopije, ale na výšku vrchov, ktoré obývajú. A určite nie je ľahké dostať sa na hrebene ich hôr. ¹¹ Preto vládca, nebojuj proti nim v otvorenej bitke, ako sa zvyčajne vedie vojna; tak nepadne ani jeden muž z tvojho ľudu. ¹² Zostaň vo svojom tábore a šetri každého muža zo svojho vojska. Len nech tvoji služobníci obsadia prameň, čo vyviera na úpäť vrchu, ¹³ lebo z neho berú vodu všetci obyvatelia Betulie. Zničí ich smäd a oni vydajú svoje mesto. My a náš ľud vystúpime na najbližšie vrchy, utáboríme sa na nich a budeme na stráži, aby nik z mesta nevyšiel. ¹⁴ Zoslabnú od hladu a smädu aj so svojimi ženami a deťmi, takže popadajú skôr, ako by ich zasiahol meč, na uliciach pred svojimi domami. ¹⁵ Tak im tvrdo odplatíš za to, že ti odporovali a nevyšli ti v ústrety v pokoji.“

¹⁶ Holofernesovi a všetkým jeho sluhom sa ich slová páčili a rozkázal urobiť, ako navrhovali. ¹⁷ Moabčania pohli tábor a s nimi päťtisíc Asýrčanov, utáborili sa v údolí a obsadili vodné zdroje a pramene Izraelitov. ¹⁸ Ammončania a Ezauovi synovia potom vystúpili a postavili si tábor na vrchoch oproti Dotainu. Časť z nich poslali na juh a na východ k Egrelbelu, ktorý je blízko Chusu, ležiaceho pri potoku Mochmur. Ostatné asýrske vojsko sa utáborilo na rovine a pokrylo celý povrch zeme. Veľké množstvo vojenských stanov a zásob utvorilo tábor obrovských rozmerov.

¹⁹ Izraeliti volali k Pánovi, svojmu Bohu; zmalomyselneli na ducha, lebo ich všetci ich nepriatelia obklúčili tak, že nebolo možné spomedzi nich uniknúť. ²⁰ Tridsaťštyri dní ich obliehal celý asýrsky tábor s ich pešiakmi, vozmi i jazdcami a všetkým obyvateľom Betulie vyšli zásoby vody. ²¹ Aj ich cisterny sa vyprázdnilo a nemali už pitnej vody na zahasenie smädu ani na jediný deň, lebo im ju odmeriavali na prídel. ²² Ich deti slabli, ženy a mladíci chradli od smädu a odpadávali na uliciach mesta a v priechodoch brán, lebo už nemali sily.

²³ Všetok ľud sa zhromaždil k Oziášovi a k predstaveným mesta; mladíci, ženy i deti hlasito kričali pred všetkými staršími a volali: ²⁴ „Nech súdi Boh medzi nami a vami! Dopustili ste sa na nás veľkej krivdy, keď ste sa pokojne nedohodli s Asýrčanmi. ²⁵ Teraz niet nikoho, kto by nám pomohol lebo Boh nás vydal do ich rúk, aby sme popadali pred nimi od smädu a biedne zahynuli. ²⁶ Zavolajte ich teda a vydajte celé mesto Holofernesovmu ľudu a celému jeho vojsku na korisť. ²⁷ Bude pre nás lepšie, keď sa staneme ich korisťou. Budeme síce ich otrokmi, ale budeme žiť a nebudeme musieť na vlastné oči hľadiť, ako umierajú naše nemluvňatá a ako naše ženy a deti vydychujú dušu. ²⁸ Zaprisahávame vás na nebo a na zem, na nášho Boha a na Pána našich otcov, ktorý nás trestá za naše hriechy a za hriechy našich otcov, aby dnes neurobil s nami, čo sme povedali.“ ²⁹ Tu nastal v zhromaždení bolestný nárek všetkých a všetci hromadne volali veľkým hlasom k Pánu Bohu.

³⁰ Oziáš im povedal: „Dôverujte, bratia, a vydržme ešte päť dní, v ktorých Pán, náš Boh, obráti na nás svoje milosrdenstvo; on nás určite neopustí navždy. ³¹ Keď prejde tých päť dní, a nepríde nám pomoc, urobím podľa vašich slov.“ ³² Nato rozpustil ľud, každého do jeho tábora; mužovia odišli na múry a veže mesta, ženy a deti prepustili domov. Ale všetci v meste boli veľmi sklúčení.

Jdt8

VIII. Juditina viera v Boha a výzva ľudu na odpor. - ¹ V tých dňoch o tom počula Judita, dcéra Merariho, syna Oxa, syna Jozefa, syna Oziela, syna Elchiu, syna Ananiáša, syna Gedeona, syna Rafaina, syna Achitoba, syna Eliaba, syna Natanaela, syna Salamiela, syna Surisaddaia, syna Simeona, syna Izraela. ² Jej manžel Manasses bol z toho istého kmeňa a z toho istého rodu. Zomrel v čase žatvy jačmeňa. ³ Dozeral totiž na ľudí, čo viazali snopy na poli, a dostal úpal na hlavu. Musel si ľahnúť do postele a zomrel vo svojom meste Betulii. Pochovali ho k jeho otcom na poli medzi Dotainom a Balamonom. ⁴ A Judita žila vo svojom dome ako vdova už tri roky a štyri mesiace. ⁵ Na streche svojho domu si dala urobiť stan, okolo bedier nosila kajúci pás a obliekala si vdovské šaty. ⁶ Postievala sa celý čas svojho ovdovenia okrem dňa pred sobotou a soboty, dňa pred novmesiacom a novmesiaca a okrem sviatkov a dní radosti Izraelovho domu. ⁷ Mala peknú postavu a pôvabný výzor. Jej manžel Manasses jej zanechal zlato a striebro, sluhov a slúžky, dobytok a polia a ona všetko spravovala. ⁸ A nik nemohol o nej povedať zlé slovo, lebo bola veľmi bohabojná.

⁹ Ona sa do počula o rozhorčených slovách, ktoré ľud vyslovil proti predstaviteľovi mesta, keď boli sklúčení pre nedostatok vody. Judita sa do počula aj o všetkom, čo im odpovedal Oziáš, a ako sa im zaprisahal, že po piatich dňoch vydá mesto Asýrčanom. ¹⁰ Preto poslala svoju komornú, ktorá bola správkyňou nad celým jej majetkom, aby zavolala Oziáša a starších svojho mesta, Chabrina a Charmina.

¹¹ Keď k nej prišli, povedala im: „Počúvajte ma, predstavitelia obyvateľov Betulie! Nie je správne, čo ste dnes hovorili pred ľuďom a že ste sa zaviazali prísahou pred Bohom a vyhlásili ste, že vydáte mesto našim nepriateľom, ak nám za tie dni Pán nepríde na pomoc. ¹² Kto ste vy, že ste dnes pokúšali Boha a staviate sa na Božie miesto pred všetkými ľuďmi?! ¹³ Chcete skúšať všemohúceho Pána, hoci nikdy ničomu nerozumiete. ¹⁴ Ak nie ste schopní preniknúť do hĺbky ľudského srdca, ani pochopiť jeho myšlienky, ako by ste mohli preskúmať Boha, ktorý toto všetko urobil, poznať jeho úmysly a pochopiť jeho plány?! Nie, bratia, neprovokujte Pána, nášho Boha, do hnevu. ¹⁵ Ak nám aj nebude chcieť za týchto päť dní pomôcť, on má moc

zachrániť nás kedykoľvek chce, ako aj zničiť nás pred očami našich nepriateľov.¹⁶ Vy sa však neodvažujte predpisovať Pánovi nášmu Bohu, čo má robiť. Veď Boh nie je ako človek, ktorému sa možno vyhrážať, alebo ako syn človeka, na ktorého možno robiť nátlak.¹⁷ Preto trpezlivo čakajte jeho záchranu a vzývajte ho, aby nám pomohol; on vyslyší náš hlas, ak je to jeho blahovôľa.¹⁸ Veď v našich pokoleniach nepovstal a ani dnes nie je medzi nami kmeň, ani kraj, ani ľud, ani mesto, kde by sa klaňali bohom zhotoveným rukou, ako sa stávalo v minulých časoch,¹⁹ za čo bývali naši otcovia vydávaní pod meč a za korisť a utrpeli veľkú porážku pred očami našich nepriateľov.²⁰ My však nepoznáme iného Boha okrem neho, a preto dúfame, že nami nepohrdne, ani naším pokolením.²¹ Lebo ak sa im dáme zajať my, zajmú celú Judeu a vydrancujú našu svätyňu. Boh však bude vyžadovať našu krv za jej znesvätenie²² a smrť našich bratov, zajatie obyvateľstva krajiny a s pustošením nášho dedičstva obráti na našu hlavu. Kdekoľvek budeme žiť v otroctve uprostred pohanov budeme terčom hanby a posmechu u všetkých, čo sa nás zmocnia,²³ lebo naše otroctvo sa neobrúti na milosť, ale Pán náš Boh, ho položí na našu potupu.²⁴ Preto, bratia, ukážme svojim bratom, že na nás závisí ich život; i svätyňa, chrám a oltár spočíva na nás.²⁵ Predovšetkým však vzdávajme vďaka Pánovi, nášmu Bohu ktorý nás skúša ako skúšal našich otcov.²⁶ Len si spomeňte, čo všetko urobil s Abrahámom, koľkým skúškam podrobil Izáka a čo prežil Jakub v Sýrskej Mezopotámii, keď pásol ovce u brata svojej matky Labana.²⁷ Ako ich nechal prejsť ohňom, keď skúšal ich srdcia, tak sa ani na nás nechce pomstiť, ale Pán trestom napomína tých, čo sa blížia k nemu.“

²⁸ Oziáš jej vrazil: „Všetko, čo si predniesla, povedala si s priamym srdcom a nik sa nemôže postaviť proti tvojim slovám.²⁹ Lebo tvoja múdrosť sa nezjavila až dnes, veď všetok ľud pozná od začiatku tvojho života tvoju rozumnosť, ako aj šľachetnú povahu tvojho srdca.³⁰ Ľud však hrozne trpel smädou a donútil nás urobiť, čo sme mu sľúbili, a zaviazat sa mu prísahou, ktorú nemôžeme porušiť.³¹ A teraz sa modli za nás, lebo ty si svätá žena, aby Pán zoslal dážď, ktorým by sa naplnili naše cisterny, a my by sme nezahynuli.“³² Judita im odpovedala: „Počúvajte ma! Urobím niečo, čo si budú hovoriť synovia nášho ľudu z pokolenia na pokolenie.³³ Vy budete túto noc stáť pri bráne mesta a ja vyjdem so svojou slúžkou. A v dňoch, po ktorých ste sľúbili vydať mesto našim nepriateľom, Pán navštívi mojou rukou Izrael.³⁴ Vy sa však nevyzvedajte, čo chcem urobiť, lebo vám to nepoviem, kým sa neuskutoční, čo mám v úmysle urobiť.“³⁵ Oziáš a kniežatá jej povedali: „Chod v pokoji a Pán, Boh, nech je s tebou a nech potrestá našich nepriateľov.“³⁶ Tu odišli z jej stanu a vrátili sa na svoje stanovištia.

III. Oslobodenie Božieho ľudu a Betulie 9,1 - 16,25

Jdt9

IX. Juditina modlitba. - ¹ Judita potom padla na tvár, popolom si posypala hlavu a roztrhla si odev až po vrecovinu, ktorú mala pod ním na sebe. Bolo to práve v chvíli, keď v Božom dome v Jeruzaleme prinášali večernú kadidlovú obetu. Judita volala veľkým hlasom k Pánovi: ² „Pane, Bože môjho otca Simeona, ktorému si dal do ruky meč, aby sa vypomstil na cudzincoch, ktorí rozviazali opasok panne, aby ju poškvrnili, a obnažili jej boky, aby ju zhanobili, znásilnili jej lono, aby ju potupili. Hoci si povedal: „Nesmie sa to!“, predsa to urobili.³ Preto si vydal ich kniežatá na smrť, aby sa ich lôžko, ktoré s hanbou videlo ich klam, stalo svedkom krvi, ktorú za ten klam vyliali. Pobil si otrokov s mocnármi a mocnárov na ich trónoch.⁴ Ich ženy si

dal za korist' a ich dcéry do zajatia a všetok ich majetok si dal na rozdelenie svojim milovaným synom, lebo oni sa rozhorlili za teba, zošklivili si poškvrnenie svojej krvi a vzývali ťa o pomoc. Bože, môj Bože, vyslyš i mňa, vdovu. ⁵ Ved' ty si urobil tie veci: čo bolo prv, aj čo bolo potom, i to, čo je teraz, aj čo bude! Čo si mal v úmysle, to sa stalo. ⁶ Veci, pre ktoré si sa rozhodol, predstavili sa a povedali: „Hľa, tu sme!“ Lebo všetky tvoje cesty sú pripravené a tvoj súd je už vopred rozhodnutý.

⁷ Len pozri, Asýrčania sa nadúvajú svojou silou, pyšní sú na kone a na jazdcov, honosia sa silou pešiakov, spoliehajú sa na štíty, kopije, luky a praky a nevedia, že ty si Pán, ktorý robí koniec vojnám. ⁸ „Pán“ je tvoje meno. Ty, večný Bože, rozbi svojou mocou ich silu a zlom svojím hnevom ich vládu! Ved' chceli zneuctiť tvoju svätyňu, poškvriť stánok, kde má sídlo tvoje slávne meno, zraziť železom roh tvojho oltára. ⁹ Pozri na ich pýchu a zošli svoj hnev na ich hlavy! Daj mne, vdove, do rúk silu urobiť, čo zamýšľam. ¹⁰ Znič úskočnými slovami mojich úst otroka s pánom a pána s jeho služobníkom; zlom ich povýšenosť rukou ženy. ¹¹ Lebo tvoja sila nie je v množstve, ani tvoja vláda sa nezakladá na silákoch. Ty si Boh ponížených, pomoc maličkých, zástanca slabých, ochranca opustených, spasiteľ zúfalých. ¹² Áno, áno, Bože môjho otca a Bože Izraelovho dedičstva, Panovník neba i zeme, Stvoriteľ vôd, Kráľ všetkého svojho stvorenstva, vypočuj moju modlitbu! ¹³ Daj, aby moje úskočné slovo zasadilo ranu a jazvu tým, čo zamýšľajú ukrutnosti proti tvojej zmluve a tvojmu svätému chrámu, vrchu Sion a domu, v ktorom bývajú tvoji synovia. ¹⁴ Daj, aby celý tvoj národ a každý kmeň poznal a vedel, že ty si pravý Boh, Boh, ktorý má všetku moc a silu, a že Izraelský národ nemá okrem teba iného obrancu.“

Jdt10

X. *Judita v asýrskom tábore.* - ¹ Keď Judita prestala volať k Bohu Izraela a dokončila všetky tieto slová, ² vstala zo zeme, zavolala svoju slúžku a zostúpila do svojho domu, kde sa zdržiavala v sobotu a cez sviatky. ³ Tu odložila vrecovinu, ktorú mala oblečenú, zobliekla si i vdovské šaty, umyla si telo vodou a natrela sa voňavým olejom. Učesala si vlasy, založila si turban na hlavu a obliekla si sviatočný odev, ktorý nosievala za života svojho muža Manassesu. ⁴ Obula si sandále, navliekla si krúžky na nohy, vzala náramky, prstene, náušnice a všetky ostatné ozdoby a upravila sa tak, aby upútala oči všetkých mužov, čo sa na ňu pozrú. ⁵ Svojej slúžke podala mech vína a džbán oleja, kapsu naplnila praženým zrnom, sušenými figami, chlebmi a syrom; všetky tieto veci zabalila a naložila jej ich na plecيا.

⁶ Potom išli k bráne mesta Betulie, kde našli na stráži Oziáša a starších mesta Chabrina a Charmina. ⁷ Keď ju uvideli so zmeneným výzorom a v inom odevu, nevychádzali z údivu nad jej krásou a povedali jej: ⁸ „Boh našich otcov nech ti dá dosiahnuť milosť a nech splní tvoje zámery na slávu synov Izraela a na povýšenie Jeruzalema.“ ⁹ Ona sa poklonila Bohu v modlitbe a povedala im: „Rozkážte, aby mi otvorili bránu mesta. Pôjdem urobiť všetko, o čom ste so mnou hovorili.“ Nariadili teda mladíkom, aby jej otvorili, ako povedala. ¹⁰ Keď to urobili, Judita vyšla a jej slúžka s ňou. Mužovia mesta hľadeli za ňou, ako zostupuje dolu vrchom, až kým neišla údolím a už ju nevideli.

¹¹ Ony šli rovno dolu údolím, až ich pristavila prvá sýrska hliadka. ¹² Chytili ju a pýtali sa jej: „Kto si, odkiaľ prichádzaš a kde ideš?“ Odpovedala im: „Som Hebrejka a utekám od nich, lebo čoskoro vám budú vydaní za pokrm. A idem za Holofernesom,

hlavným veliteľom vášho vojska, aby som mu podala pravdivú správu a ukázala mu cestu, ktorou by mohol ísť a obsadiť celé pohorie a nestratí zo svojich mužov ani jedného človeka.“¹⁴ Keď muži počuli jej slová a pozorne sa zadívali na ňu, jej krása ich očarila a povedali jej:¹⁵ „Zachránila si si život, keď si sa poponáhľala prísť zhora pred nášho pána. A teraz poď do jeho stanu! Niektorí z nás ťa odprevadia, až kým ťa neodovzdajú do jeho rúk.“¹⁶ A keď už budeš stáť pred ním, neboj sa vo svojom srdci, ale povedz mu všetko tak, ako si povedala nám, a bude s tebou zaobchádzať dobre.“¹⁷ Vybrali spomedzi seba sto mužov, aby ju a jej slúžku odprevadili a zaviedli k Holofernesovmu stanu.¹⁸ I zbehlo sa ich veľa z celého tábora, lebo sa po stanoch rozšírila zvesť o jej príchode. Prišli a obkolesili ju ako stála pred Holofernesovým stanom, kým mu ju neohlásili.¹⁹ Obdivovali jej krásu a podľa nej vychvaľovali aj Izraelitov. Hovorili jeden druhému: „Kto by mohol pohrdnúť týmto ľudom, ktorý má medzi sebou také ženy? Preto by nebolo rozumné nechať z nich čo i len jedného muža nažive, lebo tí, čo by zostali, mohli by oklamať celú zem.“²⁰ Tu vyšla celá Holofernesova telesná stráž a všetci jeho sluhovia a voviedli ju do jeho stanu.

²¹ Holofernes odpočíval na svojom lôžku za záclonou, ktorá bola utkaná z purpuru, zlata, smaragdu a drahých kameňov.²² Keď mu oznámili jej príchod, vyšiel do predsiene stanu, sprevádzaný striebornými lampami.²³ Keď Judita prišla pred neho a pred jeho sluhov, žasli všetci nad krásou jej tváre. Ona padla na tvár, aby sa mu poklonila, ale jeho sluhovia ju zdvihli.

Jdt11

XI. *Juditin rozhovor s Holofernesom.* - ¹ Holofernes jej povedal: „Neboj sa, žena, a upokoj sa vo svojom srdci. Ja som neublížil nikomu, kto sa rozhodol slúžiť Nabuchodonozorovi, kráľovi celej zeme.“² Keby tvoj ľud, čo býva v horách, nebol mnou opovrhol, nebol by som teraz proti nemu zdvihol kopiju; ale toto si sami zavinili.³ A teraz mi povedz: Prečo si od nich utiekla a prebehla si k nám? Tým, že si sem prišla, zachránila si sa. Buď bez starosti! Túto noc i potom ostaneš nažive.“⁴ Nik ti neublíži. Bude sa s tebou zaobchádzať dobre, ako sa zaobchádza so sluhom môjho pána, kráľa Nabuchodonozora.“

⁵ Judita mu povedala: „Prijmi láskavo slová svojej služobnice a dovoľ tvojej otrokyni hovoriť pred tebou. To, čo poviem túto noc svojmu pánovi, nebude lož.“⁶ Ak si budeš počínať podľa slov svojej otrokyne, Boh privedie tvoje podujatie k úspešnému koncu a môj pán sa nebude musieť zrieknuť svojich zámerov.⁷ Nech žije Nabuchodonozor, kráľ celej zeme, a nech žije jeho moc! On ťa poslal napraviť na správnu cestu všetko živé, lebo tvojím pričinením mu budú slúžiť nielen ľudia, ale svojou silou dosiahneš, že aj poľná zver, dobytok a nebeské vtáky budú žiť pod vládou Nabuchodonozora a celého jeho domu.⁸ Počuli sme totiž o tvojej múdrosti a vynikajúcich schopnostiach tvojho ducha a na celej zemi je známe, že ty jediný si najlepší v celom kráľovstve, vynikajúci svojimi vedomosťami a obdivuhodný vo vojenskom umení.⁹ A čo sa týka Achiórových slov, môj pane, ktoré povedal pred tvojou vojenskou radou, prišli aj do našich uší, lebo ho muži v Betulii nechali nažive a on im porozprával všetko, čo hovoril u teba.¹⁰ Preto, môj pane a vládca, neprehliadaj jeho slová, ale vezmi si ich k srdcu, lebo je to pravda. Na náš rod nedoľahne trest, ani nad nimi nepanuje meč, ak sa neprehrešíš proti svojmu Bohu.¹¹ Ale teraz, aby môj pán neodišiel naprázdno a bez úspechu, padne na nich smrť. Zachvátil ich totiž hriech a len čo sa ho dopustia, rozhnevajú svojho Boha.¹² Keď im totiž vyšiel pokrm a

minula sa im zásoba vody, rozhodli sa vrhnúť na svoj dobytok a dohodli sa, že budú jesť všetko, aj čo im Boh jest' zakázal svojimi zákonmi. ¹³ Aj prvotiny obilia a desiatky vína i oleja, ktoré opatrujú ako zasvätené pre kňazov, čo sú v Jeruzaleme pred tvárou nášho Boha; rozhodli sa jest' obety, ktorých sa nik z ľudu nesmie ani rukou dotknúť. ¹⁴ A poslali do Jeruzalema poslov - lebo aj tamojší obyvatelia urobili kedysi to isté -, aby im doniesli dovolenie od starších. ¹⁵ Keď ho však dostanú a urobia to, v ten deň ti budú vydaní na záhubu.

¹⁶ A preto keď som sa ja, tvoja služobnica, dozvedela toto všetko, ušla som od nich. Boh ma poslal urobiť s tebou veci, nad ktorými bude žasnúť celá zem, každý, kto to počuje. ¹⁷ Lebo tvoja služobnica je bohabojná a slúži vo dne v noci nebeskému Bohu. A teraz zostanem u teba, môj pane, ale tvoja služobnica bude v noci vychádzať do údolia. Budem sa modliť k Bohu a on mi oznámi, kedy spáchajú svoje hriechy. ¹⁸ Potom prídem a poviem ti to. Ty vyťahneš s celým svojím vojskom a nik z nich sa ti nepostaví na odpor. ¹⁹ Ja ťa prevediem stredom Judey, až prídeme do Jeruzalema a uprostred neho ti postavím trón. Budeš ich hnať ako ovce, ktoré nemajú pastiera, a ani pes nezaskučí na teba. Toto mi bolo povedané a oznámené cez dar videnia a dostala som poslanie zvestovať to tebe.“

²⁰ Jej slová sa Holofernesovi páčili, aj všetkým jeho sluhom. Obdivovali jej múdrosť a hovorili: ²¹ „Od jedného kraja zeme až po druhý niet ženy, ktorá tak pekne vyzerá a tak múdro hovorí.“ ²² Holofernes jej povedal: „Dobre urobil Boh, že ťa poslal pred synmi tvojho ľudu, aby sme my dosiahli víťazstvo a tí, čo opovrhli mojím pánom, záhubu. ²³ Opravdu si krásna a múdro hovoríš. Ak teraz urobíš, ako si hovorila, tvoj Boh bude mojím Bohom a ty budeš sedieť v paláci kráľa Nabuchodonozora a budeš slávna po celej zemi.“

Jdt12

XII. *Judita v tábore a hostina s Holofernesom.* - ¹ Rozkázal ju zaviesť tam, kde má uložené strieborné náčinie, a kázal jej prestrieť a dať jej z jeho vybraných jedál a piť z jeho vína. ² Judita však povedala: „Nebudem nič z toho jest', aby som sa neprehrešila. Nech mi prestrú len z toho, čo som si priniesla.“ ³ Holofernes sa jej opýtal: „A keď sa ti minie zásoba, kde vezmeme podobný pokrm? Tu s nami niet človeka z tvojho rodu.“ ⁴ Judita mu odvetila: „Ako žiješ, môj pane, prv než tvoja služobnica minie všetko, čo má so sebou, Pán mojou rukou splní, čo rozhodol.“ ⁵ Potom ju Holofernesovi sluhovia zaviedli do stanu, kde spala až do polnoci. V čase pred rannou strážou však vstala ⁶ a odkázala Holofernesovi: „Nech môj pán teraz rozkáže, aby pustili jeho služobnicu von na modlitbu.“ ⁷ A Holofernes rozkázal svojim strážam, aby jej v tom nebránili. Tak bola tri dni v tábore. V noci vychádzala do údolia Betulie a umývala sa pri vodnom prameni v tábore. ⁸ Keď vystupovala, modlila sa k Pánovi, Bohu Izraela, aby riadil jej cestu na povýšenie jej ľudu. ⁹ Keď sa čistá vrátila, zdržovala sa v stane, kým jej navečer nepriniesli jej jedlo. ¹⁰ Na štvrtý deň urobil Holofernes večeru iba svojim služobníkom, na hostinu nepozval nikoho z hodnostárov. ¹¹ A povedal eunuchovi Bagoasovi, ktorý bol správcom celého jeho majetku: „Choď a prehovor tú Hebrejku, čo je u teba, aby prišla k nám a jedla a pila s nami. ¹² Bola by to ozaj na nás hanba, keby sme takú ženu nechali odísť a nepobavili by sme sa s ňou. Veď nás vysmeje, ak sa nám ju nepodarí zviest'.“ ¹³ Bagoas odišiel od Holofernesa, zašiel k nej a povedal jej: „Nech neváha toto pekné dievča prísť k môjmu pánovi, prijať jeho poctu, piť s nami víno, aby bolo veselé, a stať sa dnes ako

jedna z dcér Asýrčanov, ktoré slúžia v Nabuchodonozorovom dome.“¹⁴ Judita mu povedala: „Kto som ja, aby som mohla odporovať svojmu pánovi? Urobím hneď všetko, čo je milé jeho očiam, a bude mi to radosťou až do mojej smrti.“

¹⁵ Tu vstala, obliekla si najkrajšie šaty a ozdobila sa všetkým, čím sa zobia ženy. Jej slúžka išla napred a prestrela jej pred Holofernesom rúno, ktoré dostala od Bagoasa na každodenné používanie, aby si naň ľahla pri jedle.¹⁶ Potom vošla Judita a uložila sa. Holofernes bol z nej celý bez seba. Zahorel vášňou a zachvátila ho veľká túžba obcovať s ňou. Odo dňa, čo ju videl, hľadal vhodnú príležitosť zviest' ju.¹⁷ Keď jej Holofernes povedal: „Pi a vesel' sa s nami,“¹⁸ Judita odpovedala: „Rada budem piť, pane, lebo sa mi dnes dostalo väčšej pocty ako kedykoľvek od môjho narodenia.“¹⁹ I vzala, jedla a pila pred ním z toho, čo jej pripravila slúžka.²⁰ Holofernes bol z nej čoraz veselší a vypil toľko vína, koľko nevypil za jeden deň v celom svojom živote.

Jdt13

XIII. Judita uskutočňuje svoj zámer a vracia sa do Betulie. - ¹ Keď sa zvečerilo, jeho sluhovia sa poponáhľali odísť. Bagoas zatvoril stan zvonka, aby oddelil od svojho pána tých, čo mu posluhovali. I odišli na svoje lôžka, lebo boli všetci veľmi unavení, keďže sa hostina veľmi pretiahla.² V stane zostala iba Judita a Holofernes, ktorý padol dolu tvárou na svoje lôžko opojený vínom.³ Judita rozkázala svojej slúžke, aby stála vonku pred spálňou a čakala, kým nevyjde ako každý deň; hovorila, že pôjde na svoju modlitbu, a Bagoasovi povedala to isté.

⁴ Medzitým odišli všetci od najmenšieho po najväčšieho, nik nezostal v jeho spálni. Judita si stala k jeho hlave a ticho sa modlila: „Pane, Pane, Bože každej sily, zhliadni v túto hodinu na to, čo urobia moje ruky na oslávenie Jeruzalema.“⁵ Teraz je príhodný čas, aby si sa ujal svojho dedičstva a aby som uskutočnila svoj zámer na zničenie nepriateľov, ktorí povstali proti nám.“⁶ I pristúpila k stĺpu pri lôžku konča Holofernesovej hlavy, sňala z neho jeho meč,⁷ podišla k lôžku, chytila za vlasy jeho hlavu a zaprosila. „Posilni ma, Pane, Bože Izraela, v tento deň!“⁸ Potom s celou silou dvakrát zaťala do šije a odťala mu hlavu.⁹ Jeho telo zvalila z lôžka, strhla zo stĺpa záclonu a o chvíľu vyšla von. Holofernesovu hlavu odovzdala slúžke,¹⁰ ktorá ju vopchala do kapsy na jedlo. Obe vyšli spolu ako obyčajne, akoby šli na modlitbu. Keď však prešli táborem, obišli celé údolie, vystúpili na vrch Betulie a prišli k jej bráne.

¹¹ Judita už zďaleka volala na strážcov brány: „Otvorte, rýchlo otvorte bránu! Boh je s nami! Náš Boh je s nami! On opäť ukázal svoju spásnu silu v Izraeli a trestajúcu moc nad našimi nepriateľmi. Tak to urobil aj dnes.“¹² Keď mužovia mesta začuli jej hlas, rýchlo zostúpili k bráne mesta a zvolali starších mesta.¹³ Zbehli sa všetci od najmenšieho až po najväčšieho, lebo sa im zdalo neuveriteľné, že sa Judita vrátila. Otvorili bránu, vpustili obe ženy dnu, zažali svetlo, aby bolo vidieť, a obstúpili ich.¹⁴ Judita k nim zvolala veľkým hlasom: „Chváľte Boha, chváľte ho! Chváľte Boha, lebo neodňal svoje milosrdenstvo domu Izraela, ale tejto noci zničil našich nepriateľov mojou rukou.“¹⁵ Tu vytiahla z kapsy hlavu, ukázala ju a povedala im: „Pozrite, hlava Holofernesa, hlavného veliteľa asýrskeho vojska, a tu je záclona, za ktorou spal vo svojej opilosti! Pán ho zabil rukou ženy.¹⁶ Ako žije Pán, ktorý ma chránil na ceste, ktorou som šla, zviedla ho moja tvár na jeho záhubu bez toho, že by sa bol so mnou dopustil hriechu na moju poškvrnu a hanbu!“

¹⁷ Všetok ľud žasol; sklonili sa, klaňali sa Bohu a jednomyselne volali: „Zvelebený si, Bože náš, lebo si dnes zničil nepriateľov svojho ľudu!“¹⁸ A Oziáš jej

povedal: „Požehnaná si, dcéra, od Boha najvyššieho nad všetky ženy na zemi. A zvelebený je Pán, náš Boh, ktorý stvoril nebo i zem. S jeho pomocou sa ti podarilo udrieť a odŕať hlavu vodcovi našich nepriateľov.¹⁹ Preto nikdy nevymizne spomienka na tvoju dôveru v Boha zo srdca ľudí, ktorí si budú pripomínať Pánovu silu.²⁰ Nech ťa Boh naveky oslávi, nech ťa zahrnie dobrami za to, že si nešetrila svoj život, keď bol ponížený náš rod, ale si odvrátila od nás našu záhubu, lebo si správne kráčala pred tvárou nášho Boha.“ A všetok ľud povedal: „Amen! Amen!“

Jdt14

XIV. Zmätok, porážka a útek Asýrčanov. - ¹ Judita im povedala: „Počúvajte ma, bratia! Vezmite túto hlavu a zaveste ju na cimburie našich hradieb. ² A keď sa rozodnie a vyjde slnko nad zem, vezmite každý svoju zbraň a vyjdite so všetkými bojaschopnými mužmi von z mesta. Na čelo si postavte veliteľa, akoby ste chceli zostúpiť na rovinu proti prvej asýrskej hliadke, ale nezostúpate. ³ Oni sa chopia zbrane, odbehnú do svojho tábora a zobudia vodcov asýrskeho vojska. Zbehnú sa okolo Holofernesovho stanu a keď ho nenájdu, zmocní sa ich strach a ujdú pred vami. ⁴ Potom sa pusťte za nimi vy i všetci obyvatelia izraelskej krajiny a bite ich na úteku. ⁵ Najprv mi však zavolajte Ammončana Achióra, aby uvidel a spoznal toho, ktorý opovrhol domom Izraela a ktorý ho poslal k nám ako vydaného na smrť.“ ⁶ Zavolali teda z Oziášovho domu Achióra. Keď prišiel a uvidel Holofernesovu hlavu v ruke jedného z mužov v zhromaždení ľudu, padol v bezvedomí na zem. ⁷ Keď ho rozobrali, vrhol sa Judite k nohám, poklonil sa pred ňou a povedal: „Bud' požehnaná vo všetkých Júdových stánkoch a v každom národe! Ktokoľvek začuje tvoje meno, bude sa chvieť od strachu. ⁸ A teraz mi povedz, čo si urobila v tieto dni!“ Tu Judita rozpovedala pred všetkým ľuďom, čo robila odo dňa, keď odišla, až do chvíle, keď hovorila s nimi. ⁹ Keď prestala hovoriť, všetok ľud zajasal veľkým hlasom a veselo pokrikoval vo svojom meste. ¹⁰ A keď Achiór pochopil, že to všetko urobil Boh Izraela, z celého srdca uveril v Boha a dal sa obrezať. Pripojili ho k domu Izraela a zostal v ňom až po tento deň.

¹¹ Keď sa rozodnilo, zavesili Holofernesovu hlavu na hradby. Všetci mužovia sa chopili zbrane a vyšli podľa oddielov na cesty vedúce z vrchu. ¹² Keď ich Asýrčania videli, oznámili to svojim predstaveným, ktorí zašli za veliteľmi a vojvodcami a za všetkými svojimi kniežatami. ¹³ Zišli sa pri Holofernesovom stane a kázali Bagoasovi, ktorý bol správcom nad všetkými jeho vecami: „Zobud' nášho pána, lebo tí otroci sa odvážili zostúpiť proti nám do boja; do posledného však zahynú.“ ⁴ Bagoas vošiel a zatlieskal pred záclonou, lebo si myslel, že jeho pán spí s Juditou. ¹⁵ Keď však nik neodpovedal, odhrnul záclonu a vošiel do stanu. Tam ho našiel ležať na zemi mŕtveho a hlavu mal uťatú. ¹⁶ Vykrikol veľkým hlasom a s plačom vzlykaním a s hlasitým nárekom si roztrhol odev. ¹⁷ Potom vtrhol do stanu, kde bola ubytovaná Judita. Keď ju tam nenašiel, vybehol k ľudu a zvolal: „Tí otroci sa dopustili podlej vierolomnosti! Jediná hebrejská žena spôsobila hanbu celému domu kráľa Nabuchodonozora! Veď Holofernes leží na zemi a je bez hlavy!“ ¹⁹ Ako začuli tieto slová, kniežatá asýrskeho vojska si roztrhli odev, veľmi sa splašili a v tábore nastal veľký krik a kvílenie.

XV. ¹ Keď to počuli tí, čo boli v stanoch, zhrozili sa nad tým, čo sa stalo. ² Zaľahol na nich strach a hrôza. Nebolo človeka, ktorý by bol ešte zostal pri svojom druhovi. Rozprchli sa a utekali odtiaľ po všetkých cestách na roviny i v horách. ³ Aj tí, čo mali stany vo vrchoch okolo Betulie, dali sa na útek. Vtedy sa Izraeliti, každý ich bojovník, rozbehli za nimi. ⁴ Oziáš poslal poslov do Betomestaimu, Bemena, Choby, Choly a do všetkých končín Izraela, aby podali správu o tom, čo sa stalo, a vyzvali obyvateľstvo, aby sa všetci vrhli na nepriateľa a ničili ho. ⁵ Keď to Izraeliti počuli, všetci svorne ich napadli, prenasledovali ich až po Chobu a bili ich. Podobne sa zhromaždili aj tí, čo bývali v Jeruzaleme a v horách, lebo im oznámili, čo sa stalo v tábore ich nepriateľov. Tí, čo boli v Galaáde a v Galilei, prenasledovali ich a zasadzovali im ťažké rany, až kým neprišli po Damask, po jeho hranice. ⁶ Obyvatelia Betulie, čo zostali, vrhli sa na asýrsky tábor, vyplienili ho a veľmi sa obohatili. ⁷ Izraeliti, ktorí sa vracali z boja, zmocnili sa toho, čo zostalo. Aj dediny a osady v horách i na roviny získali veľkú korisť, lebo toho bolo veľmi veľa.

Oslava obyvateľov Betulie. - ⁸ Tu prišiel veľkňaz Joachim a starší zo synov Izraela, čo bývali v Jeruzaleme, aby videli dobrodenia, ktoré Pán preukázal Izraelu, a aby videli aj Juditu a pozdravili ju. ⁹ Keď k nej prišli, všetci jej dobrorečili jedným hlasom: „Ty si sláva Jeruzalema, ty si veľká radosť Izraela, ty si česť nášho rodu! ¹⁰ To všetko si urobila ty svojou rukou. Izraelu si preukázala dobro a Boh mal v ňom zaľúbenie. Buď požehnaná, žena, od všemohúceho Boha naveky.“ A všetok ľud odpovedal: „Amen!“

¹¹ Ľud sa tridsať dní delil o korisť z nepriateľského tábora. Judite dali Holofernesov stan i všetky strieborné predmety, lôžka, nádoby a celé jeho zariadenie. Ona to prijala a naložila na mulice. Potom zapriahla do svojich vozov a naložila to na ne. ¹² I zbehli sa všetky ženy Izraela, aby ju videli. Vychvalovali ju a usporiadali na jej počesť tanec. Ona nabrala do rúk ratolestí a dávala ich ženám, čo s ňou boli. ¹³ Potom si ona i tie, čo ju sprevádzali, dali na hlavu olivové vence, ona kráčala na čele všetkého ľudu a viedla tanec všetkých žien. A všetci izraelskí muži v plnej výzbroji šli ovenčení za nimi s chválami na perách. ¹⁴ Potom Judita začala uprostred celého Izraela túto ďakovnú pieseň a všetok ľud spieval s ňou veľkým hlasom tento chválospev Pánovi.

XVI. Juditin chválospev a oslavy v Jeruzaleme. - ¹ Judita spievala:

„Udrite na bubny na počesť môjho Boha,
hrajte môjmu Pánovi na cimbaloch;
zaspievajte nový žalm na neho,
velebte a vzývajte jeho meno!

² Ty si Boh, čo potiera vojny,
ty si staviaš tábor uprostred svojho ľudu,
aby si ma vytrhol z ruky tých, čo ma prenasledujú.

³ Zišiel Asýrčan z vrchov na severe,
pritiahol s tisíckami svojho vojska.
Ich množstvo zastavilo potoky,
ich jazda pokryla pahorky.

⁴ Vyhlásil, že vypáli moje územie,
mojich mladíkov pobije mečom
mojich kojencov udrie o zem,
moje nemluvniatka vydá za korisť
a moje panny do otroctva.

⁵ Všemohúci Pán ich však znemožnil
rukou ženy.

⁶ Lebo ich vodca nepadol rukou mladíkov,
ani ho neporazili synovia titanov,
ani vysokí obri sa ho nezmocnili,
ale Judita, Merariho dcéra,
oslabila ho krásou svojej tváre.

⁷ Odložila svoje vdovské šaty
pre potešenie trpiacich v Izraeli.
Tvár si pomazala voňavým olejom,

⁸ kadery si upravila čelenkou
a obliekla si jemný odev, aby ho zvedla.

⁹ Jej sandále uchvátili jeho oko,
jej krása upútala jeho dušu
a meč presekol jeho šiju.

¹⁰ Peržania sa zdesili nad jej odvahou,
Médi sa zhrozili pred jej silou.

¹¹ Vtedy moji ponížení vydali bojový výkrik
a tí sa splašili,
moji zoslabnutí kričali
a tí sa zrútili,
pozdvihli svoj hlas
a tí sa obrátili na útek.

¹² Synovia otrokýň ich prebodli,
prerazili ich ako synov prebehlíkov;
zahynuli v boji môjho Pána.

¹³ Zaspievam môjmu Bohu novú pieseň:
Veľký si, Pane, a slávny,
obdivuhodne silný a nepremožiteľný.

¹⁴ Nech ti slúžia všetky tvoje stvorenia,
lebo si povedal a boli,
poslal si svojho ducha a povstali
a niet nikoho, kto by sa mohol vzoprieť tvojmu hlasu.

¹⁵ Vrchy a vody sa v svojich základoch pohnú,
skaly sa ako vosk roztopia pred tvojím pohľadom.

Ale voči tým, čo sa t'a boja,
si stále milosrdný.

¹⁶ Málo je všetko, čo sa prináša ako obeta príjemnej vône,
a skoro nič všetok tuk zo zápalných obiet pre teba.
Ten však, kto sa bojí Pána,
bude vždy veľký!

¹⁷ Beda národom, ktoré povstanú proti môjmu rodu!
Všemohúci Pán ich v deň súdu potresce:
ich telo vydá ohňu a červom,
aby kvílili od bolesti až naveky.“

¹⁸ Keď prišli do Jeruzalema, poklonili sa Bohu. Ľud sa očistil a priniesli zápalnú obeť Pánovi i svoje dobrovoľné obety a dary. ¹⁹ Judita priniesla všetky Holofernesove nádoby, ktoré jej dal ľud, aj záclonu, ktorú vzala z jeho spálne, a venovala to ako obetný dar Bohu. ²⁰ Ľud sa tri mesiace veselil v Jeruzaleme pred svätyňou a Judita zostala s nimi.

Posledné správy o Judite. - ²¹ Po tých dňoch sa vrátil každý na svoje dedičstvo. Aj Judita odišla do Betulie a zostala na svojom majetku. Dokiaľ žila, bola slávna po celej krajine. ²² Mnohí zatúžili po nej, ale nijaký muž ju nepoznal po všetky dni jej života, odkedy zomrel jej manžel Manasses a pripojila sa k svojmu ľudu. V dome svojho manžela Manasses sa dožila vysokej staroby stopäť rokov. Svoju slúžku prepustila na slobodu. Zomrela v Betulii a pochovali ju v jaskyni jej muža Manasses.

²⁴ Oplakával ju celý dom Izraela sedem dní. Svoj majetok rozdelila ešte pred svojou smrťou príbuzným svojho muža Manasses a pokrvným zo svojho rodu. A nik sa už neodvážil nahnať strach synom Izraela, kým Judita žila a ešte dlho po jej smrti.

KNIHA ESTER

Est 1

I. Perzský kráľ Asuer usporiada veľkú hostinu. Kráľovná Vasti upadne do nemilosti. - ¹ Za vlády Asuera, ktorý kraloval od Indie až po Etiópiu nad stodvadsiatimi siedmimi krajinami, ² keď zasadol na trón svojho kráľovstva v Súzach, v hlavnom meste svojho kráľovstva, ³ v treťom roku svojej vlády usporiadal u seba veľkú hostinu pre všetkých svojich popredných mužov a služobníkov, najudatnejších Peržanov a vznešených Médov a vladárov nad krajinami, ⁴ aby im (pritom) poukazoval slávne bohatstvo svojho kráľovstva, potom veľkosť a slávu svojej moci, čo (trvalo) dlhý čas, to jest sto osemdesiat dní. ⁵ Keď sa dni hodovania pominuli, pozval všetok ľud, koľko sa ho našlo v Súzach od najväčšieho až po najmenšieho, a rozkázal vystrájať sedem dní hodovanie v nádvorí záhrady a hája, ktorý bol vysadený starostlivosťou kráľa a jeho nákladom. ⁶ Zo všetkých strán tam viseli záclony blankytnej, karmazínovej a fialovej farby, zavesené na kmentových a šarlátových

povrázkoch, ktoré boli ponavliekané cez obrúčky zo slonoviny a upevnené na mramorových stĺpoch. Po podlahe dláždenej smaragdovú a bielym mramorom a ozdobenej vzorkami obdivuhodnej pestrosti boli rozložené zlaté a strieborné pohovky. ⁷ Pozvaní (hostia) pili zo zlatých čiaš a na iných a iných nádobách im prinášali jedlá. Tak im podávali aj najlepšie vína v hojnosti, ako sa slušalo na vysokú možnosť kráľovskú. ⁸ Nik nenútil piť proti vôli, ale kráľ to zariadil tak, že k stolom ustanovil po jednom zo svojich vysokých úradníkov (a tí núkali), aby si každý bral podľa ľúbosti. ⁹ Aj kráľovná Vasti usporiadala hostinu pre ženy v paláci, v ktorom sa Asuer spravidla zdržiaval. ¹⁰ Na siedmy deň (hodovania), keď bol kráľ rozjarený a keď sa po nemiernom pití rozpálil vínom, rozkázal Maumamovi, Bazatovi, Harbonovi, Bagatovi, Abgatovi, Zetarovi a Charchasovi, svojim siedmim komorníkom, čo okolo neho vykonávali službu, ¹¹ aby priviedli kráľovnú Vasti pred kráľa s nasadenou korunou na hlave, aby všetkým národom a kniežatám ukázal jej krásu. Bola totiž veľmi pekná. ¹² Ona však odoprela a odmietla dostaviť sa na kráľov rozkaz, ktorý jej odkázal po komorníkoch. Preto sa kráľ rozhneval a rozpálený náramnou zlosťou ¹³ opýtal sa mudrcov, ktorí boli podľa kráľovskej obyčaje vždy pri ňom a všetky veci robil podľa ich rady, lebo sa vyznali v zákonoch a ustanoveniach predkov ¹⁴ (boli to poprední a kráľovi najbližší mužovia, Charsena a Setar, Admata, Tarsis, Mares, Marsana a Mamuchan, sedem vojvodov z Peržanov a Médov, ktorí vídali kráľovu tvár a podľa zvyku sedávali prví po ňom): ¹⁵ „Akému rozsudku podlieha kráľovná Vasti za to, že nechcela splniť rozkaz kráľa Asuera, ktorý jej poslal po svojich dvoranoch?“ ¹⁶ Tu sa ozval Mamuchan tak, že ho počuli kráľ i kniežatá: „Kráľovná Vasti neurazila iba kráľa, ale aj všetky národy a kniežatá, ktoré bývajú po všetkých Asuerových krajinách. ¹⁷ Zvesť o čine kráľovnej sa rozšíri medzi všetkými ženami, takže si povedia, aby potupili svojich manželov: „Keď kráľ Asuer rozkázal, aby kráľovná Vasti prišla k nemu, ona mu odoprela.“ ¹⁸ Pre takýto príklad si budú manželky všetkých kniežat Peržanov a Médov málo vážiť rozkazy svojich mužov. Preto je kráľovo rozhorčenie spravodlivé. ¹⁹ Ak ti je ľúbo, nech vyjde výnos od teba a nech sa napíše podľa zákona Peržanov a Médov, ktorý nesmie nik prestúpiť, aby Vasti prestala vchádzať ku kráľovi a aby jej kráľovskú (hodnosť) dostala iná (žena), ktorá bude, lepšia ako ona. ²⁰ A nech sa to oznámi po všetkých krajinách tvojho mocnárstva, ktoré je veľmi rozsiahle, aby všetky ženy - ako veľmožov, tak aj nižšie postavených mužov - zachovali úctu voči svojim manželom.“ ²¹ Jeho rada sa páčila kráľovi a kniežatám. Kráľ postupoval podľa Mamuchanovej rady ²² a rozposlal listiny po všetkých krajinách svojej ríše, (písané) rozličnými jazykmi a rôznym písmom podľa toho, ako jeden každý národ rozumel a vedel čítať, že mužovia majú prvenstvo a vládu vo svojich domácnostiach. A kázal to rozhlásiť po všetkých národoch.

Est2

II. Ester sa stane kráľovnou. - ¹ Keď sa po tom, čo sa stalo, upokojila zlosť kráľa Asuera, spomenul si na Vasti a na to, čo urobila a čo utrpela. ² Jeho dvorní úradníci a sluhovia mu povedali: „Treba pohľadať pre kráľa krásne mladé panny, ³ a tak treba rozposlať ľudí, čo by vyhliadli po všetkých krajinách krásne mladé panny. Nech ich privedú do mesta Súz a nech ich dajú do domu (kráľovských) žien pod dozor komorníka Egeja, ktorý je predstaveným a strážcom kráľovských žien. Nech majú všetko, čo vyžaduje ozdoba ženy, a vôbec všetko, čo potrebujú. ⁴ A ktorá z nich všetkých sa (najviac) zapáči kráľovým očiam, tá nech sa stane kráľovnou namiesto

Vasti.“ - Táto reč sa páčila kráľovi a nariadil vykonať všetko, ako mu navrhli. ⁵ V meste Súzy býval istý Žid, menom Mardochej, syn Jaira, syna Kisovho syna Semeja z Benjamínovho pokolenia, ⁶ ktorý bol odvečený (do zajatia) z Jeruzalema v tom čase, keď babylonský kráľ Nabuchodonozor odviekol do zajatia júdskeho kráľa Jechoniáša. ⁷ On sa stal vychovávateľom dcéry svojho brata Edisy, ktorá sa iným menom volala Ester. Stratila totiž obidvoch rodičov. Mala veľmi peknú postavu a krásnu tvár. Keď jej umrel otec a potom matka, Mardochej si ju vzal za dcéru. ⁸ Keď sa kráľov rozkaz dostal do verejnosti a podľa jeho príkazu privádzali do Súz mnohé krásne panny a odovzdávali ich komorníkovi Egejovi, medzi inými dievčatami mu odovzdali aj Ester, aby ju opatrovali medzi (ostatnými) ženami. ⁹ Páčila sa mu a našla milosť u neho. Preto prikázal komorníkovi, aby sa poponáhlal zaobstarat' ozdoby pre ženy a aby jej dal príslušnú čiastku z toho a sedem najkrajších dievčat z kráľovského paláca a mal ju aj jej sprievodkyne vyzdobit' a okrášlit'. ¹⁰ Ale ona mu nechcela vyzradiť svoj národ a svoju vlasť, lebo Mardochej jej prikázal, aby o tejto veci mlčala. ¹¹ Mardochej denne prichádzal pred vchod do domu, v ktorom opatrovali vybrané devy. Bol ustarostený o to, ako sa má Ester, a chcel vedieť, čo sa s ňou deje. ¹² Kým prišiel podľa poriadku rad na niektorú devu, aby vstúpila ku kráľovi po splnení všetkého, čo vyžadovalo pestovanie ženskej krásy, minulo dvanásť mesiacov. A to tak, že šesť mesiacov ich mazali voňavým olejom a iných šesť mesiacov používali farbičky a iné voňavky. ¹³ Čokoľvek si pred vstupom ku kráľovi zažiadali z vecí, čo patrili k ozdobu (ženy), dostali a ozdobené podľa vlastného vkusu vchádzali z domu žien do kráľovej spálne. ¹⁴ Ktorá z nich vošla večer, ráno odchádzala. Odviedli ju stadiaľ do iného domu, ktorý bol pod správou komorníka Susagaziho, ktorý bol dozorcóm nad kráľovými vedľajšími ženami. Už sa nemali vrátiť ku kráľovi, ak si to kráľ neželal a nerozkázal ju zavolať po mene. ¹⁵ Keď teda podľa poradia prešiel čas (prípravy), nastal deň, keď Ester, dcéra Abihaila, brata Mardocheja - ktorú adoptoval za dcéru -, mala vojsť ku kráľovi. Nežiadala si nijakú ženskú ozdobu, iba čo komorník Egej, dozorca nad devami, uznal za dobré tým sa prizdobila, a každé oko ju uznalo za spanilú a milú. ¹⁶ Do spálne kráľa Asuera ju zaviedli v desiatom mesiaci, ktorý mal meno tebet, v siedmom roku jeho vlády. ¹⁷ A kráľ ju miloval väčšmi ako ostatné ženy. Získala u neho väčšiu milosť a priazeň ako všetky ostatné ženy, takže jej kráľ vložil na hlavu korunu kráľovskej hodnosti a ustanovil ju za kráľovnú namiesto Vasti. ¹⁸ A rozkázal pripraviť veľkú hostinu pre všetky svoje kniežatá a služobníkov z príležitosti sobáša a svadby s Ester. Dal úľavu všetkým krajinám a rozdával dary podľa veľkej kniežacej štedrosti.

Mardochej odhalí sprisahanie. - ¹⁹ Keď však začali druhý raz vyhľadávať a zhromažďovať devy, Mardochej sa zdržoval pri bráne kráľovského (paláca), ²⁰ lebo Ester dotiaľ nikomu neprezradila svoju vlasť a národ, ako jej nakázal. Lebo čokoľvek jej prikázal, Ester všetko splnila, lebo sa to naučila robiť ešte v tom čase, keď ju ako malú vychovával. ²¹ V tom čase, keď sa Mardochej zdržoval pri bráne kráľovského paláca, dvaja kráľovskí komorníci, Bagatan a Tares, ktorí boli vrátnikmi a mali dozor na prvom prahu paláca, chceli sa vo svojom hneve vzbúriť proti kráľovi a (kráľa) zavraždiť. ²² To neušlo Mardochejovej pozornosti a hneď to oznámil kráľovnej Ester a ona to (oznámila) kráľovi v Mardochejovom mene, ktorý jej tú vec prezradil. ²³ Vec vyšetrili a zistili všetko tak. Preto obidvoch obesili na šibenicu a túto pamätnú udalosť zapísali na listinu a pred kráľom vložili do letopisov.

III. Aman chce zahubiť Židov. - ¹ Potom kráľ Asuer povýšil (v hodnosti) Amadatiho syna, Amana, ktorý bol rodákom z Agagu, a hodnosťou ho povýšil nad všetky iné kniežatá, ktoré mal (v službe). ² Preto všetci kráľovskí sluhovia, ktorí mali službu pri dverách paláca, zohýbali kolena pred Amanom a klaňali sa mu. Lebo tak im rozkázal kráľ. Jediný Mardochej neklonil pred ním koleno, ani sa mu neklaňal. ³ Kráľovskí služobníci, čo mali službu pri dverách paláca, sa ho pýtali: „Prečo nechceš plniť kráľov príkaz, ako (to robia) iní?“ ⁴ Aj keď mu to častejšie pripomínali, nechcel ich poslúchnuť. Preto to ohlásili Amanovi. Chceli vedieť, či zotrvá pri svojom rozhodnutí. Lebo im povedal, že je Žid. ⁵ Keď sa o tom dopyčul Aman, ba aj pozorovaním sa presvedčil, že Mardochej nesklonil pred ním kolena, ani ináč sa mu nepoklonil, veľmi sa rozhneval. ⁶ Ale sa mu zdalo málo, aby sa násilne vrhol iba na Mardocheja. Dozvedel sa totiž o ňom, že je židovského pôvodu, a tak chcel vyhubiť všetok židovský ľud, ktorý žil v Asuerovom kráľovstve. ⁷ V prvom mesiaci, ktorý sa volá nisan, v dvanástom roku Asuerovej vlády hodili v Amanovej prítomnosti do osudia lós - po hebrejsky má meno pur - o tom, v ktorý deň a ktorý mesiac by mali vyhubiť židovský národ. A tak vyšiel dvanásty mesiac, ktorý má meno adar. ⁸ Aman povedal kráľovi Asuerovi: „Po všetkých krajinách tvojho kráľovstva žije roztrúsený ľud, oddelený od všetkých ostatných obyvateľov, ktorý sa pridriava nových zákonov a obradov a okrem toho opovrhuje kráľovskými nariadeniami. Sám najlepšie vieš, že neosoží tvojej vláde, ak sa pre zhovievavosť niekto stane nezbedným. ⁹ Ak ti je ľúbo, nariad, aby ten (národ) zahynul a ja odvážim správcom tvojho pokladu desaťtisíc talentov.“ ¹⁰ Kráľ si stiahol z ruky prsteň, ktorý používal, a dal ho Amadatiho synovi Amanovi, rodákovi z Agagovho rodu, nepriateľovi Židov, ¹¹ a povedal mu: „Striebro, ktoré sľubuješ, nech je tvoje a s ľudom urob, ako sa ti páči.“ ¹² V prvom mesiaci nisan, na trinásty deň toho istého mesiaca zavolali kráľovských pisárov a na Amanov rozkaz vyhotovili v mene kráľa Asuera listiny adresované všetkým kráľovým miestodržiteľom a správcom krajín a rozličných národov tak, ako vedeli jednotlivé národy čítať a rozumieť podľa svojej odlišnej reči; a listiny boli potvrdené jeho prsteňom. ¹³ Kráľovskí posli ich dopravili do všetkých krajín, aby pozabíjali a vyhubili všetkých Židov od dieťaťa až po starca a od nemlúvniat až po ženy, a to v jediný deň, čiže na trinásty deň dvanásteho mesiaca - menuje sa adar -, a aby si rozobrali ich majetky. ¹⁴ Obsah listov vyznieval v tom zmysle, aby o tom všetky krajiny vedeli a pripravovali sa na vyššie uvedený deň. ¹⁵ Vyslaní poslovia sa poponáhľali vyplniť kráľovský rozkaz. Kráľovské rozhodnutie bolo v Súzach vyhlásené práve v čase, keď kráľ a Aman vystrájali hody, kým Židia, čo bývali v meste, nariekali.

Est4

IV. Mardochej volá kráľovnú na pomoc. - ¹ Keď sa o tom dopyčul Mardochej, roztrhol si odev, obliekol sa do vrecoviny, na hlavu si nasypal popola a na ulici uprostred mesta sa dal hlasno vyvolávať, aby tak ukázal roztrpčenosť svojej mysle. ² S takým nárekom prišiel až k bráne paláca. Ale do kráľovského dvora nesmel vkročiť nik, kto mal oblečenú vrecovinu. ³ Ale aj po všetkých krajinách, mestách a miestach, kam došlo kruté kráľovské ustanovenie, zavládlo u Židov nariekanie, pôst, kvílenie a plač, pričom mnohí (z nich) namiesto lôžka používali vrecovinu a popol. ⁴ Esterine devy a jej komorníci prišli za ňou a hlásili jej to. Keď to počula, zarazila sa nad tým.

Poslala (po Mardocheja) odev s rozkazom, aby mu ho obliekli a vzali mu vrecovinu. Ale on to nechcel prijať. ⁵ Vtedy privolala komorníka Atacha, ktorého jej dal kráľ za sluhu, a poslala ho k Mardochejovi; mal sa od neho dozvedieť, prečo si tak počína. ⁶ Atach teda šiel, pristúpil k Mardochejovi, ktorý stál na ulici mesta pred vchodom do paláca, ⁷ a on mu oznámil všetko, čo sa stalo: ako Aman sľúbil zložiť do kráľovskej pokladnice peniaze za vyvraždenie Židov. ⁸ Dal mu aj odpis výnosu, ktorý bol vyvesený v Súzach, aby ho ukázal kráľovnej a napomenul ju, aby predstúpila pred kráľa a prosila za svoj ľud. ⁹ Atach po svojom návrate hlásil Ester všetko, čo mu hovoril Mardochej. ¹⁰ Vtedy mu povedala a prikázala, aby oznámil Mardochejovi toto: ¹¹ „Všetci kráľovi sluhovia a všetky krajiny, ktoré sú podriadené jeho vláde, vedia, že ktorýkoľvek muž alebo žena - ak nie sú vopred pozvaní - a vošli by do vnútornej kráľovej siene, majú byť hneď bez meškania popravení, ak kráľ na znak milosti neprikloní k nim svoj zlatý prút, aby mohol ostať (taký človek) nažive. Ako teda môžem predstúpiť pred kráľa ja, ktorú už tridsať dní nevolal k sebe?“ ¹² Keď to Mardochej počul, ¹³ opäť odkázal Ester: „Nenazdávaj sa, že ty si zo všetkých Židov zachrániš život, pretože si v kráľovom dome. ¹⁴ Keby si teraz mlčala, Židia dôjdu iným spôsobom k záchrane, ale ty a rod tvojho otca zahynie. A ktovie, či si neprišla práve preto ku kráľovskej hodnosti, aby si bola naporúdzi na takýto čas?“ ¹⁵ Ester teda odkázala Mardochejovi: ¹⁶ „Chod' a zhromaždi všetkých Židov, ktorých nájdeš v Súzach, a modlite sa za mňa! Tri dni a tri noci nič nejedzte, ani nepite! Ja sa budem so svojimi služobnicami podobne postiť, a potom pôjdem za kráľom, hoci nezavolaná, urobím proti zákonu, aj keď sa tým vystavím smrteľnému nebezpečenstvu.“ ¹⁷ Tak Mardochej odišiel a urobil všetko, čo mu prikázala Ester.

Est5

V⁵. Židia sa zachránia. Kráľ láskavo prijíma Ester. - ¹ Na tretí deň si Ester obliekla kráľovské rúcho a postavila sa do vnútorného dvora kráľovského domu naproti kráľovmu súkromnému bývaniu. (Kráľ) práve zasadal na svojom tróne v radnej sieni paláca, ktorá ležala naproti vchodu do domu. ² Keď zazrel kráľovnú Ester, ako zastala, páčila sa jeho očiam a napnul oproti nej zlatú berlu, ktorú mal v rukách. Ona zasa pristúpila a pobožkala koniec jeho berly. ³ Kráľ sa jej pýtal: „Čo si praješ, kráľovná Ester? Akú máš žiadosť? Keby si žiadala čo aj polovicu kráľovstva, dostaneš.“ ⁴ Ona mu odpovedala: „Ak je kráľovi ľúbo, prosím, aby si dnes prišiel ku mne a spolu s tebou aj Aman na hostinu, ktorú som pripravila.“ ⁵ Kráľ na to odvetil: „Zavolajte hneď Amanu, aby vyhovel žiadosti Ester.“ A tak kráľ a Aman spolu prišli na hostinu, ktorú im pripravila kráľovná. ⁶ Keď kráľ už hojne požil vína, opýtal sa jej: „Čo si žiadaš, aby sa ti stalo. Za akú vec prosíš? I keby si pýtala polovicu môjho kráľovstva, dostaneš.“ ⁷ Ester mu odpovedala: „Moja žiadosť a moje prosby sú takéto: ⁸ Ak som našla milosť v kráľových očiach a ak sa kráľovi páči dať mi, o čo prosím, a chce vyplniť moju prosbu, nech zasa príde kráľ a tiež Aman na hostinu, ktorú som pripravila, a zajtra vyjavím kráľovi, čo si žiadam.“

Aman dá pripraviť šibenicu pre Mardocheja. - ⁹ V ten deň odchádzal Aman veselý a naradovaný. Keď zazrel pred bránou paláca sedieť Mardocheja, ktorý nielen nepovstal pred ním, ale ani sa nepohol z miesta, na ktorom sedel, veľmi sa rozhneval. ¹⁰ Ale zastrel svoj hnev a po príchode domov zvolal k sebe svojich priateľov a svoju manželku Zares, ¹¹ vykladal im o svojom veľkom bohatstve, o veľkom počte svojich synov a o tom, koľkou slávou ho povýšil kráľ nad všetky svoje kniežatá a nad

ostatných svojich služobníkov. ¹² A k tomu dodal: „Ani kráľovná Ester nikoho iného nepozvala na hostinu spolu s kráľom okrem mňa; aj zajtra budem u nej obedovať spolu s kráľom. ¹³ A hoci toto všetko mám, predsa to pokladám, akoby som nič nemal, dokiaľ vidím sedieť pred vchodom do kráľovského (paláca) Žida Mardocheja.“ ¹⁴ Jeho žena Zares a ostatní priatelia mu povedali: „Rozkáž zhotoviť vysokú šibenicu, čo dosiahne výšky päťdesiat laktov, a povedz ráno kráľovi, aby Mardocheja na ňu obesili, a tak pôjdeš s kráľom už naradovaný na hostinu.“ Táto rada sa mu páčila a rozkázal zhotoviť šibenicu.

Est6

VI. Mardochej dostane vyznačenie od kráľa. - ¹ V tú noc kráľ nevedel usnúť, a preto rozkázal, aby mu priniesli pamätné knihy a letopisy z predošlých čias. Keď z nich pred ním čítali, ² prišli aj na to miesto, kde sa píše, ako Mardochej podal správu o úkladoch komorníkov Bagatana a Taresa, ktorí zamýšľali vystrieť ruku na kráľa Asuera. ³ Keď to kráľ počul, opýtal sa: „Akú poctu a odmenu dostal Mardochej za svoju vernosť?“ Jeho služobníci a posluhovači mu odpovedali: „Vôbec nijakú odmenu za to nedostal.“ ⁴ Kráľ na to hneď povedal: „Kto je to v predsieni?“ Aman totiž vstúpil do vnútorného dvora kráľovského paláca naviesť kráľa, aby vydal rozkaz, aby Mardocheja obesili na šibenici, ktorú dal pre neho zhotoviť. Sluhovia odpovedali: „Aman stojí v predsieni.“ Kráľ povedal: „Nech vojde dnu!“ ⁶ A keď vstúpil, pýtal sa ho: „Čo treba urobiť tomu človekovi, ktorého chce kráľ vyznamenať?“ Aman si myslel v srdci a nazdával sa, že kráľ nemieni nikoho iného vyznamenať, iba jeho, ⁷ a preto odpovedal: „Toho muža, ktorého kráľ mieni vyznamenať, ⁸ treba obliecť do kráľovského rúcha, posadiť na koňa, na ktorom jazdí sám kráľ, na hlavu nech mu vsadia kráľovskú korunu, ⁹ popredný muž z kráľovských kniežat a vladárov nech mu drží koňa, ktorý bude kráčať po uliciach mesta, a nech vyvoláva: „Takto nech je poctený každý, koho mieni vyznamenať kráľ.“ ¹⁰ Kráľ mu na to povedal: „Poponáhľaj sa, vezmi slávnostné rúcho a koňa a ako si povedal, urob Židovi Mardochejovi, ktorý sedí pred vchodom do paláca. Daj pozor, aby si nevynechal nič z toho, čo si tu povedal.“ ¹¹ Aman vzal teda slávnostný oblek a koňa, obliekol Mardocheja na ulici mesta, posadil ho na koňa, išiel s ním a vyvolával: „Takúto poctu si zaslúži každý, koho mieni vyznamenať kráľ.“ ¹² Mardochej sa potom vrátil k bráne paláca, kým Aman sa ponáhľal do svojho domu rozžialený a so zakrytou hlavou. ¹³ Tu svojej žene Zares a všetkým svojim priateľom rozpovedal, čo sa stalo. Mudrci, s ktorými mával porady, aj jeho žena Zares mu povedali: „Ak je Mardochej, pred ktorým si začal upadať, z rodu Židov, nebudeš mu môcť odolieť, ale upadneš pred ním (celkom).“

Amana obesia, Mardocheja povýšia v sláve. - ¹⁴ Kým sa s ním zhovárali o tom, prišli kráľovskí komorníci a nútili ho, aby sa rýchlo odobral na hostinu, ktorú pripravila kráľovná.

Est7

VII. ¹ Kráľ a Aman teda prišli, aby (jedli) a pili s kráľovnou. ² Kráľ sa jej aj na druhý deň opýtal, keď sa rozohrial od vína: „Aká je tvoja prosba, Ester, aby som ti ju vyplnil? Čo chceš, aby sa ti stalo? Čo by si aj polovicu môjho kráľovstva pýtala;

dostaneš.“³ Vtedy mu odpovedala: „Ó, kráľu, ak som našla milosť pred tvojimi očami a ak sa ti páči, daruj mi môj život, za ktorý prosím, a (daruj mi) môj národ, za ktorý ťa prosím.“⁴ Hľa, ja a môj národ sme vydaní (napospas), aby nás rozšliapali a zahrúsili; máme zahnúť. Keby nás aspoň za otrokov a otrokyne predali; bolo by to znesiteľné nešťastie a s povzdychom by som sa odmlčala, ale nateraz máme takého nepriateľa, ktorého ukrutnosť ovplyvnila aj kráľa!“⁵ Kráľ Asuer sa vo svojej odpovedi opýtal: „Kto je to a aké má na to právo, že sa to opovažuje robiť?“⁶ Ester mu odpovedala: „Tento náš najhorší nepriateľ a neprajník je Aman.“ Keď Aman počul túto vec, hneď zmeravel, lebo nevedel zničiť kráľov a kráľovnej pohľad.⁷ Rozhnevaný kráľ vstal a bral sa z miestnosti, kde bola hostina, do záhrady vysadenej stromami. Aj Aman vstal, aby požiadal kráľovnú Ester o (záchranu) svojho života. Pochopil totiž, že mu kráľ pripravuje nešťastie.⁸ Keď sa (kráľ) vrátil zo záhrady vysadenej stromami a vošiel do miestnosti hostiny, našiel Amanu zrúteného na pohovke, na ktorej spočívala Ester, a povedal: „Ešte aj kráľovnú chce znásilniť, a to v mojej prítomnosti v mojom dome!“ Len čo to slovo opustilo kráľove ústa, už mu zakryli tvár.⁹ A Harbona, jeden z komorníkov, ktorí mali za úlohu obsluhovať kráľa, povedal: „Hľa, šibenica, čo pripravil pre Mardocheja, ktorý hovoril v prospech kráľa, vypína sa v Amanovom dome a je päťdesiat laktov vysoká!“ Kráľ mu povedal: „Obeste ho na ňu!“¹⁰ Tak Amanu obesili na šibenicu, ktorú dal zhotoviť pre Mardocheja, a kráľov hnev sa upokojil.

Est8

VIII. ¹ V ten deň daroval kráľ Asuer kráľovnej Ester dom Amanu, nepriateľa Židov, a Mardochej smel predstúpiť pred kráľovu tvár. Ester vyznala, že je to jej strýc.² Kráľ zobral svoj prsteň, ktorý rozkázal vziať Amanovi, a odovzdal ho Mardochejovi. Aj Ester ustanovila Mardocheja nad svojou domácnosťou.

Predošlý kráľovský výnos zrušujú novším výnosom. - ³ Ale ona sa tým neuspokojila. Padla k nohám kráľa, plakala, hovorila mu a prosila, aby rozkázal zrušiť zlobu Amanu z Agagovho rodu a všetky jeho hrozné úklady, ktoré vymyslel proti Židom.⁴ Keď vztiahol oproti nej ruku so zlatou berlou podľa zvyku, ktorým dal najavo znamenie svojej priazne, ona vstala, postavila sa pred neho⁵ a povedala: „Ak sa kráľovi páči a ak som našla milosť v jeho očiach a moja žiadosť nenarazí u neho na odpor, prosím, aby predošlý Amanov výnos, ktorým ten úkladník a nepriateľ Židov nariadil vyhubiť ich po všetkých krajinách kráľovstva, dostal opravu novým písomným nariadením.“⁶ Lebo ako by som sa mohla pozerat' na vraždenie a vyhubenie svojho národa?“⁷ Kráľ Asuer povedal kráľovnej Ester a Židovi Mardochejovi: „Amanov dom som postúpil Ester a jeho samého som dal zavesiť na šibenicu, lebo sa opovážil násilne napadnúť Židov.“⁸ Píšte teda Židom v kráľovom mene, ako sa vám páči, a spis potvrdte pečaťou môjho prsteňa!“ Taká bola totiž obyčaj, že listinám, ktoré vydali v kráľovom mene a potvrdili ich pečaťou jeho prsteňa, nesmel sa nik sprotiviť.⁹ Zvolaní kráľovskí pisári a opisovači - bolo to v čase tretieho mesiaca, ktorý sa volal sivan, na jeho dvadsiaty tretí deň - napísali listinu, ako si prial Mardochej, Židom, správcom, miestodržiteľom a vladárom, ktorí stáli na čele stodvadsiatich siedmich krajín od Indie až po Etiópiu, do každej krajiny zvlášť, každému národu zvlášť, podľa toho, akú reč kto mal a aké písmo používal, aj Židom tak, ako vedel každý čítať a rozumel.¹⁰ Listiny vydané v kráľovom mene potvrdili pečaťou jeho prsteňa a odoslali ich rýchlymi poslami. Oni sa rozbehli po všetkých

krajinách, aby predošlé listiny novými posolstvami predišli. ¹¹ Kráľ im rozkázal, aby vyhľadali Židov po všetkých mestách. Mali ich zhromaždiť a prikázal im, aby si bránili životy. Tak smeli všetkých svojich nepriateľov aj ich manželky, deti a všetku (čel'ad') ich domov zabíjať, zničiť ich a majetok rozchvátiť ako korisť. ¹² A pre všetky krajiny určili jediný deň na túto pomstu. Bol to trinásty deň dvanásteho mesiaca adara. ¹³ Obsahom listu bolo, že vo všetkých krajinách a národoch, ktoré podliehajú vláde kráľa Asuera, majú byť Židia pripravení pomstiť sa na svojich nepriateľoch. ¹⁴ Rýchli posli sa rozišli a zanesli oznamy, len čo kráľovský rozkaz vyvesili v Súzach. ¹⁵ Keď Mardochej odchádzal z paláca od kráľa, skvel sa v kráľovskom rúchu z modrého a blankytného purpuru, na hlave mal zlatý veniec a odetý bol hodvábnym purpurovo-červeným plášťom. A celé mesto plesalo a radovalo sa. ¹⁶ Židom sa zdalo, akoby im nastávalo nové svetlo, nová radosť, pocta a bezhraničná radosť. ¹⁷ Po všetkých národoch, mestách a krajinách, kamkoľvek došiel kráľovský rozkaz, (nastalo) nesmierne plesanie, hodovanie a hostiny a (nálada) sviatočného dňa. (Dialo sa to) v takej miere, že mnohí z cudzích národov a iného vierovyznania pridali sa k ich náboženstvu a obradom. Všetci boli preniknutí náramným strachom pred menom Žid.

Est9

IX. Židia vo svojej obrane zabíjajú svojich protivníkov. Konajú slávnosť. - Teda v dvanástom mesiaci, o ktorom sme už vyššie povedali, že sa volal adar, na jeho trinásty deň, na ktorý nepriatelia pripravovali vyvraždenie všetkých Židov, lebo si dychtivo žiadali ich krv, nastal obrat. Židia sa dostali navrch a začali sa pomstiť na svojich nepriateľoch. ² Zhromaždili sa po jednotlivých mestách, mestečkách a miestach aby sa oborili na svojich nepriateľov a na tých, čo ich prenasledovali. Nik sa neosmelil odporovať im, lebo všetky národy prenikol strach pred ich veľkou mocou. ³ Lebo všetci vladári, správcovia a miestodržiteľia po krajinách a akákoľvek vrchnosť bola ustanovená po jednotlivých miestach nad (verejnými) záležitosťami, všetci podporovali Židov zo strachu pred Mardochejom. ⁴ Vedeli (o ňom), že je v (kráľovskom) paláci na poprednom mieste a má veľkú moc. Denne rástla sláva jeho mena a letela z úst do úst u všetkých ľudí. ⁵ Tak spôsobili Židia svojim nepriateľom veľkú porážku. Povraždili ich, a tak sa im odplatili za to, čo sa oni chystali urobiť im, ⁶ takže aj v Súzach zabili päťsto mužov okrem desiatich synov Amana, nepriateľa Židov z Agagovho rodu. A toto sú ich mená: ⁷ Farzandata, Delfon, Esfata, ⁸ Forata, Adalia, Aridata, ⁹ Fermesta, Arizaj, Aridaj, Jezata. ¹⁰ Aj keď ich pozabíjali, koristi z ich majetku sa ani nedotkli. ¹¹ A zoznam mužov, ktorých zabili v Súzach, ihneď predložili kráľovi. ¹² On povedal kráľovnej Ester: „V meste Súzy pozabíjali Židia päťsto mužov a okrem nich aj desiatich Amanových synov. Čo myslíš, koľkých zabijú po všetkých ostatných krajinách? Čo si ešte praješ a čo chceš odo mňa, aby sa na môj rozkaz stalo?“ ¹³ Ona mu odpovedala: „Ak sa kráľovi páči, nech dostanú Židia dovolenie, aby mohli aj zajtra robiť v Súzach, ako si počínali dnes, a nech desať Amanových synov повеšajú na šibeniciach.“ ¹⁴ Kráľ nariadil, aby sa tak stalo. V Súzach ihneď vyvesili nariadenie a desať Amanových synov повеšali. Na štrnásty den mesiaca adar sa Židia (opäť) zhromaždili a pobili v Súzach tristo mužov. Ale ani ich majetok nerozhvátili. ¹⁶ Aj po všetkých (ostatných) krajinách, ktoré podliehali kráľovej vláde, Židia sa postavili (na obranu) svojich životov a pozabíjali svojich nepriateľov a tých, čo ich prenasledovali. Počet zabitých dosiahol sedemdesiatpäťtisíc mužov, ale nik sa nedotkol ani najmenej veci z ich majetku. ¹⁷ Na trinásty deň

mesiaca adar začali po všetkých (krajoch) zabíjať ľudí a na štrnásty deň prestali so zabíjaním a ustanovili ho za sviatočný, aby sa v ten deň v budúcnosti oddali hodovaniu, radosti a hostinám.¹⁸ Ale Židia; ktorí zabíjali v meste Súzy na trinásty deň, zabíjali aj na štrnásty deň, a tak až na pätnásty deň prestali zabíjať. Preto ten deň ustanovili za sviatočný, aby hodovali a radovali sa.¹⁹ Kým Židia, ktorí bývali v neohradených mestečkách a po dedinách, ustanovili si štrnásty deň mesiaca adar na hodovanie a zábavu, aby v ten deň plesali a navzájom si posielali podiely z hodových pokrmov.

Ustanovenie výročnej slávnosti Purim. - ²⁰ Mardochej toto všetko opísal a takto zostavený spis zaslal Židom, ktorí bývali po všetkých kráľovských krajinách, tak tým, čo bývali nablízku, ako aj tým, čo boli ďaleko,²¹ aby štrnásty a pätnásty deň mesiaca adar zaradili medzi sviatky a aby tie (dni) oslávili každý rok so sviatočnou okázalosťou.²² Lebo v tie dni sa Židia vypomstili na svojich nepriateľoch a ich žiaľ a zármutok sa im obrátili na veselosť a radosť. (Písal im), aby tie dni boli (chvíľou) hodovania a radosti, pričom si majú navzájom posielat' isté podiely z pokrmov a mali poskytnúť dar aj chudobným.²³ Tak Židia prijali za sviatočný zvyk všetko, čo toho dňa začali konať a čo im Mardochej svojím listom rozkázal robiť.²⁴ Lebo Amadatov syn Aman, pôvodom z Agaga, nepriateľ a neprajník Židov, mal zlý úmysel proti nim, chcel ich dať zabiť a vyhubiť: vrhol pur, čo v našom jazyku znamená lós.²⁵ No Ester predstúpila pred kráľa a požiadala ho, aby kráľovským rozhodnutím zmaril jeho úsilia, a (dosiahla), že nešťastie, ktoré zamýšľal proti Židom, padlo späť na jeho hlavu. A tak nakoniec aj jeho, aj jeho synov obesili na šibenicu.²⁶ A od toho času menujú tie dni Purim, čiže dni lósom (určené), lebo pur znamená: Lós bol hodený do osudia. - A všetko, ako sa stalo, tvorí obsah tohoto listu, to jest tohoto knižného zvitku:²⁷ čo mali totiž vytrpieť, ale čo sa potom zmenilo, a preto Židia zaviazali seba i svojich potomkov a všetkých, ktorí sa budú chcieť pridať k ich náboženstvu, aby sa nikomu nedovolilo prežívať tieto dni bez sviatočnej okázalosti, ako (o tých dňoch) svedčí tento spis a ako to žiadajú pevne stanovené sviatočné dni v rokoch nepretržite nasledujúce po sebe.²⁸ To sú dni, ktoré nikdy nezruší zabudnutie, ale sláviť ich budú všetky pokolenia vo všetkých krajinách po celom svete: nebude mesta, kde by dni Purim, čiže dni lósov, neslávili Židia a ich potomstvo.²⁹ Kráľovná Ester, Abihailova dcéra, a Žid Mardochej napísali aj druhý list, aby so všetkým dôrazom potvrdili sviatočnú (povahu) tohoto dňa pre budúce časy.³⁰ A rozposlali ho všetkým Židom ktorí prebývali v stodvadsiatich siedmich krajinách kráľa Asuera, (pričom im priali), aby boli zdraví a aby prijali pravdu,³¹ aby zachovávali Dni lósov a na svoj čas ich s radosťou slávili tak, ako to ustanovili Mardochej a Ester. A oni sa zaviazali, že ich budú zachovávať sami aj ich potomstvo pôstmi, nárekom a vôbec tak, ako Dni lósov zachovávať treba,³² teda so všetkým, ako je to zhrnuté v rozprave tohoto spisu, ktorý má meno po Ester.

Est10

X. Vysoká pocta Mardochejova. - ¹ Nato kráľ Asuer uvalil daň na celú krajinu a na všetky morské ostrovy.² V knihách Médov a Peržanov je zapísaná moc a vláda, hodnosť a vznešenosť, akými (poctami) povýšil Mardocheja³ a ako sa Mardochej, človek židovského pôvodu, stal druhým po kráľovi Asuerovi. U Židov bol velebený a stal sa obľúbeným u ľudu svojich, bratov, lebo vyhľadával, čo bolo dobré pre národ, a hovoril o tom, čo slúžilo blahu jeho rodu.

(Čo je v hebrejskej osnove, to som s plnou vernosťou preložil. Avšak to, čo odteraz nasleduje, našiel som napísané vo všeobecne známom vydaní, ako je to podané rečou a písmenami Grékov: Túto kapitolu uvádzali kedysi na konci Knihy, čo som podľa svojho zvyku na počiatku obelosom, to jest ražnom, označil. - Poznámka sv. Hieronyma.)

⁴ Mardochej hovoril: „Tie veci sa stali Božím (riadením). ⁵ Pamätám sa na sen, ktorý som mal. (Boh) mi dal poznať tie veci a ani najmenšia vec z toho nezostala nesplnená. ⁶ Malý prameň, ktorý sa rozrástol na rieku a zmenil sa na svetlo (veľké ako) slnko; a (rieka) sa veľmi rozvodnila: znamenala Ester, ktorú si kráľ vzal za manželku a sám si prial, aby bola kráľovnou. ⁷ Tí dvaja draci, to som ja a Aman. ⁸ Národy, ktoré sa zhromaždili, to sú tí, čo pracovali na tom, aby vytreli meno Židov. ⁹ Môj národ, čiže Izrael, volal (o pomoc) k Pánovi a Pán zachránil svoj ľud a vyslobodil nás zo všetkého nebezpečenstva a robil veľké divy a zázraky medzi národmi, ¹⁰ a tak ustanovil, aby boli dva lósy: jeden za Boží národ a druhý pre všetky národy. ¹¹ A tieto dva lósy padli na deň, ktorý Boh už od dávneho času určil pre všetky národy. ¹² Pán si spomenul na svoj ľud a bolo mu ľúto svojho dedičstva. ¹³ Nech sa tieto dni slávia v mesiaci adar, a to na štrnásty a pätnásty deň tohoto mesiaca so všetkou horlivosťou a radosťou celého národa v jedinom zbore zhromaždenom pre všetky budúce pokolenia izraelského ľudu.“

Est 11

XI. ¹ V štvrtom roku kralovania Ptolomeja a Kleopatry Dozitej, ktorý sa vydával za kňaza a muža z pokolenia Léviho, a jeho syn Ptolomej priniesli tento list Purim, ktorý podľa ich tvrdenia preložil Ptolomejov syn Lyzimach v Jeruzaleme.

(Tento odsek bol na čele [spisu] podľa všeobecného vydania. Niet ho však ani v hebrejskom, ani u iného prekladateľa.)

² V druhom roku kralovania veľkokráľa Artaxerxa, v prvý deň mesiaca nisan mal Mardochej, syn Jaira, syna Kisovho syna Semeja z Benjamínovho pokolenia, sen. ³ Bol to Žid, ktorý býval v meste Súzy, vznešený muž a na kráľovskom dvore bol medzi prvými. ⁴ Patril do počtu tých zajatcov, ktorých spolu s júdskym kráľom Jechoniášom odviedol z Jeruzalema babylonský kráľ Nabuchodonozor. ⁵ A mal takýto sen: Bolo počuť hlasy, hrmot, hromobitie, (rachot) zemetrasenia a zmätok na (celej) zemi. ⁶ A hľa, (ukázali) sa dva veľké draky, pripravené bojovať proti sebe. ⁷ Na ich vresk nastala vzbura medzi všetkými národmi a bojovali proti národu spravodlivých. ⁸ Bol to deň tmy a nebezpečenstva, súženia a úzkosti a na zemi nastal hrozný strach. ⁹ V národe spravodlivých nastal zmätok z obavy pred nebezpečenstvom a pripravovali sa na smrť. ¹⁰ Volali k Bohu a ako kričali, malý prameň sa rozrástol na mohutnú rieku, ktorá sa rozvodnil pre množstvo vôd. ¹¹ Vzišlo svetlo a slnko a upokoreným sa dostalo povýšenia, takže pohltili v hodnosti postavených. ¹² Keď to Mardochej (vo sne) videl, vstal zo svojho lôžka a rozmyšľal, čo mu chce Boh oznámiť. Ustavične v duchu na to myslel a rád by sa bol dozvedel, aký význam má jeho sen.

XII. Mardochej príde na stopu sprisahania. - ¹ V tom čase sa (Mardochej) zdržiaval na nádvorí paláca spolu s Bagatom a Tarom, kráľovskými komorníkmi, ktorí konali službu pri bráne paláca. ² Keď si všímal ich úmysly a hlbšie nahliadol do toho, čím sa v mysli zapodievali, zbadal, že zamýšľajú vystrieť ruku na kráľa Artaxerxa. A preto podal o tom kráľovi správu. ³ Po zavedení vyšetovania sa obidvaja priznali a kráľ rozkázal odvieť ich na smrť. ⁴ Ale kráľ dával zapisovať do letopisov všetko, čo sa (pamätného) prihodilo. Aj Mardochej opísal túto udalosť v pamätnom spise. ⁵ A kráľ mu rozkazom dovolil zdržovať sa v nádvorí paláca a za oznámenie mu (kázal) dať odmenu. ⁶ Namyslenec Amadatov syn Aman bo najvplyvnejším mužom u kráľa. On chcel uškodiť Mardochejovi a jeho národu pre tých dvoch kráľovských komorníkov, čo boli popravení.

(Až potiaľ siaha úvod. - Čo odteraz nasleduje, bolo na tom mieste v Knihe, kde je napísané: 3,13 a aby si rozobrali ich majetky. Tak sme to našli jedine vo všeobecnom vydaní [gréckom]. Odpis listu takto zneje:)

XIII. Prvý Xerxesov list neprajný Židom. - ¹ „Artaxerxes, veľký kráľ od Indie až po Etiópiu, stodvadsiatim siedmim čelným správcom krajín a vojvodcom, ktorí sú podriadení jeho vláde, pozdrav! ² Hoci vládne nad mnohými národmi a podrobil som svojej moci celý svet, nijako nechcem zneužívať svoju veľkú moc, ale milosrdne a vlúdne chcem spravovať svojich poddaných, aby svoj život, prežívali bez všetkého strachu v tichosti a požívali pokoj, ktorý si prajú všetci smrteľníci. ³ Keď som sa pýtal svojich poradcov, ako by sa to dalo uskutočniť, muž, ktorý múdrosťou a vernosťou vyniká nad ostatných a zaujíma druhé miesto po samom kráľovi, menom Aman, ⁴ mi oznámil, že po celom okruhu zeme (žije) roztrúsený nepriateľský ľud, ktorý sa drží iných zákonov a počína si proti zvykom všetkých ostatných národov, opovrhuje kráľovskými nariadeniami a svojou odlišnou povahou ruší svornú (jednotu) všetkých národov. ⁵ Keď sme sa o tom dozvedeli a zároveň aj videli, že sa jeden národ v rozpore s celým ľudským pokolením drží prevrátených zákonov a počína si opačne, ako my rozkazujeme, a tým ruší pokoj a svornosť nám podrobených krajín, ⁶ rozkázali sme, aby všetkých, ktorých označí Aman - predstavený nad všetkými krajinami, druhý po kráľovi, ktorého si vážime ako otca -, ich protivníci od koreňa vyničili, teda aj ich ženy a deti, pričom sa nik nemá zmilovať nad nimi na štrnásty deň dvanásteho mesiaca adar tohto roku, ⁷ aby títo bezbožní ľudia v jediný deň zostúpili do podsvetia, a tým navrátili našej ríši pokoj, ktorý porušili.“

(Až potiaľ [siaha] odpis listu. Čo nasleduje, našiel som vpísané na tom mieste, kde čítame [4,17]: „Tak Mardochej odišiel a urobil všetko, čo mu prikázala Ester...“ Tieto slová nie sú v hebrejskej osnove ani u iného prekladateľa.)

Modlitba Mardocheja. (Patrí k 4,17.) - ⁸ Mardochej sa rozpamätal na všetky Pánove diela a začal sa modliť k Pánovi. „Pane, Pán a všemohúci Kráľ, tvojej moci podlieha všetko a niet toho, kto by mohol odolať tvojej vôli, ak si zaumieniš zachrániť Izrael. ¹⁰ Ty si stvoril nebo i zem a všetko, čo zahrnuje obvod neba. ¹¹ Ty si Pánom

nad všetkými a niet toho, kto by odolal tvojej velebnosti. ¹² Ty poznáš všetko, a tak vieš, že som to neurobil z pýchy, ani aby som potupil iných, ani z ctibažnosti, keď som odoprel klaňať sa pyšnému Amanovi. ¹³ Lebo s radosťou by som pobozkal aj šľapaje jeho nôh, aby som zachránil Izrael. ¹⁴ Ale bál som sa mu klaňať, aby som tak nepreniesol úctu, ktorá patrí iba môjmu Bohu, na človeka, a tak som sa nechcel klaňať nikomu inému okrem svojho Boha. ¹⁵ A teraz, Pane, Kráľu, Abrahámov Bože, zmiluj sa nad mojím ľudom, lebo naši nepriatelia nás chcú zničiť a chcú úplne vyhubiť tvoje dedičstvo. ¹⁶ Nepohrdaj svojim dedičným podielom, ktorý si si vykúpil z Egypta. ¹⁷ Vypočuj moju prosbu! Buď milostivý svojmu dedičstvu a podielu! Obráť nás zármutok na radosť, aby sme ostali nažive a zvelebovali tvoje meno, Pane; nedovoľ umlčať ústa, ktoré ti spievajú na chválu.“ ¹⁸ A celý Izrael v podobnom duchu a modlitbe volal k Pánovi, lebo im hrozila istá smrť.

Est14

XIV. Esterina modlitba. - ¹ Aj kráľovná Ester sa utiekala k Pánovi v obave pred nebezpečenstvom, ktoré im hrozilo. ² Odložila kráľovské rúcho, obliekla si odev primeraný plaču a žiaľ a namiesto voňaviek si hojne posypala hlavu popolom a telo si skrušila pôstmi. A všetky miesta, kde sa predtým obvykle radovala, naplňala svojimi vytrhanými vlasmi. ³ A modlila sa k Pánovi, Izraelovmu Bohu: „Môj Pane, ktorý si naším jediným kráľom, pomáhaj mne opustenej, ktorá nemá okrem teba nijakého iného pomocníka. ⁴ Nebezpečenstvo mi už zasahuje ruky. ⁵ Počula som od svojho otca, že ty, Pane, si si vyvolil Izrael spomedzi všetkých národov a našich otcov zasa zo všetkých ich dávných predkov, aby sa stali tvojím večným dedičstvom. A splnil si všetko, čo si im prisľúbil. ⁶ Zhrešili sme pred tebou, a preto si nás vydal napospas našim nepriateľom. ⁷ Lebo sme uctievali ich bohov. Spravodlivý si, Pane. ⁸ A teraz im nestačí, že nás utláčajú najkrutejším zotročovaním, ale svojim modlám pripisujú to, že ich ruky sú také mocné, ⁹ a chcú zmeniť aj tvoje sľuby a vykoreniť tvoje dedičstvo, chcú zavrieť ústa tým, ktorí chvália teba, a vydusiť slávu tvojho chrámu a oltára, ¹⁰ aby (tým väčšmi) otvorili ústa pohanom, chválili silu svojich modiel a zvelebovali svojho kráľa-človeka naveky. ¹¹ Neprepúšťaj, Pane, svoju berlu takým, čo nie sú ničím, aby sa nemohli smiať z našej záhuby, ale obráť ich úmysel, ktorý majú proti nám, a znič toho, ktorý začal proti nám zúriť. ¹² Pamätaj na nás, Pane, a ukáž sa nám vtedy, keď sme sužovaní. Vlej mi dôveru, Pane, Kráľ (všetkých) ostatných bohov a akejkolvek mocnosti. ¹³ Vlož mi do úst dobre upravenú reč, keď budem stáť pred levom, a nalad' jeho srdce, aby znenávidel nášho protivníka, žeby zahynul sám aj všetci, ktorí s ním súhlasia. ¹⁴ Nás však vyslobod' svojou mocou a pomáhaj mne, ktorá nemá iného pomocníka okrem teba, Pane, ktorý máš vedomosť o všetkom, ¹⁵ a tak vieš, ako nenávidím slávu bezbožníkov a oškľiví sa mi lôžko ľudí bez obriezky aj každého cudzinca. ¹⁶ Je ti známe, na čo som donútená, (vieš), že mám v oškľivosti odznaky svojej vznešenosti a slávy, ktoré nosím na hlave v dňoch, keď sa musím ukazovať (pred kráľom); že to mám v oškľivosti ako handru ženy v jej mesačnej chvíli a že ich nenesím v dňoch, keď mi je dobre. ¹⁷ (Vieš), že som nejedla pri Amanovom stole, ani s kráľom hodovať nemala som záľubu, ani som nepila z obetného vína, ¹⁸ a že tvoja služobnica nepoznala radosť, odkedy ju sem priviedli až doteraz; okrem toho, že sa radujem z teba, Pane, Abrahámov Bože. ¹⁹ Bože, ktorý si mocnejší nad všetkých, vypočuj volanie tých, ktorí nemajú nijakej inej nádeje, a vytrhni nás z rúk zlostníkov; vyslobod' ma z mojej úzkosti.“

XV. Ester na Mardochejov rozkaz predstúpi pred kráľa. (Patrí k 4,8.)

(Aj toto som našiel ako dodatok vo všeobecnom vydaní.)

¹ Rozkázal jej (bezpochyby to bol Mardochej), aby predstúpila pred kráľa a prosila za ľud a za svoju vlasť. ² (Povedal:) „Spomeň si na dni, keď si bola malá, ako som ťa svojou rukou krmil; lebo Aman, druhý muž po kráľovi, podal návrh proti nám, aby nás vyhubil. ³ Preto vzývaj Pána a prihovor sa za nás u kráľa a zachráň nás od smrti!“

(Aj toto je podobne pridané:)

Ester predstúpi pred kráľa. (Patrí k 5,1.) - ⁴ Na tretí deň odložila všedný odev a obliekla si nádherné (rúcho). ⁵ A keď sa už skvela vo svojom kráľovskom rúchu a vzývala Boha, ktorý všetko spravuje a chráni, vzala si dve služobnice. ⁶ O jednu sa opierala akoby z rozmaru, ⁷ kým druhá služobnica išla za svojou paňou a dvíhala jej rúcho, ktoré jej siahalo až po zem. ⁸ Po tvári sa jej rozlievala ružová farba a svojimi milými, žiariacimi očami zakrývala smutného ducha, ktorý bol sklúčený od veľkého strachu. ⁹ Podľa poriadku prešla všetkými dverami a zastala pred kráľom, ktorý práve sedel na tróne svojej kráľovskej (hodnosti), odetý kráľovským rúchom a skvel sa zlatom a drahokamami. Ale pohľad mal hrozivý. ¹⁰ Keď zdvihol tvár, blčiacimi očami prezrádzal rozhnevanú myseľ. Kráľovná sa zrútila, jej farba sa zmenila na bledosť a svoju omdletú hlavu oprela o služobnicu. ¹¹ Tu zmenil Boh kráľovho ducha na prívetivosť, takže rýchlo a s obavou zoskočil z trónu, vzal ju do náručia, až prišla zasa k sebe a upokojoval ju láskavými slovami: ¹² „Čo sa ti stalo, Ester? Ja som tvoj brat, neboj sa! ¹³ Neumrieš, lebo tento zákon neustanovili pre teba, ale pre všetkých ostatných. ¹⁴ Pristúp teda bližšie a dotkni sa berly!“ ¹⁵ A keďže ani tak neprehovorila, vzal zlatú berlu a vložil jej ju na šiju. Potom ju pobožkal a spýtal sa jej: „Prečo mi neodpovedáš?“ ¹⁶ Vtedy mu povedala: „Videla som ťa, môj pane, ako Božieho anjela a zmiatlo sa mi srdce od strachu pred tvojou slávou. ¹⁷ Lebo si hoden veľkého obdivu, môj pane, a tvoja tvár je plná pôvabu.“ ¹⁸ A kým hovorila, opäť sa zrútila a zostala skoro bez života. ¹⁹ Kráľa to rozrušovalo. No všetci jeho služobníci ju povzbudzovali.

XVI. Druhý Xerxesov list prajný Židom. (Patrí k 8,12.)

(Odpis listu kráľa Xerxesa, ktorý v prospech Židov zaslal všetkým krajinám svojho kráľovstva; ani toto nenachádzam v hebrejskej osnove.)

¹ „Artaxerxes, veľký kráľ od Indie až po Etiópiu, vojvodcom a čelným správcom stodvadsiatich siedmich krajín, ktorí sú podriadení našej vláde, zasiela pozdrav! ² Mnohí zneužili dobrotu kniežat a svoju hodnosť, ktorú im udelili, na pýchu. ³ A usilujú sa nielen utláčať kráľovských poddaných, ale (akoby nevládali)

uniest' získanú slávu, pripravujú úklady aj tým, ktorí im ju dali. ⁴ A nie sú spokojní ani s tým, že sú nevďační za dobrotu a že urážajú práva im prejavenej priazne, ale domnievajú sa, že môžu uniknúť súdu Boha, ktorý svojím pohľadom všetko sleduje. ⁵ A vo svojej šialenosti zašli tak ďaleko, že tých, čo si verne plnia zverené úradné povinnosti a robia všetko tak, aby si zaslúžili chválu od všetkých, usilujú sa falošným podryvaním priviesť k pádu, ⁶ keď nič zlého netušiaci uši kniežat, ktoré aj iných hodnotia podľa vlastnej povahy, klamú prehnaným podvodom. ⁷ Túto vec dokazujú aj dejiny z dávnej minulosti, a potom aj to, čo sa denne stáva, ako kazia niektorí ľudia svojím zlým našepkávaním (dobré) úmysly kráľov. ⁸ Preto sa patrí postarať sa o blahobyť všetkých krajín. ⁹ Nesmiete sa nazdávať, že by to pochádzalo z našej ľahkomyselnosti, keď vám rozkazujeme veci, ktoré akoby si navzájom odporovali, ale vynášame rozhodnutia, ako to vyžaduje povaha a potreba jednotlivých čias a ako to vyžaduje osov verejnosti. ¹⁰ Aby ste zjavnejšie porozumeli tomu, čo hovoríme, (uvediem:) Amadatov syn Aman, svojím zmyšľaním a rodom Macedónčan, teda ďaleký perzskej krvi, ktorý našu dobrotu poškvrnil svojou krutosťou, (hoci) sme sa ho ujali, aj keď bol cudzincom, ¹¹ a hoci od nás skúsil na sebe toľkú dobrotu, že sme ho nazývali otcom a všetci sa mu klaňali ako druhému mužovi po kráľovi. ¹² On sa však vyvyšoval do takej pyšnej nadutosti, že zamýšľal zbaviť nás kráľovstva i života. ¹³ Lebo od nás neslýchanými úkladmi vyžiadal smrť pre Mardocheja, ktorého vernosti a добрote možno pripísať, že žijeme, aj pre našu kráľovskú manželku Ester s celým jej národom. ¹⁴ Tak si myslel, že po ich vyvraždení, keď budeme ponechaní na seba, môže robiť úklady aj nám, a tak preniesť kráľovstvo Peržanov do rúk Macedónčanov. ¹⁵ No my sme nenašli na Židoch, ktorých najnešťachetnejší človek medzi smrteľníkmi určil na smrť, vôbec nijakú vinu, ale naopak (zistili sme), že sa držia spravodlivých zákonov ¹⁶ a že sú synmi najvyššieho a najväčšieho, vždy živého Boha, ktorého dobrotivosť odovzdala našim otcom i nám kráľovstvo, ktoré až podnes ochraňuje. ¹⁷ Preto vedzte, že listy, ktoré poslal v našom mene, týmto zrušujeme. ¹⁸ Pre tento svoj zločin visí pred bránami tohoto mesta, to jest Súz, aj muž, ktorý robil tieto úklady, aj jeho príbuzenstvo na šibeniciach. Ale to nie my, ako skôr Boh mu odplatil, čo si zaslúžil. ¹⁹ Tento náš výnos, ktorý vám teraz zasielame, vyhláste po všetkých mestách (a vedzte), že Židom sme dali dovoľenie držať sa svojich zákonov. ²⁰ Máte im pomáhať, aby tých, čo sa ich chystali zabíjať, mohli pozabíjať na trinásty deň dvanásteho mesiaca, ktorý sa menuje adar; ²¹ lebo tento deň zármutku a žiaľ obrátil im všemohúci Boh na radosť. ²² Preto aj vy prijmite tento deň medzi ostatné sviatočné dni! Oslávte ho so všetkou radosťou, aby aj v budúcnosti vedeli, ²³ že všetci, ktorí verne slúžia Peržanom, dostanú zaslúženú odmenu; ako zasa tí, ktorí stroja úklady svojmu kráľovi, pre svoj zločin zahynú. ²⁴ Každá krajina a mesto, ktoré by sa nechcelo zúčastniť na tejto sviatočnej oslave, nech zahynú mečom a ohňom a nech sú tak vyhubené, aby sa nielen ľudom, ale aj zverom stali neprístupnými naveky na výstrahu pred opovrhovaním a neposlušnosťou.“

POUČNÉ KNIHY

KNIHA JÓB

Predhovor o Jóbovi 1,1 - 2,10

A. Jóbov blahobyt 1,1-3

Job1

I. ¹ V krajine Hus žil istý muž, menom Jób. Bol to muž dokonalý a statočný, bál sa Pána a chránil sa zlého. ² (Narodilo sa mu sedem synov a tri dcéry.) ³ V jeho stádach bolo sedemtisíc oviec, tritisíc tiav, päťsto záprahov rožného statku a päťsto oslíc. Aj čelade mal veľmi mnoho. Bol to muž, ktorý vynikal nad všetkých synov Východu.

B. Jóbova bohobojnosť 1,4-5

⁴ Jeho synovia často robili hostiny, každý v určitý deň vo svojom dome, a pozývali aj svoje tri sestry, aby s nimi jedli a pili. ⁵ No len čo uplynuli dni hodov, Jób si ich dal zavolať a obradne ich očisťoval. Vstal včasráno a podľa ich celkového počtu prinášal zápalné obety. Lebo Jób hovorieval: „Možno, že moji synovia zhrešili. Možno, že vo svojom srdci urazili Boha.“ A tak to Jób robil neprestajne.

C. Satan po prvý raz pred Bohom 1,6-12

⁶ Tu v ktorýsi deň prišli Boží synovia a postavili sa pred Pána. S nimi prišiel aj satan. ⁷ Pán povedal satanovi: „Skadiaľ prichádzaš?“ Satan odpovedal: „Chodil som krížom-krážom po zemi.“ ⁸ Pán povedal satanovi: „A všimol si si môjho služobníka Jóba? Niet mu rovného na zemi. Je to muž dokonalý a statočný, bojí sa Boha a chráni sa zlého.“ ⁹ Satan odpovedal Pánovi: „Vari sa Jób zadarmo bojí Boha?!“ ¹⁰ A neurobil si ty sám akoby ohradu okolo neho, okolo jeho domu a okolo všetkého jeho imania?! Požehnávaš prácu jeho rúk a jeho čriedy zaplavili šíry kraj. ¹¹ Ale vzťahni ruku a zasiahni všetko jeho imanie, či ti nebude kliat' do očí!“ ¹² Tu Pán povedal satanovi: „Hľa, všetko, čo má, je v tvojich rukách, iba jeho samého sa nedotkni!“ A satan sa vzdialil pred Pánovej tváre.

D. Boh skúša Jóba pohromami 1,13-19

¹³ Tak v ktorýsi deň jeho synovia a dcéry jedli a pili víno v dome svojho prvorodeného brata. ¹⁴ Tu prišiel k Jóbovi posol a zvestoval: „Kým záprahmi orali a oslice sa pásli vedľa, vpadli Sabejci, ulúpili ich a paholkov pobili ostrím meča. ¹⁵ Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“ ¹⁶ On ešte hovoril a už prichádzal iný a zvestoval: „Pánov oheň padol z neba, spálil ovce i valachov a pohltil ich. Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“ ¹⁷ Aj on ešte hovoril a už prichádzal iný a zvestoval: „Chaldejci sa prihrnuli v troch tlupách, prepadli ťavy, ulúpili ich a pastierov pobili ostrím meča. Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“

¹⁸ Ani on ešte nedopovedal a už prichádzal iný a zvestoval: „Tvoji synovia a dcéry jedli a pili víno v dome svojho najstaršieho brata. ¹⁹ A hľa od púšte sa strhla veľká víchrica, oprela sa o štyri uhly domu, takže sa zrútil na deti a zahynuli. Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“

E. Boh dal - Boh vzal 1,20-22

²⁰ Tu Jób vstal, roztrhol si odev, oholil si hlavu, padol na zem, klaňal sa ²¹ a povedal:

„Nahý som vyšiel z lona svojej matky
a nahý sa ta vrátim.
Pán dal, Pán vzal,
nech je Pánovo meno zvelebené!“

²² V tomto všetkom Jób nezhrešil a nevyriekol proti Bohu nič neprístojné.

F. Satan druhý raz pred Bohom 2,1-6

Job2

II. ¹ Tu v ktorýsi deň zasa prišli Boží synovia a postavili sa pred Pána. S nimi prišiel aj satan a postavil sa pred Pána. ² A Pán povedal satanovi: „Skadiaľ prichádzaš?“ Satan odpovedal Pánovi: „Chodil som krížom-krážom po zemi.“ ³ Pán povedal satanovi: „A všimol si si môjho služobníka Jóba, že mu niet rovného na zemi? Je to muž dokonalý a statočný, bojí sa Boha a chráni sa zlého. Podnes si zachoval svoju dokonalosť, a ty si ma popudil proti nemu, aby som ho bez príčiny trápil!“ ⁴ Satan odpovedal Pánovi: „Kožu za kožu! Všetko, čo človek má, dá za svoj život!“ ⁵ Ale vziahni ruku a zasiahni jeho kosti a telo, či ti nebude kliat' do očí!“

⁶ Tu Pán povedal satanovi: „Hľa, je v tvojich rukách, len jeho život ušetri!“

G. Boh skúša Jóba chorobou 2,7-10

⁷ Satan sa vzdialil spred Pánovej tváre a ranil Jóba ukrutným vredom od päty nôh až po temeno hlavy. ⁸ Takže Jób si vzal črepinu, aby sa mal čím oškrabovať, a utiahol sa na smetisko.

⁹ Jeho žena mu povedala: „Ešte sa držíš svojej dokonalosti?! Prekľaj Pána a zhyň!“ ¹⁰ On jej však povedal:

„Hovoríš, ako len hlúpe ženy hovoria.
Azda máme len dobré brať od Pána,
a zlé prijať by sme nemali?“

V tomto všetkom Jób nezhrešil svojimi ústami.

Časť prvá

Jóbove rozhovory s tromi priateľmi 2,11 - 31,40

A. Návšteva troch priateľov

¹¹ Keď traja Jóbovi priatelia počuli o všetkom nešťastí ktoré ho postihlo, prišli každý zo svojho kraja: Elifaz z Temanu, Bildad zo Šuachu a Sofar z Naamatu. Uzhovorili sa, že mu pôjdu prejavit' sústrasť a potešiť ho. ¹² Už zďaleka ho videli, ale nepoznali ho. I zaplakali hlasno, roztrhli si odev a z vysoka si trúsili prach na hlavy. ¹³ Sadli si k nemu na zem, ale sedem dní a sedem nocí mu nik nepovedal ani slova, lebo videli, že jeho bolesť je nesmierna.

B. Jóbov prvý monológ 3,1-26

Job3

III. ¹ Potom Jób otvoril ústa a preklínal svoj deň: ² Takto bedákal:

Preklína deň svojho narodenia

3 Bár by zhynul deň, v ktorom som sa narodil,
aj noc, keď povedali: „Chlapca počala!“
4 Bár by sa ten deň zaraz v temravy obrátil
a Pán naň z nebies nepohliadol viac
a svetlo slnca mu už nesvitlo!
5 Bár by ho zmohli tône smrti, temnoty
a čierny oblak (bár) by ho prikvačil
i schvátili ho hrôzy zatmenia!
6 Bár by ten deň (navždy) pojali mrákavy,
by ku dňom rokov vôbec nepatril
a do počtu mesiacov neprišiel!
7 Bár by oná noc bola celkom neplodná,
by nezaznel v nej jasot radostný!
8 A bodaj by ju zaklínači prekliali,
hoc krokodíla schopní vydráždiť.
9 Bár by zhasli hviezdy za jej súmraku,
by na lúč svetla darmo čakala,
ba ani zora (čo) by jej nevzišla!
10 Ved' neprimkla mi brány z lona matere
a spred očí mi biedy neskryla!
11 Čo v lone matky hneď som vtedy neumrel,
buď po pôrode zaraz nezhynul?!
12 Nač ma pritúlili kolená (otcove),
načo ma prsia (matkine) kojili?!

Radšej smrť ako taký život...

13 Mal by som pokoj, keby som bol hneď zadriemal,
a odpočinok, keby som bol usnul
14 tam spolu s kráľmi, s poradcami krajiny,
čo samoty si vopred stavali;
15 s kniežatmi, ktoré zlata mali dost'
a hroby svoje striebrom plnili.
16 Že ma nezahrabali jak nedochôdča,
jak nemlúvniatko, ktoré nezazrelo svit!
17 Tam násilníci prestávajú zúriť
a oddychujú, čo nemajú síl;
18 aj zajatci tam život nájdu pokojný
a dozorcov hlas nepočujú viac.
19 Tam malí-veľkí sebe celkom rovní sú
a otrok pána pozbavený je.
20 Prečo len dal svetlo úbožiakovi

21 a život takým, čo sú zatrpklí?!
Oni smrť si žičia, a ona nechodí,
22 hoc jak skrytý poklad ju hľadajú;
jasavú by pocítili radosť
a plesali by, že už našli hrob.

Keď doľahne ruka Pánova...

23 Načo je život človeku,
ktorému je skrytá jeho cesta
a Pán ho koldokola ohradil?
24 Ja vzlykať musím, keď sa pozriem na chlieb;
ako voda plynie moje utrpenie,
25 bo pred čím mám strach, to práve postihne ma,
a čo ma desí, to ma zachváti.
26 Ja nemám pokoja ani istoty;
ni odpočinku, iba súženie...“

C. Prvá Elifazova reč 4,1 - 5,27

Job4

IV. ¹ Tu prehovoril Temančan Elifaz a vrazil:

Predtým múdry - teraz zúfalý...

2 „Možno s tebou hovoriť? Ved' skleslý si!
Kto však mohol by sa zdržať slova?
3 Mnohých si zaiste poučoval,
utužoval ochabnuté ruky,
4 posilňoval chvejúce sa nohy,
obodroval slovom nestálych.
5 Keď to prišlo na teba, mrzíš sa,
keď sa ťa to dotklo, si skl'účený.
6 Nádej v bázeň pred Bohom neskladáš už,
na život dobrý nespoliehaš sa?

Nevinný nemôže zahynúť

7 Len si spomeň: Nevinný var' zhynul?
A či dobrí vyhubení boli?
8 Sám som videl, tí, čo orú zlobu,
neprávosti sejú, tí ich zožnú aj.
9 Zahubí ich závan hnevu Pánovho,
vietor jeho srdcu ich znivočí.
10 Leva rev, vysk levice (umĺknu hned'),
zuby ich levíčat sa vylámu.
11 Lev hynie, keď nieta koristi
mladé levíčatá sa rozprchnu.

Boh prichádza...

12 Do sluchu mi slovo prišlo úchytkom,

moje uši zachytili čosi...
13 Raz dumal som v ľaku nočných preludov,
keď na ľudí tuhý spánok chodí.
14 Strach a triaška prišli na mňa vzápätí,
až mi rozochvelí všetky kosti.
15 A potom mi vietor zavial kolo tváre,
na hlave mi vlasy dupkom vstávali.
16 Zastal... Podobu jeho nepoznal som,
pred zrakom mi stála dáka vidina,
tichulinko hlas jej šepkať čul som:
17 „Kto spravodlivý je v očiach Pána,
kto pred svojím Tvorcom čistý je?“
18 Ved' on svojim sluhom nedôveruje
a na anjeloch chyby nachodí,
19 tým skôr na tých, čo len v domoch z hlíny sú,
iba v prachu majú postać svoju,
bývajú jak mole rozmliaždení.
20 Od svitania do mrku rozpadnú sa,
ani netušia ako - navždy hynú.
21 Povrázky ich stanu im roztrhajú,
musia zomrieť, no nie v múdrosti.

Job5

Proti Bohu niet ponosy

V⁵.¹ Krič, či niekto odpovie ti!
Na ktorého z duchov sa obrátiš?
2 Pošetilca ničí roztrpčenosť,
blázna zasa žiarlivosť zabije.
3 Pošetilca koreň pustiť zrel som,
ale hneď som preklial jeho príbytok.
4 Jeho deti blaho nedosiahnu,
v bránach zdeptajú ich, zástancu nemajú.
5 Čo sebe nažali, poje hladný,
ba aj sprostred trnia uchváti to;
smädní vyčerpajú ich imanie.
6 Ved' nešťastie z prachu nevyrastá,
ani bieda nevypučí z pôdy.
7 Človek si sám plodí trápenie,
ako z ohňa vyletujú iskry.

Podrobiť sa Bohu

8 Ja sa však iba k Pánovi utiekam,
Bohu zverím svoje právo.
9 Preveľké, tajomné veci robí,
skutky prepodivné, počtu im niet!
10 Povrchu zemskému on dažde dáva,
zosiela tiež rosu na tvár polí.
11 Ponížených vysoko pozdvihuje,

12 tých, čo trúchlia, blaženými robí.
Chytrákov úmysly on celkom marí,
že ich ruky vždy sú bez úspechu.
13 Múdrych on v chytráctve ich polapuje,
potuteľných plány sa nesplnia.
14 Aj za dňa bieleho do tmy rútia sa,
napoludnie tápu ako v noci.
15 Úbožiaka chráni pred mečom ich úst,
pred zlými rukami bedára,
16 takže človek ubitý môže dúfať,
ničomnosť však ústa zavrie si.

Pravé šťastie je u Boha

17 Koho Pán tu kára, blažený je.
Trestom Všemocného nepohrdaj!
18 On udiera, ale aj obväzuje,
raní, no jeho ruky liečia aj.
19 Zo šiestich súžení ťa vyslobodí,
siedme zlo ťa už nestihne.
20 Za hladu ťa zachráni od smrti,
pred ostrím meča za vojny.
21 pred šľahmi jazyka sa skryješ,
neľakneš sa skazy, keď ťa stihne.
22 Vysmeješ sa z nešťastia, z hladomoru,
ani zemskej zveri sa báť nebudeš.
23 Ale aj s poľným kamením budeš zmluvu mať,
aj poľná zverina bude žiť s tebou v pokoji.
24 Uvidíš, že tvoj stan je bez poruchy,
a keď prídeš domov, nepochybí tam nič.
25 Spoznáš, že tvoje potomstvo je početné
a tvojich výhonkov je ako bylín na poli.
26 Do hrobu zostúpiš vo vysokom veku,
ako keď vršia snopy v pravom čase.
27 Pozri, toto sme skúsili a tak to je.
Počúvni a vezmi si to k srdcu!“

D. Prvá Jóbova odpoveď 6,1 - 7,21

Job 6

VI.¹ Jób odpovedal:

Premiera bolesti

2 Bár by môj nárek presne odmeraný bol,
s ním biedu moju bár, by zväžili!
3 Veru by ona morský piesok prevážila,
nuž preto moje slová roztrpčené sú.
4 Veď vo mne šípy Všemocného (utkveli),
že môj duch saje ich jed do seba

5 a Božie hrôzy bojujú proti mne.
Či hika osol, keď má pažiť pred sebou?
6 A nad obrokom býk var' zabučí?
Čo chuti nemá, možno jest' bez soli?
7 A bielko vajca má chuť nejakú?
Tak sa moja duša nechce dotknúť toho
a moje srdce si pokrm zhnusilo.

Už len smrť...

8 Bár by sa mi moja žiadosť splnila (raz)
a čo dúfam, Pán mi dožičil!
9 Bár by sa Pánovi rozmliaždiť ma chcelo
a rukou hybkou vyrvať z koreňov!
10 Tak by mi radosť akási ostala
a jasal bych aj v mukách ukrutných,
že nezaprel som slová Svätého.
11 Kde silu beriem, že schopný som vydržať?
A načo ešte život držím si?
12 Je moja sila akoby zo skaly
a moje telo ako zo spieže?
13 Či niet pre mňa už nijakej záchrany
a odňatá mi je každá opora?

Keď aj priatelia zlyhajú

14 Ved' nešťastného musí priateľ ľutovať,
hoci pred Všemocným bázeň potratil.
15 Jak riava prudká, tak bratia sklamali ma,
keď koryto jej vody opustia,
16 ktoré ľadmi skalené bývajú
a snehy v sebe skryté mávajú,
17 lež v horúčavách zaraz opl'asnejú
a v čase pále stadiaľ tratia sa.
18 To pre ne cesty pomýlia si pocestní
a púšťou blúdia, zhynú napokon.
19 Vyzerajú ich pocestní temanskí
a tlupy sábske na ne čakajú.
20 Jak zamrzí ich, že na ne spoľahli sa,
že došli až k nim, sklamali sa však.
21 Aj vy ste teraz práve takí voči mne,
ste preľaknutí, hrôzu cítite.
22 Či vravel som vám: Dajte mi voľačo,
darujte mi čosi z imania!?
23 Alebo: Vyslobod'te ma z rúk nepriateľa
a vykúpte ma z moci zlostníka!?
24 poučte ma a ja budem mlčať.
25 Ak som v niečom schybil, vysvetlite mi!
Ved' priame slová sú také pôsobivé,
lež vaše hany čože dokážu?
26 Či zamýšľate iba slová súdiť?

27 Var' vetru platia kriky zúfalca?
Aj o sirotu by ste losovali
a priateľa by ste predali.
28 Nuž ráčte a obráťte sa teraz ku mne,
nebudem vám luhat' do očí.
29 Len pod'te sem a nech sa krivda nedeje!
Len pod'te, tu je ešte moja statočnosť!
30 Či nepravda väzí na mojom jazyku?
Či moje d'asno nerozlíši zlobu?

Job7

Biedy ľudského života

VII. ¹ Či nie je vojnou život človeka na zemi
a jeho dni dňami nádenníka?
2 Ako otrok, čo prahne po chládku,
jak nádenník, čo čaká na zárobok,
3 tak aj ja mám šialivé mesiace
a noci strastí odpočítavam.
4 Keď líham, vzdychám: Kedyže už vstanem?
Keď vstávam, zasa: Kedy zotmie sa?
a do súmraku iba zmietam sa.
5 Telo mi šatia červíky a chrasty
a koža puká, rozpadáva sa.
6 Nad tkáčsky člnok mi dni ušli chytrejšie
a tratia sa, nití nemajúc.
7 Však rozpomeň sa: Jak dych je môj život,
viac moje oko blaho neuzrie.
8 Už nezočí ma toho zrak, čo vídal ma,
obzrieš sa po mne, už ma nebude.
9 Jak mizne oblak, celkom porozchádza sa,
tak nepríde späť, kto šiel do záhrobia,
10 už do svojho domu nikdy nevráti sa
a jeho bydllo viac ho neuzrie.

Bez radosti a bez útechy

11 Nuž preto nechcem ústa držať na uzde
a prehovorím v ducha súžení,
ponariekam si v duše trpkosti.
12 vari som ja more alebo morská obluda,
že si nado mnou stráže postavil?
13 Keď myslím: Však ma moje lôžko obodrí,
postel' sa podelí so mnou o môj plač,
14 aj vtedy mi strach naháňaš snami
a vo videniach desom stíhaš ma.
15 Preto si moja duša volí obesenie,
radšej smrť než tie útrapy.
16 Pohrdam životom, však nebudem večne žiť,

nuž tak ma nechaj, dych sú moje dni.

Boh človeka navštevuje

17 Čože je človek, že si ho tak všímaš,
že mávaš toľkú starosť o neho,
18 že ráno ho vyhľadávaš za ránom
a skúšaš si ho každú chvíľočku?
19 Kedy už odvrátiš svoj pohľad odo mňa
a dáš mi času slinu prehltnúť!
20 Čo hriechom robím tebe, strážca človeka?
A prečo si si za cieľ zvolil mňa,
že na ťarchu som sebe samému?
21 Prečo nestrpíš moje neprávosti
a priestupky mi nechceš prehliadnúť?
22 Nuž do prachu sa teraz pohrúžim,
budeš ma hľadať, no už ma nebude.“

E. Prvá Bildadova reč 8,1-22

Job8

VIII. ¹ Tu prehovoril Šuachčan Bildad a vpravil:

Boh je spravodlivý

2 Dokedy budeš vravieť také veci
a slová tvojich úst budú ako víchor?
3 Azda Boh prevracia súdne právo,
alebo Všemohúci porušuje spravodlivosť?
4 Ak ti deti zhrešili proti nemu,
vydal ich napospas vlastnej vine.
5 Ale ak sa ty obrátiš k Pánovi,
vyprosíš si milosť Všemocného.
6 Ak budeš nevinný a spravodlivý,
on bude hneď bedliť o teba
a obnoví príbytok tvojej spravodlivosti.
7 Ak tvoj počiatok aj bude malý,
tvoja budúcnosť veľmi narastie.

Boh tresce zlých

8 Len sa spýtaj pokolení minulých,
na skúsenosť predkov pozor daj.
9 My včerajší sme iba a nevedomí,
naše zemské dni sú sťaby tieň.
10 Či nie oni učia ťa a hovoria ti,
zo svojich srdc vynášajú slová?
11 Pučí azda rákosie, kde niet bahna,
abo rastie trstie, kde vlahy niet?
12 Hoc je v kvete ešte a nezrezané,
pred všetkými bylinami usychá.

13 To cesta je každého hriešnika,
takto hynie nádej bezbožníka.
14 Skladá svoju dôveru do prázdnej kapsy,
svoju zábezpeku do pavučiny.
15 Chce sa oprieť o svoj dom, no nevydrží,
chce sa ho pridržať, neobstojí však.
16 Stojí plné šŕavy pred východom slnka,
výhonkami čnie nad svojím sadom,
17 lenže jeho korene sú v hrbe skál,
v príbytku kamenistom žije si.
18 Keď však vytrhnú ho z jeho miesta,
zaprie ho a povie: Nikdy som ťa nevidelo!
19 A hľa, tu je rozpadnutý na ceste,
iní zasa vyrastajú z prachu.

Boh vyslyší spravodlivého

20 Boh nezavrhne bezúhonného,
ani svojou rukou nepodoprie zlých.
21 Ešte ústa naplní ti smiechom
a tvoje pery jasotom radostným.
22 Tvojich nenávisníkov pokryje hanba
a stánky hriešnikov sa pominú.“

F. Druhá Jóbova odpoveď 9,1 - 10,22

Job9

IX. ¹ Jób odpovedal:

S Bohom sa nedá hádať

2 „Vskutku viem, že je to tak,
že človek nie je v práve pred Bohom.
3 Keby sa niekto chcel s ním pustiť do hádky,
neodpovie mu ani na jedno z tisíca.

Nesmierna Božia moc

4 Má múdru myseľ a silu mohutnú.
Kto vzoprel sa mu už a zdravý vyviazol?!
5 On nebadane vrchy prenáša
a v rozhorlení ich poprehadzuje.
6 Aj zemou pohne on z vlastného jej miesta,
že sa jej stĺpy budú zachvievať.
7 On zakáže slnku a nevyjde
a pod pečat'ou hviezdy zatvára.
8 On samojeden rozostiera nebesá
a prechádza sa po morských hĺbinách.
9 Voz stvoril Veľký, Orion takisto
aj s Kuriatkami a juhu izbami.
10 On robí veci preveľké, nesmierne,

divy, ktorým počtu niet.
11 Keď kol' mňa ide, ani si to nevšimnem,
keď prešmykne sa, tiež ho nezbadám.
12 Ak niečo schytí, kto mu v tom zabráni?
A kto mu povie: „Čo to vystrájaš?“
13 Boh však svoj hnev nijak nezdržiava
a koria sa mu voje Potvory.

Nevyspytateľné sú cesty Pánove

14 Tým menej teda smiem s ním rokovať ja
a proti nemu slová vyberať.
15 Keď v práve som snád', nedostanem odpoveď;
len prosiť môžem svojho žalobcu.
16 Keď oslovím ho, nechá ma hovoriť,
že na môj hlas dbá, veriť nemôžem...
17 On, čo ma zaraz kruší pre maličkosť
a pre nič za nič mi rany rozmnoží,
18 nedá môjmu duchu ani vydýchnuť si
a nasycuje ma horkosťou.
19 Ak o moc ide, on je najsilnejší,
ak ide o súd, kto ho predvolá?!
20 Keby som tvrdil, že som spravodlivý,
vlastné ústa ma odsúdia,
keby som nevinný robil sa, dokáže moju skazenosť.
21 Či statočný som, ani to nepoznám,
nuž opovrhujem svojím životom.
22 Hej, povedal som: Všetko je už jedno,
on nevinného so zlým zahubí!
23 Ak náhle zájde voľakto pod bičom,
on posmieva sa dobrých zúfalstvu.
24 Ba kraj ak príde do rúk bezbožníka,
on zrak jeho sudcov pozahaľuje.
Ak on to nie je, kto by to bol teda?

Beznádejné polozenie

25 Dni rýchlejšie mi ako bežec utiekli
a stratili sa, šťastie nezhladi.
26 Sť'a člnok z trstia sa iba prekĺzli,
ako keď orol zlieta na korisť.
27 Ak pomyslím si: Na svoj nárek zabudnem,
výzor si zmením, rozveselím sa;
28 hneď naľakám sa všetkých svojich bolestí,
lebo viem, že ma ich nezbavíš.
29 Nuž ak som teda vinovatý (pred tebou),
tak načo ešte mám sa namáhať?
30 Hoc snehom seba poumýval by som
a svoje ruky lúhom očistil,
31 ty ma zas pohrúžiš do špiny,
že vlastným šatom budem hnusiť sa.

Rozhodca medzi Bohom a človekom?

32 On nie je človek ako ja, by som mu povedal:
Tak spolu sa pred súd postavme!
33 Niet kto by mohol medzi nami rozsúdiť,
kto na nás oboch ruku vložil by,
34 kto jeho metlu odo mňa by oddialil,
by hrôza z neho nedesila ma.
35 Lež prehovorím, pred ním strach mať nebudem,
bo moje veci sa tak nemajú.

Job10

Prečo vlastne trpím?

X. ¹ Mne samému sa celkom spríkril život,
tak do náreku dám sa nad sebou
a z trpkej duše budem hovoriť.
2 To poviem Bohu: Nože, neodsudzuj ma!
Mne oznám, prečo so mnou prieš sa ty!
3 Či dobre ti to, že krivdy dopúšťaš sa,
že dielom rúk svojich pohrdaš
a smeješ sa zámerom bezbožných?
4 Či vari ty máš oči telesné,
jak človek hľadá, ty tak hľadiaš?
5 A tvoje dni sú ako dni človeka,
i roky tvoje jak dni ľudské sú,
6 že zháňaš sa tak po neprávostiach mojich
a vyzvedáš sa na moje priestupky,
7 hoc dobre vieš, že ozaj som nevinný
a z tvojej ruky nik ma nevyrvie?

Stvoriteľ a stvorenie

8 Tvoje ruky ma urobili a stvárnili
a naraz ma chceš celkom zahubiť?
9 Len rozpomeň sa, že si ma urobil z hlíny,
a chceš ma zasa na prach obrátiť?
10 Či ako mlieko nepozlieval si ma
a sťaby syru zhustnúť nedal mi?
11 Hej, kožou, telom ty sám odel si ma
a votkal si mi kosti, šľachy tiež;
12 dar života si mi blahovoľne udelil
a tvoja starosť dych mi chránila.
13 Hoc v svojom srdci tieto veci skrývaš,
ja viem, že toto máš pred sebou:
14 Ty ma pozoruješ, či dopustím sa hriechu,
no nezbavíš ma mojich priestupkov.
15 Keby som páchal bezbožnosť, beda mi,
lež hlavu vztýčiť nesmiem nevinný.
Som sýty hanbou, spitý utrpením.

16 Keď pozdvihnem sa, sťa lev naháňaš ma;
a opäť sa podivne správaš voči mne.
17 Hneď nových svedkov proti mne si privádzaš
a ešte väčšmi na mňa hneváš sa;
vždy nové vojská broja proti mne.

Zúfalstvo bez nádeje

18 Ba prečo si ma z lona matky vyviedol?
Čo nezhylnul som, zrak než uzrel ma?
19 Jak ten, čo nie je, prečo som sa nestal ja?
Čo neniesli ma z lona do hrobu?
20 Dni môjho života potrvajú kratúčko,
nuž nechaj ma už, by som pookriam,
21 prv ako pôjdem, skadiaľ sa nik nevracia,
kde zem je plná tmy a temravy,
22 kde zem je šerá, čo je nad tmy černejšie,
kde zmätok iba a svit je temravou.“

G. prvá Sofarova reč 11,1-20

Job 11

XI. ¹ Tu prehovoril Naamčan Sofar a vrel:

Ako to Jób hovorí?

2 „Nemá azda táraj dostať odpoveď,
pravdu má mať veľavravný muž?
3 Umlčia ľudí táraniny tvoje,
ty pýšiť sa budeš, že pravdu máš?

Boh pozná ľudské srdcia

4 „Moja náuka je jasná.“ Vravíš ty.
„Pred tvojím zrakom som celkom čistý.“
5 Keby len Boh ozaj vravieť začal,
otvoril si proti tebe pery,
6 dal ti poznať taje svojej múdrosti
nepochopiteľné na počutie!
Vedz, to Boh chce počet z tvojej viny!

S Bohom sa nemožno súdiť

7 Chceš azda vystihnúť Božiu podstatu,
obsiahnuť dokonalosť Všemohúceho?
8 Je vyšší nad nebesá. Čo urobíš?
Hlbší od podsvetia. Čože dozvieš sa?
9 Jeho rozsah väčší je ako zem,
jeho šírka väčšia ako more.
10 Ak on ide pomimo, či to tají,
abo rozhlasuje, kto mu zabráni?
11 Veď ľudí podvodných on dobre pozná,

12 neprávosti zbadá, všíma si ich.
Tak môže prísť prázdny človek k rozumu,
ved' človek sa rodí ako divé osliatko.

Boh sa zmiluje nad kajúcnikom

13 Lenže ak ty svoje srdce priame máš,
ak ty k nemu dvíhaš svoje ruky
14 a ak je nepravosť v tvojej ruke, ty ju odstrániš
a krivde nedáš sídlit' v svojom stánku,
15 potom si pozdvihneš tvár bez poškvrný,
budeš neochvejný, bez strachu.
16 Potom iste zabudneš na útrapy,
na vody jak ušlé spomenieš si.
17 Život jasnejší mať budeš nad poludnie,
ba aj tmy ti budú ako zore.
18 Budeš istý, bo budeš mať nádej,
budeš pokojne spať chránený.
19 Keď budeš driemať, nik ťa nevyruší;
mnohí ťa budú láskat' po tvári.
20 Oči bezbožných však zhynú túžbou,
pre nich útočište zaniklo už
a nádej všetka ich je - vydat' dušu.“

H. Tretia Jóbova odpoveď 12,1 - 14,22

Job12

XII. ¹ Jób odpovedal:

Priatelía nehovorí rozumne

2 „Vy jediní ste teda ozaj ľudmi
a všetka múdrosť s vami zahynie.
3 Aj ja mám rozum takisto ako vy
a nie som od vás nijako podlejší.
Ved' oné veci kto by nevedel?!
4 Mám byť azda svojmu druhovi na posmech?
Preto vzývam Pána, nech on mi dá odpoveď!
Je na smiech človek riadny, statočný...
5 Ved' „Škode posmech!“ myslí si šťastný
a „Úder tomu, komu nohy klesajú!“
6 Stánky ničomníkov sú na pokoji,
čo dráždia Boha, tí sú bezpeční,
akoby mali Boha v svojej ruke.

Božia múdrosť a moc

7 Zveri sa pýtajú, by ťa poučila,
nebeských vtákov, nech ti povedia,
8 aj zemeplazov, aby poučili teba,
a morské ryby nech ti oznámia:

9 Ved' z týchto všetkých ktože by nevedel,
že ich urobila ruka Pánova?!
10 V jeho ruke je duša všetkých bytostí
aj duch každého ľudského tela.
11 Azda ucho nerozlišuje slová,
ako pokrm ochutnáva podnebie?
12 A nemávajú starší múdrosť
a vysoký vek nemá rozumnosť?
13 Aj on múdry je a veľmi mocný,
aj rozvážny je, veľmi rozumný.
14 Ak niečo zrúca, to nik nepostaví,
koho on zavrie, toho neotvorí nik.
15 Ak zahatá vody, zaraz povyschnajú,
keď vypustí ich, kraje rozvrátia.
16 Aj on je mocný a múdry,
jeho je zvedený i jeho zvodca.
17 On dáva radcom vykračovať boso
a bláznov robí zo sudcov.
18 Aj kráľom reťaze strháva
a putá dáva kolo bedier im.
19 On dáva kňazom vykračovať boso
a veľkomožných k pádu privádza.
20 Rečníkom odoberá výrečnosť
a starcom zas rozum odníma.
21 Na urodzených vylieva potupu
a veľkomožným pásy popúšťa.
22 On odhaľuje hĺbočiny temnoty
a temravy zas mení na svetlo.
23 On rozmnožuje, lež aj hubí národy,
jak šíri kmene, tak aj tiesni ich.
24 On rozum berie zemským kniežatám
a dáva im blúdiť púšťou bezcestnou.
25 Tak tápu potme, svetla vôbec nemajú
a tackajú sa ako opití.

Job13

Chce rokovat' len s Bohom

XIII. ¹ Hľa, moje oko všetko toto videlo
i ucho moje čulo, vnímalo.
2 Nuž čo viete vy, to ja poznám takisto,
nie som od vás nijako podlejší.
3 Ale ja budem hovoriť so Všemohúcim
a pred Bohom sa chcem obhájiť.

Reči priateľov nie sú úprimné

4 Vy však vymýšľate klamné luhárstva,
všetci ste nanič lekári.
5 Ach, keby aspoň umlknúť ste chceli,

6 to za múdrosť by sa vám rátalo.
Len počúvajte perí mojich výčitky
a úst mojich čujte žalobu!
7 To namiesto Boha hovoríte luhárstva
a miesto neho lesti vravíte?
8 Chcete sa postaviť na jeho stranu
a zástupcami Boha chcete byť?
9 To dobre bude, keď sa o vás presvedčí,
že jak ľudí klamú, tak ho klamete?
10 On vás isto stihne trestom veľmi prísny,
ak tajne komu stranu držíte.
11 Nedesí vás jeho velebnosť
a hrôza z neho nezachváti vás?
12 Tie vaše reči nie sú hádam z popola
a nie sú z hlíny vaše pevnosti?
13 Nuž mlčte trochu, by som mohol aj ja hovoriť,
nech potom príde na mňa čokoľvek!

Pripravený súdiť sa s Bohom

14 Však svoje telo držím medzi zubmi
a svoju dušu na dlaň kladiem si.
15 Ak znivočí ma, ani sa nezachviem,
len nech si pred ním poviem svoje.
16 To bude potom moja spása,
veď nemá prístup k nemu darebák.
17 Tak počúvajte moje slovo
a v ušiach vašich nech je výklad môj!
18 Pripravil som sa na súd
a som presvedčený, že ja v práve som.
19 Kto sa teda chce pravotiť so mnou?
Lebo potom zmĺknem a zahyniem...!
20 Len od dvoch vecí ma teraz ušetri
a pred tebou sa skrývať nebudem:
21 Odtiahni odo mňa svoju ruku
a hrôza z teba nech ma nedesí!
22 A zavolaj ma, budem ti odpovedať,
alebo ja budem hovoriť a ty mi odpovieš.
23 Koľko mám pokleskov a hriechov?
Tak moje viny, hriechy oznám mi!
24 Prečo svoju tvár skrývaš predou mnou
a máš ma za svojho nepriateľa?
25 Či desiť chceš lístok vetrom zmietaný
a za slamkou suchou sa naháňať? -
26 že výrok trpký zapisuješ proti mne,
že pričítaš mi viny z mladosti,
27 že moje nohy zatváraš do klady,
všetky moje kroky strážiš bedlivo
a nôh mi stopy skúmaš pozorne?
28 Rozpadá sa ako hniloba nejaká,

jak šaty, čo ich mole vyžerú.

Job14

Život ľudský je krátky

XIV. ¹ Ved' človek, čo sa zrodil zo ženy,
2 má dni krátke a plné lopoty,
3 jak keď kvet pučí, vzápätí však vädne,
4 jak keď tieň beží, nezastaví sa.
5 Ty svoje oko na neho otváraš
6 a poháňaš ho na súd so sebou.
7 Kto z nečistého stvorí čisté? Nik ver'.
8 Sú odmerané veľmi presne jeho dni
9 a poznáš počet jeho mesiacov,
10 dal si mu medze, neprekročí ich.
11 Nuž odvráť od neho svoj pohľad, nechaj ho,
12 kým nezbaví sa svojho dňa ako nádenník.
13 Ved' aj strom nádej máva
14 a mládnik jeho skazu nevezme.
15 Ak korene mu zostarnú v zemi
16 a jeho peň v prachu odumrie,
17 povyháňa, len čo cíti vodu,
18 st'a byť mladá vetvy vyženie.
19 No človek hynie, klesá bez vlády
20 a ľudia zájdu - kde sa podejú?
21 Jak keby z mora vody vymizli
22 a rieka klesla, vyschla nacelkom,
23 tak človek klesne, viac už nezdvihne sa,
24 neprecitne, kým sa nerozpadne nebo,
25 a nepreberie sa zo spánku.

Len Božie zmilovanie!

13 Hoc do podsvetia by si ma zavrhol,
14 mňa nevšímal si, kým prejde ti hnev,
15 len urči, kedy spomenieš si na mňa!
16 Ak človek zomrie, azda zas oživne?
17 To by som vydržal celý čas lopoty,
18 kým neprišla by za mňa výmena.
19 Ty predvoláš ma a ja ti odpoviem,
20 až zažiadaš si dielo svojich rúk.
21 Ty teraz rátaš moje kroky,
22 ale moje viny odpustíš.
23 Môj hriech bude zapečatený v mechu
24 a moje poklesky vybieliš.

Pod údermi Pánovej ruky

18 Tak, ako kopec padne a rozsype sa
19 a z miesta svojho skala pohne sa;
20 tak, ako voda rozhľadáva kameň

a jej prívaly odplavujú prst',
tak ľudskú nádej obraciaš navnivoč.
20 Ty dorážaš naň, kým sa nepominie,
meníš mu výzor a posielaš ho preč.
21 Ved' nevie ani, či má ctené deti,
a nedozvie sa, ak sú tupené.
22 A jeho telo? Preň iba strasť zakúša.
A jeho duša? Pre tú kvíli len.“

CH. Druhá Elifazova reč 15,1-35

Job15

XV. ¹ Tu prehovoril Temančan Elifaz a vravel:

Jób nehovorí rozumne

2 Bude azda múdry odpovedať múdrosťou do vetra
a naplní si vnútro vetrom východným?
3 Bude sa hádať slovami bez osohu
a neužitočnými rečami?
4 Ved' ty takto kazíš bázeň pred Pánom,
porušuješ zbožnú úctu voči Bohu.
5 To ti ústa navádza tvoja vina,
osvojuješ si prefíkaných reč.
6 Odsudzujú ťa vlastné ústa, nie ja,
svedčia proti tebe vlastné pery.

Jóbova zatemnená myseľ

7 Hádam si sa narodil prvý z ľudí,
splodený si bol pred kopcami?
8 Azda si počul tajné Božie plány,
vari si všetku múdrosť schmatol pre seba?
9 Čo poznáš, čo my nepoznáme?
Čomu rozumieš, čo my nevieme?
10 Ved' sú medzi nami aj starci, aj kmeti,
vekom ešte starší než tvoj otec!
11 Božia útecha ti je už málo,
jeho preláskavé slová k tebe?
12 Prečo ťa strháva tvoje srdce
a prečo pomihúvaš očami,
13 keď sa s hnevom staviaš proti Bohu,
keď zo svojich úst púšťaš také slová?

Človek je hriešny

14 Čože je človek, aby čistý bol,
koho žena zrodila, aby bol spravodlivý?
15 Ved' on nemá dôveru vo svojich svätých,
nebo nie je čisté v jeho očiach,
16 ešte menej, kto ohavný, skazený -

človek, čo jak vodu pije hriech!

Nepokoj hriešnikov

17 Chcem ťa teda poučiť, počúvaj ma,
18 čo som spozoroval, chcem ti povedať,
19 čo aj múdri mužovia rozhlasujú
20 podľa svojich predkov, nič netaja,
21 ktorí jediní dostali túto zem,
22 nik cudzí neprešiel pomedzi nich:
23 Po všetky dni života zlý trasie sa,
24 po všetky svoje roky tyran tiež.
25 V ušiach mu znejú desivé hlasy,
26 záhuba naň príde v čase pokoja.
27 Neverí, že možno uniknúť z tmy,
28 pretože je pod meč určený.
Blúdi a hľadá chlieb: „Kade ísť?“
Vie, že je deň tmy prichystaný.
Prestrašuje ho čas tmy,
zachvacuje ho tieseň prehrozná
ako kráľa, čo sa chystá na boj.
Zdvihol svoju ruku proti Bohu,
proti Všemocnému sa postavil,
útočil proti nemu s tvrdou šijou
a množstvom štítov vypuklých.
Vo vlastnom tuku si ukryl obličaj,
a nabral sadla na svoje slabiny.
Osídľoval spustošené mestá,
domy, v ktorých nemal bývať nik,
lebo boli celkom v rozvalinách.

Ako skončia zlí

29 Neobstojí imaním, nezbohatne,
30 nerozprestrie sa tieňom po zemi.
31 Nevyjde už viac z temravy;
32 mládniky mu spáli horúčava,
33 vietor postrháva jeho kvety.
34 Lži nech márne neverí oklamany,
35 lebo vyjde iste navnivoč.
Predčasne mu zvädnú ratolesti,
nezazelenie sa vetva jeho.
Strapce stratí ako vinič nezrelé,
ako oliva on zhodí kvety.
Družina bezbožného jalová je
a oheň zhltnie stany tých, čo berú úplatky.
Obťažkaní pohromou rodia skazu
a ich lono chystá iba lož.“

I. Štvrtá Jóbova odpoveď 16,1 - 17,16

XVI. ¹ Jób odpovedal:

Potecha - na ťarchu

² Nuž vecí takých počul som už premnoho.
Ste tešiteľmi všetci na ťarchu.
³ Bude už koniec týmto slovám do vetra?
Veď čo ťa núti odpovedať mi?
⁴ Ja by som mohol tiež ako vy hovoriť,
keby ste vy boli miesto mňa,
snovať také reči proti vám
a krútiť hlavou nad vami.
⁵ No obodroval by som vás svojimi ústami
a chvenie svojich perí by som nezadržoval.

Priatelia sú nechápaví

⁶ Ak vraviem začnem, môj bôľ sa nezmierňuje,
ak prestanem, neodchádza odo mňa.
⁷ No teraz ma už naskrze vysilil
a jeho tlupa sa ma zmocňuje.
⁸ Dal sa za svedka, by sa vrhol na mňa,
môj žalobca tak svedčí proti mne.
⁹ Má hnev na korisť, a tak ma schvatol
a zubmi na mňa zaškrípal
i ostro zazrel na mňa škodca môj.
¹⁰ Už svoje ústa roztvárajú na mňa
a na posmech ma bijú po tvári,
zhŕkli sa všetci proti mne.
¹¹ Boh ma dal zlostníkovi napospas
a vydal ma do rúk bezbožníkov.

Navštívenia Božie

¹² V pokoji žil som, náhle si ma vydesil,
za krk zdrapil a celkom skrušil ma,
sebe za cieľ si ma postavil.
¹³ Už jeho strely poletujú kolo mňa,
mne kruto roztína obličky
a moju žľč na zem vylieva.
¹⁴ Mne dáva vskutku úder jeden za druhým,
st'á bojovník on na mňa rúti sa.
¹⁵ Tak, žínenu už ušil som si na kožu
a svoj roh som do prachu pohrúžil.
¹⁶ To sčervenala mi tvár od plaču,
a tma mi leží kolo mihalníc,
¹⁷ hoc násilie na mojich rukách nie je
a moje modlitby sú bez škvŕny.
¹⁸ Ach, zem, krv moju pozakrývať nechci!
Nech pre môj plač niet miesta skrytého!

Boh ukáže nevinu

19 Už svojho svedka iba na nebi mám
a ručiteľ môj na výsostiach je.
20 Druhovia sa mi tu posmievajú,
ale moje oko hľadá v slzách k Bohu,
21 by dal mužovi aj voči Bohu právo,
jak ho človek má voči blížnemu.
22 Lebo uplynie pár krátkych rokov
a pôjdem cestou, z ktorej niet návratu.

Job17

Boh je zárukou spravodlivosti

XVII. ¹ Môj duch je zbitý, moje dni už pohasli
a nič, len hroby sú mi potrebné.
2 Či nerobia si zo mňa iba posmešky
a v utrpení oko nebdie mi?
3 Tak teda polož záloh za mňa pred seba.
Veď kto iný odváži sa udrieť mi
do dlane na znak záruky?!
4 Lebo ich srdcu si odňal odvahu
a vyhrať veru ty ich nenecháš!
5 Keď niekto zradí za podiel priateľov,
oči sa jeho deťom zatmejú.

Nepravá zbožnosť priateľov

6 Ty dopustil si, že som ľudom príslovím;
a práve mne to pľujú do tváre.
7 Tak moje oko od žiaľu sa skalilo
a údy všetky ako tóňu mám.
8 Čo poctiví sú, žasnú nad tým zdesene,
nad hriešnym čistý horší sa.
9 Lež spravodlivý svojou cestou ide si
a silu získa, kto je čistých rúk.
10 Vy všetci teda, vráťteže sa, poďte sem,
hoc medzi vami neznám múdreho.

Nepravá múdrosť priateľov

11 Moje dni ušli, praskli moje úmysly
aj túžby môjho srdca.
12 Noc obrátili na deň;
svetlo je opäť bližšie ako tmy.
13 Či môžem dúfať? Domom mojím podsvetie
a vo tmách som si lôžko popravil.
14 Nuž: „Môj otec si“ - tak som hrobu povedal
a červom: „Ste mi matkou, sestrami.“
15 V čom nádej moja môže ešte spočívať?
A moje šťastie, kto ho pobadá?

16 Či do podsvetia so mnou azda zostúpi
a do prachu sa vedno vnoríme?“

J. Druhá Bildadova reč 18,1-21

Job18

XVIII. ¹ Tu prehovoril Šuachčan Bildad a vravel:

Jób neusudzuje správne

2 „Dokedy budete hádzať slová?
Dobre rozvážte si, potom vravme:
3 Prečo sme za hovädá pokladaní?
Prečo sme v твоjich očiach nečistí?
4 Ty, čo vlastnou zúrivosťou roztrhneš sa,
kvôli tebe sa zem púšťou stane
a bralo sa má pohnúť zo svojho miesta?

Hriešnik má zlý život

5 Isto zhasne svetlo bezbožného,
nezažiarí plameň jeho ohňa.
6 Svetlo v tmu sa zmení v jeho stane,
ba aj jeho svieca nad ním zhasne.
7 Jeho veľké kroky umenšia sa,
povalia ho jeho vlastné plány.
8 Do oka sa zaplieta nohami,
vykračuje si ako po sieti.
9 Za päťu ho zachytáva osídlo,
sťahuje sa vôkol neho slučka.
10 Povraz na neho je skrytý v zemi,
na chodníku naňho čaká pasca.
11 Zo všetkých strán ho budú desiť hrôzy
a budú sa mu valiť na päty.
12 Síl mu ubudne od hladu,
pri boku mu stojí skaza istá.
13 Choroba rozožerie jeho kožu,
smrti prvý syn mu údy zhltá.
14 Vytrhne ho z bezpečného stanu,
odvedie ho ku kráľovi hrôzy.
15 V jeho stane býva to, čo nie je jeho,
a jeho príbytok sírou posypú.

Zlého hryzie svedomie

16 Oddola mu vyschýnajú korene,
konáre mu vädnú odvrchu.
17 Vymizla jeho pamiatka zo zeme,
nepamenujú jeho meno na námestiach.
18 Zo svetla ho zaháňajú do temnôt,
zapudzujú ho z obvodu zeme.

19 Nemá synov, potomkov vo vlastnom ľude,
nijaký ostatok vo svojom príbytku.
20 Jeho osud predesil najposlednejších,
hrôza zachvátila prvých:
21 „Také sú príbytky zlého človeka,
to je miesto tých, čo nepoznajú Boha.“

K. Piata Jóbova odpoveď 19,1-29

Job19

XIX. ¹ Jób odpovedal:

Priatelja sú tvrdošijní

2 „Ach, dokiaľ chcete moju dušu sužovať
a rečami ma mliaždiť naskrze?
3 Už desiaty raz tupíte ma;
tak utláčať ma nehanbíte sa?
4 Že pochybil som, hoc by to aj pravda bola,
tak moja vina na mne zostane.
5 Ak chcete sa vypínať nado mňa
a moju hanbu mi vytýkať,
6 tak teda vedzte, že Boh vskutku ukrivdil mi
a svoje siete na mňa zahodil.
7 Ak volám: „Krivda!“, nik sa mi neozve.
Nuž márne kričím, nieto práva už.

Útrapy bez miery

8 Mne cestu zastal, by som ďalej nemohol,
a chodníky mi tmami zavalil.
9 On postrhúval zo mňa moju slávu
a z hlavy mi sňal veniec ozdobný.
10 Borí ma zo všetkých strán, musím zahynúť,
moju nádej jak strom vyvracia.
11 Ba ešte roznecuje svoj hnev proti mne
a má ma veru za nepriateľa.
12 Už jeho tlupy postupujú združené
a nasypajú hrádzu proti mne
i tábor robia vôkol môjho stanu.

Neverní domáci

13 On mojich bratov odohnal odo mňa,
a známi sa mi celkom odcudzili.
14 Opustila ma rodina i priatelja
a zabudli ma hostia ¹⁵ aj domáci.
Ba vlastné slúžky za cudzieho majú ma
a v očiach ich som iba prišielcom.
16 Ak volám sluhu, odpoveď mi nedá,
aj keď ho prosím vlastnými perami.

17 Ved' môj dych sa oškľiví vlastnej manželke
a zo svojich útroch deťom zapáчам.
18 Ešte aj chlapčiská mnou pohrdajú
a len čo sa zdvihnem, nadávajú mi.
19 Všetci moji dôverníci sa ma hrozia
a proti mne sú tí, ktorých som mal rád.
20 Mne koža, telo už len visí na hnátoch
a unikol som iba s kožou vôkol svojich zubov.

Zmilujte sa nado mnou!

21 Ach, zmilujte sa, priatelia, už nado mnou,
dotkla sa ma Pánova pravica.
22 Prečo ma prenasledujete ako Boh
a nemôžete sa môjho mäsa nasýtiť?

Boh - jediná nádej

23 Bár by moje slová napísané boli,
vryté do dosky spiežovej,
24 bár by ich rydlom železným a olovom
navždy vrýpali do skaly!
25 Som presvedčený, že môj Obranca žije
a posledný sa zdvihne zo zeme.
26 Tu v koži vlastnej postavím sa vzpriamený
a zo svojho tela Boha uvidím.
27 Vtedy ho ja, veru, ja sám uvidím.
Moje oči ho uzrú, a nie iný.
Mne srdce vnútri túžbou zmiera...

Vystríha priateľov

28 Ak hovoríte: „Ako ho budeme stíhať,
akú zádrapku na ňom nájdeme?“,
29 tak traste sa pred ostrím meča,
bo proti vinám vzplanie jeho hnev;
že jesto Sudca, potom uznáte.“

L. Druhá Sofarova reč 20,1-29

Job20

XX. ¹ Tu prehovoril Noamčan Sofar a vrazil:

Pohoršuje sa nad Jóbom

2 „Preto mi tie myšlienky prichádzajú,
pre pocity je to, čo mám v sebe.
3 Karhanie keď čujem, čo ma tupí,
dych umu mi velí odpovedať.

Krátke št'astie hriešnika

4 Ved' to aj sám vieš, že odjakživa,

5 od čias, keď bol človek na zem daný,
radosť hriešnikov je veľmi krátka
6 a smiech darebákov trvá chvíľku len.
Hoci k nebu vypína sa jeho pýcha,
7 čo aj do oblakov čnie mu hlava,
veru navždy pomínie sa ako prelud...
8 Vravია, čo ho zreli: „Kdeže je už?“
Ako sen odlietne, nenájdu ho,
9 sťaby nočný prízrak, tak ho odplašia.
Oko, čo vídalo ho, neuvidí ho už,
10 ani jeho sídlo ho už neuzrie.
Biednym dajú náhradu jeho deti,
11 vrátia do ich rúk jeho imanie.
Plné mladosti boli jeho kosti,
ale na prach spolu s ním sa obrátia.

Strašné následky hriechu

12 Ak sa stane sladkým v jeho ústach zlo,
ak ho pod svojím jazykom ukrýva,
13 vychutnáva si ho, nevypľúva,
pridržiava si ho na podnebí -
14 tak pokrm sa mu vo vnútornostiach skazí
na žľč jedovatých hadov v útrobach.
15 Vyvracia bohatstvo, ktoré zhltol,
sám Boh mu ho z brucha vyženie.
16 Nacical sa jedu jedovatých hadov,
preto skynoží ho jazyk vreteníc.
17 Čerstvého oleja prúdy nezrie,
ani medu a mlieka potoky.
18 Vyvracia svoje zisky, neprežrie ich,
neužije svoje zárobky,
19 lebo násilne utláčal biednych,
uchvátil im dom, hoci ho nestaval.
20 Keďže nezná pokoj v svojom vnútri,
jeho chamtivosti ujst' nemožno.
21 Nik jeho žravosti neunikol,
preto jeho šťastie pomínie.

Boh zahubí hriešnika

22 Vprostred toľkej hojnosti mu úzko,
všetky šľahy biedy idú naň.
23 Až si bude chciet' naplniť žalúdok,
(Pán) zošle naňho plameň svojho hnevu,
svoje šípy nechá pršať naň.
24 Keď bude utekať pred železnou zbrojou,
luk spiežový ho iste prestrelí.
25 Strela tá prenikne šijou jeho
a plameň meča jeho žľč.
26 Prikvačia naň vskutku strašné hrôzy,

všetky tmy sú prichystané preňho,
oheň nezažatý pohltí ho
a zhltnie aj pozostalých v jeho stane.
27 Nebo samo odhalí jeho vinu,
aj zem sa proti nemu postaví.
28 Dom mu tiež odnesie povodeň,
čo v deň jeho hnevu sa privalí.
29 Taký podiel Boh bezbožnému dáva,
od Pána ho (čaká) také dedičstvo.“

M. Šiesta Jóbova odpoveď 21,1-34

Job21

XXI. ¹ Jób odpovedal:

Len ma vypočujte!

2 Pozorne počúvajte moje slová
a nech mi je to na potechu.
3 Ach, strpteže ma, nechajte vravieť ma,
až dohovorím, potom smejte sa!
4 Či človek je to, na koho bedákam?
A roztrpčený nemám vari byť?
5 Len hľad'ťe na mňa a zdúpniet' musíte,
dajte si teda ruku na ústa!
6 Keď na to myslím, hrôza ma schvacuje
a moje telo triašku cíti hneď.

Hriešni žijú v šťastí

7 Nuž hriešnici, prečo sú nažive,
aj zostanú ver', silou mocnejú?
8 Ich potomci pevno stoja pred nimi,
ich výhonky sú im pred zrakom.
9 Aj domy ich sú pokojné, bez obáv
a Boží prút nie je nad nimi.
10 Ich býk je plodný, nikdy nezlyhá,
telné kravy im nikdy nezvrhnú.
11 Sť'a ovce chlapcov skákať si nechajú
a ich deti tiež môžu tancovať.
12 Vyspevujú si pri bubne, citare
a pri zvuku píšť'al sa radujú.
13 Tak celkom šťastne môžu skončiť svoje dni
a do podsvetia odísť spokojne,
14 hoc vravia Bohu: „Len sa od nás odvráť preč,
my tvoje cesty poznať nechceme.
15 Čo je Všemohúci, by sme mu slúžili,
čo osoží nám vrúcne vzývať ho?“

Hriešnosť bez trestu

16 Či v rukách jeho nie je šťastie ich
a ciele zlých nie sú mu ďaleké?
17 Ved' koľkoráže svieca zhasne hriešnych
a nešťastie tiež na nich doľahne?!
18 A svojím hnevom koľko ráz zničí zlých,
by ako slama boli vo vetre,
ako plevy, čo víchor uchytil?
19 Či jeho zlobu Boh synom necháva?
Nech jeho skára, by to pocítil!
20 Nech skazu svoju na vlastné oči uzrie
a hnev nech pije Všemohúceho!
21 Čo po smrti už na dome mu záleží,
keď prervaný je počet jeho mesiacov?!

Božie nevyspytateľné cesty

22 Či vedomosťou možno Pána poučiť?
Ved' on súd koná nad nebešťanmi!
23 No v plnom šťastí tento môže zomierať,
aj celkom istý, celkom spokojný,
24 bo jeho rebrá tukom prekypujú
a jeho kosti špik je čerstvý tiež.
25 Lež s trpkou dušou onen zas umiera
a neokúsil, čo je blahobyť.
26 Aj do prachu sa rovnako uložia
a červíky ich oboch pokrývajú.

Priatelia usudzujú jednostranne

27 No dobre poznám myšlienky už vaše
i plány, čo vy na mňa kujete.
28 Vy myslíte si: Kde je dom veľmožov
a kdeže je stan, kde bývali zlí?
29 Či ste sa na to nepýtali pocestných
a ich znaky ste nerozoznali,
30 že v dňoch nešťastia je zlostník ušetrený
a cez dni hrôzy že sa raduje?!
31 Kto mu vytkne do očí jeho spôsoby
a to, čo spáchal, kto mu odplatí?
32 Keď do hrobu ho odprevadia napokon,
pri náhrobku mu budú držať stráž.
33 Sladké mu budú aj tie hrudy údolia,
všetci sa za ním prúdmi pohnú
a pred ním pôjde zástup bez počtu.
34 Nuž darmo ma vy veru potešujete,
zo slov vašich klam len ostáva.“

N. Tretia Elifazova reč 22,1-30

Job22

XXII. ¹ Tu prehovoril Temančan Elifaz a vrazil:

Čnosť nadovšetko!

² „Vari je človek na osoh Bohu?!
Osoží len sebe, kto má rozum.
³ Má Všemohúci radosť, že si statočný,
a zisk z toho, že si lepšíš svoje cesty?

Jób iste zhrešil

⁴ Azda tresce ťa pre tvoju bohabojnosť,
dáva sa preto s tebou do sporu?
⁵ Či nie preto je veľká tvoja zloba,
že sú tvoje viny bez hraníc?!
⁶ Od bratov si bezdôvodne brával záloh,
z nahých taktiež odev si strhával.
⁷ Ani žízňivým si nedal vody,
odoprel si lačným (skyvu) chleba.
⁸ Ved' zem patrí mužovi, čo päst' má mocnú,
obľúbenec môže sídlit' na nej!
⁹ Vdovy si prepúšťal s prázdnu dľaňou
a sirotám si lámal ramená.
¹⁰ Nuž hľa, prečo osídla sú vôkol teba
prečo ťa des zachvacuje náhly!
¹¹ Svetlo sa ti stmilo, nevidíš už
a prival vôd ťa zakrýva.

Minulosť nás učí

¹² Na výsostiach nebies vari nieto Boha?
Hlavu hviezd si pozri! Vysoko sú.
¹³ Ty si však povedal: „Čože Boh vie?!
Azda spoza mračien môže súdiť?
¹⁴ Oblaky mu clonia, nevidí nič,
po obvode nebies sa prechádza.“
¹⁵ Chceš sledovať chodník dávnoveku,
po ktorom si išli ľudia zloby?
¹⁶ Tí, čo boli vyrvaní pred svojím časom,
keď ich základ zaliali im vody,
¹⁷ čo kričali Bohu: „Odíď od nás!
Čo nám môže Všemohúci spraviť?“
¹⁸ A to on im plnil domy blahom,
hoci sú mu ďaleké cesty zlých.
¹⁹ Spravodliví vidia to a radujú sa,
môže sa im vysmiať nevinný:
²⁰ „Nevyšiel im majetok na skazu už
a zvyšky po nich nepohltal oheň?“

Boh sa zmiluje nad kajúcnikom

²¹ Daj sa do priateľstva, pomer sa s ním,
len tak prospejú ti tvoje zisky.

22 Prijmi ponaučenia z úst jeho,
jeho slová si vlož do srdca!
23 Ak sa vrátiš k Všemocnému a pokoríš sa,
vzdiališ prevrátenosť zo svojho stanu,
24 hrudu zlata ako prach si ceniť budeš,
z bystrín ofírskych jak skálie dajaké,
25 lebo Všemocný ti bude hroudou zlata,
stane sa ti kopcom zo striebra.
26 Hneď sa budeš kochať vo Všemocnom,
k Bohu pozdvihneš svoj obličaj;
27 budeš ho vzývať a vyslyší ťa
a ty splníš jemu svoje sľuby.
28 Hocčo si umieniš, zdarí sa ti,
na cestách ti bude žiariť svetlo.
29 Bo pyšného nafúkanca ponížuje,
kto však oči klopi, toho spasí on.
30 Zachraňuje nevinného človeka;
pre čisté ruky sa zachráni.“

O. Siedma Jóbova odpoveď 23,1 - 24,25

Job23

XXIII. ¹ Jób odpovedal:

Nech Boh sám súdi

2 „Aj dnes je veru ešte spurný môj nárek
a vzlykot mi ruka zadrži
3 Bár by som vedel, kde by som ho našiel,
zašiel by som k jeho trónu až.
4 Tam pred ním samým začal by som súdiť sa
a naplnil by som si ústa dôkazmi.
5 By som zvedel slová, čo mi vtedy povie,
a dal si pozor, čo mi odvetí.
6 Či s plnou silou so mnou bude priečiť sa?
Nie! Nech len ráči ma on vypočuť.
7 On hneď by zbadal, že sa prieči s poctivým,
a navždy súdu zbavil by som sa.

Nevinnosť sa nedá dokázať

8 Ak napred idem, ver' nikdy tam nie je,
dozadu ak, zas ho nebadám.
9 Ak hľadám vľavo, ani tak ho nezriem,
zvrtnem sa vpravo, tam ho nevidím.
10 On dobre pozná moje cesty, zastávky,
jak zlato vyjdem, keď ma preskúša.
11 Ved' moja noha k jeho stope prilipla,
jeho cestu som strážil, nezblúdil.
12 Nevzdialil som sa od pier jeho príkazov,

úst jeho slová v hrudi skryl som si.

Nezaslúžené utrpenie

13 Lež rozhodol tak! Ktože mu v tom zabráni?!
Čo duša chce mu, to aj urobí.
14 Ved' úmysel svoj uskutoční zaiste
a takých vecí v mysli veľa má.
15 Hľa, kvôli nemu prečo predesený som:
To uvážil som, hrôzu pred ním mám.
16 Ved' môjmu srdcu iste Boh dal zoslabnúť
a Všemohúci ma tak predesil.
17 Nuž pre temravy musím teda zmlknúť,
bo obličaj mi tône prikryli.

Job24

Prečo to len Boh dopúšťa?

XXIV. ¹ Prečo od Všemocného skryté nie sú osudy
a tí, čo ho poznajú, nevidia jeho dni?
2 Ved' hriešnici prekladajú medzníky
a odvádzajú stádo pastierom.
3 Ba sirotám aj osla oni odženu
a býka vdove vezmú za záloh.
4 Odháňajú z cesty bedárov
a biedni sa v kraji všetci musia skryť.
5 Iní na spôsob divých oslov na púšti
vychádzajú, za korisťou pachtia sa.
Lež tí, čo robia do samého súmraku,
nemajú chleba ani pre deti.
6 Tí kosiť musia na poli aj za noci
a zbierať musia zlému vinicu.
7 Sú bez šiat, nahí musia nocovať,
ani v zime čím prikryť sa nemajú.
8 Aj premočení sú horskými pľušťami,
bez prístrešia túlia sa ku skale.
9 Už od prs matky lúpia oni siroty
a biedneho krm berú za záloh.
10 Tak chodia nahí, lebo šaty nemajú,
a vyhladnutí snopky vláčia si.
11 Aj olej tlačia medzi dvoma kameňmi
a hoc lisy šliapu, hynú od smädu.
12 Ba zo (všetkých) miest zmierajúci vzlykajú
a pomoc žiada duša zranených,
Boh si však ich modlitby nevšíma.

Zločinci bez trestu

13 To títo sú odporcami Svetla,
jeho cesty neuznávajú
a na jeho dráhu sa nevrátia:

14 Už na svitaní vstáva vražedník
a zabíja núdznych bedárov;
a v noci sa ako zlodej dobýja.
15 Na tmú striehne aj zrak cudzoložníka.
Vraví si: „Ani oko ma nevidí!“
a tvár si halí závojom.
16 Do domu sa za tmy vlámava
a cez deň sa zamyká.
Títo všetci nepoznajú svetlo,
17 lebo ranný svit im tieňom iba je
a keď rozodní sa, hrôza schvatne ich.

Hriešnici trestu neujdu

18 Na hladine vody trieskou ľahkou sú,
aj ich polia v kraji sú prekliate,
nejdu im lisovníci do viníc.
19 Teplo, úpal vysuší snehové vody,
podsvetie však zasa tých, čo pášu hriech.
20 Lono, ktoré ho počalo, zabudne naň,
jeho sláva sa nebude spomínať.
Ako strom sa zlomí hriešnosť ver'!
21 Trápil ženu neplodnú a bezdetnú,
ani vdove neurobil dobre.
22 Svojou silou ovládol aj mocných,
povstal, lenže nemá nádej života.
23 Boh mu ponechal istotu, spolieha sa,
ale jeho oči nad ním bedlia.
24 Vypína sa kratučko a už ho nieto,
znížili ho celkom, pokosili;
uvädne jak klasu vrchovec.
25 Nie je to tak? Kto ma usvedčí z nepravdy?
A moje slová ktože vyvráti?“

P. Tretia Bildadova reč 25,1-6

Job25

XXV. ¹ Tu prehovoril Šuachčan Bildad a vpravil:

Boh všetko múdro riadi

2 On má vladársku moc, hroznú silu,
udrzuje pokoj na výsostiach.
3 Je možno spočítať jeho zástupy?
A nad kým nevychádza jeho svetlo?

Boh všemohúci a vševediaci

4 Je človek spravodlivý pred Bohom,
čistý, koho porodila žena?
5 Ak jasne nesvieti už ani mesiac

6 ani hviezdy nie sú v jeho očiach čisté,
o čo menej človečik, ten chrobák,
človeka syn, tento červíček!“

R. Ôsma Jôbova odpoveď 26,1-14 (27,2-12)

Job26

XXVI. ¹ Jôb odpovedal:

Daromné reči priateľov

2 „Azda si takto slabému pomohol
a podoprel si bezvládne rameno?
3 Či si chcel takto nemúdremu poradiť
a prejavil si veľa rozvahy?
4 A také slová komu si to prednášal,
čí duch to teda z teba vychádza?“

Božia nekonečná moc a múdrosť

5 Duchovia predkov chvejú sa pod zemou,
aj vody a tí, čo v nich bývajú.
6 Podsvetie je pred ním obnažené,
zhubca nie je zahalený pred ním.
7 Nad prázdnom on rozostiera sever,
na nič zavesuje Zemeguľu,
vody uzatvára do oblakov,
pod nimi sa nepretrhne mračno.
9 Mesiaca tvár v splne zaočňuje,
oblaky on rozprestiera po ňom.
10 Hladine vôd určil presný obvod,
po hranicu samu svetla so tmou.
11 Nebeské podpery sa zachvievajú,
keď im pohrozí on, strach ich drví.
12 I more rozdelil svojou veľkou mocou
a svojou múdrosťou rozdrvil Obludu.
13 Vánkom svojho dychu on rozjasnil nebo
a čulého hada preklal svojou rukou.
14 A to sú len samy kraje jeho diela,
kde sme zachytili šepot jeho slova;
kto bude môcť počuť znenie jeho velebnosti?!“

S. Deviata Jôbova odpoveď 27,1-23

Job27

XXVII. ¹ Tu Jôb začal opäť hovoriť:

Prisahá, že je nevinný

2 „Ako žije Boh, čo odobral mi právo,
a Všemohúci, čo ma roztrpčil,
3 kým vo mne duša ešte bude,
kým v mojich nozdrách trvá Boží dych,
4 nuž moje pery nepovedia nepravosť,
ani môj jazyk nepreriekne lož.
5 Mne nenapadne, by som vám za pravdu dal,
kým dýcham, nedám si vziať statočnosť.
6 Som v práve iste, toho nevzdávam sa,
mňa za dni moje srdce nekarhá.

Nech Boh potresce nepravíkov!

7 Nech ako bezbožník má sa aj môj nepriateľ,
ako naničhodník môj odporca!
8 Ak zlostník prosí, akú nádej môže mať,
keď svoju dušu k Bohu povznesie?
9 Či jeho vzlykot Boh raz azda vyslyší,
keď postihne ho dáke súženie?
10 Vari sa bude môcť kochať vo Všemohúcom
a každú chvíľu volať Boha o pomoc?!
11 Nuž poučím vás, ako si Boh počína,
a cieľ Všemocného neskryjem.
12 Veď ak ste všetci sami toto videli,
tak hlúpo konať ako môžete?!

Hriešnik stratí všetko

13 Bezbožný má ten podiel pred Bohom,
ten údel dostane tyran od Všemohúceho:
14 Ak synov početných má, sú len pod meč,
výhonky mu chleba dosť nemajú.
15 Tých, čo po ňom zostali, smrť do hrobu schváti,
ani vdovy nezaplačú po nich.
16 Hoci striebra nahromadil ani prachu,
ako blata nazhŕňal rúch drahých,
17 statočný si oblečie, čo zhrňal on,
striebro nevinný zas po ňom zdedí.

Hriešnik náhle zahynie

18 Palác dal si postaviť sťa hniezdo,
ako keď si hájnik búdku robí.
19 Bohatý však ľahne si a nevstane už,
oči otvoriť chce, už ho nieto.
20 Hrôzy ako záplava ho stihnú,
v noci zasa víchor uchváti ho.
21 Vietor predný schmatne ho a pomíne sa,
odfúkne ho z miesta, kde si sídli.
22 Neľútostne sa naň stále vrhá,
pred bijúcou rukou prchať musí.
23 Zatlieskajú si nad ním rukami

a vypískajú ho z jeho miesta.

T. Pieseň o Múdrosti 28,1-28

Job28

Umné snahy ľudí

XXVIII. ¹ Zaiste striebro má svoje náleziská
a zlato miesto, kde ho vyplavujú.
2 Železo zo zeme dobývajú taktiež
a tvrdý kameň obráti sa na meď.
3 Temnotám hranice oni vymerali
a dolujú už až po najďalšie medze
i kamenie ver', kde temravy, tône.
4 Chodby si prekopal cudzí národ také,
že na ne celkom zabúdajú nohy,
a chvejú, vznášajú sa ponad ľudí.
5 Pod zemou, na ktorej (zrno na) chlieb rástlo,
je všetko ako ohňom spustošené.
6 V končinách, v ktorých je zafírové skálie
a zlatý prášok v sebe skrytý majú,
7 sú zasa chodníky, že ich orol nezná
a nezbadá ich ani oko supa.
8 Nijaká divá zver po nich nekráčala,
neprešiel po nej ani lev (doposiaľ').
9 Aj na tvrdý kameň položili ruku
a od základov vrchy prevrátili.
10 Kanály povytesávali v skale
a všetko, čo cenné je, uzrelo ich oko.
11 Aj riečne pramene presledili dobre
a skryté veci na svit vynosili.

Múdrost' nemožno dost' oceniť

12 Odkiaľ teda vyviera tá múdrost'
a kde je to umu nálezisko?
13 Jej cenu nepozná ani jeden človek
a v kraji živých nijak nájsť sa nedá.
14 Hĺbka vraví: „Vo mne nie je veru“
a more hovorí: „Ja ju tobôž nemám.“
15 Nedáva sa za ňu ani rýdze zlato
ani neváži sa striebro za jej menu.
16 Jej neblíži sa cenou ni zlato ofírske,
ani ónyx vzácny, kameň zafírový.
17 Zlato nie, sklo tiež nie, jej sa nevyrovná,
ju nevymeníš za zlatú nádobu.
18 Koraly, kryštály nehodno spomenúť,
bo múdrost' získať si je nad všetky perly.
19 Ved' sa jej nerovná topás etiópsky
a zlato čistené nemôže ju zväžiť.

20 Odkiaľže vychádza teda táto múdrosť
a kde je to umu vlastné nálezisko?

Boh - prameň a darca múdrosti

21 Ukrytá je očiam všetkých živých tvorov,
utajená je aj nebeskému vtáctvu.
22 Zhubca aj so smrťou toto prehlasujú:
„My počuli sme vraviť o nej iba.“
23 Boh jediný len cestu ku nej pozná
a iba on sám vie, kde jej bydlisko je,
24 lebo on rozhl'ad má k samým medziam zeme
a vidí všetko, čo len pod nebom je.
25 Vtedy, keď určoval vetru jeho váhu
a presnou mierou odmeriaval vody,
26 aby takto určil jeho zákon dažďu
a dráhu vlastnú hučaniu i hromu,
27 vtedy ju uvidel, presne vypočítal
a naskrze spoznal, celkom prenikol ju.
28 Človeku povedal:
„Hľa, bázeň pred Pánom, to je táto múdrosť
rozumnosť je zasa vystríhať sa zlého.“

U. Druhý Jóbov monológ 29,1 - 31,40

Job29

XXIX. ¹ Jób pokračoval vo svojich výrokoch:

Predošlé šťastie

2 „Kto dá to, by bol som jak v mesiacoch dávnych
a ako v dňoch tých, keď ma sám Boh chránil,
3 keď nad hlavou mi svietil svojou lampou,
keď v jeho svetle šiel som temnotou?
4 Jak bývalo mi v dňoch mojej jesene,
keď sám Boh ochraňoval môj stan,
5 keď ešte Všemohúci býval so mnou,
keď moje dietky boli okolo mňa,
6 keď nohy mliekom sa mi temer brodili,
keď tvrdá skala tiekla olejom.

Predtým ctený od všetkých

7 Keď k bráne mesta som sa (vtedy) poberal
a na námestí som svoj stolec mal,
8 zhliadli ma mladí, hneď sa poukrývali,
a starci vstali, až sa vzpriamili.
9 Ba kniežatá aj v svojich rečiach prestali
a na ústa si ruku dávali.
10 Zaraz sa stlmil aj predstavených hlas
a jazyk im k d'asnu prilipol.

11 To ucho čulo, hneď mi blahožičilo,
to oko zrelo, pre mňa svedčilo.

Ochranca slabých

12 Bo keď bedár volal, iste som ho zachránil,
aj osirelých, bezpomocných tiež.
13 Ku mne sa nieslo požehnanie úbohých
a radosť lial som vdove do srdca.
14 Ja spravodlivosť odel som si, ona mňa,
mne právo bolo rúchom, turbanom.
15 Veď sťa oči bol som (vtedy) slepému
a sťa by nohy pre kulhavého.
16 Ja otcom bol som všetkým chudobným,
aj neznámeho vec som vyšetril.
17 Zločincovi som rozbil čeľuste
a z jeho zubov korisť vyrval som.

Bývalé nádeje

18 Nuž vravel som si: „V hniezde svojom vydýchnem
a sťa by piesok dni si rozmnožím.
19 Môj koreň vlahé otvorený je,
mne rosa padá v noci na vetvy.
20 Aj sláva vo mne nová bude vždy
a v mojej ruke luk sa omladí.
21 Čo ma počúvali, celkom ticho ostali
a moju radu s túžbou čakali.
22 Dohovoril som, nerobili námietky
a moje slová na nich kvapkali.
23 Tak čakali ma, ako dážď čakajú,
ako po prške im ústa dychtili.
24 Až neverili, keď usmial som sa na nich,
svetlu mi z tváre zmiznúť nedali.
25 Im smer som určil, bol som im tiež na čele,
sťa kráľ som trónil vo vojsku,
kam viedol som ich, tam sa pobrali.

Job30

Terajšie opovrhnutie

XXX. ¹ Lež teraz (všetci) posmievajú sa mi len,
aj čo sú vekom mladší odo mňa;
tí, ktorých otcov nedržal som za hodných
ani stáda svojho psom ich prirovnať.
2 A rúk ich sila načo veru bola mi?
Veď mohúcnosť ich celkom poklesla
3 i núdzou veľkou, hladom ukrutným:
Tí obhrýzali v stepi trávy korieňky,
im matkou bola skaza, sama púšť.
4 V kroví si natrhali lobody

5 a chlebom bol im koreň borievky.
Ich vyhánali z ľudskej spoločnosti aj,
6 jak na lupičov na nich kričali.
Iba do výmoľov sa mohli uchýliť
7 a do dier zeme, do skalných jaskýň.
Nuž po húšťavách oni teda kvílili
8 a krčili sa v kruhoch bodľačia
tí zlosynovia, čo ani mena nemajú,
9 čo z krajiny ich bičom vyhnali.
A stal som sa im teraz piesňou posmešnou
10 a som im veru porekadlom len.
Ja hnusím sa im, rozpáchli sa predom mnou
11 a nebáli sa plúť mi do tváre.
Veď ten ma trápi, čo si putá rozviazal,
12 a ten, čo uzdu z úst si vyhodil.
Už po pravici svedkovia sa dvíhajú
13 a do slučky mi nohy lapajú
i nasypali hrádzu proti mne.
14 Chodník mi boria, by mohli ma zahubiť,
a pochodujú, nik im nebráni.
Už prichádzajú s'aby šírym prielomom
15 a sem sa rútia, krytí troskami.
Nuž dorážajú na mňa hrôzy ukrutné,
aj dôstojnosť mi vetrom šľahajú
a ako oblak spása ušla mi.

Keď Pán navštevuje...

16 Tak sa duch môj teraz rozplýva nado mnou
a súženia dni zachvátili ma.
17 Moje kosti sú v noci naskrz zdrvené
a moje žily spánku nemajú.
18 On silou veľkou za šaty ma pridržá,
za golier plášť a pevne drží ma.
19 Ba do blata ma (ešte), uvrhol,
že rovný som ja prachu, popolu.
20 Keď kričím k tebe, ty mi neodpovedáš,
hoc vzpriamil som sa, mňa si nevšímaš.
21 Ty veľmi krutým stávaš sa ver' proti mne,
mňa rukou silnou prenasleduješ.
22 Dvíhaš ma do vetra, ktorý ma unáša,
a rozplývam sa v búrky prívaloch.
23 Veď dobre viem to, že ma na smrť vedieš už,
kde všetkých živých miesto schôdzky je.

Prečo tieto navštívenia?

24 Však na biedneho som ruku ja nevztiahol,
keď v tvrdzi žiadal pomoc odo mňa.
25 Či s tým som nelkal, koho dni sú pretrpké,
duša mi s biednym sústrast' nemala?

26 Dobre som čakal, lenže prišlo nešťastie,
svetlo som úfal, prikvitla však tma.
27 Hej, neprestajne vrú už moje útroby,
dni súženia mne dostavili sa.
28 Hoc slnca nieto, ohorený blúdievam
a pred všetkými vstávam, nariekam.
29 Ved' stal som sa už bratom samých šakalov
a spoločníkom pštrosov (na púšti).
30 Už koža zo mňa odpadáva zhorená
a horúčka mi kosti spálila.
31 Nuž moja lutna iba nárek (vydáva)
a píšťala zas plač len hlasitý.

Job31

Chránil sa zmyselnosti

XXXI. ¹ S očami som si takú zmluvu ujednal,
že nepozriem sa nikdy na pannu.
2 Lež aký podiel Boh to zhora zosiela
a aký údel z výšky Všemocný?
3 Či nebude to skaza nešťachetnému
a hriešnikom zasa nešťastie?
4 Či nepozerá on na moje chodníky
a všetky kroky nepočíta mi?

Chránil sa neprávosti

5 Ak so lžou som ja azda (predtým) chodieval,
za lest'ou noha sa mi náhlila,
6 nech ma na spravodlivej váhe odváži,
nech Boh raz pozná moju nevinnosť!
7 Ak uchýlil sa môj krok z (jeho) chodníka,
ak moje srdce za očami šlo,
ak na dlani mi škvrna prilipla,
8 nech rozsievam ja, druhý nech sa nakrmi,
nech siatiny mi vyrvú z koreňa!
9 Ak srdce mi azda žena zväbila,
ak číhal som pri vrátach blížneho,
10 nech moja žena melie pre iného len
a nech sa iní nad ňou skláňajú.
11 Ved' to je iste (preveľká) nepravosť
a nerest' veru hodna odsúdenia tiež.
12 Bo tento oheň žerie až do zahynutia
a celkom strávi moju úrodu.
13 Ak som na právo svojho sluhu nedbával
a otrokyne sú so mnou vo spore,
14 čo urobím len, akže Boh raz povstane,
čo odpoviem mu, ak (ma) navštíví?
15 Či môj Tvorca ho v útrobach tiež nestvoril
a nestvárn timer nás azda v lone sám?!

Núdznym pomáhal

16 Či odprel som, čo si núdzni prosili,
a oko vdovy som var' skormútil?
17 Či som sám zjedol svoju skyvu chlebíka,
že sirota tiež z neho nejedla?
18 Ved' ako otec choval som ju od mladi,
od lona matky som ju vodieval.
19 Ak núdzneho som bez odevu zazrel ver'
a bez prikrývky videl bedára,
20 či jeho bedrá nepožehnávali ma,
vlnou mojich oviec sa nezahrial?
21 Ak na sirotu svoju ruku vztiahol som,
keď zrel som, že mám v bráne oporu,
22 nech od šije mi ruka zaraz odpadne,
nech vytkne sa mi z kĺbov rameno!
23 Ved' ma zachvátila bázeň pred Bohom,
neodolal som jeho velebe.

Nebol hmotárom

24 Či urobil som zlato svojou nádejou,
riekol som skvostom: „Moja istota!“?
25 Či radosť mal som, že mám veľké imanie,
že moja ruka veľa získala?
26 Keď videl som zas, ako slnce žiarilo
a mesiac jemný ako šinul sa,
27 či moje srdce bolo tajne zvedené
a moju ruku pery bozkali?
28 To bol by zločin hoden trestu veľkého,
ved' by som zaprel Boha na nebi.
29 Či som mal radosť z nešťastia nepriateľa
a zaplesal som, keď ho stihlo zlo?
30 Ved' zhrešiť svojim ústam nedovolil som,
by jeho život v kliatbe žiadali.
31 Či nevravela čel'ad' môjho stanu tiež:
„Kto z jeho mäsa nenasýtil sa?“
32 Však ani cudzinec nenocoval vonku
a otvoril som dvere pocestným.
33 Či svoje viny skrýval som jak ostatní
a svoj poklesok v sebe stajil som,
34 bo strach som dostal vari z huku po meste
a zhrozil som sa hanby od rodín,
že stíchol som hneď, k bráne nevyšiel?

Nie si je vedomý viny

35 Bár by bol niekto, čo by ma chcel vypočuť!
Tu môj znak! Mocný nech mi odpovie!
A žalobný spis, ktorý spíše odporca,
36 či na ramená si ho nevložím

a veniec z neho neuvijem si?
37 Jemu aj počet svojich krokov oznámim
a ako šľachtic predstúpim pred neho.“
38 Ak by moje polia proti mne kričali
a moje brázdy s nimi stenali,
39 ak úrodu ich bez odmeny jedol som,
ak som ich majiteľa umoril,
40 nech bodľač vzíde mi namiesto pšenice
a burina len miesto jačmeňa!

Jóbove slová skončili.

Časť druhá

Reči Elihuove 32,1 - 37,24

A. Začína hovoriť Elihu 32,1-5

Job32

XXXII. ¹ Tí traja mužovia prestali odpovedať Jóbovi lebo bol spravodlivý v ich očiach. ² Tu však vzkypel hnevom Barachelov syn Elihu, Búzčan z rodu Ram. Vzkypel proti Jóbovi hnevom, že sa prehlásil za nevinného pred Bohom. Aj proti jeho trom priateľom vzkypel hnevom, lebo nenašli, čo by odpovedali, a tak nedali za pravdu Pánovi.

⁴ Elihu totiž čakal, kým sa rozprávali s Jóbom, lebo boli vo svojich dňoch starší od neho. ⁵ Keď však Elihu zbadal, že tí traja mužovia nemajú čo odpovedať, vzkypel hnevom.

B. Prvá Elihuova reč ^{32,6} - ^{33,33}

⁶ A Búzčan, Barachelov syn Elihu vrazil:

Prečo sa i on ozýva

„Ja vekom som mladý, vy ste starší zaiste,
preto som sa bál ver', hanbil som sa tiež,
by som vám oznámil svoje vedomosti.
7 Myslel som si takto: (Počet) dní nech hovorí,
nech to mnohé roky múdrosti hlásajú.
8 Ved' to v človekovi Pánov dych je zaiste,
dych Všemohúceho, ktorý dáva rozvahu.
9 Nie sú však vždy veľkí, ktorí múdri bývajú,
nie vždy, čo je správne, starci pochopia.
10 Preto som povedal: Nože, vypočujte ma,
vedomosti svoje aj ja oznámim!
11 Hľa, na vaše reči som ja čakal doteraz,
napínal som uši na vaše názory.
Zatiaľ, čo ste (takto) slová vhodne hľadali,
12 a obracal na vás svoju pozornosť.
Lenže Jóba nikto už viac nepresvedčuje,
nikto z vás mu správne neodpovedá.

13 Nevravte si teda: „My našli sme už múdrosť,
Pán sám poučil nás, človek veru nie.“
14 On vo svojich rečiach na mňa neobracal sa,
preto vašou rečou neodpoviem mu.
15 Oni zháčili sa, odpovedať nemohli,
ba aj reč im (vhodná) celkom prestala.
16 Ja som preto čakal, keď však nerozprávajú,
keď sa zarazili, nechcú odvetiť,
17 chcem dať aj ja za seba už odpoveď,
vedomosti svoje taktiež oznámim,
18 pretože som celkom preplnený slovami,
duch môjho vnútra tlačí ma takisto.
19 Veď je moje vnútro jak víno bez prieduchu,
ako keď mechy nové poroztrháva.
20 Aby som si ul' avil, prehovorím teda,
otvorím si pery, dám hneď odpoveď.
21 Na nikoho ohľad brať ja veru nebudem,
ani pocty vzdávať nechcem nikomu,
22 lebo ozaj neviem pocty vzdávať nikomu;
na chvíľku ma strpí ten, čo stvoril ma.

Job33

Rozhodca medzi Bohom a Jóbom

XXXIII. ¹ Moje slová teda, Jób, už dobre počúvaj,
všetkým mojim rečiam sluchu doprajže!
2 Pozri, svoje ústa som ja teraz otvoril,
jazyk v mojom hrdle prehovoril už.
3 Moje srdce zopakuje slová múdrosti,
moje pery budú jasne rozprávať.
4 Utvoril ma predsa Boží dych rovnako,
mňa Všemocného duch taktiež oživil.
5 Ak len teda môžeš, nože, daj mi odpoveď,
pripravže sa (zaraz), staň si predom mňa!
6 Nuž, hľa! Pred Bohom ver' som ja taký ako ty,
tiež som umiesený z hlíny hrnčiarskej.
7 Nuž tak ťa strach zo mňa nijak desiť nemôže,
nepadne mi ruka ťažko na teba.

Zamieta Jóbove ponosy

8 Ty si mi do uší (stále) toto hovoril,
ja som zasa počul hlahol tvojich slov:
9 „Ja som iste čistý, ja som bez viny,
ja som bez úhony, ja som bez hriechu.
10 Proti mne on hľadá iba dáku zádrapku,
za svojho nepriateľa ma pokladá,
11 preto moje nohy vkladá teda do klady,
dáva pozor taktiež na každý môj krok.“
12 V tomto nemáš pravdu, túto ti dám odpoveď:

Boh je od človeka väčší oveľa.

Ako Boh zjavuje svoju vôľu

13 Akože si jemu mohol robiť výčitky,
že ti na slovo každé neodvetil?
14 Ved' Boh hovorí iba raz len jediný,
neopakuje nič znova po druhé.
15 V spánku (obyčajne) a tiež v nočnom videní,
keď už ľudí chytá úmor hlboký,
keď si v noci oddychujú na lôžku,
16 vtedy uším ľudí dáva svoje zjavenia
a svojimi znameniami desí ich.
17 Aby od spurnosti človeka on odvrátil,
svoje diela často pred ním ukrýva.
18 Ved' on jeho dušu zachraňuje pred hrobom,
by mu život do priepasti nepadol.
19 Na jeho lôžku ho varuje on bolesťou,
triaškou ustavičnou kosti jeho tiež,
20 že si jeho život aj ten chlieb už zoškľivil
jeho duša (nechce) chutnú poživeň.
21 Jeho telo takto očividne tratí sa,
jeho kosti schudli, až ich nevidno.
22 Jeho duša takto k hrobu priblížila sa,
jeho život isto k mŕtvych obydlíu.

Skrúšenosť voči Bohu

23 Ale ak s ním vtedy bude (Pánov) služobník,
jeden tlmočník to medzi tisícmi,
aby človekovi povinnosti oznámil,
24 bude mať s ním sústrasť, prehovorí on:
„Vyslobod'že ho ty, aby nešiel do hrobu,
za jeho dušu som našiel výkupné.“
25 Jeho hlas mladosťou potom sa osvieži,
navráti sa do dní svojho junáctva.
26 Bude vzývať Boha, on si ho zas obľúbi,
na jeho tvár budú hľadieť s radosťou.
Tak on spravodlivosť vráti človeku.
27 Toto ľuďom povie, takto bude hovoriť:
„Veru, ja som zhrešil, právo zvrtol som,
nebolo mi to však nijak na osoh.
28 Dušu mi zachránil, by som nešiel do hrobu,
môj život už teraz svetlo zrie.“
29 Nuž tak, všetko toto len Boh veru urobil
človekovi druhý raz aj tretí raz,
30 aby jeho dušu odvrátil tak od hrobu,
aby svetlo živých ožiarilo ho.

Nech Jób dáva pozor

31 Jób, už dávaj pozor, nože ma len počúvaj,

32 bud'že teda ticho, ja chcem ešte hovoriť.
Ak máš vhodné slová, daj mi zaraz odpoveď!
Hovor! Ved' rád by som ti dal za pravdu.
33 Lenže ak (ich) nemáš, nože, ty mňa počúvaj!
Zmlkni a ja teba múdrosť naučím.“

C. Druhá Elihuova reč 34,1-37

Job34

XXXIV. ¹ A Elihu vrazil:

Prečo sa Jób ponosuje

2 „Nože, moje slová počúvajte, mudrci,
vy, učenci, tiež mi sluchu dožičte,
3 lebo ucho slová rozoznáva podobne,
ako ochutnáva pokrm podnebie.
4 Stanovme si teda, čo spravodlivé je,
to čo je dobré, vedzme vospolok.
5 Jób tu totiž hovoril: „Ja spravodlivý som,
ale moje právo Boh mi odoprel.
6 Hoci v práve som ja, akoby som cigánil,
z rán sa nevystrábim, bár som bez viny.“
7 Ktorýže to človek vyrovná sa Jóbovi,
čo by ani vodu píjal rúhanie,
8 ktorý by sa spolčil hoci so zločincami,
ba aj ku hriešnikom by sa pridružil?
9 Ved' on (vlastne) tvrdil: „Neosoží človeku,
ak si nažíva on s Bohom v priateľstve.“

Boh je všemohúci, ale spravodlivý

10 Počúvajteže ma, vy mužovia rozvážni:
Nešľachetnosť iste ďaleko je od Boha,
nespravodlivosť od Všemohúceho,
11 bo on podľa skutkov dáva ľuďom (odplatu),
jak sa človek správa, tak aj zaobchádza s ním.
12 To už naozaj nie, Boh zlo veru nerobí.
Všemohúci nedá právo povaliť.
13 Ktože mohol jemu zveriť jeho vlastnú zem
a ktože mu mohol celý svet odovzdať?
14 Keby svojmu dychu dal on k sebe vrátiť sa,
keby svojho ducha naspäť zobral si,
15 všetko (živé) telo zaraz pohynulo by,
človek by sa taktiež na prach obrátil.
16 Ak máš teda rozum, len si toto vypočuj,
zvuku mojich slov ty sluchu doprajže:
17 Či by vládnuť mohol ten, kto právom pohŕda?
Chceš ty súdiť azda najvyšš spravodlivého?
18 Toho, ktorý rečie: „Lotor!“ kráľovi,

19 veľkomožným zasa: „Bezbožníci (ste)!“?
Stranu nenadŕža iste ani kniežatám,
bohatému nedá prednosť pred núdznym.
Lebo oni všetci sú jeho rúk výtvorom,
v okamihu pomrú, tak sa pominú:
20 O polnoci samej ľud sa môže pobúriť,
len tak šmahom ruky zvrhne vláďára.
21 Jeho oči bedlia nad cestami človeka,
všetky jeho kroky pozoruje on.
22 Nieto veru tône, nieto ani temnoty,
kde by ukryli sa tí, čo pášu zlo.

Boh zasiahne v pravej chvíli

23 Neurčuje nikdy človekovi lehoty,
by sa dostanovil na súd pred Boha.
24 Veľkomožných zničí on bez vyšetovania,
iných na ich miesto ustanoví hneď.
25 Jemu dobre známe sú všetky ich počiny,
v noci ich podvráti, budú zdrvení.
26 On ich iste skrotí ani dákych zločincov
na mieste tom, čo je všetkým na očiach,
27 bo sa oni takto odvrátili od neho,
ani jednu z jeho ciest uznať nechceli.
28 Dá on, by sa k nemu vzniesol výkrik biedneho
výkriky úbohých vždycky počuje.
29 Keď však odpočívá, kto ho môže odsúdiť,
keď zakryje si tvár, kto ho uvidí?
30 Bedlí nad národom aj nad každým človekom,
aby k vláde nikto z tých sa nedostal,
ktorí národ iba kruto sužujú.

Daromná opovážlivosť

31 No ak Bohu zlosyn povie: „Bol som zvedený,
nikdy sa už zlého nedopustím ja.
32 Dokiaľ nepochopím, nože, ty ma poučuj,
ak som spravil chybu, už ju nespácham,“
33 podľa tvojej mienky má ho ihneď odmeniť,
pretože sa rúhaš (Bohu samému)?
Veď si ty sám začal, ja nie, veru, zaiste,
čo si sa dozvedel, porozprávajže!
34 Mužovia mi umní takto budú hovoriť,
každý múdry človek, čo ma počuje:
35 „Jób ver' nerozpráva, jak sa svedčí na vedu,
jeho slová isto nie sú rozvážne.
36 Lenže Jób tiež bude preskúmaný naskrze
pre tie reči svoje, hodny hriešnikov,
37 bo si on hromadí vinu jednu na druhú,
zo svojich priestupkov smeje sa tu pred nami,
množí svoje slová proti Pánovi.“

D. Tretia Elihuova reč 35,1-16

Job35

XXXV. ¹ A Elihu opäť vrael:

Jób si protirečí

² „Ved' či za správne si toto vari pokladal:
„U Pána mám právo,“ tak si hovoril.
³ Teraz zasa tvrdíš: „Čo je t'a do toho,
čože ti tým robím, že hriech pášem ja?“
⁴ Nuž tak, chcem dať teraz tebe hlavne odpoveď,
zároveň však s tebou tvojim priateľom.

Nepravosť neublíži Bohu

⁵ Na nebesá pozri, len sa dívaj (pozorne)!
Hľaďže na oblaky: Vyššie než ty sú.
⁶ Keď hriech teda pášeš, čo urobíš jemu tým?
Ak máš nemálo vín, čo mu spôsobíš?
⁷ Ak si spravodlivý, čože mu tým daruješ
alebo čo môže prijať z tvojej ruky?!

Nepravosť ubližuje ľuďom

⁸ Tvoja bezbožnosť týka sa muža; jak si ty,
tvoja spravodlivosť syna človeka.
⁹ Nariekajú oni pod útlakom veľikým,
kvília pod ramenom mocných vladárov.
¹⁰ Lenže nepomyslia: „Kde je Boh, čo stvoril nás,
ten, čo dáva v noci piesňam hlaholiť,
¹¹ čo nás poučuje tvorstvom pozemským
a čo nás vzdeláva vtáctvom nebeským?“
¹² Bedákajú iba, nik im nedá odpoveď
pred spurným pohľadom tamtých hriešnikov.
¹³ Všetko to je márne, Boh ich nechce vypočuť,
Všemohúci si to ani nevšímne.
¹⁴ čo však, keď ty vravíš, že ho veru nevidíš,
hoci s ním máš súd mať, na to čakáš len?
¹⁵ Že hnev jeho teraz teda ešte netresce,
že sa o priestupok zaraz nestará,
¹⁶ Jób si už aj ústa naprázdno ver' otvára,
keďže vedu nemá, tára priveľa.“

E. Štvrtá Elihuova reč 36,1 - 37,24

Job36

XXXVI. ¹ Elihu pokračoval a vrael:

Pán trestom napráva

2 „Pozhovej mi trochu, ja ťa zaraz poučím,
ved' sú ešte Božie slová na prospech!
3 Svoje vedomosti doširoka rozviním,
by som svojho Tvorcu ospravedlnil.
4 Ved' sú moje slová naozaj nie luhárstvom,
muž tu pred tebou je zbehlý vo vede.
5 Hoci Boh je iste svojou mocou nesmierny,
nepohrdne nikým srdca čistého.
6 Neponechá veru ničomníka nažive,
súdne právo zasa biednym poskytne,
7 zo spravodlivého svoj zrak nespustí.
Lebo aj kráľov on na prestol uviedol,
navždy dosadil ich, lenže spyšneli.
8 Keď však reťazami oni poviazaní sú,
keď ich opantajú biedy povrazy,
9 potom ich počiny on im zaraz odhalí,
aj ich previnenia, že ver' spyšneli.
10 Uši im otvorí, aby ich tak varoval,
povie, aby od zla odvrátili sa.
11 Ak počúvnu ho, potom slúžiť budú mu,
dokončia aj oni v šťastí svoje dni,
svoje roky tobôž v samých radostiach.
12 Lež ak neposlúchnu, jak by šli už priepasťou,
pre nevedomosť oni iste zhynú.
13 Tí, čo srdce majú falošné a svárlivé,
čo (ho) nevzývajú, keď ich sputnáva,
14 tým aj duša hynie, keď sú ešte chlapcami,
rovnako aj život v mladom veku už.
15 Úbohosťou jeho úbohého zachráni,
zjavenie mu dáva jeho súžením.

Nech Jób dúfa v Pána!

16 Z pažeráka núdze vytrhne ťa takisto,
miesto toho príde blaho nesmierne
a tvoj stôl bude tiež tukom oplývať.
17 Zasa nad zločincom budeš vykonávať súd,
ešte tvoje ruky právo uchopia.
18 Lenže dávaj pozor, by ťa štedrosť nezviedla,
odmena veľká ťa z cesty nestrhla.
19 Keď ho v biede prosíš, dá sa to s tým porovnať,
keď zo síl všetkých naháňať sa budeš?
20 Ani po tej noci túžiť veru nemôžeš,
na ich miesto prídu iné národy.
21 K neprávosti teda varujže sa privoliť,
lebo práve preto bieda stihla ťa.

Nesmierna moc Pánova

22 Hľa, aj svojou mocou Boh je veľmi vznešený!
Ktorý učiteľ je taký ako on?
23 Ktože jemu určí, ako má sa zachovať?
Kto mu smie povedať: „Krivdu spáchal si!“?
24 Spomeň, by si stále jeho dielo velebil,
ktoré (všetci) ľudia ospevujú ver',
25 na ktoré sa díva každý človek s obdivom,
ľudia na ne hľadajú iba zďaleka!
26 Pán jak vznešený je, to už ani nevieme,
počet jeho rokov zmerať nedá sa.

Všemocný Pán přírody

27 Ved' aj kvapky z mora k sebe priťahuje on,
na paru hned' zasa dážd' on obracia.
28 Potom oblaky ho vypúšťajú (zo seba),
a tak v kvapkách prší hojne na ľudí.
29 Kto môže pochopiť, jak sa mračná vznášajú,
stanu jeho taktiež hukot dunivý?
30 Ved' on svoje pary nad ním porozostieral,
morské hĺbky (nimi) pozahaľoval.
31 Takto národy on nimi obživuje (vždy),
poživeň im dáva ozaj prehojne.
32 Ba aj blesk on chytil oboma ver' rukami,
do cieľa mu udrieť prísne prikázal.
33 Jeho veľký hukot dáva o ňom potuchu,
že sa nad nerest'ou hnevom rozpálil.

Job37

Všemocný Pán životov

XXXVII. ¹ Moje srdce nad tým celkom predesilo sa,
že až z miesta svojho ide vyskočiť.
2 Počúvajte teda ten jeho hlas dunivý,
aký veľký hukot mu z úst vychádza.
3 Svoj blesk vystreľuje po šírych nebesiach
až veru po samy zeme končiny.
4 Za ním ozýva sa jeho hlas už dunením,
mohutnému hlasu dáva lomoziť,
blesky nezadrží, keď čuť jeho hlas.
5 Svojím hlasom hrmí naozaj podivne,
robí veľké veci, prečudesné tiež.
6 Ved' aj snehu vraví: „Nože, na zem spúšťaj sa!“,
dažd'om, lejaviciam: „Prudké budúťeže!“
7 On vtlača na všetkých ľudí svoje znamenie,
by tak jeho dielo všetci poznali.
8 Do skrýše si vlastnej (každé) zviera zalieza,
ono sa vo svojej diere zdržuje.
9 Z južných komôr práve povíchrice prichádza,
od severu zasa zima studená.

10 Tak sa aj ľad tvorí na Božie dýchnutie,
takže celkom stuhne vody hladina.
11 A takisto mračno jeho bleskom vystrelí,
oblak rozoseje jeho záblesky.
12 Tak sa potom vrtia s'aby kolom dokola,
podľa jeho plánov v kruhu točia sa.
A tak všetko spravlia, čokoľvek im prikáže,
po obvode celom jeho zeme ver'.
13 Ak chce kárat' azda, svoju vôľu vyplní,
či byť milosrdný, aj to dosiahne.

Nech sa Jób pokorí pred Bohom!

14 Ty, Jób, týmto veciam, nože, sluchu dopraj už!
Povstaň, Božím divom venuj pozornosť!
15 Chápeš, ako to Boh nado všetkým panuje,
ako oblak jeho bleskom zažiari?
16 Chápeš vari aj tú rovnováhu oblakov?
To div toho, čo je múdry nesmierne.
17 Ty, čo šaty sa ti celkom rozhorúčia hneď,
sotva zem na južnom vetre zastane.
18 Hádám chceš s ním mračná po oblohe rozostrieť,
pevné zrkadlo jak z kovu bieleho?

V tmách prichádza svetlo

19 Daj mi teda vedieť, čo mu máme povedať,
pre tmu nám nemožno viac už rokovať.
20 Či sa mu oznámi, kedy budem hovoriť,
že hovorí ktosi, aj to dozvie sa?
21 Ani svetlo uzrieť teraz veru nemožno,
oblaky ho totiž celkom zatmili.
Lenže vietor vanie, už ich zasa rozháňa,
od severu ide zlato akoby,
22 kolo Boha vidno slávu úžasnú.
Všemohúceho my nikdy nedosiahneme:
Mocou prevel'ký je, súdom takisto,
ochrancom je práva, neutiskuje.
24 Preto sa ho ľudia (všetci) musia obávať,
ani srdcom múdrych on si nevšíma.“

Časť tretia

Boh sám sa zjavuje a hovorí 38,1 - 42,6

A. Prvá Božia reč 38,1 - 39,30

Job38

XXXVIII. ¹ Tu Boh prehovoril z lona búrky k Jóbovi:

Stvoriteľ vesmíru

² „Kto to prozreteľnosť zatemňuje zas

a slovami, v ktorých vedy vôbec niet?!
3 Slabiny si opáš ako hrdina,
ja sa budem pýtať, ty ma poučíš.
4 Keď som zem zakladal, kde si vtedy bol,
nože mi to povedz, akže pravdu znáš!
5 Vieš ty, kto jej vtedy určil rozmery,
kto to obvinul ju s'aby povrázkom?
6 Do čoho jej stĺpy zapustené sú
a kto položil jej kameň uholný,
7 keď si ranné hviezdy zborom spievali
a Boží synovia všetci plesali?
8 Ktože bránami to more uzavrel,
keď sa prúdom vzdulo, zo dna vyvrelo,
9 keď som za odev mu oblak pridelil,
ako plienky zasa mračno pošmúrne?
10 Potom som ho sputnal svojím zákonom,
vložil som naň zámok, dvoje brány tiež.
11 A povedal som: „Potiaľ smieš, ďalej nie,
tu sa už rozbije pýcha tvojich vlń.“

Tvorca svetla

12 Či za svojich dní si dal ránu rozkazy
a zorničke si určil miesto jej,
13 aby zachytila zeme okraje,
a tak hriešnici z nej boli zmetení?
14 Jak smola pečatná, tak sa premieňa,
ona sa jak rúcho líči farbami.
15 Hriešnikom ich svetla nedostane sa,
napriahnuté rameno sa už doláme.

Vládca všetkých obzorov

16 Vari až ku žriedlam mora došiel si,
na dne hĺbočiny si sa prechádzal?
17 Tebe brány smrti ukázali sa,
alebo si videl brány temravy?
18 Po šíravách zeme si sa rozhliadol?
Ak ju celú poznáš, nože rozpovedz:
19 Kadiaľ vedie cesta k svetla bydlisku,
kde zas majú svoje miesto temnoty,
20 aby si ich na ich panstvo zaviedol,
akže poznáš chodník do ich domova?
21 S nimi si sa zrodil, už to iste vieš,
veď preveľký je počet tvojich dní.

Mocnár búrok

22 K zásobárňam snehu vari zašiel si,
ľadovca si uzrel zásobárne tiež,
23 ktoré uschoval som na deň pohromy,
na deň veľkej bitky, vojny nemalej.

24 Kdeže cesta je ta, hmly kde delia sa,
po zemi sa šíri vietor východný?
25 Ktože to vykopal ručaj prívalu,
ktože cestu tobôž bleskom hromovým,
26 nezaľudnenú zem dážd' by zavlažil,
tú púšť, na ktorej niet ani človeka,
27 by zem spustošenú, sirú zavodnil,
by zo stepi znovu vzišla travina?
28 Kde dážd' teda (svojho) otca má,
alebo kto splodil rosy kvapôčky?
29 Z čiehože lona to ľady vychodia,
nebeská inovat', ktože splodil ju?
30 Ved' aj vody stvrdnú s'aby na kameň,
takisto aj hlbok stuhne hladina.

Vladár hviezd a počasí

31 Môžeš zakosliť pásy Kuriatok,
Orióna putá môžeš rozviazať?
32 Dáš, by v svojom čase Veniec vychodil,
Medveďa viesť budeš s jeho mladými?
33 Vyznáš sa ty azda v nebies zákonoch,
čo v nich napísané, spravíš na zemi?
34 Svoj hlas pozdvihneš var' k samým oblakom,
by ťa zaliali hned' vody prívaly?
35 Azda blesky hodíš, až sa rozbehnú,
tebe odpovedia: „Aha, tu sme už!“
36 Ktože ibisovi múdrosť udelil,
ktože kohútovi umnosť daroval?
37 Ktože môže mračná múdro spočítať,
a kto môže nahnúť mechy nebeské,
38 keď prach sa na hmotu tvrdú zlepuje,
keď sa spájajú tiež hrudy navzájom?

Pán zverstva: Lev. Krkavec

39 Hádam levici ty koristiť nadháňaš,
levičat ty vari žravosť ukojíš,
40 keď sa utúlili v svojich pelechoch,
abo na postriežke ležia v húšťave?
41 Ktože krkavcovi pokrm prichystá,
keď mláďatá jeho k Bohu volajú,
nemajú čo žrať už, len tak trasú sa?

Job39

Skalná koza. Jeleň

XXXIX. ¹ Vieš ty, kedy kozy skalné liahnu sa
kedy lane vrhnú, spozoroval si?
² Jak sú dlho plné, čítaš mesiace,
časy liahnutia ich poznáš takisto?

3 Ony sa len schúlia, mladé vypustia,
4 ťaže pôrodnej sa takto pozbavia.
5 Ich mladé silnejú, rastú na stepi,
6 raz sa odtúlajú, k nim sa nevrátia.

Divý osol. Byvol. Pštros

5 Ktože slobodu dal oslu divému
6 a kto onagrovi putá rozviazal,
7 ktorému ja dal som púšte za bydlo,
8 za sídlisko jeho slaná krajinu?
9 Z lomozu mesta on len sa vysmieva,
10 na krik poháňača veľa nepodbá.
11 Po kopcoch len snorí, svojich pasienkoch,
12 kde zeleň dáka je, hľadá bedlivo.
13 Ochoťne ti byvol službu vykoná,
14 či bude pri tvojich jasliach nocovať?
15 Môžeš na šiju mu vložiť opraty
16 a bude za tebou brázdy vyrývať?
17 Spoľahneš sa naňho, že je mohutný,
18 môžeš naňho svoju prácu ponechať?
19 Môžeš si byť istý, že sa vráti zas,
20 že on na humno ti zrno dovezie?
21 Pštros má zasa krídla veľmi svižné ver'
22 a perie má hybké, taktiež perute.
23 Keď si on do zeme vajcia nakladie,
24 potom si ich v piesku (telom) zahrieva,
25 zabúda, že noha ich tam rozšliape,
26 aj divá zver ich tam môže rozdláviť.
27 K mladým krutý býva jak by k nevlastným,
28 že sa darmo trápi, to ho nemrzí.
29 To Boh pozbavil ho (všetkej) múdrosti
30 a nedal mu podiel na rozumnosti.
31 Lež ak do výšky sa letom povznesie,
32 vysmeje sa z koňa, z jazdca jeho tiež.

Kôň. Sup. Orol

19 Ty to azda dávaš silu koňovi,
20 šiju jeho hrivou priodievaš ty?
21 Dávaš, aby skákal sťaby kobyľka?
22 Jak je hrozne hrdé jeho erdžanie!
23 Dupká po rovine, mocne vzpína sa,
24 a potom sa proti zbraniam vyrúti.
25 Chichoce sa strachu, desu nepozná,
26 pred taseným mečom neustúpi on.
27 Len tak na ňom tulec zvučne hrkoce,
28 kopija sa blýska, oštep takisto.
29 Bujný, nepokojný, sťaby hltal zem,
30 zadržat' sa nedá, keď roh zazneje.
31 Keď poľnica zvrieskne, „Hihi!“ zarehce

a bitku zďaleka už on zavetrí,
hromovanie vodcov, pokrik vojnový.
26 Jastrab operí sa podľa tvojho umu,
aby letel na juh, krídla rozvinul?
27 Orol na tvoj rozkaz vzlietne do výšky,
hniezdo postaví si veľmi vysoko?
28 Na brale on sídli, tamtiež nocúva,
na útese skalnom, jak by v pevnosti.
29 Stadiaľ vyhľadáva svoju potravu,
takto jeho oči jastria do diaľky.
30 Krv si posrkujú jeho mláďatá,
zdochliny kde jesto, tam je aj on hned'."

B. Prvá Jóbova odpoveď Bohu 40,1-5

Job40

XL. ¹ Tu Pán hovoril Jóbovi:

² Ustúpi, kto prie sa so Všemohúcim,
kto aj Boha kára, dá už odpoveď?"

Úbohý som. - ³ A Jób odpovedal Pánovi:

⁴ „Hľa, úbohý som čo ti vravieť mám?
Položím si iba ruku na ústa.
⁵ Raz hovoril som, opakovať nebudem,
aj po dva razy, znovu nezačnem.“

C. Druhá Božia reč 40,6 - 41,26

⁶ Tu Boh z lona búrky hovoril Jóbovi:

Čo je človek pred Bohom?

⁷ „Slabiny si opáš ako hrdina,
ja sa budem pýtať, ty ma poučíš:
⁸ Naozaj chceš zmarit' súdny nález môj,
mňa ty odsúdiť chceš, by si v práve bol?
⁹ Rameno máš azda také ako Boh,
hlasom takým hrmíš, ako jeho je?
¹⁰ Hrdosťou sa ozdob, vznešenosťou tiež,
priodej sa slávou aj velebnosťou!
¹¹ Zúrivosti svojej voľný rozbeh daj,
všetko pyšné pozri, nože poníž to,
¹² všetko spurné pozri, nože zvrhni to,
bezbožníka rozšliap ihneď na mieste!
¹³ Pospolu ich všetkých pohrúž do prachu
a do väzenia ich vrhni tmavého!
¹⁴ Ja sám potom budem teba velebiť,

že ťa zachránila tvoja pravica.

Mohutný hroch

15 Tu, hľa, pred tebou je vodná potvora,
trávu ona žerie ani dobytok.
16 Hľa, to ona v bedrách svoju silu má,
jej moc zas vo svaloch brucha spočíva.
17 Sťaby dáky céder svoj chvost napriami,
šľachy stehien jej sú uzly akoby.
18 Jak rúry medené sú tiež kosti jej,
železné jak tyče údy jej sú ver' .
19 Je to prvotina Pána všetkých diel,
za vládcu je druhom iste stvorená.
20 Hory dávajú jej tiež svoj poplatok,
všetky divé zvery, čo sa hrajú tam.
21 Pod krom lotosovým ona líha si,
v skrýši zo šašiny abo z trstiny.
22 Lotosové tiene ju zakrývajú
a okolo nej sú vrby potočné.
23 Ak je rieka dravá, nenaplaší sa,
hoc jej k tlame siaha, býva pokojná.
24 Ktože zrakom svojím môže skrotiť ju,
kto jej môže trňom nozdry prepichnúť?

Nepremožiteľný krokodíl

25 Na udicu lapíš krokodíla var' ,
jazyk jeho azda sputnáš povrázkom?
26 Do nozdier mu hádam trnie zastrčíš,
háčkom prepichneš mu jeho čelustie?
27 Bude sa ti vari veľmi prosit' on
a bude ti vraviet' dáke lichôtky?
28 S tebou uzavrie on azda dohovor,
bys ho vzal na celý život za sluhu?
29 S ním sa ako s vtáčkom budeš zabávať,
pre svoje dcéry ho hádam priviažeš?
30 Budú sa jednať oň spoločníci aj,
medzi obchodníkov v kusoch dajú ho?
31 Oštepom mu kožu môžeš preraziť,
jeho hlavu azda bodcom na ryby?
32 Ak naň svoju ruku (raz) už položíš,
na boj tuhý myslí, viac už nezačneš.

Job41

XLI. ¹ Nádej (muža) bude veru zmarená,
pri pohľade naňho hneď sa vyvráti.
2 Nenapajedí sa, keď ho vyrušia?
Ktože vtedy pred ním môže vydržať?
3 Kto sprotivil sa mu, a zachránil sa?

4 Pod šírym ver' nebom nikto zaiste.
Tiež o údoch jeho mlčať nebudem,
5 a o jeho moci, ktorej rovnej niet.
Ktože môže zbliecať vrchný odev mu,
6 do dvojitého mu vniknúť brnenia?
Brány tlamy jeho ktože rozovrie?
7 Hrôza obkľučuje jeho zubiská.
Ako husté štíty jeho chrbát je,
8 pospájané tmelom s'aby z kremeňa.
Tesno jeden s druhým pospájané sú,
9 ani dych by cez ne vskutku neprešiel.
Priliehajú takto k sebe navzájom,
10 držia pohromade, nerozštiepia sa.
Keď sa mu (raz) kýchne, až sa zablysne,
11 jeho oči sú s' a brvy zornice.
Z jeho pažeráka jak by plameň šiel,
12 s'aby sršali tiež iskry ohnivé.
Z jeho nozdier para vystupuje ver'
13 jak z hrnca na ohni, keď je vo vare.
Jeho dych by uhlie vari zapálil,
14 akoby mu plameň z tlamy vyšľahol.
V jeho šiji iste sila spočíva,
15 všade ho predchádza hrôza desivá.
Svaly jeho tela pevne poja sa,
16 môžeš tlačiť na ne, nepovolí však.
Tuhé ani kameň jeho srdce je,
17 ani spodný žarnov, také tvrdé je.
Pred jeho velebou vlny trasú sa,
18 ba aj mora príboj (pred ním) ustúpi.
Meč ak zasiahne ho, nič mu nespraví,
19 ani pika, oštep, strela vôbec nič.
Železo on má len s'aby za sečku,
20 mosadz mu je iba drevom práchnivým.
Na útek ho strelec zahnať nemôže,
21 ako pleva sú mu z praku kamene.
Kyj sa mu jak steblo trstia pozdáva,
22 keď oštepy svištia, on sa rehoce.
Pod ním jak by boli ostré črepiny,
23 sanicu on (nimi) v bahne vytlačí.
Zvíri ani kotol hĺbočinu on
24 z mora si nádobku robí na olej.
Jeho cesta za ním trblieta sa ver'
25 hĺbka s'aby bola vlasmi sivými.
Na zemi sa jemu nevyrovná nik,
26 veď on stvorený bol nebojazlivý.
On gáni na všetky hrdé bytosti
a všetkým šelmám je iste kráľom on.“

D. Druhá Jóbova odpoveď Bohu 42,1-6

Job42

XLII. ¹ Tu Jób odpovedal Pánovi:

Pred Bohom len pokora

² „Nuž dobre viem ja, že ty všetko urobíš,
nijaký tvoj zámer nemožno prekaziť.
³ Hovoril som, lenže neuvážil som
tie divy, čo chápať ver' som nemohol.
⁴ Vypočuj ma, prosím, budem hovoriť,
budem sa ťa pýtať a ty pouč mňa.
⁵ Len z počutia som teba dosiaľ poznával,
lež moje oko teraz ťa už uzrelo.
⁶ Tak korím sa už, budem robiť pokánie
a (posypem sa) prachom, taktiež popolom.“

Záver knihy o Jóbovi 42,7-17

A. Jóbovi priatelia nemajú pravdu 42,7-9

⁷ Keď Pán dohovoril tie slová Jóbovi, povedal Temančanovi Elifazovi: „Môj hnev vzkypel proti tebe i proti tvojim dvom priateľom, lebo ste o mne nehovorili pravdivo ako môj služobník Jób. ⁸ Nuž vezmite si sedem býčkov a osem baránkov, choďte k môjmu služobníkovi Jóbovi a obetujte za seba celopal! A môj služobník Jób sa za vás pomodlí. Na neho budem mať ohľad a nepostihnem vás súžením, lebo ste o mne nehovorili pravdivo ako môj služobník Jób.“

⁹ Tu Temančan Elifaz, Šuachčan Bildad a Naamčan Sofar odišli a urobili ako im prikázal Pán. A Pán mal ohľad na Jóba.

B. Jóbov nový blahobyť 42,10-17

¹⁰ Potom Pán zmenil Jóbov údel, lebo sa modlil za svojich druhov. A Pán dvojnásobne rozmnožil Jóbovo imanie. ¹¹ Tu prišli k nemu všetci jeho bratia a všetky jeho sestry a všetci jeho predošlí známi. Jedli s ním chlieb v jeho dome, ľutovali ho a potešovali ho vo všetkom tom trápení, ktoré Pán na neho zoslal. Každý mu daroval baránka a zlatý prsteň. ¹² A Pán požehnal koniec Jóbovho života viac ako jeho začiatok, takže mal štrnásťtisíc oviec, šesťtisíc tiav, tisíc záprahov rožného statku a tisíc oslíc. ¹³ Mal tiež sedem synov a tri dcéry. ¹⁴ Jednej dal meno Holubica, druhej meno Škorica, tretej meno Roh líčidla. ¹⁵ A v širom kraji nebolo takých krásnych žien ako Jóbove dcéry. A otec im dal podiel na dedičstve s ich bratmi. ¹⁶ Jób žil potom ešte stoštyridsať rokov a uzrel svoje deti i deti svojich detí až do štvrtého pokolenia. ¹⁷ A zomrel Jób starý a sýty (svojich) dní.

KNIHA ŽALMOV

A. Prvá kniha (1 - 41 \1 - 40\)

Dve cesty

Ž1

¹ Blažený človek, čo nekráča podľa rady bezbožných
a nechodí cestou hriešnikov,
ani nevysedáva v kruhu rúhačov,

² ale v zákone Pánovom má záľubu
a o jeho zákone rozjíma dňom i nocou.

³ Je ako strom zasadený pri vode,
čo prináša ovocie v pravý čas,
a jeho lístie nikdy nevädne;
darí sa mu všetko, čo podniká.

⁴ No nie tak bezbožní, veru nie;
tí sú ako plevy, čo vietor ženie pred sebou.

⁵ Preto bezbožní neobstoja na súde,
ani hriešnici v zhromaždení spravodlivých.

⁶ Nad cestou spravodlivých bedlí Pán,
ale cesta bezbožných vedie do záhuby.

Mesiáš - kráľ a víťaz

Ž2

¹ Prečo sa búria pohania?
Prečo národy snujú plány daromné?

² Povstávajú pozemskí králi
a vládari sa spolčujú
proti Pánovi a proti jeho pomazanému:

³ „Rozbíme ich okovy
a ich, jarmo zhodíme zo seba!“

⁴ Ten, čo na nebesiach prebýva, sa im vysmieva;
Pán ich privedie na posmech.

⁵ Raz na nich rozhorčene zavolá
a svojím hnevom ich vydesí:

⁶ „Veď ja som ustanovil svojho kráľa
na svojom svätom vrchu Sione!“

⁷ Zvestujem Pánovo rozhodnutie:
Pán mi povedal: „Ty si môj syn.
Ja som ťa dnes splodil.

⁸ Žiadaj si odo mňa a dám ti do dedičstva národy
a do vlastníctva celú zem.

⁹ Budeš nad nimi panovať žezlom železným
a rozbiješ ich jak hrnce hlinené.“

¹⁰ A teraz, králi, pochopte;
dajte si povedať, pozemskí vladári.
¹¹ V bázni slúžte Pánovi
a s chvením sa mu klaňajte.
¹² Podvoľte sa zákonu: žeby sa nerozhneval
a vy by ste zahynuli na ceste,
lebo sa rýchlo rozhorčí.
Šťastní sú všetci, čo sa spoliehajú na neho.

Pán je môj ochranca

Ž3

¹ *Dávidov žalm. Keď utekal pred synom Absolónom.*

² Pane, jak mnoho je tých, čo ma sužujú!

Mnohí povstávajú proti mne.

³ Mnohí o mne hovoria:

„Boh mu nepomáha.“

⁴ Ale ty, Pane, si môj ochranca,
moja sláva, čo mi hlavu vztyčuje.

⁵ Hlasne som volal k Pánovi
a on mi odpovedal zo svojho svätého vrchu.

⁶ A ja som sa uložil na odpočinok a usnul som,
Prebudil som sa, lebo Pán ma udržuje.

⁷ Nebudem sa báť tisícov ľudí, čo ma obkľučujú.
Povstaň, Pane; zachráň ma, Bože môj.

⁸ Veď ty si udrel mojich nepriateľov po tvári
a hriešnikom si zuby vylámal.

⁹ Pane, ty si naša spása.

Na tvoj ľud nech zostúpi tvoje požehnanie.

Pod'akovanie

Ž4

¹ *Zbormajstrovi. Na strunový nástroj. Dávidov žalm.*

² Bože, ty spravodlivosť moja, vyslyš ma, keď volám o pomoc.
V súžení si mi uľavil.

Zmiluj sa nado mnou a vyslyš moju modlitbu.

³ Ľudia, dokedy ešte budete mať srdcia tvrdé?
Prečo máte záľubu v márnosti a vyhľadávate klamstvá?

⁴ Vedzte, že Pán zázračne chráni svojho svätého;

Pán ma vyslyší, keď k nemu zavolám.

⁵ Hneváte sa, ale nehrešte;
uvažujte vo svojom srdci,
rozjímajte na svojich lôžkach a upokojte sa.

⁶ Obetujte pravú obeť
a dôverujte Pánovi.

⁷ Mnohí hovoria: „Kto nám ukáže šťastie?“
Pane, ukáž nám svetlo svojej tváre ako znamenie.

⁸ Môjmu srdcu dal si väčšiu potechu,
než majú tí, čo oplývajú vínom a obilím.

⁹ V pokoji sa ukladám a usínam,
lebo len ty, Pane, ma necháš odpočívať v bezpečí.

Ranná modlitba o pomoc

Ž5

¹ *Zbormajstrovi. Hra na flautu. Dávidov žalm.*

² Pane, počuj moje slová,
všimni si moje vzdychanie.

³ Pozoruj moju hlasitú prosbu,
môj kráľ a môj Boh.

⁴ Veď ku tebe, Pane, sa modlím,
za rána počúvaš môj hlas,
za rána prichádzam k tebe a čakám.

⁵ Ty nie si Boh, ktorému by sa páčila nepravosť,
zlý človek nepobudne pri tebe,
⁶ ani nespravodliví neobstoja pred tvojím pohľadom.

⁷ Ty nenávidíš všetkých, čo páchajú nepravosť,
ničíš všetkých, čo hovoria klamstvá.
Od vraha a podvodníka sa odvracia Pán s odporom.

⁸ No ja len z tvojej veľkej milosti
smiem vstúpiť do tvojho domu
a s bážňou padnúť na tvár pred tvojím svätým chrámom.

⁹ Pane, veď ma vo svojej spravodlivosti pre mojich nepriateľov,
urovnaj svoju cestu predomnou.

¹⁰ Lebo v ich ústach úprimnosti niet,
ich srdcia sú plné zrady;
ich hrtan je ako otvorený hrob,
na jazyku samé úlisnosti.

¹¹ Súď ich, Bože, nech padnú pre svoje zámery;
vyžeň ich pre množstvo ich zločinov,
veď teba, Pane, rozhorčili.

¹² Nech sa tešia všetci, čo majú v teba dôveru,
a naveky nech jasajú.
Chráň ich a nech sa radujú v tebe,
čo tvoje meno milujú.
¹³ Lebo ty, Pane, žehnáš spravodlivého,
ako štítom venčíš ho svojou priazňou.

Úbožiak prosí Pána o milosť

Ž6

¹ *Zbormajstrovi. Na osemstrunový nástroj. Dávidov žalm.*

² Pane, nekarhaj ma v svojom hneve,
netrestaj ma v svojom rozhorčení.

³ Zľutuj sa, Pane, nado mnou, lebo som nevládny,
uzdrav ma, Pane, lebo sa mi kosti chvejú.

⁴ Aj dušu mám už celkom zdesenú.
Ale ty, Pane, dokedy...?

⁵ Obráť sa, Pane, zachráň mi dušu.
Spas ma, veď si milosrdný.

⁶ Veď medzi mŕtvymi nik nemyslí na teba.
A kto ťa môže chváliť v podsvetí?

⁷ Už ma vyčerpalo vzlykanie,
lôžko mi noc čo noc vlhne od plaču,
slzami máčam svoju posteľ.

⁸ Od náreku sa mi oko zahmlilo
a uprostred všetkých mojich nepriateľov som zostarol.

⁹ Odíďte odo mňa, všetci, čo páchate nepravosť,
lebo Pán vyslyšal môj hlasný plač.

¹⁰ Pán moju prosbu vyslyšal,
Pán prijal moju modlitbu.

¹¹ Všetci moji nepriatelia nech sa zahanbia a nech sa zdesia náramne
a zahanbení nech sa ihneď stratia.

Modlitba spravodlivého, ktorého potupujú

Ž7

¹ *Dávidov nárek. Zaspieval ho Pánovi pre Benjamínca Kúša.*

² Pane, Bože môj, k tebe sa utiekam,
zachráň ma pred všetkými, čo ma prenasledujú, a vyslobod' ma,

³ aby ma niekto neschválil a neroztrhal ako lev,
a nemal by som záchrancu.

⁴ Pane, Bože môj, ak som sa čohosi zlého dopustil,
ak som si ruky poškrvnil zločinom,
⁵ ak som sa dobrodincovi odplatil zlom,
ak som nepriateľa olúpil a nechal bez pomoci,
⁶ potom nech ma prenasleduje nepriateľ a nech sa ma zmocní
a nech ma zašliape až do zeme
a do prachu zrazí moju česť.

⁷ Povstaň, Pane, vo svojom hneve,
postav sa proti zúrivosti mojich nepriateľov.
Bože môj, vystúp na súde, ktorý si ty nariadil.

⁸ I obklopí ťa zhromaždenie národov,
ale ty si zasadni vysoko nad nimi.

⁹ Pán je sudca národov.
Súd ma, Pane, podľa mojej spravodlivosti
a podľa mojej nevinnosti.

¹⁰ Nech je už koniec zlobe hriešnikov.
Posilni spravodlivého,
ty, spravodlivý Bože, čo skúmaš myseľ a srdce.

¹¹ Boh je moja obrana;
on zachraňuje tých, čo majú srdce úprimné.

¹² Boh je sudca spravodlivý;
dáva výstrahy každý deň.

¹³ Ak sa hriešnik neobrátí, naostrí svoj meč,
napne luk a namieri.

¹⁴ Pripraví si smrtonosné zbrane,
svoje šípy naplní ohňom.

¹⁵ Hľa, hriešnik počal nepravosť,
ťarchavý je zlobou a plodí zločin.

¹⁶ Jamu vykopal a prehĺbil,
lež sám padol do pasce, ktorú nastrojil.

¹⁷ Jeho zloba zosype sa mu na hlavu,
temeno mu pritlačí jeho násilie.

¹⁸ Ale ja budem velebiť Pána pre jeho spravodlivosť
a meno najvyššieho Pána budem ospevovať.

Velebnosť Boha a dôstojnosť človeka

Ž8

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev piesne „Lis“. Dávidov žalm.*

² Pane, náš Vládca,
aké vznešené je tvoje meno na celej zemi!
Tvoja veleba sa vznáša nad nebesia.

³ Z úst nemlúvniat a dojčeniec pripravil si si chválu
naprotiveň svojim nepriateľom,

aby si umlčal pomstivého nepriateľa.

⁴ Keď hľadím na nebesia, dielo tvojich rúk,
na mesiac a na hviezdy, ktoré si ty stvoril:

⁵ čože je človek, že naň pamätáš,
a syn človeka, že sa ho ujímaš?

⁶ Stvoril si ho len o niečo menšieho od anjelov,
slávou a cťou si ho ovenčil

⁷ a ustanovil si ho za vládcu nad dielami tvojich rúk.

Všetko si mu položil pod nohy:

⁸ ovce a všetok domáci statok

aj všetku poľnú zver,

⁹ vtáctvo pod oblohou a ryby v mori

i všetko, čo sa hýbe po dne morskom.

¹⁰ Pane, náš Vládca,

aké vznešené je tvoje meno na celej zemi!

Vďaka za víťazstvo

Ž9

¹ *Zbormajstrovi. Hra na hoboji a harfe. Dávidov žalm.*

² Oslavovať ťa budem, Pane, celým svojím srdcom
a vyrozprávam všetky tvoje diela zázračné.

³ V tebe sa budem tešiť a radovať,
ospevovať budem tvoje meno, Najvyšší.

⁴ Ved' moji nepriatelia dávajú sa na útek,
pred tvou tvárou slabnú a hynú.

⁵ Lebo ty si sa ujal môjho súdu a rozriešil si môj spor,
zasadol si na trón ako spravodlivý sudca.

⁶ Zahriakol si pohanov a vyničil si rod bezbožný,
ich meno si vyhladil navždy, naveky.

⁷ Nepriatelia zhynuli, navždy umlkli;
zboril si ich mestá, niet po nich ani pamiatky.

⁸ Ale Pán tróni naveky,
už si pripravil stolec sudcovský.

⁹ A spravodlivo bude súdiť svet,
podľa práva bude súdiť národy.

¹⁰ Pán bude utláčanému útočišťom,
príhodným útočišťom v časoch súženia.

¹¹ Na teba sa spoľahnú tí, čo tvoje meno poznajú,
veď ty, Pane, neopúšťaš tých, čo ťa hľadajú.

¹² Spievajte a hrajte Pánovi, čo na Sione prebýva,
ohlasujte jeho skutky medzi národmi.

¹³ Lebo on, čo pomstí krv, na nich pamätá,
nezabúda na nárek bedárov.

¹⁴ Zmiluj sa, Pane, nado mnou,
pozri, ako ma nepriatelia sužujú,
vytrhni ma z brán ríše smrti,

¹⁵ aby som v bránach dcéry sionskej hlásal všetky tvoje skutky preslávne
a plesal, že si mi pomohol.

¹⁶ Pohanía padli do jamy, ktorú kopali,
a v tom osídle, čo nastrojili,
chytla sa im vlastná noha.

¹⁷ Pán sa zjavil a konal súd.
Hriešnik sa zamotal do diela svojich rúk.

¹⁸ Do pekla pôjdu hriešnici,
všetci pohania, čo zabúdajú na Boha.

¹⁹ Lež na úbožiaka on nezabudne naveky,
ani nádej úbožiakov navždy márna nebude.

²⁰ Povstaň, Pane, nech sa nevyvyšuje človek;
a národy si na súd predvolaj.

²¹ Pane, hrôzou ich zasiahni;
nech pohania pochopia, že sú iba ľuďmi.

Vzdávanie vďaky

Ž10 (Vg 9,22-39)

¹ Pane, prečo si tak ďaleko?

Prečo sa skrývaš v časoch súženia?

² Bezbožný vo svojej pýche sužuje bedára;
nech sa chytí do nástrah, čo sám zosnoval.

³ Veď hriešnik sa chvasta svojou náruživosťou
a lakomec sa vychvaľuje.

⁴ Hriešnik pohŕda Pánom a namyslene hovorí:
„Boh nezasahuje; Boha niet.“

⁵ Také sú všetky jeho myšlienky
a jeho cesty sú vždy úspešné.

Ďaleko je od myšlienky na tvoj súd
a všetkých svojich odporcov nemá za nič.

⁶ V srdci si takto hovorí: „Mnou nič nepohne,
ani mňa, ani moje pokolenie nezastihne nešťastie.“

⁷ Jeho ústa sú plné luhania, klamu a podvodu;

pod jeho jazykom zločin a násilie.

⁸ Sedí na postriežke blízko osád,
nevinného zákerne zabíja.

⁹ Očami sledí za chudákom;
ako lev v húštine číha v úkryte.

Číha, chce schvátit' bedára;
chytá ho a hádže naňho sieť.

¹⁰ Prikrčí sa a vyrúti, i hynú chudáci
v jeho násilných pazúroch.

¹¹ V duchu si ešte hovorí: „Boh zabudol,
odvrátil svoju tvár, vôbec sa nedíva.“

¹² Povstaň, Pane, Bože, zdvihni svoju ruku,
nezabúdaj na úbohých.

¹³ Ako môže bezbožník Bohom pohrdat'?
Ako si môže v duchu hovoriť: „Boh nezasiahne!“?

¹⁴ Ty vidíš, veď ty hľadáš na útrapy a žiaľ
a berieš ich do svojich rúk.

Na teba sa chudák spolieha
a sirote pomáhaš.

¹⁵ Rozmliažd' rameno hriešnika a zločinca;
budeš hľadať jeho hriech, a už ho nenájdeš.

¹⁶ Pán je kráľom navždy, na veky vekov.

Pohania vymizli z jeho krajiny,

¹⁷ Pane, ty vyslychaš túžbu úbožiakov,
vzpružuješ im srdce, ucho si k nim nakláňaš.

¹⁸ Zastaň sa práva siroty a utláčaného,
aby už nikdy nenaháňal hrôzu človek stvorený zo zeme.

Pán - dôvera spravodlivého

Ž11 (10)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Dôverujem v Pánovi. Akože mi môžete hovoriť:
„Uleť na vrch ako vrabec!?”

² Lebo, hľa, hriešnici napínajú luk,
šíp kladú na tetivu,
aby zákerne zasiahli ľudí statočných.

³ Keď sa rúcajú základy,
čože môže spravodlivý urobiť?“

⁴ Pán prebýva vo svojom svätom chráme,
Pán tróni na nebesiach.
Jeho oči hľadajú na úbožiaka,
jeho zrak skúma každého človeka.

⁵ Pán skúma spravodlivého i hriešnika
a nenávidí toho, čo miluje nepravosť.

⁶ Žeravé uhlie spúšťa na hriešnikov;
oheň so sírou a spaľujúci víchor; to je ich údel.

⁷ Lebo Pán je spravodlivý a miluje spravodlivosť;
statočnívidia jeho tvár.

Volanie o pomoc proti pyšným

Ž12 (11)

¹ *Zbormajstrovi. Na osemstrunový nástroj. Dávidov žalm.*

² Pomôž mi, Pane, lebo niet už svätých,
stratila sa vernosť medzi ľuďmi.

³ Falošnými slovami sa klamú všetci navzájom,
hovoria úlisnými perami a srdce majú dvojtvárne.

⁴ Kiež Pán zničí všetky pery úlisné
a vystatovačný jazyk;

⁵ lebo hovoria: „Náš jazyk nás preslávi,
ústa sú nám zbraňou;
ktože je pánom nad nami?“

⁶ „Pretože chudák biedu trie a úbožiak stoná,
povstanem teda,“ hovorí Pán,
„zachránim toho, ktorým opovrhujú.“

⁷ Pánove výroky sú rýdze
jak striebro pretavené v ohni, bez hlíny,
sedem rás čistené.

⁸ Pane, ty nás zachováš a ochrániš
pred týmto pokolením naveky.
Navôkol chodia bezbožní
a najhorší z ľudí sa vyvyšujú.

Nárek spravodlivého, dôverujúceho Bohu

Ž13 (12)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Dokedy, Pane? Stále budeš na mňa zabúdať?
Dokedy budeš predo mnou skrývať svoju tvár?
Dokedy mi bude dušu trápiť nepokoj
a srdce dennodenne bôľ?
Dokedy sa nepriateľ bude vypínať nado mnou?

⁴ Zhliadni na mňa a vyslyš ma, Pane, Bože môj,

⁵ daj svetlo mojim očiam, aby som v smrti nezaspal,
aby nemohol povedať môj nepriateľ: „Premohol som ho;“
aby tí, čo ma sužujú, nezajasali, že som upadol.

⁶ Lenže ja dúfam v tvoje milosrdenstvo,
moje srdce sa teší z tvojej pomoci.
Budem spievať Pánovi, že ma zahŕňa dobrodeniami.

Pochabosť bezbožných

Ž14 (13)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Blázon si v srdci hovorí: „Boha niet.“

Skazení sú a ohavnosti páchajú.

Nikto z nich nerobí dobre.

² Pán pozerá z neba na synov ľudských
a skúma, či je niekto rozumný a hľadá Boha.

³ Všetci poblúdili, všetci sa skazili;
nikto nerobí dobre, veru, celkom nik.

⁴ Či nezmúdrejú tí, čo páchajú neprávosť
a požierajú môj ľud, akoby jedli chlieb?

Nevzývajú Pána;

⁵ ale ešte strpnu od strachu,
lebo Boh sa ujíma potomstva spravodlivých.

⁶ Vy chcete zmariť plány bedára,
lež Pán je jeho útočišťom.

⁷ Kiež príde Izraelu spása zo Siona!
Keď Pán vyslobodí svoj ľud zo zajatia,
Jakub zaplesá, poteší sa Izrael.

Kto obstojí pred Pánom?

Ž15 (14)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, kto smie bývať v tvojom stánku?

Kto môže nájsť odpočinok na tvojom svätom vrchu?

² Ten, čo kráča bez poškvrný a koná spravodlivo,
čo z úprimného srdca pravdu hovorí,

³ čo nepodvádza svojím jazykom,
nekrivdí svojmu blížnemu,
ani ho nepotupuje.

⁴ Čo ničomníka nemá za nič,

ale ctí si ľudí bohabojných.
Čo nemení prísahu, aj keď mu vyjde na škodu.
⁵ Čo nepožičiava peniaze na úrok
a proti nevinnému sa nedá podplácať.

Kto si tak počína, ten sa nikdy neskláti.

Pán - môj dedičný podiel

Ž16 (15)

¹ Miktam. Dávidov žalm.
Ochráň ma, Bože, k tebe sa utiekam.
² Hovorím Pánovi: „Ty si môj Pán.
Pre mňa niet šťastia bez teba.“
³ Svätým a slávnym mužom v krajine
patrí moja plná priazeň.
⁴ Rozmnožujú sa útrapy tých, čo sa ženú za cudzími bôžikmi.
Nebudem vylievať krv na ich obetu,
ani ich mená nevezmem na pery.

⁵ Ty, Pane, si môj podiel na dedičstve a na kalichu,
v tvojich rukách je môj osud.
⁶ Pripadol mi diel v kraji prekrásnom:
a je to pre mňa znamenité dedičstvo.
⁷ Velebím Pána, čo ma múdrosťou obdaril;
v noci ma k tomu moje srdce vyzýva.
⁸ Pána mám vždy pred očami;
a pretože je po mojej pravici, nezakolíšem sa.
⁹ Preto sa raduje moje srdce
a moja duša plesá
aj moje telo odpočíva v nádeji.

¹⁰ Lebo nenecháš moju dušu v podsvetí
a nedovolíš, aby tvoj svätý videl porušenie.
¹¹ Ukážeš mi cestu života.
U teba je plnosť radosti,
po tvojej pravici večná slasť.

Pane, zachráň ma pred bezbožníkom

Ž17 (16)

¹ *Dávidova modlitba.*
Vypočuj, Pane, moju spravodlivú žiadosť,
všimni si moju prosbu pokornú.
Nakloň sluch k mojej modlitbe,
čo plynie z perí úprimných.

² Nech z tvojej tváre vyjde rozsudok o mne;
tvoje oči vidia, čo je správne.

³ Skúmaj moje srdce i v noci ma navštív,
skúšaj ma ohňom a nenájdeš vo mne nepravosť.

⁴ Moje ústa nehrešia, ako robia ľudia zvyčajne.
Podľa slov tvojich perí vyhýbam sa cestám násilníkov.

⁵ Pevne drž moje kroky na svojich chodníkoch,
aby moje nohy nezakolísali.

⁶ K tebe, Bože, volám, lebo ty ma vyslyšíš.
Nakloň ku mne sluch a vypočuj moje slová.

⁷ Ukáž svoje predivné milosrdenstvo,
ty, čo pred protivníkmi pravicom zachraňuješ
dôverujúcich v teba.

⁸ Chráň ma ako zrenicu oka,
skry ma v tóni svojich perutí

⁹ pred bezbožnými, čo ma sužujú.

Obkľučujú ma nepriatelia,

¹⁰ zatvárajú si bezcitné srdcia,
ich ústa spupne hovoria.

¹¹ Už pristupujú a už ma zvierajú,
očami sledia, ako by ma na zem zrazili.

¹² Sú ako lev pripravený na korisť,
ako levíča, čo čupí v úkryte.

¹³ Povstaň, Pane, predíd' ich a zraz,
svojím mečom mi zachráň život pred bezbožným,

¹⁴ svojou rukou pred smrteľníkmi, Pane,
pred smrteľníkmi, ktorým sa podiel života končí na zemi.

Zo svojich zásob im naplň žalúdok,
nech sa nasýtia ich synovia
a čo nezjedia, nech prenechajú svojim deťom.

¹⁵ Ja však v spravodlivosti uzriem tvoju tvár
a až raz vstanem zo sna, nasýtím sa pohľadom na teba.

Pod'akovanie za záchranu a víťazstvo

Ž18 (17)

¹ *Zbormajstrovi. Dávid, sluha Pánov,
zložil slová tohto chválospevu pre Pána,
keď ho vyslobodil z moci všetkých jeho nepriateľov*

² *a z ruky Šaulovej. Povedal teda:*

Milujem ťa, Pane, moja sila;

³ Pane, opora moja, útočište moje, osloboditeľ môj.
Bože môj, moja pomoc, tebe dôverujem;

ty si môj štít, sila mojej spásy a môj ochranca.

⁴ Vzývať budem Pána, lebo jemu patrí chvála,
a budem zachránený pred nepriateľmi.

⁵ Obklúčilo ma smrtiace vlnobitie
a vydesili zlostné prívaly.

⁶ Ovinuli ma povrazy záhrobia,
zovreli ma osídla smrti.

⁷ V úzkosti som vzýval Pána
a volal som ku svojmu Bohu.
Zo svojho chrámu počul môj hlas
a moje volanie pred jeho tvárou preniklo k jeho sluchu.

⁸ Zem sa pohýbala a zachvela;
vrchy sa otriasli a pohli v základoch,
lebo vzplanul hnevom.

⁹ Dym sa mu valil z nozdier
a spaľujúci oheň z jeho úst,
vyletúvali z neho žeravé uhlíky.

¹⁰ Znížil nebesia a zostúpil:
čierne mračno pod jeho nohami.

¹¹ Zasadol na cheruba a vzlietol,
vznášal sa na krídlach vetrov.

¹² Temnotami sa celkom zahalil
a stánok si urobil
z čierňavy vôd a oblakov.

¹³ Pred žiarou jeho tváre mraky lietali,
ľadovec a žeravé uhlie.

¹⁴ Pán z neba zahrmel
a zaznel hlas Najvyššieho:
ľadovec a žeravé uhlie.

¹⁵ Vyslal šípy a rozprášil ich,
vrhol blesky a zmietol ich.

¹⁶ Otvorili sa hĺbočiny vôd
a základy zeme sa odkryli.
Pred tvojou hrozbou, Pane,
pred víchricou tvojho hnevu.

¹⁷ Z výsosti čiahol rukou a chytil ma
a vyzdvihol ma zo stredu hlbokých vôd.

¹⁸ Vytrhol ma z rúk mojich premocných nepriateľov,
z rúk tých, čo ma nenávideli
a boli silnejší ako ja.

¹⁹ Napadli ma v môj deň nešťastný,
ale Pán mi bol podperou.

²⁰ Vyviedol ma na miesto priestranné,
zachránil ma, lebo si ma obľúbil.

²¹ Za moju spravodlivosť ma Pán odmení,
za to, že moje ruky sú čisté,
²² lebo som kráčal po cestách Pánových
a od svojho Boha som neodstúpil bezbožne.
²³ Pred očami som mal všetky jeho príkazy
a jeho zákony som neodvrhol.
²⁴ S ním som bol bez úhony
a uchránil som sa zločinu.
²⁵ Za moju spravodlivosť ma Pán odmenil
lebo videl, že moje ruky sú čisté.

²⁶ Voči svätému si svätý,
voči šľachetnému šľachetný,
²⁷ voči úprimnému úprimný,
voči zvrhlému si neúprosný.
²⁸ Pokorný ľud chrániš pred zánikom
a ponižuješ oči pyšných.
²⁹ Ty, Pane, zapaluješ moju pochodeň;
môj Boh rozjasňuje vo mne temnoty.
³⁰ Na šíky nepriateľov zaútočím s tvojou pomocou;
a s pomocou svojho Boha hradby preskočím.

³¹ Božia cesta je čistá,
ohňom je vyskúšané slovo Pánovo.
On je ochrancom všetkých, čo v neho dúfajú.
³² Ved' kto je Boh okrem Pána?
Kto je skala okrem nášho Boha?
³³ To Boh ma silou opásal
a moju cestu urobil nepoškvrnenou.
³⁴ Mojim nohám dal rýchlosť jeleňa
a postavil ma na výšinu.
³⁵ Ruky mi na boj vycvičil
a moje ramená napínajú luk kovový.

³⁶ Dal si mi svoj štít záchranný,
pravicom si ma podporil
a tvoja láskavosť ma urobila veľkým.
³⁷ Mojim krokom si cestu uvoľnil
a moje nohy nepocitujú únavu.
³⁸ Naháňal som svojich nepriateľov, až som ich dostihol,
a nevrátil som sa, kým som ich celkom nezničil.
³⁹ Tak som ich zdrvil, že ani stáť nevládali,
popadali mi pod nohy.
⁴⁰ Opásal si ma udatnosťou v boji
a vzbúrencov si uvrhol do môjho područia.

⁴¹ Ty si zahnal mojich nepriateľov na útek
a rozprášil si tých, čo ma nenávidia.

⁴² Kričali, nemal im kto pomôcť,
volali k Pánovi, ale on ich nevyslyšal.

⁴³ Rozprášil som ich ako prach unášaný vetrom,
šliapal som po nich ako po blate uličnom.

⁴⁴ Vytrhol si ma zo vzbury ľudu
a ustanovil za hlavu národov.

Slúži mi ľud, ktorý som nepoznal,

⁴⁵ a poslúcha ma na jediné slovo.

O moju priazeň sa uchádzajú cudzinci;

cudzinci blednú od strachu

a trasú sa vo svojich úkrytoch.

⁴⁷ Nech žije Pán, nech je zvelebený môj Záchranca,
nech je vyvýšený Boh, moja spása.

⁴⁸ Bože, ty si ma poveril odplatou

a podmanil si mi národy;

ty si ma oslobodil od zlostných nepriateľov.

⁴⁹ Povýšil si ma nad mojich odporcov

a vytrhol si ma z rúk násilníka.

⁵⁰ Preto ťa, Pane, budem velebiť medzi národmi
a ospevovať tvoje meno žalmami.

⁵¹ Svojmu kráľovi dávaš veľké víťazstvá,
preukazuješ priazeň svojmu pomazanému,
Dávidovi a jeho potomstvu až naveky.

Oslava Boha Stvoriteľa

Ž19 (18)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Nebesia rozprávajú o sláve Boha
a obloha hlása dielo jeho rúk.

³ Deň dňu o tom podáva správu
a noc noci to dáva na známosť.

⁴ Nie sú to slová, nie je to reč,
ktorá by sa nedala počuť.

⁵ Po celej zemi rozlieha sa ich hlas
a ich slová až po končiny sveta.

⁶ Tam hore vybudoval stan pre slnko
a ono z neho vychádza sťa ženích zo svojej komnaty
a raduje sa ako bežec pred veľkými pretekmi.

⁷ Na jednom kraji neba sa vynára
a uberá sa k druhému;
pred jeho žiarou sa nič ukryť nemôže.

⁸ Zákon Pánov je dokonalý, osviežuje dušu.

Svedectvo Pánovo je hodnoverné, dáva múdrosť maličkým.

⁹ Rozhodnutia Pánove sú správne, potešujú srdce.

Prikázania Pánove sú jasné, osvecujú oči.

¹⁰ Bázeň pred Pánom je úprimná, trvá naveky.

Výroky Pánove sú pravdivé a všetky spravodlivé.

¹¹ Vzácnejšie sú než zlato, než veľký drahokam,
sladšie sú než med, než medové kvapky z plástu.

¹² Tvoj služobník sa v nich vzdeláva;

veď kto ich zachováva, dostane hojnú odmenu.

¹³ Kto však vie o všetkých svojich poblúdeniach?

Očisť ma od chýb, ktoré si nevedomujem,

¹⁴ a svojho služobníka zachráň od pýchy, aby ma neovládala.

Tak budem bez škvrny

a čistý od veľkého hriechu.

¹⁵ Nech sa ti páčia slová mojich úst

i rozjímanie môjho srdca pred tvojou tvárou.

Pane, ty si moja pomoc a môj vykupiteľ.

Modlitba za víťazstvo kráľa

Ž20 (19)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Nech ťa vyslyší Pán v čase súženia,
nech ťa ochráni meno Boha Jakubovho.

³ Nech ti pošle pomoc zo svätyne
a nech ťa bráni zo Siona.

⁴ Nech si spomenie na všetky tvoje obetné dary
a tvoja žertva nech mu je príjemná.

⁵ Nech ti dá, za čím tvoje srdce túži,
a nech vyplní každý tvoj zámer.

⁶ Budeme sa tešiť z tvojho víťazstva
a v mene nášho Boha dvíhať zástavy.
Nech Pán splní všetky tvoje priania.

⁷ Teraz viem, že Pán zachráni svojho pomazaného;
vyslyší ho zo svojho svätého neba,
zachráni ho mocou spásonosnej pravice.

⁸ Na vozy sa spoliehajú jedni, druhí na kone,
ale my vzývame meno Pána, nášho Boha.

⁹ Oni sa zrútiť a padnú,
my však stojíme na nohách.

¹⁰ Pane, daj vždy víťazit' kráľovi
a nás vyslyš, kedykoľvek ťa budeme vzývať.

Podakovanie za kráľovo víťazstvo

Ž21 (20)

¹ Zbormajstrovi. *Dávidov žalm.*

² Pane, z tvojej sily sa kráľ raduje
a veľmi sa teší z tvojej spásy.

³ Vyplnil si túžbu jeho srdca
a prosbu jeho perí si neodmietol.

⁴ Vyšiel si mu v ústrety s požehnaním,
na jeho hlavu si vložil korunu z rýdzeho zlata.

⁵ Prosil si od teba život a ty si mu ho daroval,
život dlhý, navždy, naveky.

⁶ Veľká je jeho sláva, lebo mu pomáhaš,
ozdobuješ ho velebou a nádherou.

⁷ Robíš z neho požehnanie pre všetky veky,
blažíš ho radosťou pred svojou tvárou.

⁸ Na Pána sa kráľ spolieha;
neskláti sa, veď pomoc Najvyššieho je pri ňom.

⁹ Tvoja ruka zastihne všetkých tvojich nepriateľov,
tvoja pravica nájde tých, čo ťa nenávidia.

¹⁰ Urobíš ich ohnivou pecou, keď sa zjaví tvoja tvár;
Pán ich pohltí vo svojom hneve
a strávi ich oheň.

¹¹ Vyhubíš ich rod zo zeme
a ich potomstvo spomedzi ľudí.

¹² Lebo proti tebe snuli zlo
a vymýšľali úklady, ale nič nezmôžu.

¹³ Lebo ich obrátiš na útek,
svoj luk namieriš na ich tvár.

¹⁴ Povstaň, Pane, vo svojej sile
a my budeme ospevovať a oslavovať tvoju moc.

Utrpenie a nádej spravodlivého

Ž22 (21)

¹ Zbormajstrovi. *Na nápev „Laň na svitaní“.* *Dávidov žalm.*

² Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?
Slová môjho náreku sú ďaleko od toho,
kto by ma zachránil.

³ Bože môj, volám vo dne, a nečuješ;
volám v noci, a nenachádzam pokoja.

⁴ A predsa ty si svätý,
ty tróniš na chválach Izraela.

⁵ V teba dúfali naši otcovia;
dúfali a vyslobodil si ich.

⁶ Ku tebe volali a boli spasení,
v teba dúfali a zahanbení neboli.

⁷ No ja som červ, a nie človek,
ľuďom som na posmech a davu na opovrhnutie.

⁸ Vysmievajú sa mi všetci, čo ma vidia,
vykrúcajú ústa a potriasajú hlavou.

⁹ „Úfal v Pána, nech ho vyslobodí,
nech ho zachráni, ako ho má rád.“

¹⁰ Ved' ty si ma vyviedol z lona
a na prsiach matky si mi dal spočinúť

¹¹ Od samého zrodu som odkázaný na teba.
Ty si môj Boh, odkedy ma mať povila.

¹² Nevzd'áľuj sa odo mňa,
lebo sa blížim ku mne nešťastie
a ničo, kto by mi pomohol.

¹³ Obkľučuje ma stádo juncov,
obstupujú ma býky z Bášanu.

¹⁴ Otvárajú na mňa svoje papule
ako lev, čo plieni a reve.

¹⁵ Rozlievam sa s'á voda
a uvoľňujú sa vo mne všetky kĺby.
Srdce mi mäkne ako vosk
a topí sa mi v útrobach.

¹⁶ Podnebie mi vysychá ako črepiny
a jazyk sa mi lepí k hrtanu.
Do prachu smrti ma odvádzaš.

¹⁷ Obkľučuje ma svorka psov,
obstupuje ma tlupa zlosynov.
Prebodli mi ruky a nohy,

¹⁸ môžem si spočítať všetky svoje kosti.
Lež oni si ma premeriavajú a skúmajú;

¹⁹ delia si moje šaty
a o môj odev hádzajú lós.

²⁰ Ale ty, Pane, nevzd'áľuj sa odo mňa,
ty, moja sila, ponáhľaj sa mi na pomoc.

²¹ Chráň mi dušu pred kopijou
a môj život pred pazúrmami psov.

²² Vyslobod' ma z tlamy levovej,
mňa úbohého chráň pred rohami byvolov.

²³ Tvoje meno chcem zvestovať svojim bratom
a uprostred zhromaždenia chcem ťa velebiť.

²⁴ Chváľte Pána, vy, ktorí sa ho bojíte,
oslavujte ho, všetci Jakubovi potomci.

Nech majú pred ním bázeň všetky pokolenia Izraelove,

²⁵ veď on nepohrda, ani neopovrhne nešťastným chudákom;
ani svoju tvár neodvracia od neho,
lež vyslyší ho, keď volá k nemu.

²⁶ Tebe patrí moja chvála vo veľkom zhromažení
a svoje sľuby splním pred tvárou tých, čo sa boja Pána.

²⁷ Chudobní sa najedia a budú nasýtení
a Pána budú chváliť tí, čo ho hľadajú:

„Naveky nech žijú ich srdcia!“

²⁸ Pána budú spomínať a k nemu sa obrátia
všetky zemské končiny,
jemu sa budú klaňať
všetky rodiny národov.

²⁹ Veď Pánovo je kráľovstvo,
on panuje nad národmi.

³⁰ Jemu jedinému sa budú klaňať všetci, čo spia pod zemou;
pred jeho tvárou padnú na zem všetci, čo zostupujú do prachu.

Aj moja duša bude preňho žiť

³¹ a jemu bude slúžiť moje potomstvo.

Budúcim pokoleniam sa bude rozprávať o Pánovi

³² a jeho spravodlivosť budú ohlasovať ľudu, ktorý sa narodí:
„Toto urobil Pán.“

Dobrý pastier

Ž23 (22)

¹ *Dávidov žalm.*

Pán je môj pastier, nič mi nechýba:

² pasie ma na zelených pašienkach.

Vodí ma k tichým vodám,

³ dušu mi osviežuje.

Vodí ma po správnych chodníkoch, verný svojmu menu.

⁴ I keby som mal ísť tmavou dolinou,
nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou.

Tvoj prút a tvoja palica,
tie sú mi útechou.

⁵ Prestieraš mi stôl
pred očami mojich protivníkov.
Leješ mi olej na hlavu
a kalich mi naplňaš až po okraj.

⁶ Dobrota a milosť budú ma sprevádzať
po všetky dni môjho života.
A budem bývať v dome Pánovom
mnoho a mnoho dní.

Pán prichádza do chrámu

Ž24 (23)

¹ *Dávidov žalm.*

Pánova je zem i všetko, čo ju naplňa,
okruh zeme aj tí, čo bývajú na ňom.

² Veď on sám položil jeho základy na moriach
a upevnil ho na vodách.

³ Kto smie vystúpiť na vrch Pánov,
kto smie stáť na jeho mieste posvätnom?

⁴ Ten, čo má ruky nevinné a srdce čisté,
čo nedvíha svoju dušu k márnosti
a neprisahá falošne.

⁵ Taký dostane požehnanie od Pána
a odmenu od Boha, svojho spasiteľa.

⁶ To je pokolenie tých, čo ho hľadajú,
čo hľadajú tvár Boha Jakubovho.

⁷ Zdvihnite, brány, svoje hlavice
a vyvýšte sa, brány prastaré,
lebo má vstúpiť kráľ slávy.

⁸ Kto je ten kráľ slávy?
Pán silný a mocný,
Pán mocný v boji.

⁹ Zdvihnite, brány, svoje hlavice
a vyvýšte sa, brány prastaré,
lebo má vstúpiť kráľ slávy.

¹⁰ Kto je ten kráľ slávy?
Pán zástupov, to je ten kráľ slávy.

Úpenlivá prosba o odpustenie a o pomoc

Ž25 (24)

¹ *Dávidov žalm.*

K tebe, Pane, dvíham svoju dušu,
² tebe dôverujem, Bože môj: Nech nie som zahanbený
a nech moji nepriatelia nejasajú nado mnou.
³ Ved' nik, čo dúfa v teba, nebude zahanbený.
Ale nech sú zahanbení tí, čo sa pre nič za nič dopúšťajú nevery.

⁴ Ukáž mi, Pane, svoje cesty
a pouč ma o svojich chodníkoch.
⁵ Ved' ma vo svojej pravde a uč ma,
lebo ty si Boh, moja spása,
a v teba dúfam celý deň.

⁶ Rozpomeň sa, Pane, na svoje zľutovanie
a na svoje milosrdenstvo, ktoré trvá od vekov.
⁷ Nespomínaj si na hriechy mojej mladosti a na moje priestupky,
ale pamätaj na mňa vo svojom milosrdenstve
ved' si, Pane, dobrotivý.

⁸ Pán je dobrý a spravodlivý:
ukazuje cestu hriešnikom.
⁹ Pokorných vedie k správne konaniu
a tichých pouča o svojich cestách.

¹⁰ Všetky cesty Pánove sú milosrdenstvo a vernosť
pre tých, čo zachovávajú jeho zmluvu a jeho príkazy.

¹¹ Pre tvoje meno, Pane,
odpusť mi môj hriech, i keď je veľký.

¹² Ako je to s človekom, čo sa bojí Pána?
Ukáže mu cestu, ktorú si má vyvoliť.

¹³ Z blahobytu sa bude tešiť jeho duša
a jeho potomstvo bude dedičom zeme.

¹⁴ Pán bude dôverným priateľom tým, čo sa ho boja,
a zjaví im svoju zmluvu.

¹⁵ Moje oči sa neprestajne upierajú na Pána,
ved' on mi vyslobodzuje nohy z osídel.

¹⁶ Pozriže na mňa a zmiluj sa nado mnou,
lebo som sám a úbohý.

¹⁷ Uľav mi v úzkosti srdca
a vytrhni ma z mojich tiesní.

¹⁸ Pozri na moju pokoru a na moje trápenie
a odpusť mi všetky priestupky.

¹⁹ Pozri, ako sa moji nepriatelia rozrástli
a nenávidia ma ukrutne.

²⁰ Ochraňuj moju dušu a vyslobod' ma;

nech nie som zahanbený, že sa utiekam k tebe.

²¹ Nech ma ochráni nevinnosť a statočnosť,
veď sa pridržam teba.

²² Bože, vyslobod' Izraela
zo všetkých jeho súžení.

Dôverná modlitba nevinného

Ž26 (25)

¹ *Dávidov žalm.*

Súd' ma, Pane, veď kráčam v nevinnosti
a v tebe mám nezlomnú dôveru.

² Skúmaj ma, Pane, a skúšaj,
ohňom mi prepál' srdce aj myseľ.

³ Pred očami mám tvoju dobrotu
a konám podľa tvojej pravdy.

⁴ Nevysedávam s daromníkmi
a s pokrytcami sa neschádzam.

⁵ Nenávidím spoločnosť zlosynov
a s bezbožnými si nesadnem.

⁶ V nevinnosti si ruky umývam

a kráčam okolo tvojho oltára, Pane,

⁷ aby som ťa mohol verejne chváliť
a rozprávať o všetkých tvojich, skutkoch zázračných.

⁸ Pane, milujem dom, v ktorom prebývaš,
a miesto, kde je stánok tvojej slávy.

⁹ Nezatrať moju dušu s hriešnikmi
a môj život s ľuďmi krvilačnými.

¹⁰ Ich ruky sú poškrvnené zločinmi,
ich pravica je plná úplatkov.

¹¹ Ale ja kráčam v nevinnosti,
vykúp ma a buď mi milostivý.

¹² Moja noha stojí na rovnej ceste;
v zhromaždeniach chcem velebiť Pána.

Dôvera v nebezpečenstve

Ž27 (26)

¹ *Dávidov žalm.*

Pán je moje svetlo a moja spása, koho sa mám báť?

Pán je ochranca môjho života, pred kým sa mám strachovať?

² Keď sa približujú ku mne zločinci

a chcú mi zničiť telo,
vtedy moji utláčatelia a nepriatelia
strácajú silu a padajú.

³ Aj keby sa proti mne postavili šíky,
moje srdce sa nezľakne.
Aj keby proti mne vzbĺkol boj,
zotrvám v dôvere.

⁴ O jedno prosím Pána a za tým túžim,
aby som mohol bývať v dome Pánovom
po všetky dni svojho života,
aby som pocíťoval nehu Pánovu
a obdivoval jeho chrám.

⁵ A on ma vo svojom stane schová
v deň nešťastia, ukryje ma v skrýši svojho príbytku
a postaví ma vysoko na skalu.

⁶ A už teraz dvíham hlavu
nad svojich nepriateľov, čo ma obkľučujú.
V jeho stánku mu prinesiem obeť chvály,
budem spievať a hrať Pánovi.

⁷ Čuj, Pane, hlas môjho volania,
zľutuj sa nado mnou a vyslyš ma.

⁸ V srdci mi znejú tvoje slová: „Hľadajte moju tvár!“
Pane, ja hľadám tvoju tvár.

⁹ Neodvracaj svoju tvár odo mňa,
neodkláňaj sa v hneve od svojho služobníka.
Ty si moja pomoc, neodvrhuj ma,
ani ma neopúšťaj, Bože, moja spása.

¹⁰ Hoci by ma opustili otec aj matka,
Pán sa ma predsa ujme.

¹¹ Ukáž mi, Pane, svoju cestu
a prived' ma na správny chodník, lebo mám mnoho nepriateľov.

¹² Nevydávaj ma zvoli utláčateľov,
veď povstali proti mne kriví svedkovia,
dychtiví po násilí.

¹³ Verím, že uvidím dobrodenia Pánove v krajine žijúcich.

¹⁴ Očakávaj Pána a buď statočný;
srdce maj silné a drž sa Pána.

Prosba a poďakovanie

Ž28 (27)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, k tebe volám;
Bože môj, nebuď voči mne mlčanlivý,
aby som sa pre tvoje mlčanie
nestal podobným tým, čo zostupujú do priepasti.

² Čuj moju úpenlivú prosbu, keď volám k tebe
a spínam ruky k tvojmu svätému chrámu.

³ Nezaobchádzaj so mnou ako s hriešnikmi
alebo s tými, čo páchajú zlo,
čo blíznym hovoria o pokoji,
ale ich srdce je plné zloby.

⁴ Nadeľ im podľa ich skutkov
a podľa ničomnosti ich výmyslov.
Odpláť im podľa diela ich rúk,
odmeň ich podľa zásluhy.

⁵ Pretože si nevšímajú skutky Pánove
a dielo jeho rúk,
zničí ich a nepostaví už viac.

⁶ Nech je velebený Pán,
že vyslyšal moju úpenlivú prosbu;

⁷ Pán je moja pomoc a môj ochranca.
V neho dúfalo moje srdce a prišla mi pomoc;
zaplesalo moje srdce
a za to mu spevom ďakujem.

⁸ Pán je sila svojho ľudu
a útočisko spásy pre svojho pomazaného.

⁹ Spas svoj ľud a požehnaj svojich dedičov
a spravuj ich a dvíhaj ich až naveky.

Chválospev na Pánovo meno

Ž29 (28)

¹ *Dávidov žalm.*

Vzdávajte Pánovi, synovia Boží,
vzdávajte Pánovi slávu a moc.

² Vzdávajte Pánovi slávu hodnu jeho mena,
v posvätnom rúchu klaňajte sa Pánovi.

³ Hlas Pánov nad vodami;
zahrmel Boh veleby,

Pán nad veľkými vodami!

⁴ Hlas Pánov - taký mohutný!
Hlas Pánov - taký veľkolepý!

⁵ Hlas Pánov láme cédre
aj libanonské cédre láme Pán.
⁶ Libanon rozkýva do tanca ako teliatko
a Sarion ako byvolča.

⁷ Hlas Pánov metá blesky ohnivé,
⁸ hlas Pánov púšťou otriasa,
Pán otriasa púšťou Kádeš.
⁹ Hlas Pánov urýchľuje pôrod jeleníc,
obnažuje húštiny.
A v jeho chráme všetci volajú: Sláva!

¹⁰ Pán tróni nad záplavami vôd,
Pán bude tróniť ako večný kráľ.
¹¹ Pán dá silu svojmu ľudu,
Pán požehná svoj ľud pokojom.

Pod'akovanie za vyslobodenie z nebezpečenstva smrti

Ž30 (29)

¹ *Pieseň pri posviacke chrámu. Dávidov žalm.*

² Budem ťa, Pane, oslavovať, že si ma vyslobodil
a že si nedovolil, aby sa moji nepriatelia radovali nado mnou.

³ Pane, Bože môj, k tebe som volal a ty si ma uzdravil.

⁴ Pane, vyviedol si ma z ríše zosnulých,
navrátil si mi život, aby som nezostúpil do hrobu.

⁵ Na harfe hrajte Pánovi, jeho svätí,
vzdávajte vďaky jeho menu svätému.

⁶ Lebo len chvíľku trvá jeho hnev,
ale celý život jeho láskavosť.
Podvečer je nám hosťom plač
a radosť nad ránom.

⁷ Keď som bol v bezpečí, povedal som si:
„Už nikdy sa nezakolíšem:“

⁸ Pane, vo svojej priazni si ma obdaril
mocou a cťou.
Keď si však odo mňa odvrátil svoju tvár,
hneď sa ma zmocnil strach.

⁹ K tebe, Pane, volám,
svojho Boha prosím o milosť.

¹⁰ Aký úžitok by bol z mojej krvi,
keby som v zemi skazu vzal?
A či ťa prach môže velebiť
alebo hlásať tvoju vernosť?

¹¹ Čuj, Pane a zmiluj sa nado mnou;
Pane, buď mi na pomoci.

¹² Môj nárek si obrátil na tanec,
roztrhol si moje rúcho kajúcne a radosťou si ma opásal,
¹³ aby ti moja duša spievala a nestíchla už nikdy.
Pane, Bože môj, naveky Ťa chcem velebiť.

Dôverná modlitba v súžení

Ž31 (30)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Pane, v teba dúfam, nech nie som zahanbený naveky;
vyslobod' ma, veď si spravodlivý.

³ Nakloň ku mne svoj sluch,
ponáhľaj sa a zachráň ma.
Buď mi skalou útočišťa,
opevneným hradom mojej spásy.

⁴ Veď ty si moja sila a moje útočisko,
pre svoje meno budeš ma viesť a opatrovať.

⁵ Vyvedieš ma z osídla, čo mi nastrojili,
lebo ty si moja sila.

⁶ Do tvojich rúk porúčam svojho ducha;
ty si ma vykúpil, Pane, Bože verný.

⁷ Nenávidíš tých, čo si ctia márne modly;
ale ja dúfam v Pána.

⁸ Plesám a teším sa, že si milosrdný,
lebo si zhliadol na moju poníženosť.
Spoznal si tieseň mojej duše

⁹ a nevydal si ma do rúk nepriateľa:
moje nohy si postavil na šíre priestranstvo.

¹⁰ Zmiluj sa, Bože, nado mnou, lebo som v súžení;
od zármutku mi chabne oko,
duša i vnútro moje.

¹¹ Život sa mi v strastiach mína
a roky v nárekoch.
Biedny som a slabnem
a chradnú mi kosti.

¹² Všetci moji nepriatelia mnou opovrhujú,
susedom som na posmech a svojim známym som postrachom.
Tí, čo ma vidia na ulici, utekajú predom mnou.

¹³ Vytrácam sa z ich pamäti ako mŕtvy,
som s' Ťa odhodaná nádoba.

¹⁴ Veru čujem, ako ma mnohí hania: hrôza zo všetkých strán.

Spolčujú sa proti mne
a radia sa o tom, ako ma zabiť.

¹⁵ Ja sa však spolieham na teba, Pane,
a hovorím: „Ty si môj Boh,

¹⁶ V твоjich rukách je môj osud.“

Vytrhni ma z rúk mojich nepriateľov
a prenasledovateľov.

¹⁷ Rozjasni svoju tvár nad mojím sluhom
a zachráň ma vo svojom milosrdenstve.

¹⁸ Pane, nech nie som zahanbený, veď vzývam teba;
nech sa hanbia bezbožní a nech zmlknú v podsvetí.

¹⁹ Nech onemejú pery úlisné,
ktoré hovoria proti spravodlivému bezočivosti
v pýche a v pohrdaní.

²⁰ Pane, tvoja dobrota je taká nesmierna,
a vyhradil si ju bohabojným.
Preukazuješ ju tým, čo v teba dúfajú,
pred zrakom ľudí.

²¹ Záclonou svojej tváre ich kryješ
pred zúrivosťou ľudí.
V stánku ich chrániš
pred svárliвыми jazykmi.

²² Pane, buď zvelebený,
že si mi preukázal milosrdenstvo v opevnenom meste.

²³ Už som si v strachu hovoril:
„Odvrhnutý som spred твоjich očí.“
No ty si vyslyšal moju hlasitú modlitbu,
keď som volal k tebe.

²⁴ Milujte Pána, všetci jeho svätí.
Pán verných chráni,
ale plnou mierou odpláca tým, čo si počínajú pyšne.

²⁵ Vzmužte sa a majte srdce statočné,
vy všetci, čo dúfate v Pána.

Blažený, komu Pán odpustil nepravosť

Ž32 (31)

¹ *Dávidova poučná pieseň.*

Blažený, komu sa odpustila nepravosť
a je oslobodený od hriechu.

² Blažený človek, ktorému Pán vinu nepripočíta
a v ktorého myslí niet podvodu.

- ³ Pretože som mlčal, chradli mi kosti
a celý deň som nariekal.
- ⁴ Veď vo dne i v noci doliehala na mňa tvoja ruka
a ako v letných páľavách vysychala mi sila.
- ⁵ Vyznal som sa ti zo svojho hriechu
a nezatajil som svoj priestupok.
Povedal som si: „Vyznám Pánovi svoju nepravosť.“
A ty si mi odpustil zlobu môjho hriechu.
- ⁶ Preto každý nábožný bude sa modliť k tebe v čase tiesne.
A záplavy veľkých vôd
sa k nemu nepriblížia.
- ⁷ Ty si moje útočisko, ochrániš ma pred súžením
zahrneš ma radosťou zo spásy.
- ⁸ Dám ti múdrosť a poučím ťa o ceste, ktorou máš kráčať;
poradím ti a budem ťa mať stále na očiach.
- ⁹ Nebuďte ako žrebce či mulice,
ktoré nemajú rozum.
Keď im chceš vložiť uzdu a zubadlo,
nepodídu k tebe.
- ¹⁰ Bezbožného stíhajú mnohé strasti;
no dúfajúcich v Pána obklopí milosrdenstvo.
- ¹¹ Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a plesajte,
jasajte všetci, čo máte srdce úprimné.

Chválospev na Pánovu prozreteľnosť

Ž33 (32)

- ¹ Plesajte, spravodliví, v Pánovi;
statočným sluší spievať pieseň chvály.
- ² Oslavujte Pána gitarou,
hrajte mu na desaťstrunovej lutne.
- ³ Spievajte mu novú pieseň,
nadšene mu hrajte a volajte na slávu.
- ⁴ Lebo Pánovo slovo je pravdivé
a verné všetko jeho konanie.
- ⁵ Miluje spravodlivosť a právo;
milosti Pánovej plná je zem.
- ⁶ Pánovým slovom povstali nebesia
a dychom jeho úst všetky ich voje.
- ⁷ Ako do vreca hromadí morské vody,
ako do nádrží zlieva oceány.
- ⁸ Celá zem nech má bázeň pred Pánom,

pred jeho tvárou nech sa chvejú všetci obyvatelia sveta.

⁹ Lebo on riekol a stalo sa,
on rozkázal a všetko bolo stvorené.

¹⁰ Pán marí úmysly pohanov,
navnivoč privádza myšlienky národov.

¹¹ Ale Pánov úmysel trvá naveky,
myšlienky jeho srdca z pokolenia na pokolenie.

¹² Blažený národ, ktorého Bohom je Pán,
blažený ľud, ktorý si on vyvolil za dedičstvo.

¹³ Pán hľadá z neba
a vidí všetkých ľudí.

¹⁴ Pozerá z miesta, kde prebýva,
na všetkých obyvateľov zeme,

¹⁵ on, čo každému osve utvoril srdce
a chápe všetky ich skutky.

¹⁶ Neochráni kráľa vojsko početné
ani obra jeho sila mohutná.

¹⁷ Kôň nepomôže k víťazstvu,
nezachráni, aj keď silou oplýva.

¹⁸ Hľa, oko Pánovo bdie nad tými, čo sa ho boja,
nad tými, čo v jeho milosrdenstvo dúfajú,

¹⁹ aby ich zachránil pred smrťou
a v čase hladu nakrmil.

²⁰ Naša duša očakáva Pána,
on je naša pomoc a ochrana.

²¹ V ňom sa naše srdce raduje
a v jeho sväté meno máme dôveru.

²² Tvoje milosrdenstvo, Pane, nech je nad nami,
ako dúfame v teba.

Pán, záchranca spravodlivých

Ž34 (33)

¹ *Tento žalm zložil Dávid,
keď sa tváril pred Abimelechom ako šialený.
Ten ho potom prepustil a on odišiel.*

² Pána chcem velebiť v každom čase,
moje ústa budú ho vždy chváliť.

³ V Pánovi sa bude chváliť moja duša;
nechže to počujú pokorní a nech sa tešia.

⁴ Velebte so mnou Pána
a oslavujme jeho meno spoločne.

⁵ Hľadal som Pána a on ma vyslyšal
a vytrhol ma zo všetkej hrôzy.

- ⁶ Na neho hľad'te a budete žiarit'
a tvár vám nesčervenie hanbou.
- ⁷ Úbožiak zavolať a Pán ho vyslyšal
a vyslobodil ho zo všetkých tiesní.
- ⁸ Ako strážca sa utáborí anjel Pánov okolo bohabojných
a vyslobodí ich.
- ⁹ Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán;
šťastný človek, čo sa utieka k nemu.
- ¹⁰ Vy, jeho svätí, bojte sa Pána,
veď bohabojní núdzu nemajú.
- ¹¹ Boháči sa nabiedia a nahladujú,
ale tým, čo hľadajú Pána, nijaké dobro chýbať nebude.
- ¹² Poďte, deti, čujte ma,
naučím vás bázni Pánovej.
- ¹³ Miluje niekto život
a chce požívať dobro v šťastných dňoch?
- ¹⁴ Zdržuj svoj jazyk od zlého
a svoje pery od reči úlisnej.
- ¹⁵ Unikaj pred zlom a dobre rob,
hľadaj pokoj a usiluj sa oň.
- ¹⁶ Pánove oči hľadajú na spravodlivých
a k ich volaniu sa nakláňa jeho sluch.
- ¹⁷ Tvár Pánova sa odvracia od tých, čo robia zlo,
a vyhladzuje ich pamiatku zo zeme.
- ¹⁸ Spravodliví volali a Pán ich vyslyšal
a vyslobodil ich zo všetkých tiesní.
- ¹⁹ Pán je pri tých, čo majú srdce skrúšené,
a zachraňuje zlomených na duchu.
- ²⁰ Spravodliví majú utrpení veľa,
ale Pán ich vyslobodí zo všetkých.
- ²¹ Všetky kosti im ochraňuje,
ani jedna sa im nezlomí.
- ²² Hriešnika zloba zahubí
a tých, čo nenávidia spravodlivého, stihne trest.
- ²³ Pán vykúpi duše svojich služobníkov,
nebudú potrestaní tí, čo v neho dúfajú.

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, odsúď tých, čo mňa odsudzujú,
napadni tých, čo mňa napádajú.

² Vezmi zbroj a štít

a vstaň mi na pomoc.

³ Zažeň sa kopijou a sekerou
proti tým, čo ma prenasledujú.

Povedz mojej duši: „Ja som tvoja spása.“

⁴ Nech sa hanbia a červenajú tí,

čo mi číhajú na život;

nech sú zavrátení a nech sa hanbia tí,

čo mi chcú zle.

⁵ Nech sú ako prach pred vetrom

a nech ich ženie Pánov anjel;

⁶ nech je ich cesta tmavá a klzká

a Pánov anjel nech ich prenasleduje.

⁷ Lebo bez príčiny mi nastavili sieť,

bez dôvodu mi vykopali jamu.

⁸ Nech ho znenazdania stihne pohroma

a nech sa sám chytí do siete, ktorú nastavil,

nech sám padne do tej istej pohromy.

⁹ Lež moja duša bude plesať v Pánovi

a bude sa tešiť z jeho pomoci.

¹⁰ Všetko vo mne bude hovoriť:

„Pane, kto sa ti vyrovná?

Úbožiaka zachraňuješ z rúk tých, čo sú silnejší od neho

chudáka a bedára pred lúpežníkmi.“

¹¹ Vystúpili kriví svedkovia

a pýtali sa na to, o čom nemám ani tušenia.

¹² Za dobré sa mi odplácali zlým;

som celkom opustený.

¹³ Keď oni boli chorí,

ja som nosil rúcho kajúcne.

Umŕtvoval som sa pôstom

a v srdci som sa stále modlil.

¹⁴ Ako k priateľovi, ako k bratovi som sa správal k nim;

zármuťok ma zohol, akoby som oplakával vlastnú mať.

¹⁵ Ale keď som klesol ja, oni sa zaradovali a hneď sa zhŕkli;

zhŕkli sa proti mne a bili ma i tí, ktorých som ani nepoznal.

¹⁶ Bez prestania ma trhali,

dráždili ma, posmievali sa mi

a zubami škrípali proti mne.

¹⁷ Pane, ako dlho sa budeš na to dívať?

Zachráň ma pred ich zlobou
a pred levmi život môj.

¹⁸ Budem ťa oslavovať vo veľkom zhromaždení
a chváliť uprostred zástupov.

¹⁹ Nech sa netešia nado mnou falošní nepriatelia,
čo ma nenávidia bez príčiny a prebodávajú očami.

²⁰ Lebo nehovoria, čo je na pokoj,
ale vymýšľajú úklady proti tichým zeme.

²¹ Naširoko rozďavujú ústa proti mne,
hovoria: „Dobre, dobre, na vlastné oči vidíme.“

²² Pane, ty to vidíš, nuž nemlč;

Pane, nevzdáľuj sa odo mňa.

²³ Prebud' sa, vstaň a zachráň ma,
Pán môj a Boh môj, ujmi sa môjho sporu.

²⁴ Pane, Bože môj, súď ma podľa svojej spravodlivosti,
nech sa netešia nado mnou.

²⁵ Nech si v srdci nehovoria:
„Dobre, ako sme si želali.“
A nech nehovoria: „Zhltli sme ho.“

²⁶ Nech sa hanbia a červenajú všetci dovedna,
čo sa tešia z môjho nešťastia,
nech hanba a potupa zaodeje tých,
čo sa povyšujú nado mňa.

²⁷ Nech sa tešia a radujú tí, čo aj mne žičia spravodlivosť,
a nech stále hovoria: „Nech je zvelebený Pán,
čo svojho sluhu obdarúva pokojom.“

²⁸ Vtedy môj jazyk bude rozprávať o tvojej spravodlivosti
a bude ťa oslavovať deň čo deň.

Hriešnikova zloba a Božia добрota

Ž36 (35)

¹ *Zbormajstrovi. Od Dávida, Pánovho služobníka.*

² Neprávosť našepkáva hriešnikovi v hĺbke jeho srdca;
pred jeho očami nieta bázne Božej.

³ Sám sebe lichotí do vlastných očí,
aby nemusel poznať svoju neprávosť a zanevrieť na ňu.

⁴ Slová jeho úst sú neprávosť a klam;
prestal už myslieť rozvážne a robiť dobre.

⁵ Na svojom lôžku premýšľa o neprávosti,
dáva sa na cesty nedobré,

nijakej zloby sa neštíti.

⁶ Pane, tvoje milosrdenstvo siaha po nebesia
a tvoja vernosť až k oblakom.

⁷ Tvoja spravodlivosť je ako Božie výšiny,
tvoje súdy ako morská hlbina:
ty, Pane, ľuďom i zveri pomáhaš.

⁸ Bože, aké vzácne je tvoje milosrdenstvo!
Ľudia sa utiekajú do tône tvojich krídel.

⁹ Opájajú sa blahobytom tvojho domu
a pijú z potoka tvojich rozkoší.

¹⁰ Ved' u teba je zdroj života
a v tvojom svetle uvidíme svetlo.

¹¹ Svoju milosť daj tým, čo ťa poznajú,
a spravodlivosť tým, čo majú srdce úprimné.

¹² Nech ma nezasiahne noha pyšného,
nech mnou nepohne ruka hriešnika.

¹³ Hľa, padli tí, čo páchali nepravosť,
zrútili sa a viac nevstanú.

Údel zlých a údel spravodlivých

Ž37 (36)

¹ *Dávidov žalm.*

Nerozhorčuj sa nad ničomníkmi
a nežiarli na tých, čo pášu nepravosť.

² Ved' oni uschnú rýchlo ako tráva
a zvädnú ako zelená bylina.

³ Ale spoľahni sa na Pána a dobre rob
a budeš bývať v svojej krajine a tešiť sa z bezpečia.

⁴ Hľadaj radosť v Pánovi
a dá ti, za čím túži tvoje srdce.

⁵ Pánovi zver svoje cesty a jemu dôveruj,
on sa už postará.

⁶ Tvoju spravodlivosť vyvedie na povrch ako svetlo
a tvoje právo ako poludňajší jas.

⁷ Odovzdaj sa Pánovi a dúfaj v neho;
nepretekaj sa s tým, čo kráča od úspechu k úspechu,
a s človekom, čo strojí úklady.

⁸ Prestaň sa hnevať a zanechaj zlosť,
nerozčuľuj sa, to vedie len k zlému.

⁹ Všetci ničomníci budú zničení,
lež tí, čo dúfajú v Pána, stanú sa dedičmi zeme.

¹⁰ Ešte chvíľku a už nebude hriešnika;
budeš hľadať jeho miesto, a nenájdeš.

¹¹ Tichí však zdedia zem
a budú žiť v šťastí a pokoji.

¹² Hriešnik snuje nástrahy spravodlivému
a škripe proti nemu zubami.

¹³ Ale Pán sa mu smeje,
lebo už vidí, ako sa blíži jeho deň.

¹⁴ Hriešnici tasia meč
a napínajú luk,
chcú zraziť bedára i chudáka
a zavraždiť tých, čo kráčajú po správnej ceste.

¹⁵ Lenže ten meč vnikne do ich vlastného srdca
a ten luk sa im doláme.

¹⁶ Lepšie to málo, čo má spravodlivý,
než veľké bohatstvá hriešnikov.

¹⁷ Veď ramená hriešnikov budú polámané,
no spravodlivých posilňuje Pán.

¹⁸ O život bezúhonných sa stará Pán
a ich dedičstvo trvá naveky.

¹⁹ V nešťastí zahanbení nebudú
a v čase hladu budú nasýtení.

²⁰ Ale hriešnici, tí zahynú,
nepriatelia Pána, tí sa pominú ako nádhera lúk
a stratia sa ako dym.

²¹ Hriešnik si požičiava, a nevracia,
lež spravodlivý má súcit a rozdáva.

²² Tí, ktorým žehná Pán, budú dedičmi zeme
a tí, ktorým zlorečí, zahynú.

²³ Pán upevňuje kroky človeka
a sprevádza ho na ceste.

²⁴ Ak padne, neostane ležať,
veď Pán ho drží za ruku.

²⁵ Bol som mladík, teraz som starec,
a nevidel som spravodlivého, že by bol opustený,
ani jeho deti žobrať o chlieb.

²⁶ Pretože sa ustavične zľutúva a požičiava,
na jeho potomstve požehnanie spočinie.

²⁷ Vyhybaj zlu a dobre rob
a budeš mať domov naveky.

²⁸ Lebo Pán miluje spravodlivosť
a neopúšťa svojich svätých.
Nespravodlivci navždy vyhynú
a pokolenie bezbožných bude zničené.
²⁹ Lež spravodliví zdedia zem
budú ju obývať na veky vekov.

³⁰ Z úst spravodlivého zaznieva múdrosť
a jeho jazyk hovorí, čo je správne.

³¹ V jeho srdci je zákon Boží
a jeho kroky nezakolíšu.

³² Hriešnik striehne na spravodlivého
a usiluje sa ho usmrtiť;

³³ lenže Pán mu ho v rukách nenechá,
nedá ho odsúdiť, keď bude súdený.

³⁴ Očakávaj Pána a jeho cesty sa pridržaj;
on ťa povýši za dediča zeme
a dožiješ sa záhuby hriešnikov.

³⁵ Videl som bezbožného, ako sa vytáhoval
a vypínal sťa céder košatý;

³⁶ no sotva som prešiel, už ho tam nebolo,
aj som ho hľadal, ale nenašiel.

³⁷ Všímaj si nevinného a pozoruj spravodlivého,
lebo budúcnosť patrí pokojamilovným.

³⁸ Ale nespravodlivci všetci vyhynú
a potomstvo bezbožných bude vyhubené.

³⁹ Spása spravodlivých prichádza od Pána,
on je ich ochrancom v čase súženia.

⁴⁰ Pán im pomôže a oslobodí ich,
vytrhne ich z rúk hriešnikov a zachráni ich,
lebo sa spoliehajú na neho.

Modlitba hriešnika v najväčšom nebezpečenstve

Ž38 (37)

¹ *Dávidov žalm na spomienku.*

² Nekarhaj ma, Pane, v svojom rozhorčení
a netrestaj ma v svojom hneve,

³ lebo tvoje šípy utkveli vo mne,
dopadla na mňa tvoja ruka.

⁴ Pre tvoje rozhorčenie niet na mojom tele zdravého miesta
pre môj hriech nemajú pokoj moje kosti.

⁵ Hriechy mi prerástli nad hlavu
a ťažia ma príliš, sťa veľké bremeno.

⁶ Rany mi zapáchajú a hnisajú
pre moju nerozumnosť.

⁷ Zohnutý som a veľmi sklúčený,
smutne sa vlečiem celý deň.

⁸ Bedrá mi spaľuje horúčka
a moje telo je nezdravé.

⁹ Nevládny som a celý dobitý,
v kvílení srdca nariekam.

¹⁰ Pane, ty poznáš každú moju túžbu;
ani moje vzdychy nie sú skryté pred tebou.

¹¹ Srdce mi búcha, sila ma opúšťa
i svetlo v očiach mi hasne.

¹² Priatelia moji a moji známi
odvracajú sa odo mňa pre moju biedu,
aj moji príbuzní sa ma stránia.

¹³ Tí, čo mi číhajú na život, nastavujú mi osídla
a tí, čo mi stroja záhubu, rozchyrujú o mne výmysly
a deň čo deň vymýšľajú úklady.

¹⁴ Ale ja som sťa hluchý, čo nečuje,
ako nemý, čo neotvára ústa.

¹⁵ Podobám sa človekovi, čo nepočuje
a čo nevie obvinenie vyvrátiť.

¹⁶ Pane pretože v teba dúfam,
ty ma vyslyšíš, Pane, Bože môj.

¹⁷ A tak hovorím: „Nech sa už neradujú nado mnou;
a keď sa potknem,
nech sa nevystatujú nado mňa.“

¹⁸ Ja, pravda, už takmer padám
a na svoju bolesť myslím ustavične.

¹⁹ Preto vyznávam svoju vinu
a pre svoj hriech sa trápim.

²⁰ Moji nepriatelia sú živí a stále mocnejší,
ba ešte pribudlo tých, čo ma nenávidia neprávom.

²¹ Za dobro sa mi odplácajú zlom a tupia ma za to,
že som konal dobre.

²² Neopúšťaj ma, Pane;
Bože môj, nevzdáľuj sa odo mňa.

²³ Ponáhľaj sa mi na pomoc,
Pane, moja spása.

Prosby chorého

Ž39 (38)

¹ *Zbormajstrovi. Jedutunovi. Dávidov žalm.*

² Povedal som: „Budem dávať pozor na svoje správanie, aby som nezhrešil jazykom.

K svojim ústam postavím stráž,
dokiaľ je hriešnik predou mnou.“

³ Ako nemý som zatíchol a zamĺkol, šťastia zbavený,
bolesť sa mi však znova ozvala.

⁴ Srdce sa mi rozpálilo v hrudi
a pri rozjímaní vzplanul vo mne oheň.

⁵ A môj jazyk preriekol:
„Daj mi poznať, Pane, môj koniec
i aký je ešte počet mojich dní;
nech si uvedomím, aký je krátky môj život.“

⁶ Hľa na pár piadí si mi dní nameral
a dĺžka môjho života je ako nič pred tebou.

Veru, len zdaním je bytie človeka,

⁷ každý sa mihne ako vidina.
Naozaj len nadarmo sa pachtí a lopotí,
poklady zháňa, hoc nevie, kto ich zoberie.

⁸ A teraz, Pane, ešte čo mám čakať?

Ty si moja nádej.

⁹ Zo všetkých mojich neprávostí ma vyslobod'
a nevystav ma hlupákovi na posmech.

¹⁰ Onemel som, neotvorím ústa,
lebo si to ty urobil.

¹¹ Odním odo mňa svoje tresty,
bo hyniem pod úderom tvojej ruky.

¹² Trestami za hriechy naprávaš človeka.
Ako moľ ničíš, čo má najcennejšie;
veru, každý človek je len márna vidina.

¹³ Pane, vyslyš moju modlitbu,
nakloň sluch k môjmu volaniu.
Nebud' mlčanlivý k mojim slzavým nárekom;
veď u teba som iba hosť,
len pútnik, ako všetci moji otcovia.

¹⁴ Odvráť odo mňa svoj prísny pohľad, aby som pookrial,
skôr, než odídem a než ma viac nebude.

Vzdávanie vd'aky a prosba o pomoc

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Čakal som, čakal na Pána
a on sa ku mne sklonil.

³ Vyslyšal môj nárek
a vytiahol ma z jamy hrôzy, z bahnitého kalu.
Nohy mi postavil na skalu
a kroky mi upevnil.

⁴ Do úst mi vložil pieseň novú,
chválospev nášmu Bohu.

Mnohí to uvidia a bázeň ich naplní
a budú dúfať v Pána.

⁵ Blažený človek, čo v Pána skladá dôveru
a nevšíma si pyšných ani náchylných klamať.

⁶ Veľa zázrakov si urobil, Pane, Bože môj;
a v твоjich zámeroch s nami kto sa ti vyrovná?
Aj keby som ich chcel rozhlásiť a vyrozprávať všetky,
toľko ich je, že sa nedajú spočítať

⁷ Obety a dary si nepraješ,
lež uši si mi otvoril.

Nežiadaš žertvu ani obetu zmierenia,

⁸ preto som povedal: „Hľa prichádzam.

Vo zvitku knihy je napísané o mne,

⁹ že mám plniť tvoju vôľu.

A to chcem, Bože môj,
hlboko v srdci mám tvoj zákon.“

¹⁰ Ohlasujem tvoju spravodlivosť vo veľkom zhromaždení;
svojim perám hovoriť nebránim, Pane, ty to vieš.

¹¹ Tvoju spravodlivosť si v srdci neskrývam,
rozprávam o tvojej vernosti a o tvojej spáse.

Neskrývam tvoju milosť
a pravdu pred veľkým zhromaždením.

¹² Ale ty, Pane, neodnímaj mi svoje milosrdenstvo,
tvoja milosť a tvoja pravda nech, mi vždy pomáhajú.

¹³ Zo všetkých strán sa na mňa kopia
nespočetné pohromy,
opantalo ma toľko hriechov,
že nemám o nich prehľadu.
A je ich viac, než mám vlasov na hlave,
až mi z toho srdce zamiera.

¹⁴ Pane, ráč ma zachrániť,
príd' mi čím skôr na pomoc.

¹⁵ Nech sa hanbia a červenajú všetci dovedna,

čo mi číhajú na život a čo mi ho chcú zničiť.
Nech sú zavrátení a nech sa hanbia tí,
čo mi chcú zle.

¹⁶ Nech zmeravejú hanbou tí,
čo mi hovoria: „Tak mu treba!“

¹⁷ No nech jasajú a nech sa v tebe tešia všetci, čo ťa hľadajú.
A tí, čo túžia po tvojej pomoci,
nech stále hovoria: „Nech je zvelebený Pán!“

¹⁸ Ja som síce biedny a úbohý,
no Pán sa stará o mňa.
Ty si moja pomoc a môj osloboditeľ
Bože môj, nemeškaj.

Modlitba chorého

Ž41 (40)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Blažený, kto pamätá na bedára;
v deň nešťastia ho vyslobodí Pán.

³ Pán ho bude chrániť, zachová ho nažive,
urobí ho šťastným na zemi
a nevydá ho nepriateľom napospas.

⁴ Na lôžku bolesti Pán mu pomoc poskytnie,
v chorobe sníme z neho všetku slabosť.

⁵ Volám: „Pane, zmiluj sa nado mnou,
uzdrav moju dušu, zhrešil som proti tebe.“

⁶ Nepriatelia hovoria o mne zlomyseľne:
„Kedyže už zomrie? A kedy zanikne jeho meno?“

⁷ A keď ma niekto navštívi, hovorí neúprimne,
v srdci hromadí zlobu
a potom odíde von a ohovára ma.

⁸ Moji nepriatelia si šušujú proti mne
a zmýšľajú zle o mne:

⁹ Už ho prikvačila zlá choroba;
a keď raz zaľahol, viac sa nepozbiera a nevstane.“

¹⁰ Dokonca i môj priateľ, ktorému som dôveroval
a ktorý jedával môj chlieb, zdvihol proti mne päť.

¹¹ Ale ty, Pane, zmiluj sa nado mnou;
pomôž mi vstať a ja im odplatím.

¹² Z toho poznám, že ma máš rád,
ak môj nepriateľ už nezajasá nado mnou.

¹³ Ty sa ma ujmeš, lebo som nevinný,
a naveky ma postavíš pred svoju tvár.

¹⁴ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela
od vekov až naveky. Staň sa. Amen.

B. Druhá kniha (42 - 72 \41 - 71\)

Túžba za Pánom

Ž42 (41)

¹ *Zbormajstrovi. Poučný chválospev Koreho synov.*

² Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa,
tak moja duša, Bože, túži za tebou.

³ Po Bohu žízni moja duša, po Bohu živom;
kedyže už prídem k nemu a uzriem Božiu tvár?

⁴ Slzy sú mojím chlebom vo dne i v noci,
keď sa ma deň čo deň spytujú: „Kdeže je tvoj Boh?“

⁵ Duša sa mi rozplýva pri spomienke,
ako som putoval ku vznešenému stánku
a vstupoval do domu Božieho
s radostným plesaním a s piesňou ďakovnou
uprostred zástupov sláviacich sviatky.

⁶ Prečo si smutná, duša moja?
A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
moju spásu a môjho Boha.

⁷ Moja duša je skormútená;
preto si spomínam na teba
pri Jordáne a Hermone a na vrchu Misar.

⁸ Hlbina hlbine sa ozýva na hukot vodopádov;
všetky tvoje krútnavy a prívaly prešli ponad mňa.

⁹ Vo dne mi svoju milosť udeľuje Pán.
V noci mu zasa ja spievam
a modlím sa k Bohu môjho života.

¹⁰ Hovorím Bohu: „Ty si moja opora;
prečo na mňa zabúdaš?

A prečo mám chodiť smutný,
keď ma sužuje nepriateľ?“

¹¹ Sť'a by mi kosti drvili,
keď ma moji utláčatelia tupia,
keď sa ma deň čo deň spytujú: „Kdeže je tvoj Boh?“

¹² Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
spásu mojej tváre a môjho Boha.

Túžba za chrámom

Ž43 (42)

¹ Súď ma, Bože, a rozhodni môj spor s neverným ľudom;
zachráň ma pred zločincom a úskočným človekom.

² Veď ty, Bože, si moje útočisko.

Prečo si ma odohnal

a prečo mám chodiť smutný, keď ma sužuje nepriateľ?

³ Zošli svoje svetlo a svoju pravdu;
ony nech ma sprevádzajú a privedú
na tvoj svätý vrch a do tvojich stánkov.

⁴ I pristúpim k Božiemu oltáru,
k Bohu, ktorý ma naplňa radosťou i plesaním,
a citarou ťa, Bože, môj Bože, zvelebím.

⁵ Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ?

Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
spásu mojej tváre a môjho Boha.

Pohromy národa

Ž44 (43)

¹ *Zbormajstrovi. Poučný chválospev Koreho synov.*

² Bože, na vlastné uši sme počuli,
naši otcovia nám rozprávali

o dielach, ktoré si vykonal za ich dní, za dní pradávnych.

³ Ty si svojou rukou vyhnal pohanov a našich otcov si usadil,
zničil si národy, a našich otcov si rozmnožil.

⁴ Veď nie svojím mečom získali krajinu,
nepomohlo im vlastné rameno,
ale tvoja pravica, tvoje rameno
a jas tvojej tváre,
lebo ich máš rád.

⁵ Ty si môj kráľ a môj Boh,
ty pomáhaš Jakubovi.

⁶ Len s tebou sme zahnali nepriateľov
a v tvojom mene zničili tých, čo sa vzbúrili proti nám.

⁷ Nespolieham sa veru na svoj luk,
ani môj meč ma nezachráni.

⁸ Ty si nás zachránil pred utláčateľmi
a zahanbil si tých, čo nás nenávideli.

⁹ V Bohu sa budeme chváliť celý deň
a naveky budeme velebiť tvoje meno.

¹⁰ Ale teraz si nás zavrhol a zahanbil,
už netiahneš, Bože, s našimi vojmi.
¹¹ Zahnal si nás na útek pred našimi nepriateľmi
a sme korisťou tých, čo nás nenávidia.
¹² Vydal si nás ako ovce na zabitie
a roztrúsil si nás medzi pohanov.

¹³ Svoj ľud si predal bez zisku
a neobohatil si sa jeho predajom.
¹⁴ Vystavil si nás na potupu susedom
a na posmech i pohanu nášmu okoliu.
¹⁵ Urobil si z nás príslovie pre pohanov
a národy krúčia hlavou nad nami.

¹⁶ Celý deň mám pred očami svoju potupu
a rumenec hanby mi pokrýva tvár,
¹⁷ keď počúvam potupné a posmešné hlasy,
keď vidím, ako nepriateľ horí pomstou.

¹⁸ Toto všetko nás postihlo, hoci sme nezabudli na teba
a neporušili sme zmluvu s tebou.
¹⁹ Naše srdce sa neodvrátilo od teba,
ani naše kroky nezišli z tvojej cesty,
²⁰ a predsa si nás ponížil v kraji líšok
a zahalil tŕňou smrti.

²¹ Keby sme zabudli na meno nášho Boha
a vzpínali ruky k bohu cudziemu,
²² či Boh na to nepríde?
On predsa pozná tajnosti srdca.
²³ Ved' pre teba nás usmrcujú deň čo deň,
pokladajú nás za ovce na zabitie.

²⁴ Prebud' sa, Pane, prečo spíš?
Vstaň a nezavrhni nás navždy.
²⁵ Prečo odvraciaš svoju tvár?
Vari môžeš zabudnúť na našu biedu a naše súženie?

²⁶ Ved' naša duša je pokorená až do prachu,
naše telo je pritlačené k zemi.
Vstaň, Pane, pomôž nám
a vykúp nás, ved' si milosrdný.

Svadobná pieseň pre kráľa

Ž45 (44)

¹ Zbormajstrovi. Podľa „Lalie“.

Poučná pieseň Koreho synov. Pieseň lásky.

² Moje srdce prekypuje krásnymi slovami,
svoje verše venujem kráľovi.
Môj jazyk je ako pero rýchlopisca.

³ Ty si najkrajší z ľudských synov.
Z tvojich perí plynie milota.
Preto ťa Boh požehnal naveky.

⁴ Ty, najmocnejší, pripáš si meč na bedrá;
svoju velebu a dôstojnosť.

⁵ Vo svojej dôstojnosti šťastne vyťahni, nasadni na voz
a bojuj za pravdu, lásku a spravodlivosť.
Nech ťa tvoja pravica učí konať úžasné skutky.

⁶ Tvoje ostré šípy
zasiahnu srdcia kráľových nepriateľov;
poddajú sa ti národy.

⁷ Tvoj trón, Bože, trvá naveky
a žezlo tvojho kráľovstva je žezlo spravodlivosti.

⁸ Miluješ spravodlivosť a nenávidíš nepravosť,
preto ťa Boh, tvoj Boh, pomazal
olejom radosti viac ako tvojich druhov.

⁹ Tvoj odev vonia myrhou, aloou a kasiou
a rozveseľuje ťa zvuk harfy z palácov zo slonoviny.

¹⁰ Dcéry kráľovské sú medzi tvojimi vyvolenými;
po tvojej pravici stojí kráľovná ozdobená zlatom z Ofíru.

¹¹ Čuj, dcéra, a pozoruj, nakloň svoj sluch,
zabudni na svoj ľud a na dom svojho otca.

¹² Sám kráľ zatúžil za tvojou krásou;
on je tvoj Pán, vzdaj mu poklonu.

¹³ Dcéry z Týru ti prinesú dary
a o tvoju priazeň sa budú uchádzať veľmoži národa.

¹⁴ Veľmi vznešená je dcéra kráľovská vnútri,
jej odevom sú zlaté tkanivá.

¹⁵ V pestrom rúchu ju vedú ku kráľovi;
za ňou ti privádzajú panny, jej družice.

¹⁶ Sprevádza ich jasot radostný,
tak vstupujú do kráľovského paláca.

¹⁷ Miesto tvojich otcov zaujmú tvoji synovia;
urobíš ich kniežatami nad celou zemou.

¹⁸ Na tvoje meno budem pamätať
vo všetkých pokoleniach.
Preto ťa národy budú velebiť navždy
a na veky vekov.

Boh - útočište a sila

Ž46 (45)

¹ *Zbormajstrov. Podľa „Panny“. Pieseň Koreho synov.*

² Boh je naše útočište a sila
aj najistejšia pomoc v súžení.

³ Preto sa nebojíme, hoci by sa chvela zem
a vrchy na dno morské padali.

⁴ Nech hučia vody mora a nech sa vzdúvajú
a vrchy nech sa trasú pod jeho náporom.

⁵ Riečne ramená obveseľujú Božie mesto,
posvätný stánok Najvyššieho.

⁶ Nezachveje sa, veď Boh je v jeho strede;
už od úsvitu mu Boh pomáha.

⁷ Národy sa búria, klátia sa kráľovstvá;
tu zaznie jeho hlas a zem sa roztápa.

⁸ S nami je Pán zástupov,
naším útočišťom je Boh Jakubov.

⁹ Poďte a pozrite na diela Pánove,
aké úžasné veci vykonal na zemi.
Zo všetkých končín zeme odstraňuje vojny,

¹⁰ láme luky a drúzga oštepy
a štíty v ohni spaľuje.

¹¹ Prestaňte už a uznajte, že ja som Boh,
vyvýšený nad národy, zvýšený nad zem.

¹² S nami je Pán zástupov,
naším útočišťom je Boh Jakubov.

Pán - kráľ všetkých národov

Ž47 (46)

¹ *Zbormajstrov. Žalm Koreho synov.*

² Tlieskajte rukami, všetky národy,
jasajte Bohu hlasom radostným.

³ Lebo Pán je Najvyšší a hrozný,
nad celou zemou veľký kráľ.

⁴ Podmaňuje nám národy
a pohanov nám kladie pod nohy.

⁵ On pre nás vybral dedičstvo
slávu Jakuba, ktorého má rád.

⁶ Za jasotu vystupuje Boh,
Pán vystupuje za hlaholu poľnice.

⁷ Spievajte Bohu, spievajte,
spievajte nášmu kráľovi, spievajte.

⁸ Pretože Boh je kráľom celej zeme;
spievajte mu chválospev.

⁹ Boh kraľuje nad národmi,
Boh sedí na svojom svätom tróne.

¹⁰ Kniežatá národov sa spolčujú
s národom Boha Abrahámovho.
Veď Bohu patria mocní zeme,
tak veľmi je vyvýšený.

Vďaka za záchranu národa

Ž48 (47)

¹ *Pieseň. Žalm Koreho synov.*

² Veľký je Pán a hoden každej chvály
v meste nášho Boha.

³ Jeho svätý vrch, krásne návršie, je celej zemi na radosť.
Vrch Sion, tajomný príbytok,
je mestom veľkého kráľa.

⁴ Boh sa preslávil v jeho palácoch
ako istá ochrana.

⁵ Lebo hľa, králi sa spolčili
a utvorili jeden šik.

⁶ No sotva sa pozreli, strpli úžasom,
zmiatli sa a dali sa na útek;

⁷ hrôza ich tam schvátila,
bolesti ako rodičku,

⁸ ako keď východný víchor
rozbíja lode taršišké.

⁹ Čo sme počuli, to sme aj videli
v meste Pána zástupov,
v meste nášho Boha:
Boh ho založil naveky.

¹⁰ Spomíname, Bože, na tvoje milosrdenstvo
uprostred tvojho chrámu.

¹¹ Ako tvoje meno, Bože,
tak aj tvoja sláva šíri sa až do končín zeme;
tvoja pravica je plná spravodlivosti.

¹² Nech sa raduje vrch Sion a judejské dcéry nech jasajú
nad tvojimi výrokmi.

¹³ Obídte Sion a obklopte ho,

spočítajte jeho veže.

¹⁴ Dobre si všimnite jeho hradby,
prejdite jeho paláce,
aby ste mohli rozprávať ďalšiemu pokoleniu,
¹⁵ že on je Boh, náš Boh,
navěky a na veky vekov:
on sám nás bude stále sprevádzať.

Márnosť bohatstva

Ž49 (48)

¹ *Zbormajstrovi. Žalm Koreho synov.*

² Čujte to, všetky národy,
počúvajte, všetci obyvatelia zeme;
³ vy všetci, prostí aj vznešení,
všetci vospolok, bohatí aj chudobní.

⁴ Moje ústa hovoria múdrosť
a moje srdce uvažuje o tom, čo je rozumné.

⁵ K prísloviám ucho nakláňam,
pri zvukoch lýry vysvetlím svoju záhadu.

⁶ Prečo by som sa mal strachovať v dňoch nešťastných,
keď ma obkľučuje zloba tých, čo mi chcú nohy podraziť?

⁷ Pred tými, čo sa spoliehajú na svoju silu
a chvastajú sa nadmerným bohatstvom?

⁸ Ved' sám seba nevykúpi nik,
ani nezaplatí Bohu výkupné za seba.

⁹ Cena za vykúpenie života je príliš vysoká;
nikdy nebude stačiť,

¹⁰ aby človek žil navěky a zánik neuzrel.

¹¹ Ved' vidí, že umierajú aj mudrci,
rovnako hynie blázon i hlupák
a cudzím nechávajú svoje bohatstvo.

¹² Hroby im budú večnými domami,
príbytkami z pokolenia na pokolenie,
aj keď krajiny pomenovali podľa svojich mien.

¹³ Ved' človek, aj keď má meno, nebude tu trvalo;
je ako lichva, čo hynie;
v tom je jej podobný.

¹⁴ Taký je osud tých, čo sa spoliehajú na seba,
a koniec tých, čo sa vo vlastných slovách kochajú.

¹⁵ Ako ovce sa ženú do priepasti
a smrť je ich pastierom.
Padajú strmhlav do hrobu,
ich zjav sa pomínie:

podsvetie im bude príbytkom.

¹⁶ No moju dušu Boh vykúpi,
z moci podsvetia ma iste vezme k sebe.

¹⁷ Netráp sa, ak niekto bohatne
a ak sa poklad jeho domu zväčšuje.

¹⁸ Lebo keď zomrie, nič si nevezme so sebou,
jeho poklad s ním nepôjde.

¹⁹ Aj keď si blahoželal za živa:

„Budú ťa chváliť, že si si dobre počínal,“

²⁰ predsa k pokoleniu svojich otcov musí zostúpiť
a tí už nikdy svetlo neužrú.

²¹ A keby človek mal čo akú hodnosť, a toto by si nevšímal,
je ako lichva, čo hynie;
v tom je jej podobný.

Pravá úcta k Bohu

Ž50 (49)

¹ *Asafov žalm.*

Zvrchovaný Boh, Pán, prehovoril
a vyzval zem od východu slnka až po jeho západ.

² Zo Siona plného nádhery zažiaril Boh;

³ náš Boh prichádza a už nemlčí:
pred ním je žeravý oheň
a vôkol neho búrka mohutná.

⁴ On nebo i zem volá z výšavy
na súd nad svojím národom:

⁵ Zhromaždite mi mojich svätých,
čo zmluvu so mnou spečatili obetou.“

⁶ A nebesia zvestujú jeho spravodlivosť,
veď sudcom je sám Boh.

⁷ Počuj, ľud môj, chcem hovoriť;
teba, Izrael, idem usvedčiť
ja, Boh, čo tvojím Bohom som.

⁸ Neobviňujem ťa pre tvoje obety,
veď tvoje žertvy stále sú predo mnou.

⁹ Viac z tvojho domu býčky neprijmem
ani capov z tvojich čried.

¹⁰ Lebo mne patrí všetka lesná zver,
tisícky horskej zveriny.

¹¹ Poznám všetko vtáctvo lietavé,
moje je i to, čo sa hýbe na poli.

¹² Aj keď budem hladný, nebudem pýtať od teba;
veď moja je zem i s tým, čo ju naplňa.

¹³ Vari ja hovädzie mäso jedávam
alebo pijem krv kozľaciu?

¹⁴ Obetuj Bohu obetu chvály
a Najvyššiemu svoje sľuby splň.

¹⁵ A vzývaj ma v čase súženia:
ja ťa zachránim a ty mi úctu vzdáš.“

¹⁶ No hriešnikovi Boh hovorí:
„Prečo odriekaš moje príkazy
a moju zmluvu v ústach omieľaš?

¹⁷ Veď ty nenávidíš poriadok
a moje slovo odmietaš.

¹⁸ Keď vidíš zlodēja, pridávaš sa k nemu
a s cudzoložníkmi sa spolčuješ.

¹⁹ Zo svojich úst vypúšťaš zlo
a klamstvá snuje tvoj jazyk.

²⁰ Vysedávaš si a ohováraš svojho brata,
syna svojej matky potupuješ.

²¹ Toto páchaš, a ja by som mal mlčať?
Myslíš si, že ja som ako ty:
teraz ťa obviňujem a hovorím ti to do očí.

²² Pochopte to, vy, čo zabúdate na Boha,
inak vás zahubím a nik vám nepomôže.

²³ Kto prináša obetu chvály, ten ma ctí;
a kto kráča bez úhony, tomu ukážem Božiu spásu.“

Vyznanie viny

Ž51 (50)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² *Zložil ho po hriechu s Betsabe,
keď k nemu prišiel prorok Nátan.*

³ Zmiluj sa, Bože, nado mnou pre svoje milosrdenstvo
a pre svoje veľké zľutovanie znič moju neprávosť.

⁴ Úplne zmy zo mňa moju vinu
a očisť ma od hriechu.

⁵ Vedomý som si svojej neprávosti
a svoj hriech mám stále pred sebou.

⁶ Proti tebe, proti tebe samému som sa prehrešil
a urobil som, čo je v tvojich očiach zlé,

aby si sa ukázal spravodlivý vo svojom výroku
a nestranný vo svojom súde.

⁷ Naozaj som sa v neprávosti narodil
a hriešneho ma počala moja mať.

⁸ Ty naozaj máš záľubu v srdci úprimnom
a v samote mi múdrosť zjavuješ.

⁹ Pokrop ma yzopom a zasa budem čistý;
umy ma a budem belší ako sneh.

¹⁰ Daj, aby som počul radosť a veselosť,
a zaplesajú kosti, ktoré si rozdrvil.

¹¹ Odvráť svoju tvár od mojich hriechov
a zotri všetky moje viny.

¹² Bože, stvor vo mne srdce čisté
a v mojom vnútri obnov ducha pevného.

¹³ Neodvrhuj ma spred svojej tváre
a neodnímaj mi svojho ducha svätého.

¹⁴ Navráť mi radosť z tvojej spásy
a posilni ma duchom veľkej ochoty.

¹⁵ Poučím blúdiacich o tvojich cestách
a hriešnici sa k tebe obrátia.

¹⁶ Bože, Boh mojej spásy, zbav ma škvrny krvipreliačia
a môj jazyk zajasá nad tvojou spravodlivosťou.

¹⁷ Pane, otvor moje pery
a moje ústa budú ohlasovať tvoju slávu.

¹⁸ Veď ty nemáš záľubu v obete,
ani žertvu neprijmeš odo mňa.

¹⁹ Obetou Bohu milou je duch skrúšený;
Bože, ty nepohrdaš srdcom skrúšeným a poníženým.

²⁰ Buď dobrotivý, Pane, a milosrdný voči Sionu,
vybuduj múry Jeruzalema.

²¹ Potom prijmeš náležité obety, obetné dary a žertvy;
potom položia na tvoj oltár obetné zvieratá.

Modlitba o pomoc proti ohováračovi

Ž52 (51)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov poučný chválospev.*

² *Zložil ho po tom, čo prišiel Idumejčan Doeg so správou, že Dávid vošiel do Abimelechovho domu.*

³ *Prečo sa ešte vystatuješ zlobou, ty, čo sa zmôžeš iba na ničomnosť?*

⁴ Úklady strojíš deň čo deň,
jazyk máš ostrý ako britva, ty podvodník.
⁵ Zlo miluješ viacej než dobro,
lož väčšmi ako pravdu.
⁶ Najmilšie sú ti reči zhubné, ty jazyk úlisný.

⁷ Preto ťa Boh navždy zničí,
odstráni ťa, vyženie ťa zo stanu,
vytrhne ti korene z krajiny žijúcich.
⁸ Spravodliví to uvidia a zľaknú sa,
ale z neho sa vysmejú:
⁹ „Pozrite človeka, čo sa neutiekal k Bohu,
lež zakladal si na veľkom bohatstve
a domohol sa moci svojimi úskokmi.“

¹⁰ Ja som však ako zelená oliva v Božom dome.
Úfam v Božie milosrdenstvo
navždy a naveky.

¹¹ Ustavične ťa chcem velebiť za to, čo si urobil,
a s tvojimi svätými sa chcem spoliehať na tvoje meno,
lebo je dobré.

Nerozumnosť bezbožných

Ž53 (52)

¹ *Zbormajstrovi. Podľa „Machalat“. Dávidov poučný chválospev.*

Blázon si v srdci hovorí: „Boha niet.“

² Skazení sú a ohavnosti páchajú,
nikto z nich nerobí dobre.

³ Boh pozerá z neba na synov ľudských
a skúma, či je niekto rozumný a hľadá Boha.

⁴ Všetci poblúdili, všetci sa skazili;
nikto nerobí dobre, veru, celkom nik.

⁵ Kde podeli rozum tí, čo páchajú nepravosť
a požierajú mŕj ľud, akoby jedli chlieb?

Nevzývajú Boha;

⁶ no strachom sa trasú tam, kde sa báť netreba.
Boh roztrúsil kosti tvojich utláčateľov,
zahanbení sú, lebo Boh nimi opovrhol.

⁷ Kiež príde Izraelu spása zo Siona!
Keď Boh vyslobodí svoj ľud zo zajatia,
Jakub zaplesá, poteší sa Izrael.

Volanie o pomoc

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji.*

Dávidova poučná pieseň.

² *Zložil ju, keď Zifčania prišli k Šaulovi
a oznámili mu: „Dávid sa skrýva u nás.“*

³ Pane, zachráň ma pre svoje meno
a svojou mocou obráň moje právo.

⁴ Bože, vyslyš moju modlitbu
a vypočuj slová mojich úst.

⁵ Lebo pyšní povstávajú proti mne
a násilníci mi striehnu na život,
nechcú mať Boha na očiach.

⁶ Ale mne Boh pomáha
a môj život udržiava Pán.

⁷ Na mojich protivníkov obráť nešťastie
a rozpráš ich, veď si verný.

⁸ S radosťou ti prinesiem obeť;
meno tvoje, Pane, budem velebiť, lebo si dobrý;

⁹ lebo ma vyslobodzuješ zo všetkých súžení
a na svojich nepriateľov môžem hľadiť z vysoka.

Neverný priateľ

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji.*

Dávidova poučná pieseň.

² Čuj, Bože, moju modlitbu
a pred mojou úpenlivou prosbou sa neskrývaj:

³ pohliadni na mňa a vyslyš ma.

Keď premýšľam o sebe, som rozrušený,

⁴ zmätený krikom nepriateľa a útlakom hriešnika.

Lebo ma zavalujú bezprávím
a zúrivo do mňa dorážajú.

⁵ Srdce sa vo mne chveje
a padá na mňa hrôza predsmrtná.

⁶ Úzkosť a triaška idú na mňa
a zmocňuje sa ma des.

⁷ A tak si hovorím: „Ktože mi dá holubičie krídla,
aby som mohol odletieť a odpočinúť si?“

⁸ Aby som mohol utiecť do diaľav
a pobudnúť v samote?

⁹ Vyčkávam, kto by ma zachránil

pred búrkou a víchricou.“

¹⁰ Pane, zmäť ich jazyky a rozdeľ;
bo v meste vidím násilie a hádky.

¹¹ Na jeho hradbách dňom i nocou krúžia dokola;
¹² v jeho strede sú neprávosť, strasti a úklady
a v jeho uliciach ustavične panuje podvod a klam.

¹³ Lebo keby mi zlorečil môj nepriateľ,
to by som ešte vedel zniest';
a keby sa nado mňa vyvyšoval ten, čo ma nenávidí,
azda by som sa pred ním skryl.

¹⁴ Ale ty, človeče, ty si predsa mne roveň,
môj dobrý známy, ba dôverný priateľ.

¹⁵ S tebou ma spájal veľmi nežný zväzok;
v sprievode sme kráčali Božím domom.

¹⁶ Smrť nech sa vrhne na nich
a do podsvetia nech zídu zaživa,
lebo zloba je v ich príbytkoch,
je medzi nimi uprostred.

¹⁷ Ja však budem volať k Bohu
a Pán ma zachráni.

¹⁸ Večer i ráno, i napoludnie budem rozjímať a vzdychať
a vypočuje môj hlas.

¹⁹ Vykúpi ma v pokoji z moci tých, čo na mňa útočia,
lebo ich je mnoho proti mne.

²⁰ Mňa Boh vypočuje, ale ich zrazí,
on, ktorý je spreď vekov.

Lebo oni sa nezmenia
a Boha sa neboja.

²¹ Každý z nich vystiera ruku proti svojim druhom
a porušuje zmluvu.

²² Jeho slová sú hladšie ako maslo,
ale v srdci strojí vojnu.
Jeho reči sú jemnejšie než olej,
ale sú to vytasené meče.

²³ Zlož svoju starosť na Pána
a on ťa zachová;
a nikdy nedopustí, aby bol spravodlivý zmietaný.

²⁴ Ty ich však, Bože, zhodíš do priepastí skazy.
Krvilačníci a podvodníci nedožijú sa ani polovice svojich dní;
ale ja dúfam v teba, Pane.

¹ *Zbormajstrovi. Podľa nápevu „Holubica vzdialených cherubov“.*
Dávidov žalm: Miktam. Keď ho Filištínci chytli v Gath.

² Zmiluj sa nado mnou, Bože, lebo ma prenasleduje človek,
každodenne ma napáda a utláča.

³ Moji nepriatelia ma prenasledujú deň čo deň
a veľa je tých, čo bojujú proti mne, Najvyšší.

⁴ Kedykoľvek ma popadne strach,
spolieham sa na teba.

⁵ Na Boha, ktorého slovo vebím,
na Boha sa ja spolieham
a nebojím sa: veď čože mi môže urobiť človek?

⁶ Dennodenne mi spôsobujú škodu,
myslia len na to, ako mi zle urobiť.

⁷ Podnecujú spory, stroja úklady,
idú mi v pätách a sledia.

Ako mne číhali na život,

⁸ tak im odplat' nepravosť,

Bože, v hneve zraz pohanov až k zemi.

⁹ Ty vieš, koľko ráz som musel utekať:
pozbieraj moje slzy do svojich nádob;
či nie sú zapísané v tvojich účtoch?

¹⁰ Vtedy moji nepriatelia ustúpia,
ešte v ten deň, keď budem volať:
áno, viem, že ty si môj Boh.

¹¹ Na Boha, ktorého slovo vebím,
na Pána, ktorého slovo vebím,

¹² na Boha sa ja spolieham
a nebojím sa: veď čože mi môže urobiť človek?

¹³ Bože, ešte mám splniť sľuby, čo som tebe urobil;
obety chvály ti prinesiem,

¹⁴ lebo ty si mi život zachránil pred smrťou
a nohy pred pádom,
aby som kráčal pred Bohom vo svetle žijúcich.

Ranná modlitba v súžení

Ž57 (56)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“.* *Dávidov žalm.*
Miktam. Keď sa skryl pred Šaulom v jaskyni.

² Zmiluj sa, Bože, nado mnou, zmiluj sa nado mnou,
lebo sa k tebe utiekam;
v tieni tvojich krídel nachodím útočisko,

kým sa nepominú nástrahy.

³ Volám k Bohu, k Najvyššiemu,
k Bohu, ktorý mi preukazuje dobro.

⁴ On zošle pomoc z neba a zachráni ma;
zahanbí tých, čo ma týrajú.

Boh zošle svoju milosť a pravdu.

⁵ Som akoby uprostred levíčat,
čo požierajú ľudí.

Ich zuby sú ako oštepky a šípy,
ich jazyk sť a nabrúsený meč.

⁶ Bože, vznes sa nad nebesia
a tvoja sláva nech je nad celou zemou.

⁷ Mojim nohám nastavili osídlo,
až sa mi skormútila duša;
predo mnou vykopali jamu,
no sami do nej padli.

⁸ Ochotné je moje srdce, Bože,
ochotné je moje srdce;

⁹ budem ti spievať a hrať.

Prebud' sa, duša moja,
prebud' sa, harfa a gitara,
chcem zobudiť zornicu.

¹⁰ Budem ťa, Pane, velebiť medzi pohanmi
a zaspievam ti žalmy medzi národmi.

¹¹ Lebo až po nebesia siaha tvoje milosrdenstvo
a tvoja vernosť až po oblaky.

¹² Bože, vznes sa nad nebesia
a tvoja sláva nech je nad celou zemou.

Proti nespravodlivým sudcom

Ž58 (57)

¹ *Zbormajstroví. Na nápev „Nezahub“.*

Dávidov žalm. Miktam.

² Vari vy, mocnári, naozaj hlásate spravodlivosť,
vari správne súdite ľudských synov?

³ Naopak, v srdci páchate nepravosti,
vaše ruky pripravujú násilie na zemi.

⁴ Hriešnici sú na scestí už od lona matky,
od materského života blúdia klamári.

⁵ Jed v nich podobá sa jedu hadiemu,
jedu hluchej vretenice, čo si uši zapcháva,

⁶ ktorá nepočúva hlas zaklínačov,
hlas skúseného čarodeja.

⁷ Bože, vylám im zuby v ústach,
rozdrv čeľusť levov, Pane.

⁸ Nech sa rozplynú sťa voda, čo steká,
nech vyschnú ako zdeptaná tráva.

⁹ Nech sa pominú ako slimák, čo sa v hlien rozteká,
ako nedonosný plod ženy, ktorý slnko neuzrie.

¹⁰ Prv ako vaše hrnce pocítia oheň z bodliaka,
zaživa ich strávi ako oheň hnevu.

¹¹ Spravodlivý sa poteší, keď pomstu uvidí,
umyje si nohy v krvi hriešnika.

¹² A ľudia povedia: „Naozaj je odmena pre spravodlivého,
naozaj je Boh, čo súdi na zemi.“

Modlitba o pomoc pred pyšným nepriateľom

Ž59 (58)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“.*
Dávidov žalm. Miktam. Keď Šaul vyslal mužov,
aby strážili dom a zavraždili Dávida.

² Vytrhni ma, Bože, z moci mojich nepriateľov,
chráň ma pred tými, čo povstávajú proti mne.

³ Vytrhni ma z rúk zločincov
a zachráň pred krvilačnými.

⁴ Pozri, úklady robia na môj život
a surovo sa vrhajú na mňa.

⁵ Pane, neľáži ma ani priestupok, ani hriech;
nedopustil som sa nepravosti, a predsa sa zbiehajú a na mňa chystajú.

Hor' sa, pod' mi v ústrety a pozri.

⁶ Ty, Pane, Bože mocností, Boh Izraela
precitni a potrestaj všetkých pohanov,
nemaj zľutovanie nad tými, čo, vierolomne konajú.

⁷ Na večer sa vracajú, zavýjajú ako psy
a pobehujú okolo mesta.

⁸ Hľa, čo chrlia ich ústa,
meč majú na perách: „Ktože to počuje?“

⁹ Ty sa im však smeješ, Pane;
vysmievaš sa všetkým pohanom.

¹⁰ Záštitu moja, čakám na teba;
lebo ty, Bože, si moja ochrana.

¹¹ So mnou je Boh, jeho láska ma predchádza.
Boh dá, že svojimi nepriateľmi budem môcť pohrdnúť.

¹² Nepobi ich, aby môj ľud nezabudol;
rozožeň ich svojou mocou
a zraz ich k zemi, Pane, môj ochranca.

¹³ Pre hriech ich úst, pre reč ich perí
nech sa chytia do svojej pýchy;
pre kliatbu a lož, ktorú vyriekli.

¹⁴ Skoncuju s nimi v rozhorčení,
skoncuju a nebude ich;
a spoznajú, že Boh panuje v Jakubovi a až po kraj zeme.

¹⁵ Na večer sa vracajú, zavýjajú ako psy
a pobejú okolo mesta.

¹⁶ Túľajú sa za pokrmom
a ak sa nenasýtia, skuvíňajú.

¹⁷ Ja však budem oslavovať tvoju moc
a z tvojho milosrdenstva sa tešiť od rána,
lebo ty si sa mi stal oporou
a útočiskom v deň môjho súženia.

¹⁸ Tebe, záštita moja, chcem spievať,
lebo ty, Bože, si môj ochranca,
môj Boh, moje milosrdenstvo.

Modlitba po porážke

Ž60 (59)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lalie - svedectvo“.
Dávidov poučný žalm. Miktam.*

² *Keď sa vydal proti mezopotámskym Aramejcom
a Aramejcom zo Zeby a keď sa Joab vrátil z Edomu
kde v Solňom údolí pobil dvanásťtisíc (mužov).*

³ Bože, ty si nás odvrhol, ty si nás rozohnal;
rozhneval si sa, ale opäť sa k nám obráť.

⁴ Zatriasol si zemou, rozštiepil si ju,
ale zahoj jej trhliny, lebo sa chveje.

⁵ Tvrdu skúšku si zoslal na svoj ľud,
napojil si nás vínom závratu.

⁶ Tým, čo sa ťa boja, dal si znamenie,
aby utiekli pred lukom.

⁷ Aby sa vyslobodili tí, ktorých miluješ;
zachráň nás svojou pravcou a vyslyš nás.

⁸ Vo svojej svätyni Boh povedal:

„S radosťou rozdelím Sichem
a rozmeriam sukotské údolie.

⁹ Môj je Galaád a môj je Manasses;
Efraim je prilba mojej hlavy.

Júda je moje žezlo vladárske,

¹⁰ Moab je nádrž, v ktorej sa kúpavam.

Idumea sa mi stane podnožkou,
nad Filištínskym víťazne zajasám.“

¹¹ Kto ma privedie do opevneného mesta
a kto ma odprevadí až do Idumey?

¹² Kto iný, ako ty, Bože, čo si nás odvrhol?

A prečo už, Bože, nekráčaš na čele našich vojsk?

Pomôž nám dostať sa z útlaku,
pretože ľudská pomoc nestačí.

¹³ S Bohom budeme udatní,
on našich utláčateľov pošliape.

Vyhnančova modlitba

Ž61 (60)

¹ *Zbormajstrovi. Na strunovom nástroji. Dávidov žalm.*

² Vypočuj, Bože, moju vrúcnu prosbu,
všimni si moju modlitbu.

³ Od konca zeme volám k tebe,
keď sa mi srdce chveje úzkosťou,
prived' ma na nedostupné bralo.

⁴ Ty si moja nádej
a bašta pred nepriateľom.

⁵ V tvojom stánku chcem prebývať naveky
a skrývať sa pod ochranou tvojich krídel.

⁶ Veď ty si, Bože môj, vypočul moju modlitbu,
dal si mi dedičstvo tých, čo si ctia tvoje meno.

⁷ Kráľovi pridaj k jeho dňom ďalšie
a jeho roky nech trvajú z pokolenia na pokolenie.

⁸ Pred Božou tvárou nech tróni večne
a nech ho chráni milosť a vernosť.

⁹ Tak budem naveky ospevovať tvoje meno
a plniť svoj sľub deň čo deň.

Pokoj v Bohu

Ž62 (61)

¹ *Zbormajstrovi. Podľa Jedutuna: Dávidov žalm.*

² Iba v Bohu spočíň, duša moja,
lebo od neho mi prichádza spása.

³ Iba on je moje útočisko a moja spása,
moja opora, nezakolíšem sa nikdy viac.

⁴ Dokedy chcete napádať človeka, dokedy ho chcete všetci krušiť
ako stenu, čo sa nakláňa, ako múr, čo sa váľa?

⁵ Stroja sa zvrhnúť ho z popredného miesta,
v klamaní majú záľubu,
dobrorečia svojimi ústami, no v srdci zlorečia.

⁶ Iba v Bohu spočíň duša moja,
lebo len on mi dáva nádej,

⁷ Iba on je moje útočisko a moja spása,
moja opora, nezakolíšem sa.

⁸ V Bohu je moja spása i sláva;
Boh je moja sila a v Bohu je moje útočisko.

⁹ Dúfajte v neho, ľudia, v každom čase,
pred ním si srdce otvorte;
Boh je naše útočisko.

¹⁰ Veď iba klam a mam sú potomci Adama,
ľudia sú iba preludom.
Keby si stali na váhu,
dohromady sú ľahší ako para.

¹¹ Nespoliehajte sa na násilie
a neprepadnite zbojstvu;
ak vám pribúda bohatstva, neod dávajte mu srdce.

¹² Raz prehovoril Boh,
počul som toto dvojce:

že Boh je mocný

¹³ a ty, Pane, milostivý;
že ty každému odplácaš podľa jeho skutkov.

Túžba duše za Bohom

Ž63 (62)

¹ *Dávidov žalm. Keď sa zdržiaval v Júdskej púšti.*

² Bože, ty si môj Boh, už od úsvitu sa viniem k tebe.

Za tebou prahne moja duša,
za tebou túži moje telo;
ako vyschnutá, pustá zem bez vody,

³ tak ťa túžim uzrieť vo svätyni
a vidieť tvoju moc a slávu.

⁴ Veď tvoja milosť je lepšia než život;
moje pery budú ťa oslavovať.

⁵ Celý život ťa chcem velebiť
a v tvojom mene dvíhať svoje ruky k modlitbe.

⁶ Sťa na bohatej hostine sa nasýti moja duša
a moje ústa ťa budú chváliť jasavými perami.

⁷ Na svojom lôžku myslím na teba,
o tebe rozjímam hneď za rána.

⁸ Lebo ty si mi pomáhal
a pod ochranou tvojich krídel budem plesať.

⁹ Moja duša sa vinie k tebe,
ujímaš sa ma svojou pravicom.

¹⁰ Tí však, čo chcú môj život zahubiť,
zostúpia do hlbín zeme;

¹¹ vydaní budú meču napospas,
stanú sa korisťou šakalov.

¹² Kráľ sa však bude tešiť v Bohu,
chváliť sa budú všetci, ktorí prisahajú na neho,
lebo budú umlčané ústa klamárov.

Modlitba za ochranu pred nepriateľom

Ž64 (63)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Počuj, Bože, môj hlasitý nárek;
ochraňuj mi život pred strašným nepriateľom.

³ Bráň ma pred zberbou ničomníkov
pred tlupou zločincov.

⁴ Jazyk si brúsia ako meč,
ako šípy hádžu jedovaté slová,

⁵ aby nevinného zasiahli z úkrytu.

Znevrady a smelo doňho strieľajú,

⁶ utvrdzujú sa v zločinnom zámere.

Radia sa, ako zastrieť osídla,
a vravia si: „Ktože ich zbadá?“

⁷ Vymýšľajú nepravosť a čo vymyslia, aj dovŕšia.
Hlbočina je človek a jeho srdce priepať.

⁸ Lež Boh ich zasiahol svojimi šípmi;
zrazu ich pokryli rany,

⁹ vlastný jazyk sa im stal nešťastím.

Všetci, čo ich vidia, kývajú hlavou,

¹⁰ strach zachváti každého človeka;

i budú hlásať Božie skutky
a chápať jeho diela.

¹¹ Spravodlivý sa teší v Pánovi a spolieha sa na neho

a jasajú všetci, čo majú srdce úprimné.

Slávnostné poďakovanie

Ž65 (64)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Pieseň.*

² Tebe, Bože, patrí chválospev na Sione;
tebe treba plniť sľuby v Jeruzaleme.

³ Ty vypočúvaš modlitby,
k tebe má prísť každý človek, keď ho ťaží hriech.

⁴ A hoci nad nami víťazia naše neprávosti,
ty nám ich odpúšťaš.

⁵ Blažený, koho si si vyvolil a prijal k sebe,
prebývať bude v tvojich sieňach.

Naplní nás blahobyť tvojho domu
a svätosť tvojho chrámu.

⁶ Obdivuhodne spravodlivo nás vyslyšíš,
Bože, naša spása,
nádej všetkých končín zeme i ďalekého mora.

⁷ Vrchy upevňuješ svojou mocou,
opásaný silou.

⁸ Tíšiš hukot mora,
hukot jeho vln

aj nepokoje národov.

⁹ Tí, čo obývajú zemské končiny,
chvejú sa bážňou pred tvojimi znameniami,
radosťou naplňaš končiny východu i západu.

¹⁰ Navštevuješ zem a dávaš jej vlahu,
zveľadňuješ jej bohatstvo.

Božia rieka je plná vody;
ľuďom pripravuješ zrno.

Takto sa staráš o zem:

¹¹ zvlažuješ jej brázdy a vyrovnávaš hrudy,
skypruješ ju dažďami a požehnávaš jej rastliny.

¹² Rok korunuješ svojou dobrotou,
kade prejdeš, všade je hojnosť.

¹³ Pašienky púšte vlaha zarosí
a pahorky sa opášu plesaním.

¹⁴ Čriedami oviec sa lúky pokrývajú
a zрном budú oplývať doliny;
ozývať sa budú jasotom a spevom.

Hymnus k ďakovnej obete

¹ *Zbormajstrovi. Pieseň. Žalm.*

Jasaj Bohu, celá zem;

² hrajte a spievajte na slávu jeho mena,
vzdávajte mu chválu.

³ Hovorte Bohu: „Aké úžasné sú tvoje diela.

Pre tvoju nesmiernu moc budú sa ti líškať tvoji nepriatelia.

⁴ Nech sa ti klania celá zem a nech ti spieva,
nech ospevuje tvoje meno.“

⁵ Poďte a pozrite na Božie diela;
úžas budia skutky, ktoré koná ľudom.

⁶ More premieňa na suchú zem,
rieku možno prejsť suchou nohou;
preto sa tešíme z neho.

⁷ Svojou mocou panuje naveky,
očami pozoruje národy;
aby sa buriči nevypínali.

⁸ Velebte, národy, nášho Boha
a rozhlasujte jeho chválu;

⁹ on dal život našej duši
a chráni naše nohy pred pádom.

¹⁰ Veď ty, Bože, si nás vyskúšal,
pretavil si nás ohňom, ako sa taví striebro.

¹¹ Voviedol si nás do osídla,
na plecيا si nám naložil súženia.

¹² Nechal si ľudí chodiť po našich hlavách;
prešli sme cez oheň a cez vodu,
ale napokon si nám dal pookriať.

¹³ Vojdem do tvojho domu so zápalnými obetami,
splním ti sľuby,

¹⁴ ktoré ti zložili moje pery
a moje ústa vyriekli, keď som bol v súžení.

¹⁵ Bohaté žertvy ti prinesiem, pre teba spálím barance,
obetujem ti býčky a kozliatka.

¹⁶ Poďte sem a počúvajte, všetci ctitelia Boží,
vyrozprávam vám, aké veľké veci mi urobil.

¹⁷ Moje ústa ho vzývali
a môj jazyk velebil.

¹⁸ Keby som sa v srdci upriamil na nepravosť,
Pán by ma nevyslyšal.

¹⁹ Ale Boh ma vyslyšal,
všimol si hlas mojej vrúcnej modlitby.

²⁰ Nech je zvelebený Boh, lebo neodmietol moju modlitbu a neodňal mi svoje milosrdenstvo.

Zvelebujte Pána všetky národy

Ž67 (66)

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji. Žalm. Pieseň.*

² Bože, buď nám milostivý a žehnaj nás;
a tvoja tvár nech žiari nad nami,

³ aby sa tvoja cesta stala známou na zemi
a tvoja spása medzi všetkými národmi.

⁴ Bože, nech ťa veľbia národy,
nech ťa veľbia všetky národy.

⁵ Nech sa tešia a jasajú národy,
že spravodlivo súdiš ľudí
a spravuješ národy na zemi.

⁶ Bože, nech ťa veľbia národy,
nech ťa veľbia všetky národy.

⁷ Zem vydala svoj plod;
nech nás požehná Boh, náš Boh;

⁸ nech nás Boh požehná
a nech si ho ctia všetky končiny zeme.

Pán vchádza ako víťaz

Ž68 (67)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Pieseň.*

² Boh vstáva a jeho nepriatelia sa tratia,
spred jeho tváre utekajú tí, čo ho nenávidia.

³ Ako sa rozplýva dym, tak ich rozháňa;
ako sa vosk roztápa ohňom,
tak spred Božej tváre miznú hriešnici.

⁴ Ale spravodliví sa môžu tešiť a jasať pred Božou tvárou
a v radosti sa veseliť.

⁵ Spievajte Bohu a jeho meno žalmom veľbte.
Pripravte cestu tomu, čo sa vznáša nad oblakmi:
jeho meno je Pán.

Plesajte pred ním;

⁶ on je otec sirôt a záchranca vdov,
on je Boh vo svojom svätom príbytku.

⁷ On je Boh, čo opusteným dáva prebývať v domoch,
väzňov privádza k šťastiu,
no odbojníci zostanú v zemi puste.

⁸ Bože, keď si kráčal na čele svojho ľudu
a prechádzal púšťou,
⁹ zem sa zatriasla.
Pred tvárou Boha zo Sinaja sa rozpršala aj obloha,
pred tvárou Boha Izraela.
¹⁰ Zoslal si, Bože, zúrodnujúci dážď
a vzpružil si svoju ochabnutú krajinu.
¹¹ Prebývajú v nej tvoje tvory,
pre chudobného si ju pripravil vo svojej добрote, Bože.

¹² Pán vyslovuje slovo;
nesmierny zástup panien ohlasuje dobrú zvesť:
¹³ „Utekajú králi, utekajú s vojskami
a koristiť delí krásavica domu.
¹⁴ Kým ste vy spali uprostred košiara,
striebrom sa zaskveli krídla holubice
a jej pierka žltým zlatom.
¹⁵ Keď tam Všemohúci rozháňal kráľov,
snehom sa zabelel Selmon.“

¹⁶ Vrch bášanský je vrch Boží,
pohorie Bášanu má veľa štítov.
¹⁷ Prečo vy, strmé štíty, závidíte vrchu,
na ktorom sa Bohu zapáčilo prebývať?
Veď Boh tam bude bývať naveky.
¹⁸ Božích vozov sú desaťtisíce tisícov:
Pán tiahne zo Sinaja do svätyne.
¹⁹ Do výšav si vystúpil, so sebou si vzal zajatcov,
ľudí si prijal do daru,
aby u Pána Boha mohli bývať aj buriči.

²⁰ Nech je velebený Pán deň - čo deň;
nesie nás Boh, naša spása.
²¹ Naš Boh je Boh spásy,
on je Pán, čo zo smrti dáva uniknúť.
²² Veď Boh rozbíja hlavy svojim nepriateľom
aj vlasaté temeno tým, čo zotrvávajú v hriechoch.

²³ I povedal Pán: „Z vrchov Bášanu ich privediem,
vyvediem ich z morských hlbín,
²⁴ aby sa tvoja noha zmáčala v krvi
a jazyky tvojich psov aby dostali podiel z nepriateľov.“

²⁵ Prizerajú sa, Bože, ako vstupuješ,
ako ty môj Boh a kráľ vstupuješ do svätyne.
²⁶ Na čele idú speváci, na konci zasa harfisti
a uprostred dievčatá bijúce na bubny.
²⁷ Na zhromaždeniach Boha velebte,

velebte Pána, potomci Izraela.“

²⁸ Vpredu ich vedie mladučký Benjamín,
kniežatá Júdove v šíku bojovom,
kniežatá Zabulonove, kniežatá Neftaliho.

²⁹ Prejav, Bože, svoju moc,
upevni, Bože, čo si v nás vykonal.

³⁰ Nech pre tvoj chrám v Jeruzaleme
králi prinášajú dary.

³¹ Zažeň obludu, čo sa skrýva v trstí,
čriedu býkov s teľcami národov;
nech sa ti s prútmi striebra pokoria.
Rozplaš národy, čo bažia za vojnou.

³² Z Egypta prídu veľmoži,
Etiópia vystrie svoje ruky k Bohu.

³³ Spievajte Bohu, zemské kráľovstvá,
na harfách hrajte Pánovi, hrajteže Bohu,

³⁴ čo sa nesie na odvekých nebesiach k východu;
hľa, dvíha svoj hlas, svoj mocný hlas.

³⁵ Uznajte Božiu moc.
Nad Izraelom jeho veleba
a jeho moc až nad oblaky.

³⁶ Vznešený si, Bože, vo svojej svätyni.
Boh Izraela sám dáva silu i statočnosť svojmu ľudu.
Zvelebený buď, Bože.

Nadšenie pre Boží dom

Ž69 (68)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lalia“. Dávidov žalm.*

² Zachráň ma, Bože, lebo voda mi vystúpila až po krk.

³ V bezodnom bahne viaznem a nemám pevnej pôdy pod nohami,
dostal som sa do hlbín vôd a zalieva ma prival.

⁴ Ustatý som od volania, hrdlo mi zachríplo.
Unavili sa mi oči, čo tak vyzerám svojho Boha.

⁵ Viac než mám vlasov na hlave,
je tých, čo ma bez príčiny nenávidia.
Mocnejší sú tí, čo ma prenasledujú, sú to nepriatelia klamárski;
musel som vrátiť, čo som neulúpil.

⁶ Bože, ty poznáš moju pochabosť
a moje poklesky nie sú ti skryté.

⁷ Nech sa nemusia pýriť pre mňa tí, čo dúfajú v teba,
Pane, Bože zástupov.
Nech sa nemusia hanbiť pre mňa tí,
čo ťa hľadajú, Bože Izraela.

⁸ Pre teba znášam potupu
a hanba mi pokrýva tvár.
⁹ Svojim bratom som sa stal cudzincom
a synom svojej matky neznámym.

¹⁰ Stravuje ma horlivosť za tvoj dom,
padajú na mňa urážky tých, čo ťa urážajú.

¹¹ V pôstoch som si dušu vyplakal,
no aj to mi bolo na potupu.

¹² I vrecovinu som si obliekol
a príslovečným som sa stal.

¹³ Utŕhajú si zo mňa tí, čo vysedávajú v bráne,
a pri víne pospevujú o mne pijani.

¹⁴ Ale ja, Pane, obraciam sa modlitbou k tebe
v tomto čase milosti.

Vypočuj ma, Bože, pre svoju veľkú dobrotu,
pre svoju vernosť mi pomôž.

¹⁵ Vytrhni ma z bahna, aby som sa nepohrúžil doň,
a budem vytrhnutý z moci svojich nenávisníkov
i z hlbokých vôd.

¹⁶ Nech ma nezatopí príval vôd,
nech ma nepohlí hlbina
a priepasť nezavrie nado mnou pažerák.

¹⁷ Vyslyš ma, Pane, veď si dobrotivý a láskavý;
pre svoje veľké milosrdenstvo pohliadni na mňa.

¹⁸ Neodvracaj tvár od svojho služobníka,
veď, hľa, trpím; čím skôr ma vyslyš.

¹⁹ Príď ku mne a zachráň ma,
so zreteľom na mojich nepriateľov ma vyslobod'.

²⁰ Ty poznáš moju potupu,
moju hanbu i moje zneuctenie.

Ty vidíš všetkých, čo ma sužujú.

²¹ Potupa mi zlomila srdce a ochabol som.

Čakal som, že dakto bude mať so mnou súcit, no takého som nestretol;
čakal som, že dakto ma poteší, ale taký sa nenašiel.

²² Do jedla mi dali žlče,
a keď som bol smädný, napojili ma octom.

²³ Nech sa im ich stôl stane nástrahou,
odplatou a pohoršením.

²⁴ Nech sa im oči zatemnia, aby nevideli,
a nech v bedrách oslbnú navždy.

²⁵ Vylej na nich svoje rozhorčenie,
nech ich zachváti páľava tvojho hnevu.

²⁶ Nech spustne ich táborisko
a v ich stanoch nech nemá kto bývať.

²⁷ Lebo prenasledujú toho, koho si ty udrel,
a množia bolesti tomu, koho si zranil.

²⁸ K ich neprávosti pridaj nepravosť,
nech nevojdú do tvojej spravodlivosti.

²⁹ Nech sú vytretí z knihy žijúcich
a nech nie sú zapísaní medzi spravodlivými.

³⁰ Som úbožiak, plný bolesti;
tvoja pomoc, Bože, ma pozdvihne.

³¹ Piesňou chcem Božie meno osláviť
a velebiť ho chválospevmi.

³² A Pánovi to bude milšie, ako keby som obetoval býka,
ako keby som obetoval junca, ktorému rastú rožky a ratice.

³³ Nech zvedia o tom ponížení a nech sa potešia;
hľadajte Boha a srdce vám oživne.

³⁴ Lebo Pán vypočuje chudobných
a nepohrda svojimi, keď sú v zajatí.

³⁵ Nech ho chvália nebesia i zem,
moria a všetko, čo sa hýbe v nich.

³⁶ Lebo Boh zachráni Sion
a vybuduje mestá Júdove;
usadia sa tam a budú ich majetkom.

³⁷ A zdedia ho potomci jeho služobníkov
a tí, čo milujú jeho meno, budú v ňom prebývať.

Bože, príd' mi na pomoc

Ž70 (69)

¹ Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Na spomienku.

² Bože, príd' mi na pomoc;
Pane, ponáhľaj sa mi pomáhať.

³ Nech sa hanbia a červenajú tí,
čo mi číhajú na život.
Nech sú zavrátení a nech sa hanbia tí,
čo mi chcú zle.

⁴ Nech ustúpia a zapýria sa tí,
čo mi hovoria: „Tak mu treba.“

⁵ No nech jasajú a radujú sa z teba tí, čo ťa hľadajú,
a nech ustavične volajú: „Nech je zvelebený Boh“

tí, čo tvoju spásu milujú.

⁶ No ja som úbožiak a bedár;
Bože, ponáhľaj sa ku mne.
Ty si moja pomoc a môj osloboditeľ,
Pane, nemeškaj.

Pán, moja nádej od mladosti

Ž71 (70)

¹ V teba, Pane, som dúfal;
nebudem zahanbený naveky.

² Vo svojej spravodlivosti ma vyslobod' a zachráň,
nakloň ku mne svoj sluch a pomôž mi.

³ Bud' mi ochrannou skalou
a opevneným hradom na moju záchranu;
veď ty si moja opora a moje útočisko.

⁴ Bože môj, vytrhni ma z ruky hriešnika,
z ruky svojvoľníka a ničomníka.

⁵ Lebo ja, Pane, túžim za tebou,
ty, Pane, si moja nádej od mojej mladosti.

⁶ Od matkinho lona mám v tebe oporu,
od života matky si mojím ochrancom;
tebe vždy patrí môj chválospev.

⁷ Som ako zázrak pre mnohých
a ty mi mocne pomáhaš.

⁸ Nech sa mi ústa naplnia tvojou oslavou
a nech ťa velebím deň čo deň.

⁹ Neodožeň ma v čase staroby,
neopust' ma, keď mi sily ochabnú.

¹⁰ Moji nepriatelia hovoria o mne
a tí, čo číhajú na môj život,
radia sa spoločne

¹¹ a vravia: „Boh ho opustil.
Prenasledujte ho a chyťte ho,
veď ho nemá kto zachrániť.“

¹² Nevzd'afuj sa, Bože, odo mňa,
Bože môj, ponáhľaj sa mi na pomoc.

¹³ Nech sa zahanbia a zhynú moji protivníci,
hanba a potupa nech pokryje tých, čo mi zlo chystajú.

¹⁴ Ja však budem úfat' neprestajne
a všade budem šíriť tvoju chválu.

¹⁵ Moje ústa budú hlásať tvoju spravodlivosť
a tvoju spásu deň čo deň,
hoci ju ani neviem vyjadriť.

¹⁶ Budem hovoriť o veľkých činoch Pánových;
Pane, budem spomínať len tvoju spravodlivosť.

¹⁷ Bože, ty si ma poučal od mojej mladosti
a ja až doteraz ohlasujem tvoje diela zázračné.

¹⁸ Až do staroby a do rokov šedivých,
Bože, neopúšťaj ma,
kým nezvestujem silu tvojho ramena
všetkým pokoleniam budúcim.

Tvoja moc ¹⁹ a tvoja spravodlivosť, Bože,
siahajú až po nebo, ty si stvoril veľkolepé diela:
Bože, kto sa ti vyrovná?

²⁰ Aké a koľké i trpké súženia dopustil si na mňa;
ale znova si ma oživil
a z hĺbín zeme si ma opäť vyviedol.

²¹ Zveľadiš moju česť,
prídeš a mňa potešíš.

²² Lebo i ja teba oslávim,
tvoju vernosť budem chváliť na harfe, Bože môj,
na citare ti zahrám, Svätý Izraela.

²³ Jasat' budú moje pery, keď ti zaspievam,
i moja duša, ktorú si vykúpil.

²⁴ Ba i môj jazyk bude rozprávať o tvojej spravodlivosti deň čo deň,
keď potupa i hanba stihne tých, čo mi chystajú zlo.

Mesiášova kráľovská moc

Ž72 (71)

¹ *Od Šalamúna.*

Bože, zver svoju právomoc kráľovi,
kráľovmu synovi svoju spravodlivosť,

² aby spravodlivo vládol nad tvojím ľudom
a podľa práva nad tvojimi chudobnými.

³ Vrchy nech ľudu prinesú pokoj
a pahorky spravodlivosť.

⁴ Prisúdi právo ľuďom úbohým,
poskytne pomoc deťom bedára
a krivditeľa pokorí.

⁵ Dlho ako slnko, dlhšie ako luna bude kraľovať
z pokolenia na pokolenie.

⁶ Ako dážď spadne na trávu

a ako voda, čo zem zavlažuje.

⁷ V jeho dňoch bude prekvitať spravodlivosť a plnosť pokoja,
kým mesiac nezhasne.

⁸ A bude panovať od mora až k moru
a od Rieky až na kraj zeme.

⁹ Obyvatelia púšte pred ním pokľaknú
a jeho nepriatelia budú lízať prach.

¹⁰ Králi Taršišu a ostrovov prinesú mu dary,
oddajú mu dane králi Arabov aj zo Sáby.

¹¹ Budú sa mu klaňať všetci králi,
slúžiť mu budú všetky národy.

¹² On vyslobodí bedára, čo volá k nemu,
i chudobného, ktorému nik nepomáha.

¹³ Zmiluje sa nad chudobným a bedárom,
zachráni život úbožiakom.

¹⁴ A vyslobodí ich z útlaku a násilia,
lebo v jeho očiach je vzácna ich krv.

¹⁵ Bude žiť a z Arábie zlato dostávať,
stále sa budú modliť za neho
a dobrorečiť mu každý deň.

¹⁶ Na zemi bude hojnosť obilia,
bude sa vlniť až po temená hôr.
Jeho ovocie bude ako Libanon
a mestá rozkvitnú ako poľná tráva.

¹⁷ Jeho meno nech je velebené naveky;
kým bude svietiť slnko, jeho meno potrvá.
V ňom budú požehnané všetky kmene zeme,
zvelebovať ho budú všetky národy.

¹⁸ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela,
čo jediný koná zázraky.

¹⁹ Jeho vznešené meno nech je velebené naveky
a jeho velebou nech sa naplní celá zem. Staň sa! Amen!

C. Tretia kniha (73 - 89 \72 - 88\)

Prečo trpí spravodlivý

Ž73 (72)

¹ *Asafov žalm.*

Aký dobrý je Boh voči statočným,
Boh voči tým, čo majú srdce čisté.

² No mne sa temer nohy podlomili,
takmer som sa zapotácal.

³ Lebo som žiarlil na chvastúňov,

keď som videl, ako bezstarostne si žijú hriešnici.

⁴ Neprekáža im zhola nič,
sú zdraví a vypasení,
⁵ nesužujú sa ako iní smrteľníci,
ani netrpia ako iní ľudia.

⁶ Preto ich pýcha ovíja sťa náhrdelník
a násilnosť ich zahaľuje ako rúcho.
⁷ Akoby z tuku sa liahne ich zloba
a vybuchuje zlomyseľnosť.
⁸ Posmievajú sa a zlomyseľne hovoria,
povýšenecky sa zastrájajú.

⁹ Ústa dvíhajú proti nebu
a jazyk sa im vláči po zemi.

¹⁰ Sedia si na výšinách
a nezasahuje ich povodeň.

¹¹ Vravajú si: „Vari to vidí Boh?
A vie o tom Najvyšší?“

¹² Hľa, to sú hriešnici: bezstarostne si žijú
a hromadia bohatstvo.

¹³ Nuž povedal som si: „Veru nadarmo som si srdce čisté zachoval
a v nevinnosti som si ruky umýval;

¹⁴ šľahaný som deň čo deň
a trestaný už od rána.“

¹⁵ Keby som si povedal: „Budem rozprávať ako oni,“
to by som, veru, zradil pokolenie tvojich synov.

¹⁶ Tu som sa zamyslel, aby som to pochopil;
zrejme to bolo nad moje sily,

¹⁷ kým som, Bože, nevstúpil do tvojej svätyne,
kde som pochopil, aký bude ich koniec.

¹⁸ Naozaj ich staviaš na pôdu šmykľavú
a vrháš ich do záhuby.

¹⁹ Ako vychádzajú navnivoč!
Náhle je po nich, hynú od hrôzy.

²⁰ Ako sen prebúdajúceho sa človeka,
tak sa rozplynú, keď zakročíš ty, Pane.

²¹ Moje srdce je plné trpkosti
a celé vnútro doráňané.

²² Hlúpy som bol a nechápavý
a pred tebou som bol ako dobytča.

²³ Ale ja som stále pri tebe
a ty mi držíš pravicu.

²⁴ Vedeš ma podľa svojho zámeru
a nakoniec ma prijmeš do slávy.

²⁵ Ved' kohože mám na nebi?
A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší.
²⁶ Hynie mi telo i srdce,
no Boh je Boh môjho srdca a podiel večity.
²⁷ Hľa, ako hynú všetci, čo sa vzd'ávajú od teba,
zatracaješ všetkých, čo sú ti neverní.
²⁸ Pre mňa je slasťou byť v Božej blízkosti
a v Pánu Bohu svoju nádej mať
a ohlasovať všetky jeho diela
v bránach dcéry sionskej .

Nárek nad spustošeným chrámom

Ž74 (73)

¹ *Asafova poučná pieseň.*
Prečo si nás, Bože, tak celkom zavrhol
a prečo si hnevom zahorel proti ovciam tvojej pastviny?
² Pamätaj na svoj ľud,
ktorý je tvoj odprvoti.
Vykúpil si výhonok svojho dedičstva,
vrch Sion, na ktorom prebývaš.
³ Namier svoje kroky k večným zrúcaninám:
nepriateľ spustošil celú svätyňu.

⁴ Tí, čo ťa nenávidia, ryčia
uprostred tvojho miesta svätého,
vztyčujú svoje zástavy na znak víťazstva.
⁵ Podobajú sa tým, čo sa veľmi rozháňajú sekerou
v hustom lese.
⁶ Tak vylamujú brány chrámové
a strhávajú ich sekerou i hákom.

⁷ Podpálili tvoju svätyňu,
príbytok tvojho mena až do základu zneuctili.
⁸ V srdci si povedali: „Zničme ich všetkých odrazu,
a vypálili tvoje sväté miesta v krajine.
⁹ Nevidíme naše zástavy,
niet už proroka
a nik z nás nevie, dokedy to potrvá.

¹⁰ Bože, dokedy sa bude rúhať nepriateľ?
Vari naveky bude protivník urážať tvoje meno?
¹¹ Prečo odťahuješ svoju ruku
a prečo v lone držíš pravicu?
¹² Ved' predsa Boh je naším kráľom od vekov
a spasne skutky konal na zemi.

¹³ More si svojou mocou rozdvajil
a rozdrvil si hlavy drakom vo vodách.

¹⁴ Leviatanovi si hlavy roztlkol,
za pokrm si ho dal morským obludám.

¹⁵ Ty si dal vyvrieť žriedlam i potokom
a vyschnúť riekam nevysychajúcim.

¹⁶ Tvoj je deň, tvoja je aj noc,
ty si utvoril nebeské svetlá i slnko.

¹⁷ Ty si zemi ustanovil hranice;
že je leto a zima, to si ty zariadil.

¹⁸ Pamätaj, Pane, na to,
že sa to tebe rúha nepriateľ
a nerozumný ľud tvoje meno uráža.

¹⁹ Nevydaj divej zveri tých, čo ťa oslavujú,
a nezabúdaj nikdy na svojich úbožiacov.

²⁰ Zhliadni na svoju zmluvu,
veď násilníci si rozložili stany po celej krajine.

²¹ Pokorný nech sa s hanbou nevracia,
chudák a bedár budú tvoje meno velebiť.

²² Vstaň, Bože, a ujmi sa svojej veci,
maj na pamäti urážky,
ktorými ťa hlupák častuje deň čo deň.

²³ Nezabúdaj na krik svojich nepriateľov,
veď hurhaj vzbúrencov sa stále stupňuje.

Pán je najvyšší sudca

Ž75 (74)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“.*
Asafov žalm. Pieseň.

² Oslavujeme ťa, Bože,
oslavujeme ťa a tvoje meno vzývame,
rozhlasujeme tvoje skutky zázračné.

³ Ja sám určím čas
a vykonám spravodlivý súd.

⁴ Hoc by sa roztápala zem a triasli všetci, čo na nej bývajú,
ja pevne držím jej stĺpy.

⁵ Chvastúňom hovorím: „Nevystatujte sa!“
A previnilcom: „Nedvíhajte hlavy!“

⁶ Nedvíhajte hlavy vysoko,
proti Bohu nehovorte bezočivosti.“

⁷ Veď ani od východu, ani od západu,
ani z púšte neprichádza povýšenie.

⁸ Ale sudcom je sám Boh:
jedného ponížuje, druhého povyšuje.

⁹ Lebo v Pánovej ruke je kalich
plný čistého vína s korením.
On z neho nalieva,
až po kvasnice ho musia vyprázdniť,
všetci hriešnici zeme budú z neho piť.

¹⁰ Lež ja naveky chcem ohlasovať
a ospevovať Boha Jakubovho.

¹¹ Pozrážam všetku pýchu hriešnikov,
no spravodliví vztýčia svoje hlavy.

Pod'akovanie za víťazstvo

Ž76 (75)

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji. Asafov žalm. Pieseň.*

² Známy je Boh v Judei
a v Izraeli je jeho meno veľké.

³ V Jeruzaleme má stan
a na Sione príbytok.

⁴ Tam polámal lesklé luky
aj štít, aj meč a zbroj vojnovú.

⁵ Ty, Zázračný, žiariš
z vrchov plienenia;

⁶ olúpení boli chrabrí bojovníci.

A teraz spia svoj sen,
ochabli ruky všetkých hrdinov.

⁷ Bože Jakubov, keď si ty pohrozil,
zmeraveli jazdci aj kone.

⁸ Si hrozný; kto sa môže vzoprieť proti tebe,
keď sa rozhneváš?

⁹ Z neba si vyniesol rozsudok;
zem sa zatriasla a zatíchla,

¹⁰ keď povstal Boh a súdil
aby zachránil všetkých tichých na zemi.

¹¹ Lebo teba oslávi aj hnev človeka
a tí, čo vyhnú hnevu, budú sláviť tvoj sviatočný deň.

¹² Pánovi, svojmu Bohu, skladajte sľuby a plňte ich;
všetci, čo vôkol neho stojíte, prineste dary Hroznému.

¹³ Tomu, čo kniežatám smelosť odníma
a pre zemských kráľov je postrachom.

¹ Zbormajstrovi. Na nápev Idithuna. Asafov žalm.

² Hlasne volám k Pánovi,
k Bohu volám a on ma počuje.

³ Boha hľadám v deň svojho súženia,
vystieram svoje ruky za noci
neúnavne.

Moja duša sa nechce dať potešiť,

⁴ na Boha myslím a vzdychám,
uvažujem a klesám na duchu.

⁵ Viečka mi držíš v bdelosti,
som rozrušený a nevládzem hovoriť.

⁶ Premýšľam o dňoch minulých
a dávne roky mám na mysli.

⁷ Za noci rozjímam vo svojom srdci,
premýšľam a v duchu sa pýtam:

⁸ Vari Boh zavrhuje naveky
a viac sa nezmiluje?

⁹ Vari je navždy koniec jeho dobrote,
prestalo jeho slovo z pokolenia na pokolenie?

¹⁰ Či Boh zabúda na zmilovanie,
či pre hnev zdržiava svoje zľutovanie?

¹¹ Vtedy som si povedal: „To je tá bolesť moja,
že sa pravica Najvyššieho odvrátila odo mňa.“

¹² Pamätám, Pane, na tvoje skutky,
pamätám na dávne zázraky.

¹³ O všetkých tvojich dielach rozmýšľam
a uvažujem o tvojich činoch.

¹⁴ Bože, tvoja cesta je svätá.
Ktorý boh je taký veľký, ako je náš Boh?

¹⁵ Ty si Boh, ty konáš zázraky,
národom si dal poznať svoju moc.
Svojím ramenom si vyslobodil svoj ľud,
synov Jakubových a Jozefových.

¹⁷ Bože, uzreli ťa vody,
uzreli ťa vody a rozbúrili sa
i zvířili sa hlbiny.

¹⁸ Oblaky vychrlili prúdy vôd,
v mračnách hrom zadunel
a zôkol-vôkol tvoje šípy šľahali.

¹⁹ Ako hrmot kolies zaburácal tvoj hrom,
blýskavica ožiarila zemekruh,

zem sa zachvela a zatriasla.

²⁰ Tvoja cesta vedie cez more a cez veľké vody tvoje chodníky,
ale tvoje stopy nikde nebadaj.

²¹ Ako ovce si viedol svoj ľud
rukou Mojžiša a Árona.

Božia dobrota a nevera ľudu v dejinách spásy

Ž78 (77)

¹ *Asafova poučná pieseň.*

Počúvaj, ľud môj, moju náuku,
nakloň sluch k slovám mojich úst.

² Otvorím svoje ústa v podobenstvách,
vyrozprávam starodávne tajomstvá.

³ Čo sme počuli a poznali
a čo nám rozprávali naši otcovia,

⁴ nezatajíme pred ich synmi;
ďalším pokoleniam vyrozprávame
slávne a mocné skutky Pánove
a zázraky, ktoré urobil.

⁵ Jakubovi dal nariadenie
a pre Izraela vyhlásil za zákon,
aby to, čo prikázal našim otcom,
zvestovali svojim synom;

⁶ majú to vedieť aj ďalšie pokolenia,
synovia, ktorí sa narodí.

Oni prídu a vyrozprávajú svojim deťom,

⁷ aby svoju dôveru vkladali v Boha,
aby nezabúdali na Božie diela
a zachovávali jeho príkazy;

⁸ aby neboli ako ich otcovia,
vzdorné a zatvrdlivé pokolenie,
pokolenie nestáleho srdca,
ktorého duch nebol verný Bohu.

⁹ Synovia Efraima, obratní lukostrelci,
v deň bitky utiekli.

¹⁰ Nezachovávali zmluvu s Bohom
a odopreli kráčať podľa jeho zákona.

¹¹ Zabudli na jeho činy
a na zázraky, ktoré im ukázal.

¹² Pred zrakom ich otcov divy vykonal
v krajine egyptskej, na pláni taniskej.

¹³ Rozdvojil more a previedol ich cezeň,
vody postavil ako val.

¹⁴ Vo dne ich viedol oblakom,
za noci žiarou ohnivou.
¹⁵ Rozštíepil skalú na púšti
a napojil ich vodou ako z privalu.
¹⁶ Potokom dal vytrysknúť zo skaly
a vody nechal ako rieky tiecť.

¹⁷ Ale oni proti nemu ďalej hrešili,
na stepi popudzovali k hnevu Najvyššieho.
¹⁸ Pokúšali Boha vo svojom srdci,
dychtivo sa dožadovali pokrmu.
¹⁹ Proti Bohu reptali
a vraveli: „Či Boh môže pripraviť stôl aj na púšti?“
²⁰ A on naozaj udrel na skalú a voda vytiekla
a potoky sa rozliali.
„A či on môže aj chlieb dať
a svojmu ľudu mäso obstaráť?“
²¹ Počul to Pán a hnevom zahorel,
oheň vzplanul proti Jakubovi
a hnev vzkypel proti Izraelovi.
²² Lebo nedôverovali Bohu
a nedúfali v jeho pomoc.

²³ Rozkázal teda horným oblakom
a otvoril brány nebies;
²⁴ a pršala im manna za pokrm
a dal im chlieb z neba.
²⁵ Človek jedol chlieb anjelský;
pokrmu im dal dosýta.
²⁶ Z oblohy vyburcoval vietor východný,
svojou mocou priviedol vietor od juhu
²⁷ a spustil sa na nich dážď mäsa ako prach,
okrídlené vtáky ako morský piesok.
²⁸ Padali doprostred ich tábora,
okolo stanov.
²⁹ Nuž jedli a nasýtili sa nadmieru,
splnil im, čo si žiadali.
³⁰ Ešte boli zachvátení svojou žiadostivosťou,
ešte mali pokrm v ústach,
³¹ keď proti nim vzplanul Boží hnev,
popredných mužov pozabíjal
a zničil výkvet Izraela.

³² Ale oni ďalej hrešili
a neverili v jeho zázraky.
³³ Ich dni ukončil ako dych,
ich roky náhlou smrťou.
³⁴ Keď na nich smrť zoslal, vtedy ho hľadali,
obrátili sa a na úsvite prichádzali k nemu.

³⁵ Rozpamätali sa, že Boh je ich pomoc,
že Najvyšší, Boh, je ich záchranca.

³⁶ No podvádzali ho svojimi ústami,
svojím jazykom ho klamali.

³⁷ Ich srdcia neboli k nemu úprimné,
ani jeho zmluve neboli verní.

³⁸ On sa predsa zľutoval
a odpustil im vinu a nezničil ich.
Často svoj hnev potlačil
a nedal celkom vzplanúť svojmu rozhorčeniu.

³⁹ Ved' pamätal, že sú len ľudia,
závan, ktorý sa rozplynie a nevráti.

⁴⁰ Koľko rás ho na púšti popudzovali
a k hnevu na stepi podnecovali.

⁴¹ Znova a znova pokúšali Boha
a roztrpčovali Svätého Izraela.

⁴² Už nepamätali na jeho činy,
ani na deň, v ktorý ich vyslobodil z rúk utláčateľov.

⁴³ V Egypte urobil svoje znamenia,
svoje zázraky na pláni taniskej.

⁴⁴ Na krv premenil ich rieky a potoky,
že už nemali čo piť.

⁴⁵ Zoslal na nich komáre, aby ich štípali,
žaby, aby ich trápili.

⁴⁶ Ich úrodu vydal húseniciam napospas
a kobyľkám plody ich námahy.

⁴⁷ Vinice im zbil ľadovcom
a moruše mrazom.

⁴⁸ Ľadovcu vydal ich dobytok,
ich čriedy bleskom ohnivým.

⁴⁹ Zoslal na nich oheň svojho hnevu,
rozhorčenie, hrôzu a strach
ako poslov skazy.

⁵⁰ Uvoľnil cestu svojmu hnevu,
neušetril ich od smrti,
ich život vydal moru napospas.

⁵¹ Pobil všetko prvorodené v Egypte,
prvotiny mužskej sily v stanoch Chámových.

⁵² Svoj ľud však ako ovce vyviedol
a viedol ako stádo po púšti.

⁵³ Viedol ich bezpečne a nemali strach,
ich nepriateľov však more pokrylo.

⁵⁴ A priviedol ich do svojej svätej zeme,
na vrch, čo získala jeho pravica.

⁵⁵ Pred nimi vyhnal kmene pohanské,

meračským lanom im rozdelil dedičnú krajinu
a v stanoch pohanov dal bývať kmeňom izraelským.

⁵⁶ Ale oni pokúšali a popudzovali Najvyššieho, Boha,
a nezachovávali jeho príkazy.

⁵⁷ Odpadávali a boli neverní
ako ich otcovia,
sklamali ako pokazený luk.

⁵⁸ Rozhnevali ho obradmi na výšinách
a svojimi modlami vzbudili jeho žiarlivosť.

⁵⁹ Počul to Boh a rozhneval sa
a na Izraela veľmi zanevrel.

⁶⁰ Opustil príbytok v Silo,
stánok, v ktorom prebýval medzi ľuďmi.

⁶¹ Vydal svoju silu do zajatia,
do rúk nepriateľa svoju nádheru.

⁶² Svoj ľud vydal meču napospas
a hnevom zahorel proti svojmu dedičstvu.

⁶³ Ich mládencov pohltil oheň,
ich panny sa nemohli zasnúbiť.

⁶⁴ Kňazi padli pod mečom
a ich vdovy nemal kto oplakať.

⁶⁵ Pán sa však prebral ako zo spánku,
ako hrdina vínom zmorený.

⁶⁶ Porazil utekajúcich nepriateľov,
pokryl ich večnou potupou.

⁶⁷ Zavrhol stánok Jozefov,
ani Efraimov kmeň si nezvolil,

⁶⁸ lež vyvolil si kmeň Júdov,
vrch Sion, ten si obľúbil.

⁶⁹ A vystavil si svätyňu ako nebo vysokú,
ako zem ktorú upevnil naveky.

⁷⁰ A vyvolil si svojho sluhu Dávida,
od čriedy oviec ho vyzdvihol,

⁷¹ vzal si ho od oviec, čo majú mláďatá,
aby pásol Jakuba, jeho ľud,
a Izraela, jeho dedičstvo.

⁷² A on ich pásol so srdcom bez úhony
a viedol ich rukou skúsenou.

Nárek nad Jeruzalemom

Ž79 (78)

¹ Asafov žalm.

Bože, pohania vtrhli do tvojho dedičstva,

poškvrnili tvoj svätý chrám
a Jeruzalem obrátili na rummy.

² Mŕtvolý tvojich služobníkov dali za pokrm vtákom lietavým
a divej zveri dávali telá tvojich svätých.

³ Rozlievali ich krv ako vodu
vôkol Jeruzalema a nemal ich kto pochovať.

⁴ Susedia nás začali potupovať
a okolití ľudia haniť a vysmievať.

⁵ Dokedy ešte, Pane? Chceš sa hnevať naveky?

Či tvoje rozhorčenie bude blčať sťa oheň?

⁶ Svoj hnev vylej na pohanov, ktorí ťa neuznávajú,
a na kráľovstvá, ktoré nevzývajú tvoje meno.

⁷ Ved' pohltili Jakuba
a spustošili jeho obydlia.

⁸ Zabudni na hriechy našich otcov;
príd' nám čím skôr v ústrety so svojím milosrdenstvom,
lebo sme veľmi úbohí.

⁹ Pre slávu svojho mena nám pomôž, Bože, naša spása,
a vyslobod' nás;
a pre svoje meno odpusť nám hriechy.

¹⁰ Prečo majú pohania hovoriť: „Kdeže je ten ich Boh?“
Nech sa pred našimi očami na pohanoch ukáže
pomsta za vyliatu krv tvojich služobníkov.

¹¹ Nech dôjde k tebe nárek zajatých;
silou svojho ramena
zachovaj synov smrti nažive.

¹² A našim susedom vráť sedemnásobne do lona potupu,
ktorou pohanili teba, Pane.

¹³ Ale my, tvoj ľud a ovce tvojej pastviny,
chceme ťa zvelebovať naveky
a z pokolenia na pokolenie hlásať tvoju slávu.

Izrael, Božia vinica

Ž80 (79)

¹ Zbormajstroví. Na nápev „Lalia je svedectvo“.

Asafov žalm.

² Pastier Izraela,

čo ako ovcu vedieš Jozefa, počúvaj!

Ty, čo tróniš nad cherubmi, zaskvej sa

³ pred Efraimom, Benjamínom a Manassesom.

Vzbud' svoju moc

a príd' nás zachrániť.

⁴ Bože, obnov nás,
rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

⁵ Pane, Bože zástupov,
dokedy sa budeš hnevať na modlitby svojho ľudu?

⁶ Krmil si nás ako chlebom slzami
a slzami si nás napájal v hojnosti.

⁷ Dopustil si, že sa pre nás svária naši susedia
a naši nepriatelia si z nás robia posmech.

⁸ Bože zástupov, obnov nás,
rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

⁹ Z Egypta si preniesol vinicu,
pohanov si vyhnal a vysadil si ju.

¹⁰ Pôdu si pripravil pre ňu,
zasadil si jej korene a zaplnila krajinu.

¹¹ Svojou tŕňou pokryla úbočia
a Božie cédre ratolesťami.

¹² Svoje výhonky vystrela až k moru,
až po rieku Eufkrat svoje letorasty.

¹³ Prečo si zbúral jej ,ohradu
a oberajú z nej všetci, čo idú okolo?

¹⁴ Diviak lesný ju rozrýva
a pasie sa na nej poľná zver.

¹⁵ Bože zástupov, vráť sa,
zhliadni z neba, podívaj sa a navštív túto vinicu.

¹⁶ A chráň ju, veď ju vysadila tvoja pravica,
chráň i výhonok, ktorý si si vypestoval.

¹⁷ Tí, čo ju vypálili od koreňa,
pred hrozbou tvojej tváre zahynú.

¹⁸ Nech je tvoja ruka nad mužom po tvojej pravici,
nad synom človeka, ktorého si si ty vyvolil.

¹⁹ Už neodstúpime od teba a ty nás
zachováš pri živote
a budeme vzývať tvoje meno.

²⁰ Pane, Bože zástupov, obnov nás,
rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

Slávnostné obnovenie zmluvy

Ž81 (80)

¹ *Zbormajstroví. Na nápev „Lisy“. Asaf.*

² Plesajte Bohu, ktorý nám pomáha,
jasajte Bohu Jakubovmu.

³ Vezmite harfy, udríte na bubon,
na ľúbu lýru a gitaru.

⁴ Zatrúbte rohom pri nove mesiaca
i pri jeho splne v deň našej slávnosti.

⁵ Lebo také je nariadenie pre Izrael
a zákon Boha Jakubovho.

⁶ Taký príkaz dal Jozefovi.
keď vychádzal z krajiny egyptskej;
počul som reč mne neznámu:

⁷ „Z jeho pliec som sňal bremeno
a z jeho rúk ťažký kôš.

⁸ V súžení si ma vzýval a vyslobodil som ťa,
za clonou búrky som ťa vypočul,
vyskúšal som ťa pri vodách meríbskych.

⁹ Počúvaj, ľud môj, svedčím proti tebe,
kiež by si ma poslúchol, Izrael.

¹⁰ Nebudeš mať iného boha,
ani sa nebudeš klaňať bohu cudziemu.

¹¹ Ved' ja som Pán, tvoj Boh,
ja som ťa vyviedol z egyptskej krajiny;
otvor si ústa a ja ti ich naplním.

¹² Ale môj ľud nepočúval na môj hlas
a Izrael nedbal o mňa.

¹³ Preto som ich ponechal v tvrdosti ich srdca:
nech si len idú za svojimi preludmi.

¹⁴ Keby ma môj ľud bol poslúchol,
keby bol Izrael kráčal mojimi cestami,

¹⁵ ihneď by som bol jeho nepriateľov pokoril
a jeho utláčateľov svojou rukou pritlačil.

¹⁶ Zaliečali by sa mu nepriatelia Pánovi
a ich osud by trval naveky.

¹⁷ Krmil by som ho jadrom pšeničným
a sýtil medom zo skaly.“

Proti nespravodlivým sudcom

Ž82 (81)

¹ *Asafov žalm.*

Vstáva Boh v zhromaždení Božom,
uprostred bohov koná súd.

² Dokedy ešte chcete súdiť nespravodlivo
a nadržiavať hriešnikom?

³ Prisúďte právo bedárom a sirotám,
spravodlivosť vymáhajte poníženým a chudobným.

⁴ Ratujte chudobného a núdzneho vyslobodte z rúk hriešnika...“

⁵ Nemajú múdrosti ani rozumu, tápu v temnotách,
hýbu sa všetky základy zeme.

⁶ I povedal som: „Ste bohmi,
všetci ste synmi Najvyššieho.“

⁷ Ale aj vy, ako každý človek, umriete,
padnete ako každý velikáš.

⁸ Vstaň, Bože, a súd' zem,
lebo všetky národy sú tvojím dedičstvom.

Prosba Izraela proti nepriateľom

Ž83 (82)

¹ *Pieseň. Asafov žalm.*

² Bože, neodpočívaj a nemlč,
nebuď ticho, Bože,

³ lebo, hľa, tvoji nepriatelia zúria
a dvíhajú hlavu tí, čo ťa nenávidia.

⁴ Spriadajú úskočné plány proti tvojmu ľudu
a radia sa proti tým, ktorých ty chrániš.

⁵ Hovoria si: „Podťe, vyhubme ich aby neboli národom,
aby sa meno Izraela už ani nespomenulo.“

⁶ Tak sa jednomyselne dohovorili,
proti tebe uzavreli zmluvu:

⁷ stany Edomu a Izraelčania,
Moab a Agarénčania,

⁸ Gebal, Amon a Amalek,
Filištínsko s obyvateľmi Týru.

⁹ Ba aj Asýrsko sa k nim pridalo;
stali sa pomocou synom Lotovým.

¹⁰ Urob im to, čo Madiánčanom a Sisarovi,
čo Jabinovi pri potoku Kišon;

¹¹ pohynuli pri Endore
a stali sa hnojivom zeme.

¹² S ich kniežatami nalož ako s Orebom a Zebom
a so všetkými ich vojvodcami ako so Zebeeom a Salmanom,

¹³ ktorí povedali:

„Zaujmime dedične Božie pastviny!“

¹⁴ Bože môj, daj, nech sú ako páperie,
ako plevy vo vetre,
¹⁵ ako požiar, čo lesy spaľuje,
a ako plameň stravujúci hory;
¹⁶ tak ich prenasleduj svojou búrkou
a vydes ich svojou víchricou.

¹⁷ Hanbou im prikry tvár
a budú hľadať tvoje meno, Pane.
¹⁸ Nech sa hanbia a desia na veky vekov,
nech sa hanbia a hynú.
¹⁹ Nech poznajú, že tvoje meno je Pán,
že ty jediný si Najvyšší nad celou zemou.

Túžba po Božom chráme

Ž84 (83)

¹ *Zbormajstrov. Na nápev „Lisy“.*

Žalm Koreho synov.

² Aké milé sú tvoje príbytky, Pane zástupov;
³ túži a zmiera moja duša po nádvoriach Pánových.
Moje srdce i moje telo vznášajú sa k Bohu živému.

⁴ Ved' aj vrabec si nájde príbytok
a lastovička hniezdo, kde vkladá svoje mláďatá:
tvoje oltáre, Pane zástupov, môj kráľ a môj Boh.

⁵ Blažení tí, čo bývajú v tvojom dome
a bez prestania ťa vebia.

⁶ Blažený človek, ktorému ty pomáhaš,
keď sa chystá na svätú púť.

⁷ Až pôjdu vyprahnutým údolím,
premenia ho na prameň,
lebo ranný dážď ho odeje požehnaním.

⁸ Stúpajú a síl im stále pribúda,
až na Sione uvidia Boha najvyššieho.

⁹ Pane, Bože zástupov, čuj moju modlitbu,
vypočuj ma, Bože Jakubov.

¹⁰ Bože, náš ochranca, pohliadni
a pozri na tvár svojho pomazaného.

¹¹ Jeden deň v твоjich nádvoriach je lepší než iných tisíce.
Radšej chcem stáť na prahu domu svojho Boha
ako prebývať v stanoch hriešnikov.

¹² Lebo Pán, Boh, je slnko a štít,
milosť a slávu udeľuje Pán;

neodoprie dobro tým,
čo kráčajú v nevinosti.
¹³ Pane zástupov, blažený človek, čo sa spolieha na teba.

Blízko je naša spása

Ž85 (84)

¹ Zbormajstrovi. Žalm Koreho synov.

² Pane, svojej krajine si preukázal milosť,
Jakuba si zbavil poroby.

³ Svojmu ľudu si odpustil vinu
a zakryl si všetky jeho hriechy.

⁴ Všetok hnev si v sebe potlačil
a zmiernil svoje rozhorčenie.

⁵ Obnov nás, Bože, naša spása,
a odvráť od nás svoj hnev.

⁶ Vari sa chceš hnevať na nás naveky
a z pokolenia na pokolenie svoj hnev prenášať?

⁷ Či sa k nám nevrátiš a neoživíš nás,
aby sa tvoj ľud mohol v tebe radovať?

⁸ Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo
a daj nám svoju spásu.

⁹ Budem počúvať, čo povie Pán, Boh;
on ohlási pokoj svojmu ľudu a svojim svätým
a tým, čo sa k nemu obracajú úprimne.

¹⁰ Naozaj: blízko je spása tým, čo sa ho boja,
a jeho sláva bude prebývať v našej krajine.

¹¹ Milosrdenstvo a vernosť sa stretnú navzájom,
spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú.

¹² Vernosť vyrastie zo zeme,
spravodlivosť zhliadne z neba.

¹³ Veď Pán dá požehnanie
a svoje plody vydá naša zem.

¹⁴ Pred ním bude kráčať spravodlivosť
a po stopách jeho krokov spása.

Modlitba chudobného v tiesni

Ž86 (85)

¹ Dávidova modlitba.

Nakloň, Pane, svoj sluch a vyslyš ma,
lebo som biedny a chudobný.

² Ochraňuj ma, lebo som ti oddaný;

zachráň, Bože, svojho sluhu, ktorý dúfa v teba.

³ Zmiluj sa, Pane, nado mnou, veď k tebe volám deň čo deň.

⁴ Obveseľ, Pane, svojho sluhu,
veď k tebe dvíham svoju dušu.

⁵ Lebo ty, Pane, si dobrý a láskavý
a veľmi milostivý voči všetkým, čo ťa vzývajú.

⁶ Pane, počuj moju modlitbu,
všimni si hlas mojej úpenlivej prosby.

⁷ V deň svojho súženia volám k tebe,
lebo ty ma vyslyšíš.

⁸ Niet podobného tebe medzi bohmi, Pane,
a nič sa nevyrovná tvojim dielam.

⁹ Všetky národy, ktoré si stvoril, prídu k tebe
a budú sa ti klaňať, Pane,
a tvoje meno oslavovať.

¹⁰ Lebo si veľký a robíš zázraky,
iba ty si Boh.

¹¹ Ukáž mi, Pane, svoju cestu
a budem kráčať v tvojej pravde.
Daj, aby moje srdce bolo prosté
a malo bázeň pred tvojím menom.

¹² Celým srdcom ťa chcem chváliť, Pane, Bože môj,
a tvoje meno oslavovať naveky;

¹³ Veď si bol ku mne veľmi milostivý
a vytrhol si ma z najhlbšej priepasti.

¹⁴ Bože, pyšní povstali proti mne
a tlupa násilníkov mi čiahala na život;
nechceli ťa mať pred očami.

¹⁵ No ty, Pane, si Boh milosrdný a láskavý,
zhovievavý, veľmi milostivý a verný.

¹⁶ Pohliadni na mňa a zľutuj sa nado mnou;
daj silu svojmu služobníkovi,
zachráň syna svojej služobnice.

¹⁷ Nech som dôkazom tvojej dobroty,
aby moji nenávisníci s hanbou videli,
že ty, Pane, si mi pomohol a že si ma potešil.

Jeruzalem, matka všetkých národov

Ž87 (86)

¹ *Žalm Koreho synov. Pieseň.*
Základy má na posvätných vrchoch;

² brány Siona miluje Pán
nad všetky stany Jakuba.

³ Slávne veci sa hovoria o tebe, mesto Božie.

⁴ Rahab a Babylon pripočítam k tým, čo ma poznajú;
Filištínci, Týrčania a Etiópcania:
tí všetci sa tam zrodili.

⁵ A o Sione sa bude hovoriť: „Ten i tamten sa na ňom narodil
a sám Najvyšší mu dal pevné základy.“

⁶ Pán zaznačí do knihy národov:
„Títo sa tam zrodili.“

⁷ A spievajú ako pri tanci:
„V tebe sú všetky moje pramene.“

Modlitba ťažko chorého

Ž88 (87)

¹ *Pieseň. Žalm Koreho synov. Zbormajstrov.*
Má sa spievať na nápev „Machálat“.
Poučná pieseň od Emanu Ezrachitu.

² Pane, ty Boh mojej spásy,
dňom i nocou volám k tebe.

³ Kiež prenikne k tebe moja modlitba,
nakloň svoj sluch k mojej prosbe.

⁴ Moja duša je plná utrpenia
a môj život sa priblížil k ríši smrti.

⁵ Už ma počítajú k tým, čo zostupujú do hrobu,
majú ma za človeka, ktorému niet pomoci.

⁶ Moje lôžko je medzi mŕtvymi,
som ako tí, čo padli a odpočívajú v hroboch,
na ktorých už nepamätáš,
lebo sa vymanili z tvojej náruče.

⁷ Hádžeš ma do hlbkej priepasti,
do temravy a tône smrti.

⁸ Doľahlo na mňa tvoje rozhorčenie,
svojimi prívalmi si ma zaplavil.

⁹ Odohnal si mi známych
a zošklivil si ma pred nimi.
Uväznený som a vyjsť nemôžem,

¹⁰ aj zrak mi slabne od zármutku.
K tebe, Pane, volám deň čo deň
a k tebe ruky vystieram.

¹¹ Či mŕtvym budeš robiť zázraky?

A vari ľudské tône vstanú ťa chváliť?
¹² Či v hrobe bude dakto rozprávať o tvojej добрote
a na mieste zániku o tvojej vernosti?
¹³ Či sa v ríši tmy bude hovoriť o твоjich zázrakoch
a v krajine zabudnutia o tvojej spravodlivosti?

¹⁴ Ale ja, Pane, volám k tebe,
včasráno prichádza k tebe moja modlitba.
¹⁵ Prečo ma, Pane, odháňaš?
Prečo predou mnou skrývaš svoju tvár?
¹⁶ Biedny som a umieram od svojej mladosti,
vyčerpaný znášam tvoje hrôzy.
¹⁷ Cezou mňa sa tvoj hnev prevalil
a zlomili ma tvoje hrozby.
¹⁸ Deň čo deň ma obkľučujú ako záplava
a zvierajú ma zovšadiaľ.
¹⁹ Priateľov aj rodinu si odohnal odo mňa,
len tma je mi dôverníkom.

Božia milosť nad domom Dávida

Ž89 (88)

¹ Poučná pieseň od Etana Ezrachitu.
² Pánovo milosrdenstvo chcem ospevovať naveky;
po všetky pokolenia hlásať svojimi ústami tvoju vernosť.
³ Ved' ty si povedal: „Moje milosrdenstvo je ustanovené naveky.“
Tvoja vernosť je upevnená v nebesiach.
⁴ Zmluvu som uzavrel so svojim vyvoleným,
svojmu služobníkovi Dávidovi som prisahal:
⁵ Naveky zaistím tvoj rod
a postavím tvoj trón, čo pretrvá všetky pokolenia.“
⁶ Tvoje zázraky, Pane, oslavujú nebesia
a tvoju vernosť spoločenstvo svätých.
⁷ Lebo kto nad oblakmi je roveň Pánovi?
Kto sa z Božích synov podobá Pánovi?
⁸ Boh, ktorý v zhromaždení svätých budí strach,
je veľký a hrozný voči všetkým, čo ho obklopujú.
⁹ Pane, Bože zástupov, kto je ako ty?
Mocný si, Pane, a pravda je u teba.
¹⁰ Ty vládneš nad neskrotným morom
a zmierňuješ jeho vlnobitie.
¹¹ Rahaba si pošliapal ako raneného,
svojich nepriateľov si rozprášil silou ramena.
¹² Tvoje je nebo a tvoja je zem,

svet i jeho bohatstvo si ty založil.

¹³ Sever i juh si ty utvoril,

Tábor a Hermon sa z tvojho mena radujú.

¹⁴ Mocné je tvoje rameno,

pevná je tvoja ruka a tvoja pravica vztýčená.

¹⁵ Spravodlivosť a právo sú základom tvojho trónu,
milosť a pravda kráčajú pred tvojou tvárou.

¹⁶ Blažený ľud, ktorý vie jasat'!

Kráča vo svetle tvojej tváre, Pane;

¹⁷ deň čo deň sa raduje z tvojho mena
a honosí sa tvojou spravodlivosťou.

¹⁸ Lebo ty si jeho sila a nádhera
a tvojou priazňou sa dvíha naša moc.

¹⁹ Veď náš vládár patrí Pánovi
a náš kráľ Izraelovmu Svätému.

²⁰ Raz si vo videní prehovoril k svojim svätým a povedal si:

„Bohatierovi som pomoc poskytol
a vyvoleného z ľudu som povýšil.

²¹ Našiel som svojho služobníka Dávida,
pomazal som ho svojím svätým olejom.

²² Pevne ho bude držať moja ruka
a posilňovať moje rameno.

²³ Nezaskočí ho nepriateľ,
ani zlosyn ho nepokorí.

²⁴ Nepriateľov pred jeho zrakom rozmliaždim
a rozdrvím tých, čo cítia voči nemu nenávisť.

²⁵ S ním bude moja vernosť a milosť
a v mojom mene povznesie sa jeho moc.

²⁶ Položím jeho ruku na more
a na rieky jeho pravicu.

²⁷ On bude volať ku mne: „Ty si môj otec,
môj Boh a útočisko mojej spásy.“

²⁸ A ja ho ustanovím za prvorodeného,
za najvyššieho medzi kráľmi zeme.

²⁹ Naveky mu svoju milosť zachovám
a pevná bude moja zmluva s ním.

³⁰ Jeho rod udržím naveky
a jeho trón bude ako dni nebies.“

³¹ No keď raz jeho synovia môj zákon opustia
a nebudú kráčať podľa mojich príkazov,

³² keď moje ustanovenia znesvätia
a nezachovajú moje predpisy,

³³ potom ich priestupok trstenicou potrescem
a ich nepravosť korbáčom.

³⁴ Ale priazeň mu neodopriem
a neporuším svoju vernosť.
³⁵ Svoju zmluvu neznesvätím
a nezruším výroky svojich úst.
³⁶ Raz navždy som na svoju svätosť prisahal, nesklamem Dávida.
³⁷ Jeho rod bude trvať naveky
a predomnou sa ako slnko bude vznášať jeho trón;
³⁸ a navždy bude pevný sťa luna,
verný svedok na oblohe.“

³⁹ A predsa si ho odmietol a zavrhol,
nahneval si sa na svojho pomazaného.
⁴⁰ Rozlomil si zmluvu so svojím sluhom,
do prachu si zhodil jeho korunu,
⁴¹ všetky jeho múry si rozbúral
a na trosky si premenil jeho pevnosti.
⁴² Plienili ho všetci, čo išli okolo,
a na posmech vyšiel u susedov.

⁴³ Povýšil si pravicu jeho utláčateľov,
všetkým nepriateľom si spôsobil radosť.
⁴⁴ Ostrie jeho meča si otupil
a nepomáhal si mu pri boji.
⁴⁵ Jeho lesku si urobil koniec
a na zem si povalil jeho trón.
⁴⁶ Skrátil si dni jeho mladosti,
zahrnul si ho hanbou.

⁴⁷ Ako dlho ešte, Pane? Navždy sa budeš ukrývať?
Tvoj hnev bude blčať sťa oheň?
⁴⁸ Spomeň si, aké krátke je moje trvanie,
akých pominuteľných si utvoril všetkých synov ľudských!
⁴⁹ Ktorýže človek môže žiť naveky a smrť neuzrieť,
kto môže vyviaznuť z pazúrov smrti?

⁵⁰ Kdeže sa, Pane, podela tvoja dávna priazeň,
ako si prisahal Dávidovi vo svojej vernosti?
⁵¹ Spomeň si, Pane, na potupu svojich služobníkov,
ktorá sa nakopila v mojom lone od mnohých národov,
⁵² ktorou, Pane, potupovali tvoji nepriatelia,
ktorou potupovali kročaje tvojho pomazaného.

⁵³ Nech je zvelebený Pán naveky. Staň sa. Amen.

D. Štvrtá kniha (90 - 106 \89 - 105\)
Nech je nad nami dobrotivosť Pána

¹ *Modlitba Mojžiša, Božieho muža.*

Pane, stal si sa nám útočišťom
z pokolenia na pokolenie.

² Prv než sa vrchy zrodili a povstali zem i svet,
ty, Bože, si od vekov až naveky.

³ Človeka vraciaš do prachu
a hovoríš: „Vráťte sa, synovia človeka!“

⁴ Veď tisíc rokov je u teba
ako deň včerajší, čo sa pominul,
a ako jedna nočná stráž.

⁵ Uchvacuješ ich: sú ako ranný sen;

⁶ sú ako bylina v rozpuku:
ráno kvitne a rastie,
večer vädne a usychá.

⁷ Hynieme vskutku pre tvoj hnev
a desí nás tvoje rozhorčenie.

⁸ Naše neprávosti si postavil pred svoj zrak
a pred jas svojej tváre naše tajné chyby.

⁹ V tvojom hneve sa nám mihajú všetky dni
a naše roky plynú ako vzdych.

¹⁰ Vek nášho života je sedemdesiat rokov
a ak sme pri sile, osemdesiat.
No zväčša sú len trápením a trýzňou,
ubiehajú rýchlo a my odlietame.

¹¹ Kto pozná silu tvojho hnevu
a s bázňou prijme tvoje rozhorčenie?

¹² A tak nás nauč rátať naše dni,
aby sme našli múdrosť srdca.

¹³ Obráť sa k nám, Pane; dokedy budeš meškať?
Zľutuj sa nad svojimi služobníkmi.

¹⁴ Hneď zrána nás naplň svojou milosťou
a budeme jasat' a radovať sa po všetky dni života.

¹⁵ Rozveseľ nás za dni, keď si nás ponížil,
za roky, keď sme okusovali nešťastie.

¹⁶ Nech sa tvoje dielo zjaví tvojim služobníkom
a ich deťom tvoja nádhera.

¹⁷ Nech je nad nami dobrotivosť Pána, nášho Boha;
upevňuj dielo našich rúk,
dielo našich rúk upevňuj!

Pod ochranou Najvyššieho

¹ Kto pod ochranou Najvyššieho prebýva
a v tóni Všemohúceho sa zdržiava,
² povie Pánovi: „Ty si moje útočisko
a pevnosť moja; v tebe mám dôveru, Bože môj.“

³ Veď on sám ťa vyslobodí z osídel lovcov
a zo zhubného moru.

⁴ Svojimi krídlami ťa zacloní
a uchýliš sa pod jeho perute.
Jeho pravda je štítom a pancierom,

⁵ nebudeš sa báť nočnej hrôzy,
ani šípu letiaceho vo dne,

⁶ ani moru, čo sa tmou zakráda,
ani nákazy, čo pustoší na poludnie.

⁷ I keď po tvojom boku padnú tisíce
a desaťtisíce po tvojej pravici,
teba nezasiahne.

⁸ Budeš sa môcť dívať vlastnými očami
a uvidíš, ako sa odpláca hriešnikom.

⁹ Lebo твоjím útočiskom je Pán,
za ochrancu si si zvolil Najvyššieho.

¹⁰ Nestihne ťa nijaké nešťastie
a k tvojemu stanu sa nepriblíži pohroma,

¹¹ lebo svojim anjelom dá príkaz o tebe,
aby ťa strážili na všetkých твоjich cestách.

¹² Na rukách ťa budú nosiť,
aby si si neuderil nohu o kameň.

¹³ Budeš si kráčať po vretenici a po zmiji,
leva i draka rozšliapeš.

¹⁴ Pretože sa ku mne pritúlil, vyslobodím ho,
ujmem sa ho, lebo pozná moje meno.

¹⁵ Keď ku mne zavolá, ja ho vyslyším
a budem pri ňom v súžení,
zachránim ho i oslávim.

¹⁶ Obdarím ho dlhým životom
a ukážem mu svoju spásu.

Oslava Boha, Stvoriteľa

¹ *Žalm. Pieseň na Pánov deň.*

² Dobré je oslavovať Pána
a ospevovať meno tvoje, Najvyšší;

³ za rána zvestovať tvoju dobrotu
a tvoju vernosť celú noc
⁴ na desaťstrunovej harfe a na lutne,
spevom a citarou.
⁵ Lebo tvoje počínanie, Pane, ma naplňa radosťou
a plesám nad dielami tvojich rúk.

⁶ Aké veľkolepé sú tvoje diela, Pane,
a aké hlboké tvoje myšlienky!

⁷ Nerozumný človek to nevie
a blázon to nechápe.

⁸ Hoci hriešnici rastú ako tráva
a kadejakí zločinci prekvitajú,
večná záhuba ich predsa neminie;

⁹ no ty, Pane, si najvyšší naveky.

¹⁰ Ved' to, Pane, tvoji protivníci,
ved' to tvoji protivníci zahynú
a rozprášení budú všetci zločinci.

¹¹ Mne však dávaš silu, akú má byvol s rohami,
mažeš ma žírnym olejom.

¹² Moje oko hľadá zvrchu na nepriateľov,
moje ucho počúva o osude tých, čo zlomyseľne povstali proti mne.

¹³ Spravodlivý sťa palma zakvitne
a vyrastie sťa céder z Libanonu.

¹⁴ Tí, čo vyrastajú v dome Pánovom,
v nádвориach nášho Boha budú prekvitať.

¹⁵ Ešte aj v starobe budú prinášať ovocie,
úrodní budú a plní sviežosti;

¹⁶ a tak zvestujú, že Pán, moje útočisko, je spravodlivý
a neprávosti v ňom niet.

Vznešenosť Pána - Stvoriteľa

Ž93 (92)

¹ Pán kraľuje, velebou sa zaodel;
zaodel sa Pán, udatnosťou sa prepásal.

² Tak upevnil zemekruh, že sa nezachveje.
Pevný je tvoj trón oddávna,
ty si od vekov.

³ Pozdvihujú rieky, Pane,
pozdvihujú rieky svoj hlas,
pozdvihujú rieky svoj hukot.

⁴ Nad hukot vodných prívalov,
nad mohutné morské príboje
mocnejší je Pán na výsostiach.

⁵ Veľmi vierohodné sú tvoje svedectvá;
tvojmu domu, Pane, patrí posvätná úcta po všetky časy.

Boh - pomstiteľ spravodlivých

Ž94 (93)

¹ Bože odplaty, Pane,
Bože odplaty, zjav sa.

² Povstaň, ty, ktorý súdiš zem,
odplati pyšným, čo si zaslúžili.

³ Dokedy ešte hriešnici, Pane,
dokedy ešte budú hriešnici jasat'?

⁴ Dokedy budú rečniť a opovážlivo hovoriť
a chvastať sa tí, čo páchajú zločiny?

⁵ Pane, šliapu po tvojom ľude
a tvoje dedičstvo týrajú.

⁶ Vraždia vdovy a cudzincov
a zabíjajú siroty.

⁷ A hovoria si: „Pán to nevidí,
nevie o tom Boh Jakubov.“

⁸ Pochopte to, vy, nerozumní v národe,
kedy to porozumiete, hlupáci?

⁹ Že by ten, čo vsadil ucho, nepočul,
alebo ten, čo oko stvoril, že by nevidel?

¹⁰ Že by netrestal ten, čo vychováva národy,
čo učí ľud múdrosti?

¹¹ Pán pozná ľudské myšlienky
a vie, aké sú márne.

¹² Blažený človek, ktorého ty, Pane, vzdelávaš
a poučáš o svojom zákone,

¹³ aby si mu uľavil v dňoch nešťastných,
kým pre hriešnika nevykopú jamu.

¹⁴ Lebo Pán neodvrhne svoj ľud
a neopustí svoje dedičstvo.

¹⁵ Súd sa zasa navráti k spravodlivosti
a spravodlivosťou sa budú riadiť všetci statoční.

¹⁶ Proti ničomníkom ktože mi pomôže
a kto sa ma zastane proti páchatel'om zla?

¹⁷ Keby mi Pán nebol pomohol,
už by som bol býval v ríši mlčania.

¹⁸ Ledva poviem: „Noha sa mi potkýna,“
hneď ma, Pane, podopiera tvoja dobrota.

¹⁹ A keď sa v mojom srdci kopia starosti,
vzpružuje ma tvoja potecha.

²⁰ Ved' či je zlučiteľný s tebou trón bezprávia,
čo vysluhuje násilie, a nie zákon?

²¹ Na život spravodlivého sa vrhajú
a odsudzujú krv nevinnú.

²² Mne sa však Pán stal pevnosťou
a skalou útočiska môj Boh.

²³ On im odplatí za ich nepravosť
a ich vlastnou zlobou ich vyhubí,

²⁴ Vyhubí ich Pán, Boh náš.

Pozvanie na oslavu Boha

Ž95 (94)

¹ Pod'ťe, plesajme v Pánovi,
oslavujme Boha, našu spásu.

² Predstúpme s chválospevmi pred jeho tvár
a oslavujme ho žalmami.

³ Lebo Pán je veľký Boh
a nad všetkými bohmi veľký kráľ.

⁴ V jeho moci sú zemské hlbiny
a jemu patria aj nebotyčné štíty.

⁵ Jeho je more, ved' on ho stvoril,
i pevnina, ktorú stvárnili jeho ruky.

⁶ Pod'ťe, klaňajte sa a na zem padnime,
kľaknime na kolena pred Pánom, ktorý nás stvoril.

⁷ Lebo on je náš Boh
a my sme ľud jeho pastviny a ovce, ktoré vedie svojou rukou.

⁸ Čujte dnes jeho hlas:

„Nezatvrdzujte svoje srdcia.

⁹ ako v Meríbe, ako v dňoch Massy na púšti,
kde ma pokúšali vaši otcovia;
skúšali ma, hoci moje skutky videli.

¹⁰ Štyridsať rokov sa mi priečilo toto pokolenie
i povedal som: Je to ľud s blúdiacim srdcom;

¹¹ tí veru moje cesty neznajú.

Preto som v svojom hneve prisahal:
Nevojdú do môjho pokoja.“

Pán je kráľ a sudca celej zeme

¹ Spievajte Pánovi pieseň novú;
spievaj Pánovi, celá zem!

² Spievajte Pánovi, velebte jeho meno.
Zvestujte jeho spásu deň čo deň.

³ Zvestujte jeho slávu pohanom
a jeho zázraky všetkým národom.

⁴ Lebo veľký je Pán a veľkej chvály hoden,
viac ako všetkých bohov treba sa ho báť.

⁵ Lebo ničoty sú všetci bohovia pohanov,
ale Pán stvoril nebesia.

⁶ Vznešenosť a krása pred jeho tvárou,
moc a veleba v jeho svätyni.

⁷ Vzdávajte Pánovi, rodiny národov,
vzdávajte Pánovi slávu a česť,

⁸ vzdávajte Pánovi slávu hodnu jeho mena.

Prineste obetné dary a vstúpte do jeho nádvorí,

⁹ klaňajte sa Pánovi v posvätnom rúchu.

Chvej sa pred ním, celá zem,

¹⁰ hlásajte medzi pohanmi: „Pán kraľuje!“

Upevnil zemekruh, nepohne sa;

a spravodlivo súdi národy.

¹¹ Tešte sa, nebesia, plesaj, zem;

nech more zahučí a čo ho naplňa,

¹² nech plesá pole a všetko, čo je na ňom.

I zajasajú všetky stromy lesa

¹³ pred tvárou Pána, že prichádza,

že prichádza súdiť zem.

Spravodlivo bude súdiť zemekruh

a národy podľa svojej pravdy.

Pán je slávny sudca

¹ Pán kraľuje, jasaj, zem;
radujte sa, všetky ostrovy.

² Vôkol neho oblaky a mrákavy,
spravodlivosť a právo sú základom jeho trónu.

³ Predchádza ho oheň,
čo navôkol spaľuje jeho nepriateľov.

⁴ Jeho blesky ožarujú zemekruh:
zem to vidí a chveje sa.

⁵ Ako vosk sa topia vrchy pred tvárou Pánovou,

pred Pánom celej zeme.

⁶ Jeho spravodlivosť ohlasujú nebesia
a jeho slávu vidia všetky národy.

⁷ Nech sa hanbia všetci, čo uctievali modly drevené
a honosia sa svojimi sochami.

Klaňajte sa mu, všetci jeho anjeli.

⁸ Sion to počuje a teší sa
a dcéry Júdove plesajú, Pane,
nad tvojimi súdmi.

⁹ Lebo ty, Pane, si Najvyšší na celej zemi,
nesmierne prevyšuješ všetky božstvá.

¹⁰ Vy, čo milujete Pána, majte zlo v nenávisti,
veď on ochraňuje svojich svätých
a vyslobodzuje ich z rúk hriešnika.

¹¹ Vychádza svetlo spravodlivému
a radosť tým, čo majú srdcia úprimné.

¹² Radujte sa, spravodliví, v Pánovi
a oslavujte jeho sväté meno.

Boh víťazí na súde

Ž98 (97)

¹ *Žalm.*

Spievajte Pánovi pieseň novú,
lebo vykonal veci zázračné.

Víťazstvo je dielom jeho pravice
a jeho svätého ramena.

² Pán oznámil svoju spásu,
pred očami pohanov vyjavil svoju spravodlivosť.

³ Rozpamätal sa na svoju dobrotu
a na svoju vernosť voči Izraelovmu domu.
Uzreli všetky končiny zeme
spásu nášho Boha.

⁴ Na chválu Božiu jasaj, celá zem;
plesajte, radujte sa a hrajte.

⁵ Hrajte Pánovi na citare,
na citare a na harfe zunivej.

⁶ Za hlaholu trúb a poľníc
jasajte pred tvárou Kráľa a Pána.

⁷ Zahuč, more a všetko, čo ho naplňa,
zemekruh a všetci, čo na ňom bývajú.

⁸ Tlieskajte, rieky, rukami,
jasajte s nimi, vrchy,

⁹ pred tvárou Pánovou, lebo prichádza súdiť zem.
Spravodlivo bude súdiť zemekruh
a podľa práva národy.

Svätý je Pán, náš Boh

Ž99 (98)

¹ Pán kraľuje, traste sa, národy;
tróni nad cherubmi, chvej sa zem.

² Veľký je Pán na Sione,
a vyvýšený nad všetky národy.

³ Oslavujte jeho meno veľké a úžasné,
lebo je sväté.

⁴ Mocný kráľ spravodlivosť miluje:
ty si ustanovil, čo je správne,
právo a spravodlivosť v Jakubovi ty vysluhuješ.

⁵ Velebte Pána, nášho Boha,
a padnite k jeho nohám,
lebo je svätý.

⁶ Mojžiš a Áron, jeho kňazi,
a Samuel, ctiteľ jeho mena,
vzývali Pána a on ich vypočul,
⁷ z oblačného stĺpa k nim hovoril.

A zachovávali jeho svedectvo
a prikázania, ktoré im dal.

⁸ Pane, Bože náš, ty si ich vypočul,
Bože, ty si bol k nim milostivý,
no nenechal si bez trestu ich priestupky.

⁹ Velebte Pána, nášho Boha,
na jeho svätom vrchu sa mu klaňajte,
lebo svätý je Pán, Boh náš.

Radosť návštevníka chrámu

Ž100 (99)

¹ *Ďakovný žalm.*

² Jasaj na chválu Pánovi, celá zem,
s radosťou slúžte Pánovi.
S plesaním vstupujte pred jeho tvár.

³ Vedzte, že náš Pán je Boh;
on je náš stvoriteľ a jemu patríme,

sme jeho ľud a ovce z jeho stáda.

⁴ Vstupujte do jeho brán s piesňou chvály
a do jeho nádvorí s piesňami oslavnými;
chváľte ho a velebte jeho meno.

⁵ Lebo Pán je dobrý;
jeho milosrdenstvo trvá naveky
a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie.

Zásady spravodlivého vladára

Ž101 (100)

¹ *Dávidov žalm.*

Milosrdenstvo a spravodlivosť chcem ospievať,
zahrať ti, Pane, na harfe.

² Múdro a bez úhony chcem kráčať cestou života;
kedyže prídeš ku mne?

Chcem kráčať v nevinnosti srdca
uprostred svojej čel'ade.

³ Nesprávne predsavzatia si nerobím,
podvodníka mám v nenávisti;
ten nemá ku mne prístup.

⁴ Skazené srdce sa mi prieči,
zlomyselníka nechcem znáť.

⁵ Kto tajnostkársky ohovára blížneho,
toho umlčím.

Kto má oko pyšné a srdce naduté,
toho neznesiem.

⁶ Moje oči hľadajú verných v krajine, aby prebývali so mnou.
Kto kráča cestou poctivou, ten mi smie slúžiť.

⁷ V mojom dome nebude bývať pyšný človek
a luhár neobstojí pred mojimi očami.

⁸ Každé ráno umlčím všetkých hriešnikov v krajine
a z mesta Pánovho vyženiem všetkých, čo pášu nepravosť.

Vyhnancove sľuby a prosby

Ž102 (101)

¹ *Modlitba utláčaného, ktorý v súžení
prednáša Pánovi svoje žiale.*

² Pane, vyslyš moju modlitbu
a moje volanie nech dôjde ku tebe.

³ Neskrývaj svoju tvár predou mnou;

v deň môjho súženia
nakloň ku mne svoj sluch.

Kedykoľvek ťa budem vzývať,
čím skôr ma vypočuj.

⁴ Lebo moje dni sa tratia ako dym
a kosti mám rozpálené sťa pahreba.

⁵ Moje srdce je zdeptané ako tráva a vysychá,
takže zabúdam jesť svoj chlieb.

⁶ Od samého náreku
som iba kosť a koža.

⁷ Som ako pelikán na púšti,
ako kuvik uprostred zrúcanín.

⁸ Nemôžem spať a som ako osamelý vrabec na streche.

⁹ Moji nepriatelia ma potupujú každý deň,
preklínajú ma tí, čo zúria proti mne.

¹⁰ Ved' popol jedávam ako chlieb
a nápoj miešam so slzami;

¹¹ to pre tvoj hnev a výčitky,
lebo ty si ma najprv vyzdvihol a potom odsotil.

¹² Moje dni sú ako tieň, ktorý sa nakláňa,
a ja schnem sťa tráva.

¹³ Ale ty, Pane, trváš večne
a spomienka na teba z pokolenia na pokolenie.

¹⁴ Vstaň a zľutuj sa nad Sionom,
lebo už je čas, aby si sa nad ním zľutoval,
lebo už je tu ten čas.

¹⁵ Ved' tvoji služobníci milujú jeho kamene
a ľútostia nad jeho troskami.

¹⁶ Tvojho mena, Pane, budú sa báť pohania
a tvojej slávy všetci zemskí králi;

¹⁷ lebo Pán vystaví Sion
a zjaví sa vo svojej sláve.

¹⁸ Zhliadne na modlitbu núdznych
a nepohrdne ich prosbami.

¹⁹ Nech sa to zaznačí pre pokolenie budúce
a obnovený ľud oslávi Pána.

²⁰ Ved' Pán hľadá zo svojej vznešenej svätyne
a z nebies pozerá na zem;

²¹ čuje nárek zajatých
a odsúdeným na smrť vracia slobodu,

²² aby na Sione hlásali meno Pánovo
a v Jeruzaleme jeho slávu,

²³ keď sa tam zídu vspolok národy
a kráľovstvá, aby slúžili Pánovi.

²⁴ Cestou mi sily podlomil
a skrátil moje dni.
Hovorím: „Bože môj,
²⁵ neber ma v polovici mojich dní;
tvoje roky trvajú z pokolenia na pokolenie.
²⁶ Na začiatku si stvoril zem,
aj nebesia sú dielom tvojich rúk.
²⁷ Ony sa pominú, ale ty zostaneš;
rozpadnú sa s' a odev,
vymeniš ich ako rúcho a zmenia sa.

²⁸ Ale ty ostávaš vždy ten istý a tvoje roky sú bez konca.
²⁹ Deti tvojich služobníkov budú bývať v bezpečí
a ich potomstvo bude pevné pred tebou.“

Chvála Božieho milosrdenstva

Ž103 (102)

¹ *Od Dávida.*
Dobroreč, duša moja, Pánovi
a celé moje vnútro jeho menu svätému.
² Dobroreč, duša moja, Pánovi
a nezabúdaj na jeho dobrodenia.

³ Veď on ti odpúšťa všetky neprávosti,
on lieči všetky tvoje neduhy;
⁴ on vykupuje tvoj život zo záhuby,
on ťa venčí milosrdenstvom a milosťou;
⁵ on naplňuje dobrodeniami tvoje roky,
preto sa ti mladosť obnovuje ako orlovi.

⁶ Pán koná spravodlivo
a prisudzuje právo všetkým utláčaným.
⁷ Mojžišovi zjavil svoje cesty
a synom Izraela svoje skutky.

⁸ Milostivý a milosrdný je Pán,
zhovievavý a dobrotivý nesmierne.
⁹ Nevyčíta nám ustavične naše chyby,
ani sa nehnevá naveky.
¹⁰ Nezaobchodí s nami podľa našich hriechov,
ani nám neodpláca podľa našich neprávostí.

¹¹ Lebo ako vysoko je nebo od zeme,
také veľké je jeho zľutovanie voči tým, čo sa ho boja.
¹² Ako je vzdialený východ od západu,
tak vzdľahuje od nás našu nepravosť.
¹³ Ako sa otec zmilúva nad deťmi,

tak sa Pán zmilúva nad tými, čo sa ho boja.

¹⁴ Ved' on dobre vie, z čoho sme stvorení;
pamätá, že sme iba prach.

¹⁵ Ako tráva sú dni človeka,
odkvitá s' a poľný kvet.

¹⁶ Ledva ho vietor oveje, už ho niet,
nezostane po ňom ani stopa.

¹⁷ No milosrdenstvo Pánovo je od večnosti až na večnosť
voči tým, čo sa ho boja

a jeho spravodlivosť chráni ich detné deti,

¹⁸ tie, čo zachovávajú jeho zmluvu,
čo pamätajú na jeho prikázania a plnia ich.

¹⁹ Pán si pripravil trón v nebesiach;
kraľuje a panuje nad všetkými.

²⁰ Dobrorečte Pánovi, všetci jeho anjeli,
udatní hrdinovia, čo počúvate na jeho slová
a plníte jeho príkazy.

²¹ Dobrorečte Pánovi, všetky jeho zástupy,
jeho služobníci, čo jeho vôľu plníte.

²² Dobrorečte Pánovi, všetky jeho diela,
všade, kde on panuje.

Dobroreč, duša moja, Pánovi.

Chvála Boha, stvoriteľa

Ž104 (103)

¹ Dobroreč, duša moja, Pánovi;
Pane, Bože môj, ty si nesmierne veľký.

Odel si sa do slávy a veleby,

² do svetla si sa zahalil ako do rúcha.

Nebesia rozpínaš ako stan,

³ nad vodami si buduješ komnaty.

Po oblakoch vystupuješ ako po schodoch,
na krídlach vánku sa prechádzaš.

⁴ Vetry sú tvojimi poslami,
ohnivé plamene tvojimi služobníkmi.

⁵ Zem si postavil na jej základoch,
nevychýli sa nikdy-nikdy.

⁶ Oceán ju prikryl s' a odev,
nad vrchmi vody zastali.

⁷ Pred tvojou hrozbou odtiekli,
zhrozili sa pred tvojím hlasom hromovým.

⁸ Vybehli na vrchy, stiekli do údolia,

na miesto, ktoré si im vyhradil.

⁹ Položil si hranicu a neprekročia ju,
ani viac nepokryjú zem.

¹⁰ Prameňom dávaš stekať do potokov,
čo tečú pomedzi vrchy

¹¹ a napájajú všetku poľnú zver
aj divým oslom hasia smäd.

¹² Popri nich hniezdi nebeské vtáctvo,
spomedzi konárov zaznieva ich pieseň.

¹³ Zo svojich komnát zvlažuješ vrchy,
plodmi svojich diel sytiš zem.

¹⁴ Tráve dávaš rásť pre ťažný dobytok
a byli, aby slúžila človeku.

Zo zeme vyvádzaš chlieb

¹⁵ i víno, čo obveseľuje srdce človeka;
olejom rozjasňuješ jeho tvár
a chlieb dáva silu srdcu človeka.

¹⁶ Sýtia sa stromy Pánove
aj cédre Libanonu, čo on zasadil.

¹⁷ Na nich si vrabce hniezda stavajú
a na ich vrcholoch bývajú bociany.

¹⁸ Vysoké štíty patria kamzíkom,
v skalách sa skrývajú svište.

¹⁹ Na určovanie času si mesiac utvoril;
slnko vie, kedy má zapadať.

²⁰ Prestieraš tmu a nastáva noc
a povylieza všetka lesná zver.

²¹ Levíčatá ručia za koristiťou
a pokrm žiadajú od Boha.

²² Len čo vyjde slnko, utiahnu sa
a ukladajú sa v svojich dúpätách.

²³ Vtedy sa človek ponáhľa za svojím dielom,
za svojou prácou až do večera.

²⁴ Aké mnohoraké sú tvoje diela, Pane!
Všetko si múdro urobil.

Zem je plná tvojho stvorenstva.

²⁵ Tu more veľké, dlhé a široké,
v ňom sa hemžia plazy bez počtu,
živočíchy drobné i obrovské.

²⁶ Po ňom sa plavia lode
i Leviatan, ktorého si stvoril, aby sa v ňom ihral.

²⁷ Všetko to čaká na teba,
že im dáš pokrm v pravý čas.

²⁸ Ty im ho dávaš a ony ho zbierajú;
otváraš svoju ruku, sýtia sa dobrotami.
²⁹ Len čo odvrátiš svoju tvár, už sa trasú;
odnímaš im dych a hneď hynú
a vracajú sa do prachu.
³⁰ Keď zošleš svojho ducha, sú stvorené
a obnovuješ tvárnosť zeme.

³¹ Pánova chvála nech trvá naveky;
zo svojich diel nech sa teší Pán.
³² Pozrie sa na zem a rozochvieva ju,
dotkne sa vrchov a ony chrlia dym.
³³ Po celý život chcem spievať Pánovi
a svojmu Bohu hrať, kým len budem žiť.
³⁴ Kiež sa mu moja pieseň zapáči;
a ja sa budem tešiť v Pánovi.

³⁵ Nech zo zeme zmiznú hriešnici
a zločincov nech už niet.
Dobroreč, duša moja, Pánovi.
ALELUJA.

Boh je v sľuboch verný

Ž105 (104)

¹ ALELUJA.
Oslavujte Pána a vzývajte jeho meno,
rozhlasujte jeho skutky medzi národmi.
² Spievajte mu a hrajte,
rozprávajte o jeho obdivuhodných skutkoch.
³ Jeho svätým menom sa honoste;
nech sa radujú srdcia tých, čo hľadajú Pána.

⁴ Hľadajte Pána a jeho moc,
hľadajte vždy jeho tvár.
⁵ Pamätajte na divy, čo učinil,
na jeho znamenia a na výroky jeho úst,
⁶ vy, potomci Abraháma, Pánovho služobníka,
synovia Jakuba, vyvoleného Pánovho.

⁷ On, Pán, je náš Boh;
jeho rozhodnutia platia po celej zemi.
⁸ Večne pamätá na svoju zmluvu,
na sľub, ktorý dal pokoleniam tisícim,
⁹ na zmluvu, čo s Abrahámom uzavrel,
na prísahu, ktorou sa Izákovi zaviazal.

¹⁰ Jakubovi to stanovil za zákon,

Izraelovi za zmluvu večitú,
¹¹ keď povedal: „Tebe dám kanaánsku krajinu
ako váš podiel dedičný.“

¹² Keď ich bolo ešte neveľa,
iba niekoľko, a boli cudzincami v krajine
¹³ a od kmeňa prechodili ku kmeňu,
z jedného kráľovstva k inému národu,
¹⁴ nedovolil, aby im ľudia krivdili;
i kráľov karhal kvôli nim:
¹⁵ „Netýkajte sa mojich pomazaných,
neubližujte mojim prorokom.“

¹⁶ Hlad privolal na krajinu
a poničil všetku zásobu chleba.

¹⁷ Pred nimi poslal muža,
Jozefa, ktorého predali za otroka.

¹⁸ Putami jeho nohy zovreli
a jeho šiju železom;

¹⁹ no potom došlo na jeho slová,
Pán dokázal jeho nevinnosť.

²⁰ Vyslobodil ho posol kráľovský,
prepustil ho vládca národov;

²¹ ustanovil ho za Pána svojho domu
a za správcu všetkého svojho majetku,

²² aby poučil jeho kniežatá podľa svojej vôle
a jeho starcov učil múdrosti.

²³ I prišiel Izrael do Egypta
a Jakub sa stal hosťom v Chámovej krajine.

²⁴ Boh tam svoj národ rýchlo rozmnožil
a zdatnejším ho urobil od jeho nepriateľov.

²⁵ Prevrátil im srdcia, že znenávideli jeho ľud
a ľstivo zaobchodili s jeho sluhami.

²⁶ Poslal svojho sluhu Mojžiša
a Árona, ktorého si vyvolil.

²⁷ A oni medzi nimi ohlasovali jeho znamenia
a zázraky v Chámovej krajine.

²⁸ Zoslal temnoty a zahalil ich,
lež oni sa jeho slovám spriečili.

²⁹ Ich vody na krv premenil
a pozabíjal ich ryby.

³⁰ Ich krajina sa zahemžila žabami,
vnikli až do paláca kráľovho.

³¹ Rozkázal a prileteli roje múch,
všetky končiny zaplavili komáre.

³² Namiesto dažďa im zoslal kamenec,
žeravý oheň do ich krajiny.

³³ A zbil im révu i figovník,

dolámal stromy na ich území.

³⁴ Rozkázal a prileteli kobylky,
nespočetné množstvo sarančí.

³⁵ Zožrali všetku zeleň v krajine,
zožrali všetku zemskú úrodu.

³⁶ A pobil všetko prvorodené v Egypte,
prvotiny všetkej ich mužnej sily.

³⁷ Potom ich vyviedol so striebrom a zlatom
a v ich kmeňoch nebol nik nevládny.

³⁸ I zaradoval sa Egypt, že už odišli,
lebo strach z nich naň doľahol.

³⁹ Rozostrel oblak, aby ich tak chránil,
a oheň, aby im svietil za noci.

⁴⁰ Keď požiadali, zoslal im prepelice
a sýtil ich chlebom z neba.

⁴¹ Otvoril skalú a voda vytryskla,
po púšti tiekla sťa rieka.

⁴² Lebo pamätal na slová svojho záväzku,
ktoré dal Abrahámovi, svojmu služobníkovi.

⁴³ Vyviedol teda svoj ľud v radosti,
vyvolených svojich s plesaním.

⁴⁴ A odovzdal im krajiny pohanov
i zaujali majetky národov,

⁴⁵ aby zachovávali jeho predpisy
a jeho zákon plnili.

ALELUJA.

Hriechy ľudu a Božie zmilovanie v dejinách spásy

Ž106 (105)

¹ ALELUJA.

Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

² Kto vyrozpráva mocné skutky Pánove,
kto všetku jeho chválu rozhlási?

³ Blažení sú tí, čo zachovávajú právo
a konajú spravodlivo v každý čas.

⁴ Pamätaj na nás, Pane, z lásky k svojmu ľudu,
navštív nás svojou spásou,

⁵ aby sme videli šťastie tvojich vyvolených,
aby sme sa radovali z radosti tvojho ľudu
a boli hrdí na teba so všetkými tvojimi dedičmi.

⁶ Hrešili sme ako naši otcovia,
konali sme bezbožne, páchali sme nepravosť.
⁷ Naši otcovia v Egypte nechápali tvoje zázraky,
zabudli na tvoje veľké dobrodenia
a popudzovali ťa, keď sa blížili k moru, k Červenému moru.
⁸ Ale Boh ich pre česť svojho mena zachránil,
aby ukázal svoju moc.

⁹ Červenému moru pohrozil a ono vyschlo;
po morskom dne ich previedol ako po púšti.

¹⁰ Vyslobodil ich z rúk nevraživca
a vymanil z rúk nepriateľa.

¹¹ Ich utláčateľov voda zaliala,
ani jeden z nich nezostal nažive.

¹² Až potom uverili jeho slovám
a pieseň chvály mu spievali.

¹³ No onedlho na jeho skutky zabudli
a jeho rozhodnutiu sa vzopreli.

¹⁴ Na púšti sa oddali žiadostivosti
a v bezvodnej krajine pokúšali Boha.

¹⁵ Dal im, čo si žiadali,
ba dopustil, že sa presýtili.

¹⁶ V tábore zanevreli na Mojžiša
a na Árona, posväteného Pánovho.

¹⁷ Otvorila sa zem a pohltila Dátana
a zatvorila sa nad tlupou Ábironovou.

¹⁸ I vzbíkol oheň v ich zástupe
a bezbožníkov spálili plamene.

¹⁹ Urobili si teľa na Horebe
a klaňali sa soche uliatej;

²⁰ i zamenili svoju slávu
za podobu býka, ktorý trávu požiera.

²¹ Zabudli na Boha, svojho záchrancu,
ktorý vykonal veľké divy v Egypte,

²² zázraky v Chámovej krajine,
v Červenom mori skutky úžasné.

²³ Už povedal, že ich vyhubí,
keby nebolo Mojžiša, jeho vyvoleného.
On si stal v prielome pred neho,
aby odvrátil jeho hnev; aby ich nezničil.

²⁴ Pohrdli krajinou, po ktorej hodno túžiť,
neverili jeho slovám.

²⁵ Vo svojich stanoch šomrali,
nepočúvali Pánov hlas.

²⁶ Vtedy zdvihol ruku proti nim,

že ich zničí na púšti.

²⁷ A že ich potomstvo roztrúsi medzi pohanmi
a že ich rozoženie do cudzích krajín.

²⁸ I pridali sa k Beélfegorovi,
jedli z obetí mŕtvym bôžikom;

²⁹ popudzovali Boha svojou podlosťou,
až skaza na nich doľahla.

³⁰ Ale povstal Fínes, vykonal rozsudok
a pohroma prestala.

³¹ K dobru sa mu to pripočítalo
z pokolenia na pokolenie naveky.

³² Pri meríbskych vodách popudili ho ku hnevu;
Mojžiš tu zle pochodil ich vinou;

³³ tak ho rozčúlili,
že nerozvážne slová vyslovil.

³⁴ Nevyhubili národy,
ako im Pán bol rozkázal.

³⁵ Ale zmiešali sa s pohanmi
a osvojili si ich správanie.

³⁶ Uctievali sošky ich bôžikov
a tie sa im stali osídлом.

³⁷ Synov a dcéry
obetovali zlým duchom.

³⁸ Prelievali krv nevinnú,
krv svojich synov a dcér
obetovali modlám Kanaánu.

A zem bola poškvrená krvou;

³⁹ znečistili sa svojimi skutkami
a porušovali vernosť svojimi zločinmi.

⁴⁰ Pán vzplanul hnevom proti svojmu ľudu,
až sa mu sprotivilo jeho dedičstvo;

⁴¹ vydal ich do rúk pohanov;
vládli nad nimi tí, čo ich nenávideli.

⁴² Nepriatelia ich trápili,
pokorili a uvrhli do svojho područia.

⁴³ Častejšie ich vyslobodil;
no oni ho vždy rozčúlili nejakým výmyslom,
až pre svoje neprávosti vyšli navnivoč.

⁴⁴ Ale on zhliadol na ich súženie,
keď počul ich náreky.

⁴⁵ Rozpamätal sa na svoju zmluvu
a zľutoval sa nad nimi, lebo je veľmi milosrdný.

⁴⁶ A vzbudil k nim súcit
u všetkých, čo ich odviedli do zajatia.

⁴⁷ Zachráň nás, Pane, Bože náš,
a zhromaždí nás z krajín pohanských,
aby sme mohli tvoje sväté meno velebiť
a tvojou slávou sa honosiť.

⁴⁸ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela,
od vekov až naveky.
A všetok ľud nech privolá: „Staň sa. Amen.“

E. Piata kniha (107 - 150 \106 - 150\)
Vďaka za oslobodenie

Ž107 (106)

¹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.
² Tak nech hovoria tí, ktorých Pán vykúpil,
ktorých vykúpil z rúk protivníkových
³ a zhromaždil z rozličných krajín
od východu i západu,
od severu i od mora.

⁴ Blúdili pustatinou a po vyprahnutej stepi,
nenachádzali cestu k trvalému bydlisku.

⁵ Mali hlad a smäd,
ubúdalo v nich života.

⁶ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.

⁷ Na správnu cestu ich priviedol,
aby šli po nej k trvalému bydlisku.

⁸ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí,

⁹ lebo smädného napojil
a hladného nakrmil dobrotami.

¹⁰ V temnotách a v tieni smrti sedeli,
sputnaní biedou a železom,

¹¹ lebo sa vzopreli Božím výrokom
a zámery Najvyššieho zavrhli.

¹² Preto ich srdce útrapami pokoril,
ostali nevládni a bez pomoci.

¹³ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.

¹⁴ Z temnôt a z tône smrti ich vyviedol

a ich putá rozlomil.

¹⁵ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí,

¹⁶ lebo rozdrvil brány bronzové
a rozlomil závory zo železa.

¹⁷ Na ceste neprávosti rozum stratili
a trpeli za svoje priestupky.

¹⁸ Každý pokrm sa im sprotivil
a priblížili sa až k bránam smrti.

¹⁹ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.

²⁰ Zoslal im svoje slovo a uzdravil ich
a vyslobodil ich zo záhuby.

²¹ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí.

²² Obetu chvály nech mu prinesú,
o jeho skutkoch nech hovoria s plesaním.

²³ Púšťali sa na lodiach po mori
a na veľkých vodách robili obchody.

²⁴ Tam videli diela Pánove
a na hlbčinách jeho zázraky.

²⁵ Prehovoril a vyvolal búrku úžasnú,
až sa morské vlny vzdúvali;

²⁶ priam k nebu stúpali
a vzápätí sa prepadali do hlbín;

duša im hrôzou zmierala.

²⁷ Knísali sa a tackali ako opití;
boli v koncoch so všetkou svojou múdrosťou.

²⁸ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.

²⁹ Búrku premenil na vánok
a morské vlny umĺkli.

³⁰ Tešili sa, že vlny utíchli,
a priviedol ich do prístavu, za ktorým túžili.

³¹ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí.

³² V zhromaždeniach ľudu nech ho velebia
a nech ho chvália v zbore starších.

³³ Potoky na púšť premenil
a na súš vodné pramene,

³⁴ úrodnú zem na solnú step
pre zlobu jej obyvateľov.

³⁵ A z púšte zasa urobil jazerá,
z vyschnutej zeme vodné pramene.

³⁶ Hladujúcich tam usadil
i založili si trvalé bydlisko.
³⁷ Obsiali polia a vysadili vinice
a získali bohatú úrodu.
³⁸ I požehnal ich a rozmnožili sa preveľmi
a nezmenšil im ani počet dobytka.
³⁹ A zasa ich málo zostalo a dostali sa do biedy
pod ťarchou nešťastia a bolesti.

⁴⁰ Opovrhnutím zahrnul kniežatá
a dal im blúdiť po stepi neschodnej.
⁴¹ Chudákov však z biedy povzniesol,
ich rody ako stáda rozmnožil.
⁴² Spravodliví to uvidia a potešia sa,
ničomníci všetci stratia reč.
⁴³ Kto je dosť múdry, že sa nad tým zamyslí
a pochopí milosrdenstvo Pánovo?

Oslava Pána a prosba o pomoc

Ž108 (107)

¹ *Pieseň. Dávidov žalm.*

² Ochotné je moje srdce, Bože,
ochotné je moje srdce:
budem ti spievať a hrať.
Prebud' sa, duša moja,
³ prebud' sa, harfa a citara,
chcem zobudiť zornicu.

⁴ Budem ťa, Pane, velebiť medzi pohanmi
a zaspievam ti žalmy medzi národmi.

⁵ Lebo až po nebesia siaha tvoje milosrdenstvo
a tvoja vernosť až po oblaky.

⁶ Bože, vznes sa nad nebesia
a tvoja sláva nech je nad celou zemou.

⁷ Zachráň svojich najmilších;
pomôž svojou pravicom a vyslyš ma.

⁸ Vo svojej svätyni Boh povedal:

„S radosťou rozdelím Sichem
a rozmeriam sukotské údolie.“

⁹ Môj je Galaád a môj je Manasses;
Efraim je prilba mojej hlavy
a Júda moje žezlo vladárske.

¹⁰ Moab je nádrž, v ktorej sa kúpavam,
Idumea sa mi stane podnožkou,
nad Filištínskym víťazne zajasám.“

¹¹ Kto ma privedie do opevneného mesta
a kto ma odprevadí až do Idumey?
¹² Kto iný ako ty, Bože, čo si nás odvrhol?
A prečo už, Bože, nekráčaš na čele našich vojsk?
¹³ Ty nám pomôž dostať sa z útlaku,
pretože ľudská pomoc nestačí.
¹⁴ S Bohom budeme udatní,
on našich nepriateľov pošliape.

Proti zradným nepriateľom

Ž109 (108)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*
Bože, chvála moja, nemlč,
² lebo sa proti mne otvorili ústa hriešnika a ústa podvodníka.

Hovoria proti mne lživým jazykom,
³ zahrňajú ma nenávisťnými rečami
a napádajú ma bez príčiny.
⁴ Za moju lásku broja proti mne;
ale ja sa modlím.
⁵ Zlom sa mi odplácajú za dobré
a nenávisťou za lásku.

⁶ Postav nad neho hriešnika.
Žalobca nech stojí po jeho pravici.
⁷ Keď ho budú súdiť, nech vyjde ako odsúdený
a jeho modlitba nech mu bude hriechom.
⁸ Jeho dní nech je čím menej
a jeho úrad nech prevezme iný.
⁹ Jeho deti nech ostanú sirotami
a vdovou jeho manželka.
¹⁰ Jeho synovia nech sa voslep túlajú a nech žobrujú,
nech ich vyženú z ich spustošených príbytkov.

¹¹ Nech ho úžerník oberie o celý majetok
a plody jeho práce nech rozhvacujú cudzí.
¹² Nech mu nik nepreukáže milosrdenstvo
a nech sa nik nezľutuje nad jeho sirotami.
¹³ Jeho potomstvo nech vyhynie,
nech je vytreté v ďalšom pokolení ich meno.
¹⁴ Pán nech pamätá na neprávosť jeho otcov
a hriech jeho matky nech sa nezotrie.
¹⁵ Pán nech ich má stále pred očami
a nech vyhľadí ich pamiatku zo zeme.

¹⁶ Za to, že mu ani nenapadlo byť milosrdným,

ale prenasledoval bedára a žobráka
a sklúčeného v srdci chcel usmrtiť.

¹⁷ Miloval kliatbu, nech ho teda postihne;
nechcel požehnanie, nech sa teda vzdiali od neho.

¹⁸ Preklínanie si obliekal sťa odev,
nech vojde do jeho vnútra ako voda
a do jeho kostí ako olej.

¹⁹ Nech mu je šatou, ktorou sa odeje,
a pásom, ktorým sa vždy opáše.

²⁰ Tak nech Pán odplatí tým, čo na mňa žalujú
a zle hovoria proti mne.

²¹ Ale ty, Pane, Pane, pre svoje meno sa ma zastaň,
veď tvoje milosrdenstvo je láskavé;

²² zachráň ma, lebo ja som úbohý a chudobný
a moje srdce je vo mne ranené.

²³ Odchádzam ako tieň, ktorý sa nakláňa,
striasajú ma ako kobyľku.

²⁴ Od pôstu sa mi podlamujú kolená,
a telo mi chradne bez oleja.

²⁵ Som im už len na posmech;
keď ma vidia, potriasajú hlavou.

²⁶ Pomôž mi, Pane, Bože môj,
zachráň ma podľa svojho milosrdenstva.

²⁷ Nech poznajú, že to tvoja ruka,
že si to ty, Pane, urobil.

²⁸ Oni nech preklínajú, ty však žehnaj;
nech sú zahanbení tí, čo vystupujú proti mne,
a tvoj služobník nech sa raduje.

²⁹ Nech hanba pokryje tých, čo ma osočujú,
a potupa nech ich zahalí ako plášť.

³⁰ Veľmi budem oslavovať Pána svojimi ústami,
budem ho chváliť uprostred zástupov,

³¹ lebo on stojí po pravom boku chudáka,
aby ho zachránil pred jeho sudcami.

Mesiáš, kráľ a kňaz

Ž110 (109)

¹ *Dávidov žalm.*

Pán povedal môjmu Pánovi: „Sed' po mojej pravici,
kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám.“

² Moc tvojho žezla rozšíri Pán zo Siona:
panuj uprostred svojich nepriateľov.

³ Odo dňa tvojho narodenia patrí ti vláda

v posvätnej nádhere.
Splodil som ťa ako rosu pred východom zornice.

⁴ Pán prisahal a nebude ľutovať:
„Ty si kňaz naveky podľa radu Melchizedechovho.“

⁵ Pán je po tvojej pravici,
v deň svojho hnevu kráľov porazí.

⁶ Súdiť bude národy: nakopia sa mŕtvolý;
po širej zemi hlavy rozdrví.

⁷ Cestou sa napije z potoka
a potom hlavu zdvihne.

Veľké sú diela Pánove

Ž111 (110)

¹ ALELUJA.

Z celého srdca chcem oslavovať Pána
v zbore spravodlivých i v zhromaždení.

² Veľké sú diela Pánove;
nech ich skúmajú všetci, čo majú v nich záľubu.

³ Nádherné a vznešené sú jeho diela,
jeho spravodlivosť platí naveky.

⁴ Ustanovil pamiatku na svoje obdivuhodné skutky;
Pán je milosrdný a milostivý.

⁵ Pokrm dal tým, čo sa ho boja;
svoju zmluvu má stále na mysli.

⁶ Svoje mocné skutky oznámil svojmu ľudu
a dal im dedičstvo pohanov;

⁷ pravdivé a spravodlivé sú diela jeho rúk.

Nezrušiteľné sú všetky jeho príkazy,

⁸ upevnené naveky,
založené na pravde a spravodlivosti.

⁹ Vykúpenie poslal svojmu ľudu,
zmluvu uzavrel naveky.

Jeho meno je sväté a vzbudzuje hrôzu;

¹⁰ bohabojnosť je počiatok múdrosti
a múdro robia všetci, čo ju pestujú;
jeho chvála ostáva naveky.

Blaženost' spravodlivého človeka

Ž112 (111)

¹ ALELUJA.

Blažený muž, ktorý sa bojí Pána
a má veľkú záľubu v jeho príkazoch.

² Jeho potomstvo bude mocné na zemi,
pokolenie spravodlivých bude požehnané.

³ V jeho dome bude úspech a bohatstvo,
jeho spravodlivosť ostane naveky.

⁴ Spravodlivým žiari svetlo v temnotách,
milosrdný, milostivý a spravodlivý.

⁵ V obľube je človek, čo sa zľutúva a rád pomáha,
čo svoj majetok čestne spravuje;

⁶ nikdy nezakolíše.

Vo večnej pamäti bude spravodlivý,

⁷ nebude sa báť zlej zvesti.

Jeho srdce je pevné, dôveruje v Pána,

⁸ bezpečné je jeho srdce, nebojí sa,
kým nepokorí svojich nepriateľov.

⁹ Rozdeľuje a dáva chudobným;

jeho dobročinnosť potrvá naveky
a jeho moc a sláva budú stále rásť.

¹⁰ Hriešnik to uvidí a zanevrie,
zubami bude škripať a hynúť závišťou.

Želanie hriešnikov vyjde nazmar.

Chválospev na meno Pánovo

Ž113 (112)

¹ ALELUJA.

Chváľte, služobníci Pánovi,
chváľte meno Pánovo.

² Nech je velebené meno Pánovo
odteraz až naveky.

³ Od východu slnka až po západ
nech je oslávené meno Pánovo.

⁴ Vyvýšený je Pán nad všetky národy
a jeho sláva nad nebesia.

⁵ Kto je ako Pán, náš Boh,
čo tróni na výsostiach,

⁶ a predsa dbá o všetko nepatrné
na nebi i na zemi?

⁷ Z prachu dvíha chudobného
a zo smetiska povyšuje bedára

⁸ a dáva mu sedieť vedľa kniežat,

vedľa kniežat svojho ľudu.

⁹ Neplodnej dáva bývať v dome
ako šťastnej matke detí.

Vyslobodenie Izraela z Egypta

Ž114 (113 A)

¹ Keď Izrael vyšiel z Egypta,
dom Jakubov spomedzi ľudu cudzieho,

² Judea sa stala jeho svätynou,
Izrael jeho kráľovstvom.

³ More to videlo a zutekalo,
Jordán sa naspäť obrátil;

⁴ vrchy poskakovali ako barance
pahorky ako jahňatá.

⁵ Čo ti je, more, že utekáš,
a tebe, Jordán, že sa naspäť obraciaš?

⁶ Vrchy, prečo poskakujete ako barance
a vy, pahorky, ako jahňatá?

⁷ Zachvej sa, zem, pred tvárou Pánovou,
pred tvárou Boha Jakubovho,

⁸ čo skalú mení na jazerá vôd
a kameň na pramene vôd.

Chvála pravého Boha

Ž115 (113 B)

¹ Nie nás, Pane, nie nás,
ale svoje meno osláv
pre svoje milosrdenstvo a pre svoju vernosť.

² Prečo majú hovoriť pohanovia:
„Kdeže je ten ich Boh?“

³ Veď náš Boh je v nebi
a stvoril všetko, čo chcel.

⁴ Pohanské modly, hoc sú zo striebra a zo zlata,
sú dielom ľudských rúk.

⁵ Majú ústa, ale nehovoria,
majú oči, a nevidia.

⁶ Majú uši, ale nepočujú,
majú nozdry, a nečuchajú.

⁷ Majú ruky, ale nehmatajú;

majú nohy, a nechodia,
z hrdla nevydajú hlas.
⁸ Im budú podobní ich tvorcovia
a všetci, čo v ne veria.

⁹ Dom Izraelov dúfa v Pána,
on je ich pomoc a záštita.

¹⁰ Dom Áronov dúfa v Pána,
on je ich pomoc a záštita.

¹¹ Všetci bohabojní dúfajú v Pána,
on je ich pomoc a záštita.

¹² Pán na nás pamätá
a žehná nás.

Požehnáva dom Izraelov,
požehnáva dom Áronov.

¹³ Požehnáva všetkých, čo si ctia Pána,
malých i veľkých.

¹⁴ Nech Pán aj vás zveľadí,
vás i vaše deti.

¹⁵ Nech vás požehnáva Pán,
ktorý stvoril nebo i zem.

¹⁶ Nebesia si Pán vyhradil pre seba,
ale zem dal synom človeka.

¹⁷ Mŕtvi ťa, Pane, chváliť nemôžu,
ani tí, čo zostupujú do ríše mlčania.

¹⁸ Lež my, živí, velebíme Pána
odteraz až naveky.

ALELUJA.

Vzdávanie vd'aky

Ž116 (114,1-9; 115)

¹ ALELUJA.

Milujem Pána, lebo vypočul
môj prosebný hlas,

² lebo svoj sluch naklonil ku mne,
kedykoľvek som ho vzýval.

³ Keď ma omotali povrazy smrti
a zmocnili sa ma úzkosti podsvetia,
keď som sa ocitol v súžení a trápení,

⁴ vzýval som meno Pánovo:
„Pane, zachráň môj život!“

⁵ Milostivý a spravodlivý je Pán,

náš Boh sa zľutúva.

⁶ Pán ochraňuje maličkých;
pomohol mi, keď som bol v biede.

⁷ Znova sa, duša moja, upokoj,
lebo Pán ti dobre urobil,

⁸ lebo môj život zachránil od smrti,
moje oči od slz
a moje nohy pred pádom.

⁹ Pred tvárou Pána budem kráčať
v krajine žijúcich.

¹⁰ Dôveroval som, aj keď som povedal:
„Som veľmi pokorený.“

¹¹ V rozrušení som vyriekol:
„Všetci ľudia klamú.“

¹² Čím sa odvd'ačím Pánovi
za všetko, čo mi dal?

¹³ Vezmem kalich spásy
a budem vzývať meno Pánovo.

¹⁴ Pánovi splním svoje sľuby
pred všetkým jeho ľudom.

¹⁵ V Pánových očiach má veľkú cenu
smrť jeho svätých.

¹⁶ Pane, som tvoj sluha,
som tvoj sluha a syn tvojej služobnice.
Ty si mi putá rozviazal:

¹⁷ obeť chvály tí prinesiem
a budem vzývať meno Pánovo.

¹⁸ Splním svoje sľuby Pánovi
pred všetkým jeho ľudom

¹⁹ v nádvorách domu Pánovho,
uprostred teba, Jeruzalem.

Oslava milosrdného Pána

Ž117 (116)

¹ ALELUJA.

Chváľte Pána, všetky národy,
oslavujte ho, všetci ľudia;

² lebo je veľké jeho milosrdenstvo voči nám
a pravda Pánova trvá naveky.

¹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

² Teraz nech hovorí Izrael, že Pán je dobrý,
že jeho milosrdenstvo trvá naveky.

³ Teraz nech hovorí dom Áronov:
jeho milosrdenstvo trvá naveky.

⁴ Teraz nech hovoria všetci bohabojní:
jeho milosrdenstvo trvá naveky.

⁵ V súžení som vzýval Pána
a Pán ma vypočul a vyslobodil.

⁶ Pán je so mnou,
nuž nebojím sa; čože mi môže urobiť človek?

⁷ Pán je so mnou a pomáha mi;
nemusím si všímať svojich nepriateľov.

⁸ Lepšie je utiekať sa k Pánovi,
ako sa spoliehať na človeka.

⁹ Lepšie je utiekať sa k Pánovi,
ako sa spoliehať na mocnárov.

¹⁰ Obkľúčili ma všetci pohania,
ale v mene Pánovom som ich porazil.

¹¹ Obkľúčili ma zovšadiaľ,
ale v mene Pánovom som ich porazil.

¹² Obkľúčili ma ako roj včiel
a vzbĺkli ako plameň z raždia,
ale v mene Pánovom som ich porazil.

¹³ Prudko dorážali na mňa, aby som sa zrútil,
no Pán mi pomohol.

¹⁴ Moja sila a chvála je Pán,
on sa mi stal záchrancom.

¹⁵ Hlas plesania nad záchranou
znie v stánkoch spravodlivých:

¹⁶ „Pánova pravica mocne zasiahla,
Pánova pravica ma zdvihla;
Pánova pravica mocne zasiahla.“

¹⁷ Ja nezmriem, budem žiť
a vyrozprávam skutky Pánove.

¹⁸ Prísne ma Pán potrestal,
no nevydal ma smrti napospas.

¹⁹ Otvorte mi brány spravodlivosti,

vojdem nimi a poďakujem sa Pánovi.

²⁰ Toto je brána Pánova;
len spravodliví ňou vchádzajú.

²¹ Ďakujem ti, že si ma vyslyšal
a že si ma zachránil.

²² Kameň, čo stavitelia zavrhli,
stal sa kameňom uholným.

²³ To sa stalo na pokyn Pána;
vec v našich očiach obdivuhodná.

²⁴ Toto je deň, ktorý učinil Pán,
plesajme a radujme sa z neho.

²⁵ Pane, spas ma;
Pane, daj mi úspech.

²⁶ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.
Požehnávame vás z domu Pánovho.

²⁷ Boh, Pán, je naším svetlom.
Vystrojte sprievod s ozdobnými vetvami
až k rohom oltára.

²⁸ Ty si môj Boh, vďaky ti vzdávam;
ty si môj Boh, velebím ťa.

²⁹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Rozjímánie o Božom slove

Ž119 (118)

Alef (1-8)

¹ Blažení tí, čo idú cestou života bez poškvrný,
čo kráčajú podľa zákona Pánovho.

² Blažení tí, čo zachovávajú jeho príkazy
a celým srdcom ho vyhľadávajú.

³ To sú tí, čo nepáchajú nepravosť
a idú jeho cestami.

⁴ Ty si dal príkazy,
aby sa verne plnili.

⁵ Kiež by ma moje cesty viedli tak,
žeby som zachovával tvoje ustanovenia.

⁶ Veru nebudem zahanbený,
keď budem dodržiavať všetky tvoje príkazy.

⁷ S úprimným srdcom ti chcem ďakovať,
že som poznal tvoje spravodlivé výroky.

⁸ Tvoje ustanovenia chcem zachovať,
len ty ma nikdy neopustiť.

Bét (9-16)

⁹ Ako sa mladík na svojej ceste udrží čistým?
Tak, že bude zachovávať tvoje slová.

¹⁰ Celým svojím srdcom ťa vyhľadávam;
nedaj, aby som zablúdil od tvojich príkazov.

¹¹ V srdci si uchovávam tvoje výroky
aby som proti tebe nezhrešil.

¹² Pane, ty si velebený;
nauč ma svoje ustanovenia.

¹³ Svojimi perami
vypočítavam všetky výroky tvojich úst.

¹⁴ Keď idem cestou tvojich zákonov, mám väčšiu radosť
ako zo všetkého bohatstva.

¹⁵ Chcem sa cvičiť v tvojich predpisoch,
rozjímať o tvojich cestách.

¹⁶ V tvojich ustanoveniach mám záľubu,
na tvoje slová nechcem zabúdať.

Gimel (17-24)

¹⁷ Preukáž dobro svojmu služobníkovi a budem žiť
a tvoje slová zachovám.

¹⁸ Otvor mi oči,
aby som pozoroval divy tvojho zákona.

¹⁹ Hoci som na zemi iba hosť,
neskrývaj predo mnou svoje predpisy.

²⁰ Túžbou za tvojimi výrokmi sa mi duša umára,
umára jednostaj.

²¹ Pyšných zahriakuješ
a tí, čo bočia od tvojich príkazov, sú prekliati.

²² Oddiaľ odo mňa hanbu a potupu,
lebo ja dodržiavam tvoje ustanovenia.

²³ Hoci mocnári zasadaajú a radia sa proti mne,
tvoj sluha rozjíma o tvojich predpisoch.

²⁴ Veď tvoje ustanovenia sú mi rozkošou
a tvoje príkazy radcami.

Dalet (25-32)

²⁵ Uviazol som v prachu,
oživ ma podľa svojho slova.

²⁶ Tebe som vyjaval svoje cesty a ty si ma vypočul;
pouč ma o svojich prikázaniach.

²⁷ Daj, aby som pochopil cestu tvojich príkazov,
a budem rozjímať o tvojich obdivuhodných skutkoch.

²⁸ Od zármutku je moja duša plná slz;
pozdvihni ma podľa svojho slova.

²⁹ Odvráť ma od cesty lži

a milostivo mi daj svoj zákon.

³⁰ Cestu pravdy som si vyvolil,
tvoje slová mám stále pred sebou.

³¹ Prilipol som, Pane, k tvojim príkazom;
nezahanbi ma.

³² Pobežím po ceste tvojich príkazov,
lebo ty dávaš môjmu srdcu odvahu.

Hé (33-40)

³³ Pane, ukáž mi cestu svojich prikázaní
a ja vždy pôjdem po nej.

³⁴ Daj mi chápacosť a ja tvoj zákon zachovám
a celým srdcom sa ho budem pridržať.

³⁵ Prived' ma na chodník svojich príkazov,
lebo som si ho obľúbil.

³⁶ Nakloň mi srdce k svojej náuke,
a nie ku chamtivosti.

³⁷ Odvráť mi oči, nech nepozerajú na márnosť;
na tvojej ceste dopraj mi života.

³⁸ Svojmu sluhovi splň svoj sľub,
čo vedie k bázni pred tebou.

³⁹ Odvráť odo mňa potupu, ktorej som vystavený;
veď tvoja náuka je radostná.

⁴⁰ Hľa, túžim za tvojimi príkazmi;
nuž oživ ma v svojej spravodlivosti.

Vau (41-48)

⁴¹ Pane, nech zostúpi na mňa tvoje zmilovanie,
tvoja pomoc, ktorú si mi prisľúbil.

⁴² Potom odpoviem tým, čo ma potupujú,
že dôverujem tvojim slovám.

⁴³ Nikdy neodním slovo pravdy z mojich úst,
veľmi dôverujem tvojim výrokom.

⁴⁴ Tvojho zákona sa chcem stále pridržať,
na večné veky.

⁴⁵ Tak budem kráčať bezpečnou cestou,
lebo dbám na tvoje príkazy.

⁴⁶ O tvojej náuke budem svedčiť pred kráľmi
a nebudem sa hanbiť.

⁴⁷ Budem sa tešiť z tvojich predpisov,
lebo som si ich obľúbil.

⁴⁸ Svoje ruky budem dvíhať k tvojim predpisom, ktoré som si obľúbil;
a cvičiť sa budem v tvojich príkazoch.

Zajin (49-56)

⁴⁹ Pamätaj na slovo, čo si dal svojmu služobníkovi;
lebo ním si mi dal nádej.

⁵⁰ To ma utešuje v ponížení,
že mi tvoje slovo vracia život.

⁵¹ Pyšní sa mi vysmievajú náramne;
ale ja sa neodchylujem od tvojho zákona.
⁵² Mám v pamäti tvoje pradávne rozhodnutia, Pane,
a to je mi potechou.
⁵³ Ovláda ma rozhorčenie
voči hriešnikom, čo zrádzajú tvoj zákon.
⁵⁴ Tvoje ustanovenia sa mi stali piesňou
na mieste môjho putovania.
⁵⁵ Na tvoje meno, Pane, v noci spomínam
a chcem dodržať tvoj zákon.
⁵⁶ To je môj údel;
zachovať tvoje príkazy.

Chét (57-64)

⁵⁷ Pane, ty si moje všetko;
povedal som: Budem zachovávať tvoje slová.
⁵⁸ Celým srdcom ťa prosím;
zmiluj sa nado mnou, ako si prisľúbil.
⁵⁹ O svojich cestách rozmýšľam
a svoje kročaje riadim podľa tvojej nauky.
⁶⁰ Ponáhľam sa a neváham
zachovávať tvoje prikázania.
⁶¹ Dostal som sa do osídel hriešnikov,
no predsa som nezabudol na tvoj zákon.
⁶² Uprostred noci vstávam a zvelebujem ťa
za tvoje spravodlivé výroky.
⁶³ Pridávam sa ku všetkým tvojim ctiteľom,
k tým, čo zachovávajú tvoje príkazy.
⁶⁴ Pane, zem je plná tvojej milosti;
nauč ma tvojim ustanoveniam.

Tét (65-72)

⁶⁵ Pane, svojmu služobníkovi si preukázal dobro,
ako si prisľúbil.
⁶⁶ Nauč ma dobrotivosti, múdrosti a poznaniu,
veď verím tvojej náuke.
⁶⁷ Pred svojím pokorením som blúdil,
no teraz už dbám na tvoje výroky.
⁶⁸ Dobrotivý si a preukazuješ dobrodenia,
daj mi poznať tvoju spravodlivosť.
⁶⁹ Pyšní vymýšľajú proti mne klamstvá,
no ja z celého srdca zachovávam tvoje príkazy.
⁷⁰ Ich srdce stučnelo a otupelo,
ja však mám radosť v tvojom zákone.
⁷¹ Že som bol pokorený, dobre mi,
aspoň som si tvoju spravodlivosť osvojil.
⁷² Lepší je pre mňa zákon tvojich úst
ako tisícky v zlate a striebre.

Jód (73-80)

- ⁷³ Tvoje ruky ma utvorili a stvárnil.
Daj mi chápvosť a osvojím si tvoju náuku.
- ⁷⁴ Uzurú ma bohabojní a budú sa tešiť,
že veľmi dôverujem tvojim slovám.
- ⁷⁵ Viem, Pane, že spravodlivé sú tvoje rozsudky
a že si ma právom pokoril.
- ⁷⁶ Buď ku mne milosrdný a poteš ma,
ako si prisľúbil svojmu služobníkovi.
- ⁷⁷ Nech zostúpi na mňa tvoje zľutovanie a budem žiť,
lebo tvoj zákon je mojím potešením.
- ⁷⁸ Nech sú zahanbení pyšní, čo ma úskočne sužujú,
ja však neprestanem rozjímať o tvojich príkazoch.
- ⁷⁹ Nech sa pridajú ku mne tí, čo sa ťa boja
a čo poznajú tvoju náuku.
- ⁸⁰ Nech sa mi srdce nepoškrvni priestupkom proti tvojim príkazom,
aby som sa hanbiť nemusel.

Kaf (81-88)

- ⁸¹ Duša mi omdlieva túžbou za tvojou spásou
a tvojim slovám veľmi dôverujem.
- ⁸² Oči mi slabnú túžbou za tvojím výrokom
a hovoria: „Kedy ma potešíš?“
- ⁸³ Hoci som ako mech v dyme,
predsa nezabúdam na tvoje ustanovenia.
- ⁸⁴ Koľko dní ešte ostáva tvojmu sluhovi?
Kedy už mojich nepriateľov na súd predvoláš?
- ⁸⁵ Jamu mi vykopali namyslenci,
tí, čo nežijú podľa tvojho zákona.
- ⁸⁶ Všetky tvoje predpisy sú pravdivé;
prenasledujú ma úskočne: pomôž mi.
- ⁸⁷ Bezmála ma zahubili na zemi;
no ja som ani tak neopustil tvoje príkazy.
- ⁸⁸ A preto, že ty si milosrdný, dožič mi života
i budem sa pridržať tvojej náuky.

Lamed (89-96)

- ⁸⁹ Pane, tvoje slovo
trvá naveky ako nebesia.
- ⁹⁰ Tvoja vernosť z pokolenia na pokolenie;
upevnil si zem a ona trvá.
- ⁹¹ Podľa tvojho rozhodnutia všetko trvá podnes,
lebo všetko slúži tebe.
- ⁹² Keby mi tvoj zákon nebol rozkošou,
vari by som bol už zahynul vo svojom pokorení.
- ⁹³ Nikdy nezabudnem na tvoje príkazy,
lebo nimi ma oživuješ.
- ⁹⁴ Tvoj som: zachráň ma,
veď dbám na tvoje príkazy.

⁹⁵ Hriešnici striehnu na mňa a chcú ma zahubiť,
ale ja rozjímam o tvojich príkazoch.

⁹⁶ Videl som, že každá dokonalosť má medze,
iba tvoj príkaz platí neobmedzene.

Mem (97-104)

⁹⁷ Pane, tvoj zákon veľmi milujem,
rozjímam o ňom celý deň.

⁹⁸ Tvoja náuka robí ma rozumnejším nad mojich nepriateľov,
ustavične sa jej pridržam.

⁹⁹ Múdrejší som nad všetkých mojich učiteľov,
lebo o tvojich prikázaniach rozjímam.

¹⁰⁰ Chápavejší som nad starcov,
lebo zachovávam tvoje príkazy.

¹⁰¹ Svojim nohám nedovolím vykročiť na zlé cesty,
chcem dodržiavať tvoje slová.

¹⁰² Neodkláňam sa od tvojich predpisov,
lebo ty si mi zákon stanovil,

¹⁰³ Aké sladké sú tvoje výroky môjmu podnebiu,
mojim ústam sú sladšie ako med.

¹⁰⁴ Zmúdreľ som z tvojich príkazov,
preto nenávidím cesty klamstva.

Nún (105-112)

¹⁰⁵ Tvoje slovo je svetlo pre moje nohy
a pochodeň na mojich chodníkoch.

¹⁰⁶ Prisahal som a trvám na tom,
že budem zachovávať tvoje spravodlivé výroky.

¹⁰⁷ Pane, vždy a všade ma ponižujú,
daj mi žiť, ako si prisľúbil.

¹⁰⁸ Pane, láskavo prijmi obeť chvály mojich úst
a pouč ma o svojich zámeroch.

¹⁰⁹ Môj život je stále v nebezpečenstve,
ale ja nezabúdam na tvoj zákon.

¹¹⁰ Hriešnici mi kladú nástrahy,
ale ja neopúšťam tvoje príkazy.

¹¹¹ Tvoja náuka je mojím večným dedičstvom,
lebo je slasťou môjmu srdcu.

¹¹² Srdce som si upriamil tak, aby plnilo tvoje príkazy
navždy a naveky.

Samech (113-120)

¹¹³ Nenávidím ľudí dvojtvárných,
ale tvoj zákon milujem.

¹¹⁴ Ty si mi ochrana a záštita,
na tvoje slovo sa najviac spolieham.

¹¹⁵ Odstúpte odo mňa, zlomyseľníci,
ja chcem zachovať príkazy svojho Boha.

¹¹⁶ Ujmi sa ma podľa svojho prisľubu a budem žiť;

a nezahanbi ma v mojej nádeji.
¹¹⁷ Podopri ma a to ma zachráni,
vždy sa budem tešiť z tvojich ustanovení.
¹¹⁸ Zavrhuješ všetkých, čo opúšťajú tvoje ustanovenia,
lebo ich zmyšľanie je klamné.
¹¹⁹ Ako odpad ničíš všetkých hriešnikov na zemi,
preto tvoje prikázania milujem.
¹²⁰ Telo sa mi chveje od strachu pred tebou,
lebo sa bojím tvojich rozsudkov.

Ain (121-128)

¹²¹ Podľa práva a spravodlivosti som si počínal;
nevydávaj ma do rúk krivých žalobcov.
¹²² Zaruč sa za svojho služobníka,
nech ma pyšní nehanobia.
¹²³ Oči mi mrú túžbou za tvojou pomocou
a za tvojím spravodlivým výrokom.
¹²⁴ Nalož so mojím služobníkom podľa svojho milosrdenstva
a pouč ma o svojich ustanoveniach.
¹²⁵ Som tvojím služobníkom,
daj mi chápacosť, aby som poznal tvoje prikázania.
¹²⁶ Pane, už je čas, aby si zasiahol,
lebo sa porušuje tvoj zákon.
¹²⁷ Milujem tvoje predpisy
viac ako zlato, viac ako najrýdzejšie zlato.
¹²⁸ Preto sa správam tvojimi príkazmi
a nenávidím cestu klamstva.

Pe (129-136)

¹²⁹ Tvoje príkazy sú obdivuhodné,
preto ich zachovávam.
¹³⁰ Výklad tvojich slov osvecuje,
maličkým dáva chápacosť.
¹³¹ Otváram ústa a dych naberám,
lebo túžim za tvojimi predpismi.
¹³² Obráť sa ku mne a zmiluj sa nado mnou,
ako robievaš tým, čo tvoje meno milujú.
¹³³ Riad' moje kroky podľa tvojho výroku;
nech ma neovláda nijaká nepravosť.
¹³⁴ Chráň ma pred ohováračmi
a budem zachovávať tvoje príkazy.
¹³⁵ Vyjasni tvár nad mojím služobníkom
a nauč ma svojim ustanoveniam.
¹³⁶ Potoky slz ronia moje oči,
že sa nezachováva tvoj zákon.

Sade (137-144)

¹³⁷ Pane, ty si spravodlivý
a správne sú tvoje rozsudky.

¹³⁸ V spravodlivosti si vyniesol svoje prikázania
a v dokonalej pravdivosti.

¹³⁹ Spaľuje ma horlivosť,
lebo moji nepriatelia zabúdajú na tvoje slová.

¹⁴⁰ Tvoj výrok je dokonale vyskúšaný v ohni
a tvoj sluha ho miluje.

¹⁴¹ Mladučký som a opovrhovaný,
no nezabúdam na tvoje príkazy.

¹⁴² Tvoja spravodlivosť je spravodlivosť naveky
a tvoj zákon je číra pravda.

¹⁴³ Keď ma postihne úzkosť a súženie,
potešenie nájdem v твоjich príkazoch.

¹⁴⁴ Tvoje ustanovenia sú spravodlivé naveky,
daj mi to pochopiť a budem žiť.

Kóf (145-152)

¹⁴⁵ Z celého srdca volám, Pane, vyslyš ma;
chcem zachovať tvoje ustanovenia.

¹⁴⁶ K tebe volám, zachráň ma;
a budem plniť tvoje príkazy.

¹⁴⁷ Ešte pred svitaním prichádzam a volám o pomoc,
na tvoje slová sa veľmi spolieham.

¹⁴⁸ Už pred odchodom nočnej stráže otvárajú sa mi oči,
aby som rozjímal o твоjich výrokoch.

¹⁴⁹ Pane, pre svoje milosrdenstvo čuj môj hlas
a oživ ma podľa svojho rozhodnutia.

¹⁵⁰ Blížia sa tí, čo ma zlostne prenasledujú,
tí, čo sa vzdialili od тvojho zákona.

¹⁵¹ Pane, ty si blízko
a všetky tvoje predpisy sú pravdivé.

¹⁵² Od prvoti viem z твоjich prikázaní,
že si ich ustanovil naveky.

Réš (153-160)

¹⁵³ Pozri na moje poníženie a vyslobod' ma;
veď nezabudol som na tvoj zákon.

¹⁵⁴ Ujmi sa môjho sporu a zachráň ma;
daj mi žiť, veď si to prisľúbil.

¹⁵⁵ Spása je ďaleko od hriešnikov,
lebo tí na tvoje ustanovenia nedbajú.

¹⁵⁶ Tvoje milosrdenstvo, Pane, je nesmierne,
nuž oživ ma podľa svojich rozhodnutí.

¹⁵⁷ Mnohí ma prenasledujú a sužujú,
no ja sa neodkláňam od твоjich prikázaní.

¹⁵⁸ S odporom pozerám na odpadlíkov,
lebo nedbajú na tvoje výroky.

¹⁵⁹ Pozri, Pane, tvoje príkazy milujem;
oživ ma pre svoje milosrdenstvo.

¹⁶⁰ Pravda je podstatou твоjich slov

a všetky rozsudky tvojej spravodlivosti sú večné.

Sin (161-168)

¹⁶¹ Hoci ma kniežatá prenasledujú pre nič za nič,
moje srdce si tvoje slová ctí.

¹⁶² Z tvojich výrokov sa radujem
ako ten, čo získal korist' bohatú.

¹⁶³ Nenávidím klamstvo, protiví sa mi;
ale tvoj zákon milujem.

¹⁶⁴ Cez deň ťa chválím sedemkrát
pre tvoje spravodlivé rozsudky.

¹⁶⁵ Trvalý pokoj požívajú tí, čo milujú tvoj zákon;
a nemajú sa na čom potknúť.

¹⁶⁶ Pane, vyčkávam tvoju pomoc
a plním tvoje predpisy.

¹⁶⁷ Moja duša uchováva tvoje ustanovenia
a ja ich veľmi milujem.

¹⁶⁸ Zachovávam tvoje prikázania a ustanovenia:
lebo pred tebou sú všetky moje cesty.

Tau (169-176)

¹⁶⁹ K tebe, Pane, nech prenikne moja úpenlivá prosba;
podľa tvojho slova daj mi chápanosť.

¹⁷⁰ Nech dôjde k tebe moja žiadosť;
vyslobod' ma, ako si prisľúbil.

¹⁷¹ Z perí mi vytryskne chválospev,
že si ma naučil svoje ustanovenia.

¹⁷² Môj jazyk nech spieva o tvojich výrokoch,
lebo spravodlivé sú všetky tvoje príkazy.

¹⁷³ Tvoja ruka nech mi pomáha,
veď som si vyvolil tvoje príkazy.

¹⁷⁴ Pane, túžim za tvojou pomocou
a tvoj zákon je mi slasťou.

¹⁷⁵ Ja budem žiť a teba chváliť
a tvoje rozhodnutia mi pomôžu.

¹⁷⁶ Blúdím ako ovca, čo sa stratila;
hľadaj svojho sluhu, lebo nezabúdam na tvoje predpisy.

Túžba za pokojom

Ž120 (119)

¹ *Pútnická pieseň*

K Pánovi som volal vo svojom súžení
a on ma vyslyšal.

² Oslobod' ma, Pane, od Iživých perí
a od ľstivého jazyka.

³ Čo ti dať alebo čo ešte priložiť,

ty jazyk podvodný?
⁴ Ostré šípy bojovníka
a rozpálené uhličky z borievčia.

⁵ Beda mi, že som vyhnancom v Mosochu
a bývam v stánkoch kedarských.

⁶ Už pridlho žijem s tými,
čo nenávidia pokoj.

⁷ Ale ja som za pokoj;
no kým ja o ňom hovorím, oni na mňa útočia.

Strážca ľudu

Ž121 (120)

¹ *Pútnická pieseň.*

Svoj zrak upieram na vrchy:
príde mi odtiaľ pomoc?

² Pomoc mi príde od Pána,
ktorý stvoril nebo i zem.

³ Nedovolí, aby sa ti noha zachvela,
nezdriemne ten, čo ťa stráži.

⁴ Nedrieme veru, ani nespí
ten, čo stráži Izraela.

⁵ Pán ťa stráži,
Pán je tvoja záštita
po tvojej pravici.

⁶ Za dňa ťa slnko nezraní
ani mesiac za noci.

⁷ Pán ťa bude chrániť od všetkého zlého;
Pán ti bude chrániť život.

⁸ Pán bude chrániť tvoj odchod i príchod
odteraz až naveky.

Sväté mesto Jeruzalem

Ž122 (121)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Zaradoval som sa, keď mi povedali:
„Pôjdeme do domu Pánovho.“

² Naše nohy už stoja
v твоjich bránach, Jeruzalem.

³ Jeruzalem je vystavaný ako mesto
spojené v jeden celok.

⁴ Tam prichádzajú kmene, kmene Pánove,
aby podľa obyčaje Izraela velebili meno Pánovo.

⁵ Lebo sú tam súdne stolice,
stolice domu Dávidovho.

⁶ Pre Jeruzalem proste o pokoj:
„Nech sú bezpeční, čo ťa milujú.

⁷ Nech pokoj vládne vnútri tvojich hradieb
a istota v tvojich palácoch.“

⁸ Kvôli svojim bratom a priateľom
budem hovoriť: „Pokoj s tebou!“

⁹ Kvôli domu Pána, nášho Boha,
budem prosiť o šťastie pre teba.

Pán - opora ľudu

Ž123 (122)

¹ *Pútnická pieseň.*

Oči dvíham k tebe,
čo na nebesiach prebývaš.

² Ako oči sluhov hľadajú na ruky svojich pánov,
ako oči služobníkov hľadajú na ruky svojej panej,
tak hľadajú naše oči na Pána, nášho Boha,
kým sa nezmiluje nad nami.

³ Zmiluj sa, Pane, nad nami, zmiluj sa nad nami,
lebo už máme dosť pohrdania;
lebo naša duša má už dosť výsmechu boháčov
a pohrdania pyšných.

Naša pomoc v mene Pánovom

Ž124 (123)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Keby sa nás Pán nebol ujal,
nech to povie Izrael,

² keby sa nás Pán nebol ujal,
keď ľudia povstali proti nám,

³ vari by nás živých boli prehltili,
keď proti nám blčala ich zúrivosť.

⁴ Vari by nás bola voda zaliala
a riava sa prevalila cez nás.

⁵ Vari by sa boli prevalili cez nás
rozbúrené vody.

⁶ Nech je velebený Pán,
že nás nevydal ich zubom za korisť.

⁷ Naša duša unikla ako vtáča
zo siete poľovníkov.
Slučka sa roztrhla
a my sme na slobode.

⁸ Naša pomoc v mene Pánovom,
ktorý stvoril nebo i zem.

Pán - ochranca svojho ľudu

Ž125 (124)

¹ *Pútnická pieseň.*

Tí, čo sa spoliehajú na Pána, sú ako vrch Sion:
nehýbe sa, trvá naveky.

² Ako vrchy obklopujú Jeruzalem,
tak je Pán okolo svojho ľudu
odteraz až naveky.

³ Veď žezlo ničomníka nedoľahne na krajinu spravodlivých,
aby spravodliví nevystierali ruky za nepravosťou.

⁴ Pane, dobre rob dobrým
a tým, čo majú srdce úprimné.

⁵ Ale tých, čo sa na zlé cesty spúšťajú,
Pán so zločincami zavrhne.
Pokoj nad Izraelom!

V Bohu je radosť a nádej

Ž126 (125)

¹ *Pútnická pieseň.*

Keď Pán privádzal späť sionských zajatcov,
boli sme ako vo snách.

² Ústa sme mali plné radosti
a jazyk plný plesania.

Vtedy sa hovorilo medzi pohanmi:
„Veľké veci urobil s nimi Pán.“

³ Veľké veci urobil s nami Pán
a máme z toho radosť.

⁴ Zmeň, Pane, naše zajatie
ako potoky na juhu krajiny.

⁵ Tí, čo sejú v slzách,

s jasotom budú ťať.

⁶ Keď odchádzali, idúcky plakali
a osivo niesli na siatie.
No keď sa vrátia, vrátia sa s jasotom
a svoje snopy prinesú.

Bez Pána je márna námaha

Ž127 (126)

¹ *Šalamúnova pútnická pieseň.*
Ak Pán nestavia dom,
márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú.
Ak Pán nestráži mesto,
nadarmo bdejú jeho strážcovia.

² Zbytočne vstávate pred svitaním a líhate si neskoro v noci,
vy, čo jete ťažko zarobený chlieb;
lebo on dáva svojim miláčkom spánok.

³ Hľa, Pánovým dedičným darom sú synovia,
jeho odmenou je plod lona.

⁴ Čím sú bojovníkovi šípy v ruke,
tým sú vám synovia z mladých liet.

⁵ Blažený muž, ktorý si nimi tulec naplnil:
neutrpi hanbu, keď bude rokovať s nepriateľmi v bráne.

Rodinný pokoj v Pánovi

Ž128 (127)

¹ *Pútnická pieseň.*
Blažený každý, čo sa bojí Pána
a kráča po jeho cestách.

² Budeš ješť z práce svojich rúk;
budeš šťastný a budeš sa mať dobre.

³ Tvoja manželka je ako plodonosný vinič
vnútri tvojho domu.
Tvoji synovia sú ako mládniky olivy
okolo tvojho stola.

⁴ Veru, tak bude požehnaný muž,
ktorý sa bojí Pána.

⁵ Nech ťa ťahá Pán zo Siona,
aby si videl šťastie Jeruzalema
po všetky dni svojho života,

⁶ aby si videl synov svojich synov.
Pokoj nad Izraelom!

Obnovená dôvera utláčaného ľudu

Ž129 (128)

¹ *Pútnická pieseň.*

Často dorážali do mňa od mojej mladosti,
nechže povie Izrael:

² Často dorážali do mňa od mojej mladosti,
a nič nezmohli proti mne.

³ Po mojom chrpbte orali oráči,
ťahali dlhé brázdy.

⁴ Ale spravodlivý Pán
rozsekal postroje hriešnikov.

⁵ Nech s hanbou ustúpia
všetci, čo nenávidia Sion.

⁶ Nech sú sťa tráva na streche,
čo uschne prv, ako ju skosia.

⁷ Kosec si ňou nenaplní hrst',
ani viazač snopov náručie.

⁸ A čo idú okolo, nezavolajú:
„Pán vás požehnaj;
žehnáme vás v mene Pánovom.“

Volanie z hlbín

Ž130 (129)

¹ *Pútnická pieseň.*

Z hlbín volám k tebe, Pane;

² Pane, počuj môj hlas.

Nakloň svoj sluch
k mojej úpenlivej prosbe.

³ Ak si budeš, Pane, v pamäti uchovávať nepravosť,
Pane, kto obstojí?

⁴ Ale ty si milostivý
a my ti chceme v bázni slúžiť.

⁵ Spolieham sa na teba, Pane,
moja duša sa spolieha na tvoje slovo;

⁶ moja duša očakáva Pána
väčšmi ako strážcovia dennicu.

Väčšmi ako strážcovia dennicu

⁷ nech očakáva Izrael Pána.
Lebo u Pána je milosrdenstvo
a hojné vykúpenie.
⁸ On sám vykúpi Izraela
zo všetkých jeho neprávostí.

Detská dôvera v Pána

Ž131 (130)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*
Pane, moje srdce sa nevystatuje,
moje oči nehľadia povýšene.
Nežením sa za veľkými vecami
ani za divmi pre mňa nedosiahnuteľnými.

² Ale ja som svoju dušu
upokojil a utíšil.
Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí,
ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne.

³ Dúfaj, Izrael, v Pána
odteraz až naveky.

Božie prisľúbenie Dávidovmu domu

Ž132 (131)

¹ *Pútnická pieseň.*
Pane, pamätaj na Dávida
a na jeho veľkú ochotu,
² že prisahal Pánovi
a mocnému Bohu Jakubovmu zložil sľub:

³ „Do príbytku svojho domu nevkročím,
ani sa neuložím na svoje lôžko;
⁴ svojim očiam nedoprajem spánku
ani svojim viečkam zdriemnutia,
⁵ kým nenájdem miesto pre Pána,
príbytok pre mocného Jakubovho Boha.“

⁶ Počuli sme, že archa je v Efrate,
a našli sme ju na jaarských nivách.
⁷ Vstúpme teda do Pánovho príbytku
a padnime k podnožke jeho nôh.

⁸ Zaujmi, Pane, miesto svojho odpočinku,
ty a archa tvojej všemoci.

⁹ Tvoji kňazi nech sa odejú do spravodlivosti
a tvoji svätí nech plesajú.

¹⁰ Pre svojho služobníka Dávida
neodmietaj tvár svojho pomazaného.

¹¹ Dávidovi sa Pán zaviazal prísahou;
je pravdivá, nikdy ju neodvolá:
„Potomka z tvojho rodu
posadím na tvoj trón.

¹² Ak tvoji synovia dodržia moja zmluvu
a moje príkazy, ktoré ich naučím,
aj ich synovia budú sedieť
na tvojom tróne naveky.“

¹³ Lebo Pán si vyvolil Sion,
želel si mať ho za svoj prístok:

¹⁴ To je miesto môjho odpočinku naveky;
tu budem bývať, lebo som túžil za ním.

¹⁵ Štedro požehnám jeho komory,
chlebom nasýtim jeho chudobných.

¹⁶ Jeho kňazov odejem do rúcha spásy
a svätí budú plesáť v radosti.

¹⁷ Tu Dávidovej moci dám vypučať,
svojmu pomazanému pripravím svetlo.

¹⁸ Jeho nepriateľov hanbou zakryjem,
no na jeho hlave zažiarí diadém.“

Pôvab bratskej zhody

Ž133 (132)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Aké je dobré a milé,
keď bratia žijú pospolu.

² Je to sťa vzácny olej na hlave,
čo steká na bradu, na Áronovu bradu,
čo steká na okraj jeho rúcha.

³ Sťa rosa na Hermone, čo padá na vrchy sionské.
Tam Pán udeľuje požehnanie
a život naveky.

Večerná modlitba v chráme

Ž134 (133)

¹ Pútnická pieseň.

Zvelebujte Pána,
všetci služobníci Pánovi,
čo bdiete v noci v dome Pánovom.

² Zdvíhajte svoje ruky k svätyni
a zvelebujte Pána.

³ Nech ťa žehná Pán zo Siona,
ktorý stvoril nebo i zem.

Oslava Pána, divotvorcu

Ž135 (134)

¹ ALELUJA.

Chváľte meno Pánovo,
chváľte ho, služobníci Pánovi,
² ktorí ste v dome Pánovom
a na nádвориach domu nášho Boha.

³ Chváľte Pána, lebo Pán je dobrý;
ospevujte jeho meno, lebo je ľúbezné;
⁴ veď si Pán vyvolil Jakuba,
Izraela za svoje vlastníctvo.

⁵ Ja viem, že Pán je veľký,
že náš Boh je nad všetkými bohmi.

⁶ Čokoľvek Pán chce,
urobí na nebi i na zemi,
v mori a vo všetkých priepastiach.

⁷ Od kraja zeme privádza oblaky,
bleskami vyvoláva dážď,
zo svojich komôr vypúšťa vetry.

⁸ On pobil prvorodených Egypta,
ľudí aj zvieratá.

⁹ Uprostred teba, Egypt, urobil znamenia a zázraky
proti faraónovi i proti všetkým jeho sluhom.

¹⁰ On porazil mnohé národy
a pozabíjal mocných kráľov:

¹¹ Sehona, kráľa amorejského,
a Oga, kráľa Bášanu,
a všetkých kráľov kanaánskych.

¹² A ich krajinu dal do dedičstva,
do dedičstva Izraelu, svojmu ľudu.

¹³ Pane, tvoje meno trvá večne;
tvoja pamiatka, Pane, z pokolenia na pokolenie.

¹⁴ Lebo Pán prisúdi pravdu svojmu ľudu
a zmiluje sa nad svojimi služobníkmi.

¹⁵ Pohanské modly, hoc zo striebra a zo zlata,
sú dielom ľudských rúk.

¹⁶ Majú ústa, ale nehovoria,
majú oči, a nevidia.

¹⁷ Majú uši, ale nepočujú,
nie sú schopné ani dýchať ústami.

¹⁸ Nech sú im podobní ich tvorcovia
a všetci, čo v ne veria.

¹⁹ Dom Izraelov, zvelebuj Pána;
dom Áronov, zvelebuj Pána.

²⁰ Dom Léviho, zvelebuj Pána;
všetci bohabojní, zvelebujte Pána.

²¹ Nech je zvelebený Pán zo Siona,
čo sídli v Jeruzaleme. ALELUJA.

Veľkonočný chválospev

Ž136 (135)

¹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

² Oslavujte Boha nad bohmi,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

³ Oslavujte Pána nad pánmi,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁴ On jediný koná veľké zázraky,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁵ On múdro stvoril nebesia,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁶ On rozprestrel zem nad vodami,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁷ On stvoril veľké svetlá,
lebo jeho milosrdenstvo je večné:

⁸ slnko, aby panovalo vo dne,
lebo jeho milosrdenstvo je večné,

⁹ mesiac a hviezdy, aby panovali v noci,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹⁰ On pobil egyptských prvorodencov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹¹ On vyviedol Izraela spomedzi nich,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;

¹² mocnou rukou a vystretým ramenom,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹³ On rozdelil Červené more na dve časti,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁴ A Izraela previedol jeho stredom,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁵ V Červenom mori zatopil faraóna i jeho vojsko,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹⁶ On previedol svoj ľud cez púšť,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁷ On pobil významných kráľov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁸ A pozabíjal mocných kráľov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁹ Sehona, kráľa amorejského,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;
²⁰ a Oga, kráľa Bášanu,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;
²¹ a ich krajinu dal za dedičstvo,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;
²² za dedičstvo Izraelovi, svojmu služobníkovi,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

²³ On pamätal na nás v našom ponížení,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
²⁴ A oslobodil nás od našich nepriateľov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
²⁵ On dáva pokrm každému stvoreniu,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
²⁶ Oslavujte Boha nebies,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

Na brehu babylonských riek

Ž137 (136)

¹ Na brehu babylonských riek,
tam sme sedávali a plakali,
keď sme si spomínali na Sion.

² Na vrby tejto krajiny
vešali sme svoje citary.

³ Lebo tí, čo nás zajali,
žiadali od nás spevy
a tí, čo nás trápili, žiadali veselosť:
„Zaspievajte nám nejaké piesne sionské!“

⁴ Akože môžeme spievať pieseň Pánovu
v cudzej krajine?

⁵ Keby som, Jeruzalem, zabudol na teba,
nech mi odumrie pravica.

⁶ Nech sa mi prilepí jazyk na podnebie,
keby som nepamätal na teba,
keby som Jeruzalem nepovýšil
za vrchol svojej radosti.

⁷ Nezabudni, Pane, synom Edomu
deň Jeruzalema,
keď volali: „Zbúrajte ho, zbúrajte
až po samy základy.“

⁸ Babylonská dcéra, ty ničiteľka,
blahoslavený, kto ti odplatí zlo,
čo si nám spôsobil;

⁹ blahoslavený, kto chytí tvoje deti a hodí o skalu.

Vzdávanie vďaky

Ž138 (137)

¹ *Od Dávida.*

Chcem ťa, Pane, oslavovať celým srdcom,
že si vypočul slová mojich úst.

Budem ti hrať pred tvárou anjelov,

² vrhnem sa na tvár pred твоjím svätým chrámom.

Tvoje meno budem oslavovať,

pretože si milosrdný a verný

a nadovšetko si zvelebil svoje meno a svoje prisľúbenia.

³ Vždy si ma vyslyšal, keď som ťa vzýval,
a rozmnožil si vo mne odvahu.

⁴ Oslavovať ťa budú, Pane, všetci králi zeme,
lebo počuli slová tvojich úst.

⁵ Budú ospevovať Pánove cesty,

lebo veľká je Pánova sláva;

⁶ vznešený je Pán, a predsa zhliada na pokorného,
pyšného však zďaleka pozná.

⁷ Aj keby som mal prejsť súžením, ty ma pri živote zachováš
a svoju ruku vystrieš proti hnevu mojich nepriateľov;
zachráni ma tvoja pravica.

⁸ Pán za mňa dielo dokončí.

Pane, tvoje milosrdenstvo je večné;
neopust' dielo svojich rúk.

Boh vidí všetko

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko;

² ty vieš, či sedím a či stojím.

Už zďaleka vnímaš moje myšlienky:

³ či kráčam a či odpočívam, ty ma sleduješ.

A všetky moje cesty sú ti známe.

⁴ Hoci ešte slovo nemám ani na jazyku,
ty, Pane, už vieš, čo chcem povedať.

⁵ Obklopuješ ma spredu i zozadu
a kladieš na mňa svoju ruku.

⁶ Obdivuhodná pre mňa je tvoja múdrosť;
je taká veľká, že ju nemôžem pochopiť.

⁷ Kam môžem ujsť pred tvojím duchom
a kam utiecť pred tvojou tvárou?

⁸ Ak vystúpim na nebesia, ty si tam;
ak zostúpim do podsvetia, aj tam si.

⁹ I keby som si pripäl krídla zorničky
a ocitol sa na najvzdialenejšom mori,

¹⁰ ešte aj tam ma tvoja ruka povedie
a podchytí ma tvoja pravica.

¹¹ Keby som si povedal: „Azda ma tma ukryje
a namiesto svetla ma zahalí noc,“

¹² pre teba ani tmy tmavé nebudú
a noc sa rozjasní ako deň.

Tebe je tma ako svetlo.

¹³ Ved' ty si stvoril moje útroby,
utkal si ma v živote mojej matky.

¹⁴ Chválim ťa, že si ma utvoril tak zázračne;
všetky tvoje diela sú hodny obdivu
a ja to veľmi dobre viem.

¹⁵ Moje údy neboli utajené pred tebou,
keď som vznikol v skrytosti,
utkávaný v hĺbinách zeme.

¹⁶ Tvoje oči ma videli, keď som ešte nebol stvárnený,
a v tvojej knihe boli zapísané všetky moje dni,
len pomyselné, lebo som ešte ani jeden neprežil.

¹⁷ Bože, aké vzácne sú pre mňa tvoje myšlienky
a ich počet aký je obrovský.

¹⁸ Keby som ich všetky chcel porátať, je ich viac ako zrn piesku;
a keby som prišiel na koniec, ešte stále som pri tebe.

¹⁹ Kiež by si, Bože, zabil hriešnikov;
vzdial'te sa odo mňa, muži krvilační.

²⁰ Oni zlomyseľne hovoria o tebe,

márnivo sa dvíhajú nad teba.

²¹ Či nemám mať v nenávisti tých, čo nenávidia teba, Pane,
a s odporom sa odvracať od tých, čo povstávajú proti tebe?

²² Skrz-naskrz ich nenávidím,
stali sa mi nepriateľmi.

²³ Skúmaj ma, Bože, a poznaj moje srdce;
skúmaj ma a všímaj si moje cesty.

²⁴ Pozri, či nejdem bludnou cestou,
a veď ma po ceste k večnosti.

Ty si moje útočisko

Ž140 (139)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Oslobod' ma, Pane, od zlého človeka
a pred násilníkom ma chráň.

³ Veď oni zamýšľajú robiť zlo,
deň čo deň podnecujú rozbroje.

⁴ Ako had si ostria jazyky,
za perami majú jed vreteníc.

⁵ Pane, bráň ma pred rukou hriešnika
a chráň ma pred násilníkom,
lebo mi zamýšľajú nohy podraziť.

⁶ Pyšní mi nastavujú osídlo;
napínajú sieť z povrazov
a kladú mi pasce na cestu.

⁷ Pánovi hovorím: „Ty si môj Boh;
čuj, Pane, hlas mojej úpenlivej prosby.“

⁸ Pane, Pane, ty si moja sila a záštita;
keď bojujem, kryješ mi hlavu.

⁹ Nedaj, Pane, aby sa splnili želania bezbožného,
aby sa uskutočnili jeho zámery.

¹⁰ Tí, čo ma obkľúčujú, hlavu dvíhajú;
nech ich pokryje zloba vlastných perí.

¹¹ Nech na nich padá žeravé uhlie;
vrhni ich do jamy, aby už nevstali.

¹² Muž zlého jazyka sa neudrží na zemi,
násilníka stihne náhla skaza.

¹³ Viem, že Pán úbohému právo prisúdi
a chudobnému odplatí.

¹⁴ Len spravodliví budú tvoje meno velebiť
a statoční budú bývať u teba.

Modlitba v nebezpečenstve

Ž141 (140)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, k tebe volám, ponáhľaj sa mi pomôcť,
počuj môj hlas, keď volám ku tebe.

² Moja modlitba nech sa vznáša k tebe ako kadidlo
a pozdvihnutie mojich rúk ako večerná obeta.

³ Pane, k mojím ústam postav stráž
a hliadku na okraj mojich perí.

⁴ Nedaj, aby sa moje srdce naklonilo k zlému,
aby bezbožne vymýšľalo výmysly
s ľuďmi, čo páchajú neprávosť;
ani ich pochúťky nechcem jesť.

⁵ Nech ma spravodlivý tresce milosrdne, nech ma karhá,
no olej hriešnika nech nesteká po mojej hlave;
nech zotrívam v modlitbe, kým oni robia zle.

⁶ Keď sa dostanú do tvrdých rúk sudcov,
budú počuť moje slová a uznajú, že boli mierne.

⁷ Ako keď sa zem orie a rozdrobuje na kúsky,
tak boli rozmetané ich kosti pri pažeráku podsvetia.

⁸ Pane, k tebe, Pane, sa upierajú moje oči:
k tebe sa utiekam, smrti ma nevydaj.

⁹ Chráň ma pred osídлом, čo mi nastavili,
pred nástrahami tých, čo páchajú neprávosť.

¹⁰ Nech všetci hriešnici upadnú do vlastných osídel,
ale ja nech cez ne prejdem.

Ty si moje útočisko

Ž142 (141)

¹ *Poučný chválospev. Dávidova modlitba, keď bol v jaskyni.*

² Nahlas volám k Pánovi,
nahlas a úpenlivo prosím Pána;

³ nariekam pred ním
a rozprávam mu o svojom súžení.

⁴ Ja síce klesám na duchu,
ale ty poznáš moje chodníky.
Na ceste, ktorou sa uberám,
nastavili mi osídlo.

⁵ Pozeral som sa napravo a videl som,
že sa už nik nepriznáva ku mne.
Nemám už kam sa uchýliť,

o môj život nik nestojí.

⁶ Pane, ku tebe volám
a hovorím: „Ty si moje útočisko,
môj podiel v krajine žijúcich.

⁷ Všimni si moju úpenlivú prosbu,
lebo som hrozne zdeptaný.
Oslobod' ma od prenasledovateľov,
lebo sú mocnejší ako ja.

⁸ Vyved' ma zo žalára,
aby som tvoje meno mohol velebiť.
Spravodliví sa zhromaždia vôkol mňa,
keď mi prejavíš priazeň.“

Modlitba v úzkosti

Ž143 (142)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, vyslyš moju modlitbu,
pre svoju vernosť vypočuj moju úpenlivú prosbu,
pre svoju spravodlivosť ma vyslyš.

² A svojho služobníka na súd nevolaj,
veď nik, kým žije, nie je spravodlivý pred tebou.

³ Nepriateľ ma prenasleduje,
zráža ma k zemi,
do temnôt ma vrhá ako dávno mŕtveho.

⁴ Duch sa mi zmieta v úzkostiach;
v hrudi mi srdce meravie.

⁵ Spomínam si na uplynulé dni,
o všetkých tvojich skutkoch rozmýšľam
a uvažujem o dielach tvojich rúk.

⁶ Vystieram k tebe ruky,
za tebou dychtím ako vyprahnutá zem.

⁷ Rýchle ma vyslyš, Pane,
lebo už klesám na duchu.
Neskrývaj predou mnou svoju tvár,
aby som nebol ako tí, čo zostupujú do hrobu.

⁸ Včasráno mi daj pocítiť, že si sa zmiloval nado mnou,
lebo sa spolieham na teba.

Ukáž mi cestu, po ktorej mám kráčať,
veď svoju dušu dvíham ku tebe.

⁹ Pred nepriateľmi ma zachráň;
Pane, k tebe sa utiekam.

¹⁰ Nauč ma plniť tvoju vôľu,
lebo ty si môj Boh;

na správnu cestu nech ma vedie tvoj dobrý duch.

¹¹ Pre svoje meno, Pane, zachováš ma nažive;
pretože si spravodlivý, vyved' ma z úzkosti.

¹² Vo svojom milosrdenstve znič mojich nepriateľov,
zahub všetkých, čo ma sužujú,
veď ja som tvoj služobník.

Za víťazstvo a za pokoj

Ž144 (143)

¹ *Od Dávida.*

Nech je zvelebený Pán, môj ochranca,
čo učí moje ruky zápasit'
a moje prsty bojovať.

² On je ku mne milosrdný a dodáva mi odvahy,
on je moje útočisko a môj osloboditeľ,
on je moja záštita, na ktorú sa spolieham;
on mi podrobuje môj ľud.

³ Pane, čože je človek, že sa k nemu priznávaš,
a syn človeka, že myslíš na neho?

⁴ Preludu sa človek podobá,
jeho dni sú ako letiaci tieň.

⁵ Pane, zníž nebesia a zostúp z nich;
dotkni sa vrchov a budú chrlit' dym.

⁶ Zabľýskaj bleskom a rozpráš nepriateľov,
vypuť šípy a vydes ich.

⁷ Vystri ruku z výsosti;
vytrhni ma a vyslobod' z prívalov,
z rúk cudzincov;

⁸ ich ústa luhajú
a ich pravica je krivoprišažná.

⁹ Bože, novú pieseň ti zaspievam;
zahrám ti na desaťstrunovej citare.

¹⁰ Ty pomáhaš kráľom,
ty zachraňuješ svojho sluhu Dávida pred mečom záhuby.

¹¹ Vytrhni ma a vyslobod'
z rúk cudzincov.

Ich ústa luhajú,
ich pravica je krivoprišažná.

¹² Naši synovia nech sú ako mládniky,
čo vyrastajú v mladistvej sile.
Naše dcéry nech sú sťa stĺpy nárožné,
kresané ako kvádre chrámové.

¹³ Naše sýpky nech sú plné,
nech je v nich hojnosť všetkých plodov.
Našich oviec nech sú nesčíselné tisíce
na našich nivách;
¹⁴ náš statok nech je vypasený.
Nech niet trhlín na hradbách ani vyhnanstva,
ani náreku na našich uliciach.
¹⁵ Blažený ľud, ktorému sa tak vodí;
blažený ľud, ktorého Bohom je Pán.

Oslava Božej velebnosti

Ž145 (144)

¹ *Dávidov chválospev.*
Oslavovať ťa chcem, Bože, môj kráľ,
a tvoje meno velebiť
navždy a naveky.
² Budem ťa velebiť každý deň
a tvoje meno chváliť
navždy a naveky.

³ Veľký si, Pane, a veľkej chvály hoden,
tvoju veľkosť nemožno preskúmať.
⁴ Z pokolenia na pokolenie ide chvála tvojich skutkov
a všetky pokolenia ohlasujú tvoju moc.
⁵ Hovoria o vznešenosti tvojej slávy a veleby
a rozprávajú o tvojich zázrakoch.
⁶ Hovoria aj o sile tvojich skutkov úžasných
a rozprávajú o tvojej veľkosti.
⁷ Rozhlasujú chválu tvojej veľkej láskavosti
a plesajú nad tvojou spravodlivosťou.
⁸ Milostivý a milosrdný je Pán,
zhovievavý a veľmi láskavý.
⁹ Dobrý je Pán ku každému
a milostivý ku všetkým svojim stvoreniam.

¹⁰ Nech ťa oslavujú, Pane, všetky tvoje diela
a tvoji svätí nech ťa vedia.
¹¹ Nech rozprávajú o sláve tvojho kráľovstva
a o tvojej moci nech hovoria;
¹² nech ľudom oznamujú tvoje zázraky
i slávu a velebu tvojho kráľovstva.
¹³ Tvoje kráľovstvo je kráľovstvo pre všetky veky
a tvoja vláda sa rozprestiera na všetky pokolenia.

Pán je vo všetkých svojich slovách pravdivý
a svätý vo všetkých svojich skutkoch.
¹⁴ Pán podopiera všetkých, čo klesajú,

a dvíha všetkých skľúčených.

¹⁵ Oči všetkých sa s dôverou upierajú na teba
a ty im dávaš pokrm v pravý čas.

¹⁶ Otváraš svoju ruku
a dobrotivo nasycuješ všetko živé.

¹⁷ Spravodlivý je Pán na všetkých svojich cestách
a svätý vo všetkých svojich skutkoch.

¹⁸ Blízky je Pán všetkým, čo ho vzývajú,
všetkým, čo ho vzývajú úprimne.

¹⁹ Vyplní želanie bohabojných,
vyslyší ich modlitbu a zachráni ich.

²⁰ Pán ochraňuje všetkých, čo ho milujú,
a ničí všetkých hriešnikov.

²¹ Nech moje ústa hlásajú slávu Pánovu
a všetko živé nech jeho sväté meno velebí
navždy a naveky.

Blažení tí, čo dúfajú v Pána

Ž146 (145)

¹ ALELUJA.

Chváľ, duša moja, Pána;

² celý život chcem chváliť Pána,
svojemu Bohu spievať, kým len budem žiť.

³ Nespoliehajte sa na kniežatá
ani na ľudí vôbec; oni pomôcť nemôžu.

⁴ Vyjde z nich duch a vrátia sa do svojej zeme;
v ten deň padnú ich plány.

⁵ Blažený, komu pomáha Boh Jakubov,
kto sa spolieha na Pána, svojho Boha.

⁶ On stvoril nebo i zem,
more a všetko, čo je v ňom.
On zachováva vernosť naveky,

⁷ utláčaným prisudzuje právo,
hladujúcim dáva chlieb.

Pán vyslobodzuje väzňov,

⁸ Pán otvára oči slepým,

Pán dvíha skľúčených,

Pán miluje spravodlivých.

⁹ Pán ochraňuje cudzincov,

ujíma sa siroty a vdovy,
ale hatí cesty hriešnikov.

¹⁰ Pán bude kraľovať naveky;

tvoj Boh, Sion,
z pokolenia na pokolenie.

Pánova moc a dobrota

Ž147 (146,1-11; 147)

¹ ALELUJA.

Chváľte Pána, lebo je dobré ospevovať nášho Boha,
lebo je milé hlásať jeho slávu.

² Pán stavia Jeruzalem
a zhromažďuje roztratených Izraelitov.

³ Uzdravuje skľúčených srdcom
a obväzuje ich rany.

⁴ On pozná počet hviezd
a každú volá po mene.

⁵ Veľký je náš Pán a veľmi mocný,
jeho múdrosť je nesmierna.

⁶ Tichých sa Pán ujíma,
ale hriešnikov ponizuje až po zem.

⁷ Prespevujte Pánovi piesne oslavné,
na citare hrajte nášmu Bohu.

⁸ On zaťahuje nebo oblakmi
a zemi pripravuje dážď.
Na vrchoch dáva pučať tráve
aj bylinám pre tvory, čo slúžia človeku.

⁹ Potravu dáva ťažnému dobytku
i mladým havranom, čo k nemu krákajú.

¹⁰ V sile koňa nemá potechu
ani záľubu v mužovi svalnatom.

¹¹ Pánovi sa páčia tí, čo sa ho boja,
a tí, čo dúfajú v jeho milosrdenstvo.

¹² Chváľ, Jeruzalem, Pána,
oslavuj, Sion, svojho Boha.

¹³ Lebo upevnil závory tvojich brán
a požehnal tvojich synov v tebe.

¹⁴ Zaisťuje pokoj tvojim hraniciam,
sýti ťa najlepšou pšenitou.

¹⁵ Svoj rozkaz na zem zosiela,
rýchlo sa šíri jeho slovo.

¹⁶ Sneh dáva ako vlnu,
rozsýpa srieň ako popol.

¹⁷ Kamenec spúšťa ako omrvinky;
ktože vydrží v jeho mraze?

¹⁸ Ale keď zošle svoje slovo, roztopí sa, čo zamrzlo;
keď zovanie jeho dych, vody sa rozprúdia.

¹⁹ On svoje slovo zvestuje Jakubovi,
svoje zákony a prikázania Izraelovi.

²⁰ Neurobil tak iným národom,
nezjavil im svoje zámery. ALELUJA.

Chválospev o Bohu stvoriteľovi

Ž148

¹ ALELUJA.

Chváľte Pána z nebies,
chváľte ho na výsostiach.

² Chváľte ho, všetci jeho anjeli;
chváľte ho, všetky nebeské mocnosti;

³ chváľte ho, slnko a mesiac;
chváľte ho, všetky hviezdy žiarivé;

⁴ chváľte ho, nebies nebesia
a všetky vody nad oblohou.

⁵ Nech chvália meno Pánovo,
lebo na jeho rozkaz boli stvorené.

⁶ Založil ich navždy a naveky;
vydal zákon, ktorý nepominie.

⁷ Chváľ Pána, tvorstvo pozemské:
obludy morské a všetky hlbiny,

⁸ oheň, kamenec, sneh a dym,
výchrica, čo jeho slovo poslúcha,

⁹ vrchy a všetky pahorky,
ovocné stromy a všetky cédre,

¹⁰ divá zver a všetok dobytok,
plazy a okrídlené vtáctvo.

¹¹ Králi zeme a všetky národy,
kniežatá a všetci zemskí sudcovia,

¹² mládenci a panny,
starci a junáci

¹³ nech chvália meno Pánovo,
lebo iba jeho meno je vznešené.

Jeho veleba prevyšuje zem i nebesia

¹⁴ a svojmu ľudu dáva veľkú moc.

Je chválou všetkým svojim svätým,
synom Izraela, ľudu, ktorý je mu blízky. ALELUJA.

Plesanie svätých

Ž149

¹ ALELUJA.

Spievajte Pánovi pieseň novú;
jeho chvála nech znie v zhromaždení svätých.

² Nech sa teší Izrael zo svojho Stvoriteľa,
synovia Siona nech jasajú nad svojím kráľom.

³ Nech oslavujú jeho meno tancom,
nech mu hrajú na bubne a na citare.

⁴ Lebo Pán miluje svoj ľud
a tichých venčí víťazstvom.

⁵ Nech svätí jasajú v sláve,
nech sa veselia na svojich lôžkach.

⁶ Oslavu Boha nech majú na perách
a v rukách meč dvojsečný,

⁷ aby sa pomstili na pohanoch
a potrestali národy,

⁸ aby ich kráľom nasadili putá
a ich veľmožom železné okovy

⁹ a aby ich súdili podľa písaného práva.

Všetkým jeho svätým to bude na slávu. ALELUJA.

Chváľte Pána

Ž150

¹ ALELUJA.

Chváľte Pána v jeho svätyni,
chváľte ho na jeho vznešenej oblohe

² Chváľte ho za jeho činy mohutné
chváľte ho za jeho nesmiernu velebnosť

³ Chváľte ho zvukom poľnice,
chváľte ho harfou a gitarou

⁴ Chváľte ho bubnom a tancom,
chváľte ho lýrou a flautou.

⁵ Chváľte ho ťubozvučnými cimbalmi,
chváľte ho jasavými cimbalmi;

všetko, čo dýcha, nech chváli Pána. ALELUJA

KNIHA PRÍSLOVÍ

Prís1

I. Snaha po múdrosti - ¹ Príslovia Šalamúna syna Dávidovho, kráľa izraelského.

Cennosť a cieľ prísloví

2 (Hodia sa) na poznanie múdrosti a náuky,
(uschopňujú) porozumieť reči rozumné,
3 (Pomáhajú) dosiahnuť cvik, chápanosť,
spravodlivosť, právo a statočnosť,
4 dávajú neskúseným rozvážnosť,
mladíkum um a dômysel.

5 Obohacujú vedomosti, (keď ich) múdry počuje,
a rozumný si nadobúda zručnosť
6 v chápaní príslovia a dôvtipného výroku,
slov mudrcov a tiež ich hádaniek.

Najvzácnejšia múdrosť

7 Základom poznania je bázeň pred Pánom,
(len) blázni pohrdajú múdrosťou a nácvikom.

Prvé napomenutie

8 Počúvaj, syn môj; napomínanie svojho otca
a neopúšťaj naučenie svojej matere,
9 bo kráslija tvoju hlavu vencom ľúbezným
a tvoju šiju (zlatým) náhrdelníkom.

Pochabosť a múdrosť v ľudskom počínaní

Nezriadená túžba po majetku

10 Keby ťa, syn môj, navádzali hriešnici, neprivoľ!
11 Keby vaveli:
„Pod' s nami striehnuť na bezúhonného (človeka),
klásť nevinnému pre nič za nič tajné nástrahy;
12 Pohlt' me ich sťa ríša mŕtvych, zaživa
a do chĺpka, jak tých, čo zostupujú do hrobu.
13 Získame všelijaký cenný majetok,
naplníme si domy korisťou.
14 Hodíš si s nami kocku vospolok,
my všetci budeme mať mešec spoločný.“

15 Nekráčaj s nimi, syn môj, po ceste,
zdrž svoju nohu od ich chodníka!
16 Lebo ich nohy bežia za zlým
a ponáhľajú sa prelievať krv.
17 Ved' darmo rozťahovať sieť
pred zrakmi okrídlencov!
18 Títo však svojej vlastnej krvi kladú nástrahy,
sami si nastavujú kosítku.

19 Takáto sudba (stíha) každého, kto baží po zisku;
(chamtivosť ho pripravuje o život.

Múdrost' napomína

20 Múdrost' sa prihovára na ulici hlasito,
na priestransvách miest vydáva svoj hlas,
21 na samom vrchu hradieb zaznieva jej volanie,
pri vrátach brán v meste svoje reči prednáša:

22 „Dokedy, nerozumní, budete mať radi nerozum
a (dokedyže), posmievači, budete sa z chuti posmievať
a, blázni, nenávidieť poznanie?!
23 Pripusťte si k srdcu moje napomínanie!
Ja vylejem na vás svojho ducha,
oznámim vám svoje zásady!

24 pretože som vás volala, a vzpierali ste sa,
rukou som (na vás) kývala a nik si nevšímal,
25 a (pretože) ste odbíjali každú moju radu
a nepripúšťali ste moje karhanie,
26 ja tiež sa budem zo záhuby vašej smiať,
posmievať sa budem, keď vás úľak prikvačí,
27 keď ako búrka príde na vás strach
a vaša záhuba sa dovalí jak víchrica,
(keď úzkosť na vás doľahne a súženie).
28 Vtedy ma budú volať, ale ja sa neozvem,
budú ma vyhľadávať, no nenájdu ma.
29 Pretože mali v nenávisti poznanie
a nevyvolili si bázeň pred Pánom,
30 o moju radu nedbali;
pohrdali každým mojím dohováraním,
31 nech sa teda najedia ovocia svojich ciest
a nech sa nasýtia svojich zámerov.
32 Ved' odvrat nerozumných je ich smrť
a bezstarostnosť bláznov je ich záhuba.
33 Kto však mňa počúva, ten býva bezpečne
a pokojne (si žije), bez strachu, že sa mu zle (povodí).“

Prís2

Ovocie múdrosti

II. ¹ Syn môj, ak prijmeš moje výroky
a moje prikázania schováš u seba,
2 ak budeš napínať ucho za múdrost'ou
a nakloníš si srdce k umnosti,
3 keď budeš vzývať rozumnosť,
dovoľávať sa svojím hlasom umnosti,
4 ak ju budeš hľadať ako strieborniak
a slediť za ňou ako za skrytými pokladmi,

5 vtedy porozumieš bázni pred Pánom
a získaš Božie poznanie.
6 Bo múdrosť udeľuje Pán,
z jeho úst (pochádzajú) poznanie a rozumnosť.
7 Ukladá pomoc pre statočných,
bude štítom tým, čo žijú neporušene,
8 lebo chráni cesty spravodlivosti
a stráži dráhu svojich ctiteľov.

9 (Až) vtedy porozumieš, (čo je) spravodlivosť a (čo) právo (je),
(čo je to) statočnosť (a) každý dobrý chodník,
10 bo sa ti múdrosť nasťahuje do srdca
a tvoju dušu blažiť bude poznanie,
11 rozvaha bude bedliť nad tebou
(a) rozumnosť ťa bude strážiť
12 tak, že ťa od zlej cesty zachová,
od človeka, čo vraví mam a klam,
13 od (tých), čo zanechali priame chodníky
a vykračujú temravými cestami,
14 ktorí sa tešia, keď sa môžu podopúšťať zla,
rozplývajú sa radosťou z (tých) najmrzkejších výčinov,
15 (od ľudí), ktorých cesty sú kľukaté
a sú podlí (všade), kde len nohou vykročia.

16 zachová ťa (tiež) od manželky blížneho,
od cudzinky, čo zalieča sa líškavými rečami,
17 čo zanecháva druha svojej mladosti
a zabúda na zmluvu svojho Boha.
18 Jej dom sa vskutku zvažuje do smrti,
jej cesty (vedú) k nebohým.
19 Nevráti sa nik z tých, ktorí zalietajú k nej,
(nik z nich) viac nevkročí na chodník života.

20 Preto sa cestou dobrých uberaj
a zachovávaj spravodlivých chodníky!
21 Lebo (len ľudia) správni budú bývať v krajine
a zostanú v nej (iba) počestní.
22 Nečestní sa odstránia z krajiny
a zločinci sa vykorenia z nej.

Prís3

Šťastný, kto je múdry

III. ¹ Syn môj, nezabudni moju náuku
a tvoje srdce nech sa pridrižiava mojich príkazov,
2 bo predĺžia (ti) dni a roky života
a prinesú ti hojnosť pokoja.

3 Láska a vernosť nech ťa (nikdy) neopúšťajú!
Priviaž si (moje prikázania) na hrdlo,
napíš ich na tabuľu svojho srdca!
4 Takto si získaš obľubu a priazeň nevšednú
pred Bohom i pred ľuďmi.

Bázeň Božia

5 Dôveruj celým svojím srdcom Pánovi
a nespoliehaj sa na svoj um!
6 Na všetkých svojich cestách myslí na neho
a on ti bude rovnať chodníky.
7 Nezdaj sa múdrom sebe samému.
Boj sa Pána a vyhýbaj sa zlu!
8 (To) bude (zachovávať) tvoje telo pri zdraví
a tvoje kosti vzpružovať.

9 Cti Pána svojím majetkom
a (prinášaj mu) prvotiny z každej svojej úrody
10 a naplnia sa zbožím tvoje stodoly
a tvoje lisy budú muštom pretekať.

Vzácnosť múdrosti

11 Nevzpieraj sa, syn môj, keď ťa cúdi Pán
a nech ťa neomrza jeho karhanie,
12 lebo Pán karhá toho, koho miluje,
ako otec syna, ktorého má rád.
13 Blahoslavený človek, ktorý dosahuje múdrosť,
a muž, čo nadobúda rozumnosť!
14 Lebo je výhodnejšie zarobiť si ju, než zarobiť striebro,
a získať si ju (hodno viac), ako najvyberanejšie zlato.
15 Je cennejšia než koraly
a nevyrovnejú sa jej všetky tvoje drahocennosti.

16 Dlhé dni (skrýva) vo svojej pravici,
bohatstvo a slávu v svojej ľavici.
17 Jej cesty (sú) cesty krásy
a (na) jej chodníkoch (je plno) pokoja.
18 Je stromom života pre tých, čo ju chytili,
a tí, čo sa jej držia, sú blažení.

19 Pán založil zem múdrosťou,
nebesá poupevňoval umnosťou.
20 Jeho vedomosťou vyrazili morské priehlbne
a rosu kropia oblaky.

21 Nech ti to, syn môj, z očí neschodí,
zachovaj rozvahu a rozmysel
22 a budú tvojej duši životom

a skvostom na tvoj krk.
23 Vtedy si budeš bezpečne chodiť svojou cestou
a noha sa ti nepotkne.
24 Ak uložíš sa, strachovať sa nebudeš,
ak budeš odpočívať, bude sa ti sladko spať.
25 Nebude sa ti treba náhlej hrôzy ľakať,
ani presily ničomníkov, keď prikvačí,
26 lebo Pán bude tvojou dôverou
a chrániť bude tvoju nohu pred slučkou.

Láska k blížnym

27 Neodopieraj dobrodenie núdznemu,
ak je to v tvojej moci urobiť.
28 Nehovor svojmu blížnemu: „Chod' preč a (inokedy) príď!“
a „Zajtra ti dám,“ keď máš naporúdzi (hneď).
29 Nestroj nič zlé svojmu blížnemu,
kým sa u teba baví bezpečne.
30 Nevaď sa pre nič za nič s človekom,
ak ti nič zlého nespravil.

Nezávid' násilníkom

31 Nezávid' násilníkovi
a nevoľ ani jednu z jeho ciest,
32 lebo sa hnusí zvrheľ Pánovi,
lež priateli sa so statočnými.
33 Na dome bezbožného kliatba Pánova,
ale príbytok spravodlivých požehnáva.
34 Posmievačom sa posmieva
a milosť udeľuje pokorným.
35 Múdrym sa podostáva cti
a blázni hanbu ponesú.

Prís4

Prviň múdrost'

IV. ¹ Počujte, deti, nabádanie otcovo
a pozorujte, aby ste sa naučili poznaniu.
2 Lebo vám dávam dobré ponaučenie:
Neopúšťajte moju náuku!
3 Lebo kým som bol (ešte ako) dieťa u otca,
útlý jedináčik pod dozorom matkiným,
4 poučoval ma a vravel mi:
„Nech sa ti srdce pridržiava mojich slov!
Zachovávaj moje príkazy (a budeš žiť.
5 Zadovažuj si múdrost', zadovažuj si rozumnosť)!”

6 Nezabúdaj (na ne) a neodchyluj sa od slov mojich úst!
Neopúšťaj ju, tak ťa bude chrániť,
oblubuj si ju, tak ťa bude strážiť.

7 Začiatok múdrosti (je): Zadováž si múdrosť
a celým svojím imaním si zadovažuj rozumnosť!
8 Vyzdvihuj ju, a zvýši tvoju (vážnosť),
dopomôže ti ku cti, ak ju privinieš.
9 Ovinie ti hlavu nádherným vencom
(a) obdarí ťa zdobnou korunou.“

Nenasleduj cestu hriešnikov

10 Počúvaj, syn môj, a prijmi moje výroky
a rozmnožia sa ti roky života!
11 Ja ti ukážem cestu múdrosti
a povediem ťa po chodníkoch spravodlivosti.
12 Keď pôjdeš (po nich), nebude tvoj krok stiesnený,
a keď (nimi) pobežíš, nebudeš sa potkýnať.
13 Priviň sa (pevne) k náuke a nepušť ju,
nerozlúč sa s ňou, bo ona ti (je) životom.

14 Nevstupuj na chodník bezbožných
a nevykračuj cestou zlostníkov!
15 Varuj sa jej (a) neprechádzaj ňou!
Vyhni sa jej a obíd' (ju)!
16 Lebo nespia, kým (niečo) zlé nevykonajú,
a obchádza ich spánok, ak (voľakoho) nezvedú.
17 Bo jedávajú chlieb nečestnosti
a pijú víno násilia.

18 Púť bezbožných je ako tmavá (noc),
nevedia, na čom sa potknú.
19 Lež chodník spravodlivých (je) s' a svetla rozbresku
čo dužie čoraz väčšmi do bieleho dňa.

20 Vnímaj moje slová, syn môj,
a nakloň ucho k mojim výrokom!
21 Nespúšťaj oči z nich,
chráň si ich v hĺbke srdca!
22 Lebo sú život pre tých, čo ich nachodia,
a uzdravením pre ich telo vonkoncom.

23 Veľmi stráž svoje srdce,
lebo z neho (vyvierajú) žriedla života.
24 Odstráň od seba falošné ústa
a úskočné pery nech sú ďaleko od teba.

25 Nech tvoje oči hľadajú priamo vpred
a tvoje mihalnice nech pozerajú pred teba!

26 Hľad' svojej nohe rovný chodník nájsť
a všetky tvoje cesty nech smerujú do cieľa.
27 Neodkloňuj sa (ani) vpravo, ani naľavo,
odvracaj svoju nohu od zlého!

Prís5

Chráň sa cudzoložnej ženy!

V⁵.¹ Syn môj, všímaj si moju múdrosť
a k mojej rozumnosti nakláňaj svoj sluch,
2 aby si si uchránil rozvahu
a aby tvoje pery zachovali poznanie.
3 Cudzinkine pery sú medom z plásta tečúcim
a jej hrdlo je hladšie nad olej.
4 Lež koniec s ňou je horkejší než palina
a ostrejší ako meč na dve strany brúsený.
5 Jej nohy zostupujú do smrti,
jej kroky dosahujú záhrobie.
6 Nekráča cestou života,
jej kroky sú tackavé, ani nevie o tom.
7 Preto ma teraz, syn môj, počúvaj
a neustupuj od slov mojich úst!
8 Stráň od nej svoju púť
a nepribližuj sa k vchodu (do) jej obydľia,
9 aby si nevydával iným svoju mladú sviežosť napospas
a svoje roky ukrutníkovi,
10 aby sa cudzí nenasycovali tvojím imaním
a (aby neprepadali) v cudzincovom dome tvoje zárobky.
11 Musel by si kvíliť nakoniec,
keby ťa pripravili o kožu a o telo,
12 a musel by si doznať:
„Ako som (len) mohol nenávidieť napomínanie
a moje srdce pohrdalo karhaním,
13 ako som mohol neslúchať hlas svojich učiteľov
a nenakláňať sluch k tým, čo ma učili?
14 Takmer by som bol celkom do nešťastia upadol
uprostred pospolitosti a zástupu.“

Miluj vlastnú ženu!

15 Pi vodu z vlastnej studnice,
tečúcu (vodu) z vlastnej studienky!
16 Aby sa nevylievali von tvoje pramene
a na námestia stružky vôd.
17 Nech patria iba tebe samému
a okrem teba nikomu!
18 Nech je požehnaný tvoj prameň

a teš sa žene svojej mladosti!

19 Je s'aby utešená laň a srnka pôvabná;
jej ňadrá nech ťa opájajú v každý čas,
kochaj sa jednodaj v jej ľúbosti!
20 Ved' prečože by si sa kochal v inej, syn môj,
a (prečo) by si cudzinku objímal?!

21 Lebo pred Pánom sú cesty človeka,
on zvažuje všetky jeho kroky.
22 Cudzoložník sa polapí vo vlastných neprávostiach
a zapletie sa v putách svojich pokleskov.
23 Taký zomrie z nedostatku náuky
a zblúdi v množstve svojej hlúposti.

Jednotlivé naučenia

Prís6

Neruč za druhého!

VI. ¹ Syn môj, ak si sa zaručil za svojho blížneho
a dal si ruku za cudzieho (človeka),
2 padol si do klepca slov svojich úst,
lapil si sa v slovách svojich úst.
3 Urob teda, čo hovorím, syn môj, aby si sa vymanil,
lebo si vošiel do hrsti svojmu blížnemu:
choď, poníž sa a naliehaj na svojho blížneho.
4 Nedožič svojim očiam spať
a svojim mihalniciam podriemať!
5 Vytrhni sa jak srna z ruky (poľovníka)
a ako vtáča z ruky vtáčnika.

Nebud' leňoch!

6 Chod', leňoch, k mravcovi,
pozoruj ruch jeho a skús!
7 Hoc nemá vojvodu,
predstaveného ani vladára,
8 pripravuje si v lete potravu,
zhromažďuje si pokrm cez žatvu.
9 Dokedy, leňoch, budeš vyspávať,
kedyže vstaneš zo spánku?!

10 „Trošičku pospať, trošku podriemať,
trošičku ruky zložiť na lôžku!“
11 a príde ako tulák bieda na teba
a núdza jak ozbrojený muž.
(Keď sa však budeš usilovať,
príde žatva tvoja ako studnica
a ujde núdza naďaleko od teba. /Vg/)

Chráň sa falše!

12 (Je) naničhodník, ničomník,
13 (kto) chodí s falošnými ústami;
14 (kto) žmurká okom, (kto) sa nohou dorozumieva,
15 (kto) naznačuje prstami,
16 (kto) v srdci svojom (prechováva) prevrátenosti,
17 (kto) zamýšľa zlo v každý čas, (kto) zvady rozsieva.
18 Preto naň príde náhle záhuba,
19 zaraz bude zgniavený a pomoci (mu) nebude.

Chráň sa siedmich ohavností!

16 Šestoro vecí nenávidí Pán
17 a sedmoro je preň ohavnosťou:
18 pyšné oči, jazyk falošný
19 a ruky, ktoré prelievajú krv nevinnú,
20 srdce, ktoré snuje zlé zámery,
21 nohy, čo bežkom utekajú za zlom,
22 kto hovorí lož ako svedok falošný
23 a (ten), kto medzi bratmi zvady rozsieva.

Chráň sa cudzoložstva!

20 Zachovaj prikázania svojho otca, syn môj,
21 a nepohrdaj naučením svojej matere!
22 Priviaž si ich navždy na srdce,
23 oviň si ich vôkol hrdla!
24 Keď (niekam) pôjdeš, budú ťa viesť,
25 keď budeš odpočívať, budú strážiť nad tebou,
26 keď sa zobudíš, budú ťa sprevádzať.
27 Lebo prikázanie je lampášom a naučenie svetlom (je)
28 a cestou života (sú) prekáravé (slová, aby si sa pridržal) náuky,
29 aby ťa zavarovali od zlej ženy,
30 od úlisného jazyka cudzinky.

31 Nedychti vo svojom srdci po jej peknote
32 a nedaj sa lapiť jej mihalnicami!
33 Ved' za pobehlicu je vari peceň chleba dost',
34 lež žena, (čo má) muža, na prevzácný život poľuje.

35 Či môže človek oheň vo svojom lone prenášať,
36 a nespáliť si odev?!

37 Alebo môže človek chodiť po žeravej pahrebe,
38 a nohy si nepopáliť?!

39 Nuž tak (povodí sa) tomu, kto vchádza k žene svojho blížneho:
40 nebude bez trestu, nech by sa jej dotkol ktokoľvek.
41 Neopovrhujú zlodejom, ktorý ukradne,
42 aby sa nasýtil, keď hladoval;
43 a keď ho chytia, nahradí sedemnásobne,
44 dá celý majetok svojho domu.

45 Ale kto cudzoloží so ženou, ten rozum potratil,

(iba) kto strmhlav sa rúti do skazy ten (také niečo) urobí.
33 Stihne ho pohroma a potupa
a jeho hanbu (z neho) nik nezotrie.
34 Lebo žiarlivosť rozzúri muža,
nedá sa uprosiť v deň odplaty.
35 Nedá sa uchlácholiť kadejakým výkupným
a neuspokojí sa, ani keby si (ho) neviem akými darmi zahŕňal.

Prís7

VII. ¹ Zachovaj moje slová, syn môj,
a moje prikázania si uchovaj!
2 Zachovávaj moje príkazy a budeš žiť
a moje naučenie ako svoju očnú zrenicu!
3 Priviaž si ich na prsty,
napíš ich na tabuľu svojho srdca!
4 Povedz múdrosti: „Ty si moja sestra“
a dôvernica volaj rozumnosť,
5 aby ťa zachránila od manželky blížneho,
od cudzinky, čo zalieča sa líškavými rečami.
6 Keď som (tak) oknom svojho domu (pozeral),
vyzeral spoza mriežky svojho obloka
7 a zahľadel som sa na neskúsených,
videl som medzi synmi mladíka, čo rozum potratil.
8 Poza roh išiel ulicou
a vykračoval po ceste k jej domovu
9 na mrku, keď sa nachyľoval deň.
keď spúšťala sa noc a (hustla) tma.
10 Zrazu mu akási žena vyšla v ústrety
v odedzi smilnice a s potmehúdsnym zámerom;
11 náruživosť ňou zmietala a (bola) opovážlivá,
jej nohy nemali v jej dome spočinku.
12 Hneď bola na ulici a hneď na námestí
a striehla poza každý roh.
13 I dolapila ho a vtlačila mu bozk,
tvár sa jej nezapýrila, keď povedala mu:
14 „Pokojné obety som bola podlžná,
v dnešný deň som svoje sľuby splnila.
15 Preto som ti vyšla v ústrety
v túžbe vidieť ťa a nájsť.
16 Tkanicami som povystužovala svoje ležadlo,
pestrofarebným plátnom egyptským.
17 Napustila som myrhou svoju postieľku,
aloou a škoricou.
18 Pod', spíjajme sa ľúbosťou až do rána,
vychutnávajme samopaš!
19 Ved' muža doma niet,

vybral sa na ďalekú púť.
20 Vrecúško s peniazmi vzal so sebou,
vráti sa domov až v deň splnu mesiaca.“

21 Naklonila ho mnohým prehováraním,
zviedla ho lichôtkami svojich pier.
22 Šiel za ňou, pochábel',
ako vôl, keď ho vedú na jatku,
a ako jeleň, čo sa zapletáva do puta,
23 kým pečeň prevrta mu šíp,
ako keď vták sa rúti do slučky
a nevie, že mu ide o život.

24 Nuž teda, syn môj, počúvajte ma
a všímaj si slov mojich úst:
25 Nech sa ti srdce na cesty k nej nekloní,
nezatúlaj sa na jej chodníky!
26 Lebo je množstvo zabitých, čo zrazila,
a veľký počet tých, čo bez výnimky zmárnila.
27 Jej dom je cesta do pekla,
čo zväzda dolu do komôr, kde býva smrť.

Prís8

Múdrosť - sprievodkyňa

VIII. ¹ Či múdrosť nevolá
a umnosť nevydáva svoj hlas?
2 (Vysoko) na temene výšin, pri ceste,
na križovatkách stojí,
3 pri bránach, ktoré vedú do mesta,
pri vchodoch, kade sa vstupuje, hlasito volá:

4 Na vás volám, mužovia,
k ľudským synom (nesie sa) môj hlas.
5 Priučajte sa opatrnosti, pochábli,
blázni, priučajteže sa rozumu!
6 Počúvajte, bo znamenité (veci) zvestujem
a moje pery otvárajú sa (len) na správne (besedy).

7 Áno, (čistú) pravdu vraví moje podnebie
a mojím perám sa oškliví nepravosť.
8 Spravodlivé sú všetky reči mojich úst,
nieto v nich falše ani podvodu.
9 Všetky sú priame človeku, čo rozumie,
a prosté tým, čo prišli k poznaniu.
10 Nie striebro, (ale radšej) prijímajte moju náuku
a (radšej) poznanie než najvyberanejšie zlato.
11 Lebo múdrosť je cennejšia ako koraly
a nevyrovnejú sa jej nijaké drahocennosti.

Múdrost' a jej dobrá

12 Ja, múdrost', bývam s rozumnosťou
a dosahujem hlbavé poznanie.
13 (Bázeň pred Pánom je nenávidieť zlo.)
Oproti pýche, nadutosti, ceste zlej
14 a ústam, ktoré prekrúcajú, prechovávam nenávisť.
U mňa je rada, u mňa je rozumnosť,
15 u mňa je umnosť, u mňa sila (hrdinská).
(Ja som tá), skrze ktorú králi (dobře) kraľujú
a podľa práva rozhodujú vladári.
16 (Ja som tá), skrze ktorú kniežatá sú kniežatami
a vysluhujú právo mocnári.

17 Ja svojich milovníkov milujem,
nachádzajú ma tí, čo ma včas a pilne hľadajú.
18 U mňa je bohatstvo a česť,
trvalá zámožnosť a blahobyť.
19 Lepší než zlato a než rýdze zlato je môj plod
a to, čo donášam, je (lepšie) ako striebro najlepšie.
20 Chodievam po ceste spravodlivosti
prostriedkom chodníkov, (jak vyžaduje) súd,
21 aby som nadelila svojim milovníkom imania
a ponapľňala ich pokladnice.

Pôvod múdrosti

22 Pán vládol nado mnou od počiatku svojich ciest,
prv ako stvoril od pradávna čokoľvek.
23 Od večnosti som ustanovená,
od počiatku, prv ako povstal svet.
24 Nebolo ešte morských priehlbín,
keď som sa ja už zrodila,
nebolo ešte žriediel obťažných vodami.
25 Prv ako sa vrchy vhrúžili,
pred pahorkami som sa zrodila,
26 Prv ako nivy urobil a planiny
a prvé hrudy na zemekruhu.

27 Keď zhotovoval nebesia, (bola) som tam,
keď odmeriaval klenbu nad priehlbínami morskými,
28 keď upevňoval mraky vo výši,
keď dával dužieť žriedlam morskej hlbiny,
29 keď vymedzoval moru jeho hranicu,
by vody neprelievali sa cez svoj breh,
keď ustaľoval základy zeme,
30 ja som bola uňho chovankou,
bola som deň po deň jeho rozkošou
31 a hrala som sa pred ním v každý čas;
hrávala som sa na okruhu jeho zeme

a moja rozkoš (je byť) medzi synmi ľudskými.

- 32 A teraz počúvajteže ma, synovia:
blahoslavení sú tí, čo cesty moje varujú.
33 Počujte naučenie, aby ste sa stali múdrymi,
a nezanedbávajúte ho!
- 34 Blahoslavený človek, ktorý ma počúva
a bdie deň čo deň pri mojich dverách
a strežie na veraje mojich brán!
35 Lebo kto nájde mňa, ten nájde život
a dosiahne milosť od Pána.
36 Kto sa však prehrešuje proti mne, ten páše voči sebe ukrutnosť,
všetci, čo ma nenávidia, majú radi smrť.

Prís9

Múdrost' povoláva na hostinu k sebe

- IX.** ¹ Múdrost' si postavila dom;
na siedmich stĺpoch spočíva.
2 Pozabíjala svoj dobytok, namiešala víno
a prestrela svoj stôl.
3 Vyslala svoje služobnice zvestovať
z najvyššej mestskej výšiny:
4 „Ten, kto je pochabý, nech uchýli sa sem,
(a) komu chýba rozum, toho poučím.
5 Poďte (a) jedzte z môjho pokrmu
a pite z vína, čo som namiešala!
6 Opusťte pochabosť a budete žiť,
Budete kráčať cestou rozvážnosti.
- 7 Kto dohovára posmievačovi, sám upadáva do hanby
a kto karhá bezbožného, (utrzuje) potupu.
8 Nekarhaj posmievača, aby v ňom neskrsla voči tebe nenávisť,
pokarhaj múdreho a bude ťa mať rád.
9 Daj (poučenie) múdremu a bude ešte múdrejší,
poučuj bezúhonného a pribudne mu ponaučenia.
- 10 Počiatok múdrosti je bázeň pred Pánom
a poznať Najsvätejšieho je rozumnosť.
11 Bo skrze mňa sa rozmnožia tvoje dni
a pridá sa ti k rokom života.
12 Ak si skúsený, sám pre seba si skúsený,
ak si posmievač, len ty sám budeš znášať trest.“

Pochabosť takisto povoláva na hostinu

- 13 Pochabou ženou vášeň lomcuje
a vyzná sa len v zvädzaní.
14 Vysedá predo dvermi svojho príbytku

- 15 na stolci v meste vysoko,
by pozývala vôkolidúcich,
čo mieria priamo, kam im treba ísť.
- 16 „Kto je hlúpy, nech zabočí sem!“
A tomu, kto je bez rozumu, hovorí:
17 „Ukradnutá voda je sladšia
a pokútny chlieb je chutnejší!“
18 Ale nevie, že sú tam tiene
(a že) jej pozvaní sú v priepadlisku podsvetia.

Prvá zbierka Šalamúnových prísloví

Prís 10

Požehnanie spravodlivosti a kliatba hriechu

- X. ¹ Múdry syn naplňuje (svojho) otca radosťou.
Ale pochabý syn býva na zármutok svojej materi.
- 2 Nespravodlivo nadobúdané poklady sú neužitočné,
spravodlivosť však zachraňuje pred smrťou.
- 3 Pán nedopustí, aby spravodlivý hladoval,
lež zapudzuje žiadostivosť nespravodlivých.
- 4 Kto pracuje lenivou rukou, chudobnie,
naproti tomu ruka pracovitých obohacuje.
- 5 Kto v lete zhromažďuje zásoby, je človek rozumný,
kto drichme cez žatvu, je na hanbu.
- 6 Na hlavu spravodlivého (sa hrnie) hojné požehnanie Pánovo,
lež ústa nespravodlivých ukrývajú bezprávie.
- 7 Pamiatka spravodlivého je na požehnanie,
lež meno bezbožných spráchnivie.
- 8 Kto má múdre srdce, dá si povedať,
naproti tomu mnohovravný blázon nevyhne sa poklesku.
- 9 Kto chodí bezúhonne, chodí bezpečne,
čie cesty sú však kľukaté, ten sa prezradí.
- 10 Kto mrká okom, spôsobuje bôľ
a mnohovravný blázon nevyhne sa poklesku.
- 11 Ústa spravodlivého sú prameňom života,
lež ústa bezbožných ukrývajú bezprávie.

- 12 Nenávisť vyvoláva rozbroje,
láska však ututláva všetky priestupky.
- 13 Na perách rozumného sa nachádza múdrosť,
prút však (dolieha na) chrbát (človeka), čo rozum potratil.
- 14 Múdri skrývajú vedomosť,
lež ústa pochábl'a - to skaza vzápätí.
- 15 Majetnosť boháča je preň pevným mestom,
postrachom núdznych je ich chudoba.
- 16 Zárobok spravodlivého (je na osov jeho) životu,
dôchodok koristníka (je mu) na skazu.
- 17 Putuje cestou k životu, kto dbá na napomenutia,
ale kto si nevšíma dohováranie, ten blúdieva.
- 18 Statočné pery zakrývajú nenávisť,
ten však, kto roztrusuje klebety, je pochábel'.
- 19 Tam, kde je veľa rečí, nechýba hriech,
a preto ten, kto drží svoje pery na uzde, je rozumný.
- 20 Pretaveným striebrom je jazyk spravodlivého,
no srdce bezbožných nestojí za nič.
- 21 Pery spravodlivého občerstvujú mnohých,
blázni však hynú nedostatkom rozumu.
- 22 Pánovo požehnanie nosí bohatstvo
a nepridáva nijaké trápenie.
- 23 Pre blázna páchať nepravosť je zábavka,
(priam tak) múdrosť pre rozumného muža.
- 24 Čoho sa bezbožný bojí, to naň príde,
čo si spravodliví žiadajú, to dostanú.
- 25 Len sa búrka preženie a už nie je z bezbožníka nič,
spravodlivý však je s'á základ večitý.
- 26 Čím je ocot na zuby a čím je na zrak dym,
tým je lenivec pre tých, čo ho posielajú.
- 27 Bázeň pred Pánom predlžuje dni života,
lež roky bezbožných sa skracujú.
- 28 Očakávanie spravodlivých (sa premieňa) na radosť,

lež nádej bezbožných sa obracia navnivoč.

29 Pánova cesta je pevnosťou pre bezúhonného človeka
a postrachom pre tých, ktorí pášu neprávosť.

30 Spravodlivý sa nikdy nepohne,
ale bezbožníci neostanú bývať v krajine.

31 Ústa spravodlivého rodia múdrosť,
lež jazyk úlisný odrežú.

32 Ústa spravodlivého vedia, čo je milé,
kým ústa bezbožných prevrátenosti.

Prís 11

Inakšie sa správa človek statočný a inak človek pokrytec

XI. ¹ Falošná váha oškľiví sa Pánovi,
páči sa mu spravodlivé záväzie.

2 Príde pýcha, príde aj hanba,
múdrosť sa však (zdržiava) u skromných.

3 Statočných (ľudí) vedie (bezpečne) ich neporušenosť,
vierolomníkov však zničí ich zvrátenosť.

4 V deň hnevu nepomôže bohatstvo,
spravodlivosť však zachraňuje pred smrťou.

5 Bezúhonnému rovná cestu jeho spravodlivé konanie,
bezbožník však padne pre svoju vlastnú bezbožnosť.

6 Statočných (ľudí) vyslobodzujú ich spravodlivé počiny,
vierolomníci sa však lapia vo svojich náruživostiach.

7 Keď zomrie bezbožný človek, zomiera aj nádej,
očakávanie bohatstva vyjde navnivoč.

8 Spravodlivý sa vyslobodí z úzkosti
a na jeho miesto nastúpi bezbožný.

9 Pokrytec ničí ústami svojho blížneho,
spravodlivých však vyslobodí poznanie.

10 Zo šťastia spravodlivých sa mesto naplňa jasotom
a zo zániku bezbožných sa ozýva plesaním.

11 Mesto sa dvíha požehnaním (ľudí) statočných,

- ústami nestatočných sa však nivočí.
- 12 Svojím blížnym pohŕda ten, kto rozum potratil,
rozumný človek však mlčí.
- 13 Klebetník, ktorý sa túla, povyzrádza tajnosti,
kto však má zmysel pre spoľahlivosť, ten drží slovo u seba.
- 14 Kde nieto zrelej rozvahy, tam ľud upadá,
dobře je však tam, kde niet núdze o radcov.
- 15 Veľmi si škodí, kto sa zaručuje za cudzieho (človeka),
kto sa však záväznostiam vyhýba, je bezpečný.
- 16 Spanilá žena nadobúda česť,
násilníci však dosahujú bohatstvo.
- 17 Sám sebe robí dobre človek dobrosrdečný,
ukrutník však trýzni svoje (vlastné) telo.
- 18 Bezbožný človek získava (len) klamný zárobok,
no ten, kto seje spravodlivosť, opravdivú odmenu.
- 19 Takto, hľa, spravodlivosť (vedie) k životu,
kto sa však ženie za zlým, (letí) svojej smrti (v ústrety).
- 20 Ľudia, čo majú srdce skazené, hnusia sa Pánovi,
ale má zaľúbenie v tých, čo bezúhonne (chodia) púťou (života).
- 21 Stavím sa (s kýmkoľvek), že podliak trestu neujde,
ale potomstvo spravodlivých vyviazne.
- 22 Zlatá obrúčka v svinskom rypáku
je pekná žena, ale bez jemnocitu.
- 23 To, čo si žiadajú spravodliví, je dobré zakaždým,
očakávanie bezbožných (ľudí) je prchký hnev.
- 24 Nieкто (priam) rozhadzuje, a (predsa) mu stále pribúda,
druhý zasa šetrí väčšmi, než sa sluší, a má nedostatok vždy.
- 25 Človek, čo žehná (rád druhým, sám) zbohatne,
ten však, kto (iných) preklína, aj sám bude prekliaty.
- 26 Toho, kto schováva zbožie, budú ľudia preklínať,
na hlavu toho, kto ho predáva, požehnanie (zostúpi).
- 27 Kto usilovne hľadá dobré, vyhľadáva blahovôľu (pre seba),
ale kto vyhľadáva zlo, ono naň príde.

- 28 Kto si zakladá na svojom bohatstve, ten uvädne,
spravodliví však budú pučať ako list.
- 29 Ten, kto sa prehrešuje proti svojmu domu, bude vietor žať,
blázon však bude slúžiť múdremu (človekovi).
- 30 Ovocie spravodlivosti je stromom života,
nespravodlivosť však uchvacuje život.
- 31 Ak sa spravodlivému odpláca tu na zemi,
nuž o čo väčšmi bezbožnému a hriešnemu človekovi?!

Prís12

Postoj múdreho a postoj pochabého

- XII.** ¹ Ten, kto rád znáša, keď ho napomínajú, má rád vedomosť,
kto však neľúbi, keď sa mu vyčíta, je hlupák.
- 2 Ten, kto je dobrý, dosahuje milosť u Pána,
ale muža, ktorý (strojí) intrigy, on odsúdi.
- 3 Vierolomnosťou človek nenadobudne pevnú pôdu pod sebou,
ale koreňom spravodlivých neotrasie nik.
- 4 Spôsobná manželka je vencom svojho muža,
nehanebnica je však ako hnis, čo sa mu vrta do kostí.
- 5 Myšlienky spravodlivých (zalietajú k) spravodlivosti,
zámery bezbožných k lesti.
- 6 V rečiach bezbožníkov (sa skrýva) nebezpečenstvo života,
lež ústa statočných (ľudí) im prinášajú záchranu.
- 7 Prevráťte bezbožných a nebude ich,
dom spravodlivých zato bude stáť.
- 8 Človeka chvália podľa jeho rozumu,
ale tým, kto má prevrátené srdce, budú pohrdať.
- 8 Lepšie byť neváženým a byť sluhom sebe samému,
ako pokladať sa za váženého a o chlieb biedu trieť.
- 9 Spravodlivý sa stará o potreby svojho dobytká,
najvnútornejšie vnútro bezbožných je však ukrutné.
- 10 Kto obrába svoje pole, má chleba nadostač,
kto sa však ženie za daromnicami, rozum potratil.

- 11 Tvrdz oplanov sa rozvára,
lež koreň spravodlivých bude trváci.
- 13 Do previnenia (svojich) perí sa zakosíľuje ničomník,
spravodlivý sa však vymkýna z úzkostí.
- 14 Každý sa nasýti blaha z ovocia (svojich) úst
a človekovi sa odplatí podľa (skutkov) jeho rúk.
- 15 Bláznovi sa zdá, že je správna jeho cesta,
múdry však poslúcha radu.
- 16 Blázon hneď prejavuje svoju nevôľu,
opatrný však tají (svoju) príkoru.
- 17 Kto vypovedá pravdu, hlása spravodlivosť,
(falošný svedok však prináša len) klam.
- 18 Voľakto tára, (ako keby) mečom prekál'al,
ale jazyk múdrych je (sťa) liek.
- 19 Pravdivé pery budú trvať naveky,
falošný jazyk však (len) chvíľočku.
- 20 Sklamú sa v srdci tí, čo snujú zlé,
tí však, čo narádzajú pokoj, (dožijú sa) radosti.
- 21 Spravodlivému sa neprihodí nijaká nehoda,
bezbožní však (zažívajú) plno nešťastia.
- 22 Luhárske pery sa ošklivia Pánovi,
tí však, čo pravdu pestujú, sú jeho záľubou.
- 23 Rozvážny človek tají, čo vie,
(zo) srdca pochábl'ov však hlúposť vykriíka.
- 24 Ruka robotných (ľudí) bude vládnuť,
robotovať však bude (ruka) lenivá.
- 25 Nepokoj v srdci stláča človeka
láskavé slovo ho však rozveseľuje.
- 26 Spravodlivý si vystopuje svoju pastvinu,
lež cesta bezbožných vedie ich, kde zablúdia.
- 27 Lenivec si neupečie svoj úlovok,
lež usilovnosť človeka je vzácnym imaním.

28 Život je na chodníku spravodlivosti,
k smrti však vedie cesta zmýlená.

Prís13

Nerovnaký osud zbožného a bezbožného človeka

XIII. ¹ Múdry syn (sa rád podrobuje) otcovej disciplíne,
posmievač zasa nedbá na hromovanie.

² Dobrý (smie) požívať z ovocia spravodlivosti,
vierolomníci však bažia po násilenstve.

³ Ten, kto si dáva pozor na ústa, je strážcom svojho života,
kto však rozdrapuje svoje pery, tomu (hrozí) pohroma.

⁴ Duša lenivca je plná túžob, ale bezvýsledných,
baženie usilovných sa však do sýtosti ukojí.

⁵ Spravodlivému (človeku) sa hnuší činnosť nečestná,
bezbožný sa však (uvrhne) do hanby a potupy.

⁶ Spravodlivosť je strážcom bezúhonnej cesty,
bohaprázdnosť však povaluje (toho, kto sa dopúšťa) hriechu.

⁷ Nieкто sa robí bohatým, a nemá ničoho,
(iný) sa robí chudobným, a (vládne) veľkým majetkom.

⁸ Výkupné za život má človek vo svojom bohatstve,
bedár však nepočúva vyhrážky.

⁹ Svetlo spravodlivých veselo (plápolá),
zatiaľ čo lampáš bezbožných zhasína.

¹⁰ Pýchou sa vyvoláva iba roztržka,
tí však, čo správajú sa radou, (pridržiavajú sa) múdrosti.

¹¹ Ľahko nadobudnutý majetok sa rozplynie,
ten však, kto zbiera po hŕstke, dopracuje sa bohatstva.

¹² Očakávanie, ktoré sa preťahuje, núti srdce chorľavieť,
splnená túžba je však stromom života.

¹³ Kto (dobrým) slovom pohŕda, ten škodí sebe samému,
kto si však váži prikázanie, tomu sa dostane odplaty.

¹⁴ Náuka mudrca je zdrojom života,
aby sa vyhlo slučkám, (ktoré nastrojila) smrť.

- 15 Dobrý rozum získava náklonnosť,
púť pohrdáčov je však tvrdá (ako štrk).
- 16 Rozvážny (človek) všetko robí s rozvahou,
blázon sa však bláznovstvom vystatuje na obdiv.
- 17 Neverný posol uvrhuje v nešťastie,
lež verný posol (je ako) liek.
- 18 Chudoba s hanbou (postihujú človeka), čo nedbá na disciplínu,
ten však, kto pripúšťa si k srdcu pokarhanie, bude vážený.
- 19 Splnená túžba lahodí,
lež bláznom je odporné vyhýbať sa zlu.
- 20 Kto chodí s múdrymi, ten zmúdre (popri nich),
druhovi bláznov sa však plano povodí.
- 21 Hriešnikov stíha nešťastie,
spravodlivých však odmeňuje dobrým (Pán).
- 22 Dobrý (človek) porúča detným deťom dedičstvo,
no hriešnikov majetok sa uschová spravodlivému.
- 23 Je veľa chleba na prielohu chudobných,
bohatstvo sa však tratí nespravodlivosťou.
- 24 Kto ľutuje svoj prút, ten nemá svojho syna rád,
kto ho však miluje, ten ho priuča na trestanie zavčasu.
- 25 Spravodlivý sa môže najesť dosýta,
lež brucho bezbožných biedu trie.

Prís 14

Prednosť múdrosti pred pochabosťou

- XIV.** ¹ Múdrosť žien buduje si dom,
hlúposť však vlastnými rukami ho búra.
- 2 Kto chodí svojou rovnou (cestou), Pána ctí,
ten však, kto chodí nerovnými cestami, ním pohrda.
- 3 V bláznových ústach je prút na chrbát,
pery múdrych sú zas pre nich (samých) ochranou.
- 4 Kde nieta volov, (tam) niet obilia,
bohatý výnos je však (tam, kde) namáha sa býk.

- 5 Pravdymilovný svedok neluže,
falošný svedok vypúšťa však (kadejakú) lož (z úst).
- 6 Posmievač hľadá múdrosť, ale nadarmo,
rozumnému sa však zdalo poznanie ľahučké.
- 7 Chod' zoči-voči k pochabému človeku (a hovor s ním)
a veru nevie, (čo sú) pery rozumné.
- 8 Dávať si pozor na cestu je múdrosť rozvážneho (človeka),
bláznovstvo pochábl'ov však značí bludnú púť.
- 9 Pre bláznov je previnenie smiechotou,
ale medzi počestnými (ľuďmi vládne) porozumenie.
- 10 (Do) srdca, ktoré pozná, (čo je) horkosť, samo po sebe,
pýcha sa neprimieša, keď ho radosť (zaplaví).
- 11 Stánok hriešnikov bude zničený,
stan počestných však bude prevítať.
- 12 Nejedna cesta vidí sa byť správna človeku,
no napokon (predsa len) vedie do smrti.
- 13 Aj keď sa smeje, môže bolieť srdce (človeka),
po nej však, po radosti, (býva) zármutok.
- 14 Naje sa svojich ciest, kto srdcom odpadol,
lež (práve tak aj) svojich skutkov dobrý muž.
- 15 Prostomyseľný (človek) verí v každé slovíčko,
skúsený človek si však dáva pozor na svoj krok.
- 16 Múdry sa úzkostlivo chráni zla,
pochabý sa však bezstarostne vrhá doň.
- 17 Prchký sa dopúšťa bláznovstva
a ľstivý padne do nenávisti.
- 18 Prostomyseľní dedia bláznovstvo,
bystrí sa však ovenčia poznaním.
- 19 Zlí sa budú skláňať pred dobrými
a bezbožní predo dvermi spravodlivého.
- 20 Chudobný (človek) je aj svojmu priateľovi odporný,
bohatý má však milovníkov nadostač.
- 21 Prehrešuje sa (človek), ktorý svojím blížnym pohŕda,

lež súcitiaci s úbožiakmi budú blažení.

- 22 Či neblúdia tí, ktorí snujú zlé?
Lásku a vernosť však zožínajú tí, čo (pamätajú na) dobré.
- 23 Pri každej tvrdej práci býva zisk,
no prázdny štebot privádza len k žobráctvu.
- 24 Korunou múdrych je ich skúsenosť
a vencom pochábl'ov (je ich) bláznovstvo.
- 25 Pravdivý svedok zachraňuje životy,
ten však, kto vraví kadejakú lož, je záhubcom.
- 26 Ten, kto sa bojí Pána, má (v ňom) pevnú nádej,
i jeho deti majú sa kam utiekať.
- 27 Bázeň pred Pánom je zdrojom života,
aby sa vyhlo slučkám, (ktoré nastavila) smrť.
- 28 V množstve ľudu (väzí) honosenie kráľovo
a v malom počte ľudí vladárova záhuba.
- 29 Trpezlivý (má) veľa rozumu,
prchký však vyvádza (priam) bláznovstvo.
- 30 Pokojná myseľ (značí) život pre telo,
náruživosť je však (ako) hni, čo sa vrta do kostí.
- 31 Utlačovateľ núdzneho sa rúha jeho Tvorcovi,
ale cíí ho ten, kto sa nad bedárom zmilúva.
- 32 Bezbožný zhynie svojou (vlastnou) zlobou,
spravodlivý sa však upevňuje svojou bezúhonnosťou.
- 33 Múdroosť odpočíva v srdci rozvážneho (človeka),
(rovnako) sa však prejavuje, čo je vnútri pochábl'ov.
- 34 Spravodlivosť dvíha národ,
hriech je však hanbou národov.
- 35 Kráľova priazeň (sa dostáva) rozumnému sluhovi,
ničomníka však stíha jeho hnev.

- urážlivé slovo vzbudzuje však zlosť.
- 2 Jazyk múdrych je pre vedomosť ozdobou
ale ústa bláznov chrlia bláznovstvá.
- 3 Na všetkých miestach (vidia) oči Pánove,
čo pozerajú na dobrých i zlých.
- 4 Lahodnosť jazyka je stromom života,
ale poraňuje dušu, keď je nerestný.
- 5 Blázon pohŕda otcovou disciplínou,
lež ten, kto prijíma pokarhanie, správa sa rozumne.
- 6 V dome spravodlivého je veľká hojnosť,
lež v príjmoch bezbožného, je zmätok (nad zmätok).
- 7 Pery mudrcov rozsievajú vedomosť,
no nie tak srdce pochábl'ov.
- 8 Obeta bezbožných je odporná Pánovi,
modlitba spravodlivých je mu však pôžitkom.
- 9 Púť bezbožného príkri sa Pánovi,
miluje však toho, kto nasleduje spravodlivosť.
- 10 Prísny trest (čaká) na toho, kto schádza (zo správneho) chodníka;
zomrie, kto neľúbi, keď sa mu vyčíta.
- 11 Aj záhrobie a podsvetie sú (odhalené) pred Pánom,
nuž, o čo viac srdcia ľudských synov!?
- 12 Posmievač nemá rád, keď sa mu robia výčitky,
(a preto) sa nestýka s múdrymi.
- 13 Veselé srdce rozlieva jas po tvári,
bolesť srdca však zarmucuje ducha.
- 14 Srdce rozumného sa zháňa za vedomosťou,
lež ústa pochábl'ov sa vyžívajú v bláznovstve.
- 15 Smutné sú všetky dni bedára,
lež (človek) jasnej mysle (má) vždy hodokvas.
- 16 Lepšie je (mať) málo a báť sa Pána,
než veľký poklad, a s ním nepokoj.
- 17 Lepšia je zelenina za pokrm a láska popritom,
ako vykŕmený vól a pritom nenávisť.

- 18 Vznetlivý človek nieti roztržku,
trpezlivý však škriepku chlácholí.
- 19 Cesta leňocha je s'aby trnám zatarasená,
lež chodník robotných je vysypávaný.
- 20 Múdry syn naplňuje (svojho) otca radosťou,
pochabý človek pohrda však svojou materou.
- 21 Bláznovstvo je nerozumnému (človekovi) potechou,
rozvážny muž však mieri rovno (kam mu treba) ísť.
- 22 Vychodia nazmar plány, keď niet porady,
daria sa však (tam, kde je) veľa poradcov.
- 23 Človek sa teší z (podarenej) odpovede svojich úst
a slovo v pravý čas - ojakéže je dobré!
- 24 Nahor (vedie) životná púť rozumného (človeka),
aby sa vyhol dolu podsvetiu.
- 25 Pán zborí dom pyšných (ľudí),
ale medzi vdovy upevní.
- 26 Podliakove plány sa príkria Pánovi,
lež čisté reči sú mu príjemné.
- 27 Búra svoj dom, kto sa lakomo zháňa za ziskom,
ten však, kto nenávidí podplácanie, bude žiť.
- 28 (O tom, čo) odpovedať, húta srdce spravodlivého,
lež ústa bezbožných chrlia zlomyseľnosti.
- 29 Pán je ďaleko od bezbožných,
modlitbu spravodlivých však vyslycha.
- 30 Priateľský pohľad rozveseľuje srdce,
dobrá zvesť osviežuje do kostí.
- 31 Ucho, čo vníma spasiteľné karhanie,
(rado) sa pristavuje medzi múdrymi.
- 32 Kto striasa disciplínu zo seba, ten sebou samým pohrda,
kto však dbá na to, keď ho karhajú, chytá sa rozumu.
- 33 Výchovou k múdrosti je bázeň pred Pánom,
pred slávou je však pokora.

Prozreteľnosť Božia zahrnuje všetko

- XVI.** ¹ Človeku patrí uvažovať v srdci,
no výpoveď (dáva) Pán na jazyk.
- ² Človeku sa môže zdať, že sú jeho cesty čisté napospol,
ale Pán je ten, čo posudzuje pohnútky.
- ³ Zver svoje diela na Pána
a podaria sa tvoje zámery.
- ⁴ Pán všetko stvoril pre svoj cieľ,
aj bezbožného na deň pohromy.
- ⁵ Pánovi je odporný každý nadutec,
stavím sa (s kýmkoľvek), že trestu neujde.
- ⁶ Previnenie sa vykupuje opravdivým milosrdenstvom
a zlému sa vyhýba bázňou pred Pánom.
- ⁷ Ak sa Pánovi ľúbia cesty (nejakého) človeka,
pomerí aj jeho nepriateľov s ním.
- ⁸ Lepšie (mať málo spravodlivým (spôsobom),
ako veľké dôchodky a nespravodlivo.
- ⁹ Človek si v duchu rozvažuje svoju púť,
ale Pán riadi jeho krok.
- ¹⁰ Na kráľových perách je Božia výpoveď,
(preto) sa jeho ústa neprehrešia v rozsudzovaní.
- ¹¹ Váha a misky prináležia Pánovi,
jeho dielom sú všetky kamienky (vo) vrecku.
- ¹² Je ohavnosťou, aby králi konali bezbožne,
lebo (len) spravodlivosťou sa upevňuje trón.
- ¹³ Kráľovou záľubou sú pery pravdivé
a rád má toho, kto sa vyjadruje úprimne.
- ¹⁴ Kráľov hnev - poslovia smrti,
a uchláchoľuje ho múdry muž.
- ¹⁵ Na jasnej tvári kráľovej (sa) život (zrkadlí)
a jeho láskavosť je sťa mrak pršky za vesny.

- 16 Nadobúdanie múdrosti je oveľa lepšie nad zlato
a získavanie rozumnosti vypláca sa nad striebro.
- 17 Vyhybat' zlu je hradskou cestou počestných,
chráni si život, kto stráži svoju púť.
- 18 Pýcha (je) pred skazou
a pred pádom je namyslený duch.
- 19 Lepšie ponížovať sa s poníženými,
než s pyšnými sa deliť o koristi.
- 20 Nachádza šťastie, kto sa dáva (dobrým) slovom poučiť,
a blažený je ten, kto sa spolieha na Pána.
- 21 Ten, kto má múdre srdce, bude vyhlásený za rozumného;
a prívetivá reč zvyšuje ešte vnímavosť.
- 22 Rozum je prameňom života pre (človeka), ktorý ho má,
pre bláznov je však trestom bláznovstvo.
- 23 Múdremu myseľ (vkladá) do úst rozvahu
a na perách mu rozmnožuje účinnosť.
- 24 Plást medom pretekajúci sú slová láskavé,
sladkosť (z nich prúdi do) duše a osvieženie (do) kostí.
- 25 Nejedna cesta vidí sa byť správna človeku,
napokon však vedie do smrti.
- 26 Hlad pracujúceho zaň pracuje,
lebo ho naháňajú jeho ústa (do práce).
- 27 Ničomný človek strojí zlé
a na perách má plameň blčiaci.
- 28 Prevrátený človek seje rozbroje
a pletkár rozlučuje priateľov.
- 29 Ukrutník (sa usiluje) zviest' svojho blížneho
a viest' ho cestou nedobrou.
- 30 (Keď niekto) prižmuruje oči, snuje zlo,
(keď si niekto) hryzie pery, (už) zlo dokonal.
- 31 Šediny sú ozdobnou korunou,
(no táto koruna) sa nadobúda čestnou púťou (života).
- 32 Lepšie je byť trpezlivý ako silák,

(lepšie) sa ovládať, než mesto zaujať.

- 33 Lós sa hádže do záhybu,
ale každé jeho rozhodnutie (býva) od Pána.

Prís17

Spokojný je človek spravodlivý, zlý sa zháňa večne

- XVII.** ¹ Lepší je (krajec) chleba suchého a pokoj pri tom,
ako dom mäsom obetným nabitý a pri tom svár.
- ² Rozumný sluha vyšvihne sa nad (Pánovho) syna naničhodného
a s jeho bratmi si podelí dedičstvo.
- ³ Téglik je na striebro a (taviaca) pec na zlato,
srdcia však skúša Pán.
- ⁴ Ničomník striehne (na výpoveď) perí ničomných
(a) luhár dopriava sluchu záškodnému jazyku.
- ⁵ Kto si robí posmech z bedára rúha sa jeho Tvorcovi,
kto sa raduje z nešťastia, toho trest neminie.
- ⁶ Korunou starcov (sú ich synovia a) vnukovia
a ozdobou synov (sú) ich otcovia.
- ⁷ Nesluší ušľachtilá reč bláznovi
a lživé reči šľachetnému (človeku).
- ⁸ Podplatný dar je vzácnym kameňom
v očiach (toho, kto ho) dáva (druhému),
všade sa stretá s úspechom, kde sa len obráti.
- ⁹ Kto zatajuje previnenie, ten sa usiluje lásku (zachovať),
kto ďalej o ňom rozpráva, ten odpudzuje priateľov.
- ¹⁰ Viac zapôsobí (jedno) pokarhanie na rozumného,
ako sto palíc ,na blázna.
- ¹¹ Zlý sa (vždy) usiluje iba vzdorovať,
no pošle sa naň posol ukrutný.
- ¹² Lepšie sa človekovi stretnúť s medvedicou, ktorej vzali mlád'atá,
ako s bláznom v jeho bláznovstve.
- ¹³ Kto odpláca zlým za dobré,
nehne sa z jeho domu nešťastie.

- 14 Púšťať sa do zvydu je (ako) pretŕhať vodnú (hať),
a preto nechaj škriepku prv, než vybúši.
- 15 Aj ten, kto ospravedlňuje bezbožného,
aj ten, kto odsudzuje spravodlivého,
obidvaja sa príkria Pánovi.
- 16 Načo len má blázon v ruke peniaze?!
Kúpi (si) múdrosť, keď nemá rozumu?
- 17 Priateľ miluje v každý čas
a v súžení je z neho brat.
- 18 Potratil rozum človek, ktorý tleska do dlaní,
keď za svojho blížneho dáva záruku.
- 19 Kto má rád zvydu, má rád hriech
kto stavia svoju bránu vysoko, chce zrútenie.
- 20 Ten, kto je skazeného srdca, nenájde nič dobrého
a kto má vrtký jazyk, padne do zlého.
- 21 Kto splodil blázna, (splodil si ho) na svoj zármutok
otec nebude mať z blázna radosti.
- 22 Veselé srdce slúži na zdravie,
zronený duch však kosti vysúša.
- 23 Bezbožník tajne prijíma dar (na podplatenie),
by poprekrúcal právne chodníky.
- 24 Múdrosť (sa zračí) na výzore rozumného (človeka),
bláznove oči (sa) však (pasú) v zemskej končine.
- 25 Bláznivý syn je na mrzutosť svojmu otcovi
a na zármutok svojej rodičke.
- 26 Vonkoncom nie je dobré pokutovať spravodlivého,
biť (ľudí) statočných je (celkom) nesprávne.
- 27 Kto drží jazyk za zubami, ten vie, (čo je) vedomosť,
a kto je chladnokrvný, je muž rozumný.
- 28 Aj pochábl'a, ak mlčí, pokladajú za múdreho,
keď zatíska pery, za rozumného.

Škriepivosť a znášanosť

- XVIII.** ¹ Zádrapku hľadá, kto by sa rád odlúčiť,
všetkými prostriedkami vyvoláva spor.
- ² Umnosť sa nepozdáva bláznovi,
len vyjavenie svojich myšlienok.
- ³ Tam, kde príde bezbožný, dostaví sa aj opovrhnutie
a s hanbou (príde) potupa.
- ⁴ Sť'a vody hlboké sú slová z mužských úst,
(sú ako) rozvodnený potok, (ako) prameň múdrosti.
- ⁵ Je mrzké nadržiavať násilníkovi
a toho, kto má pravdu, gniaviť na súde.
- ⁶ Pery blázna zapletávajú sa do škriepky
a jeho ústa volajú, (že by rád) buchnáty.
- ⁷ Ústa blázna sú (mu) na skazu
a jeho pery sa mu zastrájajú na život.
- ⁸ Slová klebetníka sú sť'a lahôdky
a schádzajú až na samé dno žalúdka.
- ⁹ Už (aj ten, kto je) vo svojej práci nedbalý,
je bratom toho, ktorý (všetko) premárnil.
- ¹⁰ Pánovo meno je pevnou vežou,
spravodlivý do nej utečie a je bezpečný.
- ¹¹ Majetnosť boháča je pevným mestom preň
a sť'aby vysoký múr v jeho predstave.
- ¹² Pred skazou (býva) povýšenosť srdca ľudského,
pred slávou je však pokora.
- ¹³ Ak odpovedá (niekto) skôr, než (riadne) počuje,
(za) bláznovstvo (sa) mu (to počíta) a (za) hanbu.
- ¹⁴ Mužný duch znáša svoju chorobu,
no myseľ zronenú kto môže zniest'?
- ¹⁵ Rozumné srdce nadobúda vedomosť
a ucho múdrych (ľudí) hľadá poznanie.
- ¹⁶ Dar kliesni cestu človeku
a vymáha mu prístup k veľmožom.

- 17 Spravodlivým (sa zdá ten, kto) prvý (začína) svoj spor,
kým nepríde jeho blížny a neusvedčí ho.
- 18 Lós potlačuje rozopry,
rozsudzuje aj mocnárov.
- 19 Brat, urazený neverou, (je mocnejší) než mestská tvrdz.
Spory sú ako hradné závory.
- 20 Z ovocia (svojich) úst sa každý nasýti,
do sýtosti sa naje žatvy svojich pier.
- 21 Smrť (priam tak) ako život (býva) v moci jazyka
a tí, čo radi (obracajú) ním, budú sa živiť jeho ovocím.
- 22 Kto našiel dobrú ženu, našiel (niečo) znamenité
a dostal milostný dar od Pána.
- 23 Chudák sa prihovára prosebne,
lež tvrdo odpovedá bohatý.
- 24 Nieкто (má) takých priateľov, čo sú mu (iba) na škodu,
niektorý priateľ sa však väčšmi pridíža než brat.

Prís19

O bedároch, o falošných svedkoch, o zaháľ'ačoch a posmešníkoch

- XIX.** ¹ Lepší je bedár, ktorý chodí vo svojej bezúhonnosti,
ako boháč, ktorý (neopúšťa) svoje krivolaké chodníky.
- 2 Ani nedostatok rozumného nazerania nie je dobrý,
(kto však) natáhuje nohy, potkne sa.
- 3 Človeku prevracia cesty (vlastné) bláznovstvo,
a jeho srdce sa hnevá na Pána.
- 4 Bohatstvo získava (čoraz) viac priateľov,
chudák však stratí (aj) svojho priateľa.
- 5 Falošný svedok neostane bez trestu
a neutecie (ten, kto) vypúšťa (z úst kadejakú) lož.
- 6 Mnohí sa koria urodzenému (človekovi)
a štedrému sú všetci veľmi oddaní.
- 7 Bedár je všetkým svojim bratom odporný,
o čo viac sa jeho priatelia vzdialia od neho!

Ženie sa za slovami, čo nič neznačia,
kto ...

- 8 Kto rozvíja (svoj) um, má svoju dušu rád,
kto zachováva rozumnosť, dobre sa mu povodí.
- 9 Falošný svedok neostane bez trestu
a zahynie, kto vypúšťa (z úst kadejakú) lož.
- 10 Nesvedčí kratochvíľa bláznovi,
pravdaže (ani to), aby sluha nad kniežatami panoval.
- 11 Rozumnosť krotí v človekovi jeho hnev
a je mu na česť, že sa vie povzniesť nad previnením.
- 12 Revaniu levíčaťa (sa podobá) kráľov hnev,
lež jeho blahosklonnosť je (zas ako) rosa na byli.
- 13 Bláznivý syn je na nešťastie svojmu otcovi
a škriepna žena je sťa neprestajný cícerok.
- 14 I dom, i majetok sa dedia po predkoch,
rozumná žena je však od Pána.
- 15 Lenivosť pohružuje v spánok hlboký
a ťarbák bude hladovať.
- 16 Kto zachováva prikázanie, zachováva svoj život,
zomrie však ten, kto nevšíma si svojich ciest.
- 17 Požičiava Pánovi, kto sa nad chudákom zľutúva,
a on mu jeho dobrodenie odplatí.
- 18 Bi svojho syna, kým je voľajaká nádej
lež aby si ho zabil, nech ti (ani) na um nezíde!
- 19 Kto srší hnevom, nech si znáša trest,
lebo keď zachrániš ho (pred ním teraz), ešte pridávaš (k pokute).
- 20 Počúvaj radu a prijmi výčitku,
pretože (takto) zmúdrieš napokon.
- 21 V ľudskom srdci je veľa myšlienok,
podarí sa však (iba) rozhodnutie Pánovo.
- 22 Človekovi vynáša jeho dobrota
a lepší bedár ako podvodník.
- 23 Bát sa Pána (je užitočné) pre život

a (kto tak robí), prenocuje sýty a nestihne (ho) nešťastie.

- 24 Ak leňoch strčí ruku do misy,
ani len k ústam nevztiahne ju (spät').
- 25 Keď bijú posmievača, prostomyseľný sa chytá rozumu,
keď vyčíta sa rozumnému, pochopí.
- 26 Kto hubí otca, plaší mať,
je synom ohavným a hanobným.
- 27 Prestaň, syn môj, počúvať, keď sa ti vyčíta,
a zatúlaš sa od rozumných slov.
- 28 Ničomný svedok posmieva sa zákonu
a ústa zloprajníkov hlcú nepravosť.
- 29 Na posmievačov sú pripravené prúty,
na chrbty pochábl'ov však buchnáty.

Prís20

O hýrivcoch, klamároch a nezbedníkoch

- XX.** ¹ Posmievač je víno (a) nezbedník je nápoj opojný,
lenže nik (z tých, čo) po ňom bažia, múdry nebýva.
- 2 Revaniu levíčat'a (sa podobá) hrozba kráľova,
ten, kto ho popudzuje k hnevu, hreší proti sebe samému.
- 3 Je pre človeka ct'ou, keď (pokojne) sedí, (kde sa strhol) spor,
lež každý blázon, sa zamieša (do škriepky)
- 4 Leňochovi sa nechce orať z jesene,
(potom) sa zháňa za žatvy, a nieto (ničoho).
- 5 (Sťa) vody hlboké (sú) plán(y) v srdci človeka,
rozumný muž ich však vie odtiaľ vytiahnuť.
- 6 Je veľa ľudí, čo sa chvália svojou dobrotou,
ale kto nájde muža vskutku spoľahlivého?
- 7 (Ak niekto) kráča v bezúhonnosti a spravodlivosti,
(budú) po ňom blažení jeho synovia.
- 8 Kráľ, ktorý sedí na sudcovskej stolici,
rozráža svojím bystrozrakom všetko zlé.
- 9 Kto môže povedať: „Ja som si srdce očistil,

- som čistý od hriechu?“
- 10 Dvojaké závažie a miera dvojaká,
obidvoje sa príkri Pánovi.
- 11 Už chlapec dáva svojimi skutkami najavo,
či je čisté a správne jeho konanie.
- 12 Ucho, ktoré počuje, a oko, ktoré zrie,
oboje stvoril Pán.
- 13 Nemiluj spánok, aby si neschudobnel,
(len) otvor oči (a) máš chleba dosýta.
- 14 „Zlé, nanič!“ vraví, kto kupuje,
ale keď odíde, potom chváli sa.
- 15 Je zlata a (je) veľa koralov,
(ale) pery rozumného sú drahocennou nádobou.
- 16 Ber jeho odev, lebo sa zaručil za cudzinca
a za cudzinku (vezmi) záloh od neho!
- 17 Človeku veľmi chutí nestatočne nadobudnutý chlieb,
no nakoniec má plné ústa kamenia.
- 18 Plány sa daria, (len keď predchádzala) porada,
preto sa púšťaj do vojny (len) po rozumných úvahách!
- 19 Vyzrádza tajnosti, kto klebetí, kade sa len hne,
preto sa so strešteným rapotačom nepuť (do reči)!
- 20 Kto kľaje svojho otca abo svoju mať,
zhasne mu kahan v hustej tme.
- 21 Majetok od počiatku chvatne nadobudnutý
nebude požehnaný napokon.
- 22 Nehovor: „Ja sa za zlé vypomstím!“
(Len) dúfaj v Pána a pomôže ti.
- 23 Dvojaké závažie sa príkri Pánovi
a nie je dobrá váha falošná.
- 24 Pán (riadi) kroky človeka,
lež ako málo človek jeho ceste rozumie!
- 25 Je nebezpečné pre človeka: „Sväté!“ vyblafnúť
a (iba) potom rozvážiť si, (čo sa) sľúbilo.

- 26 Múdry kráľ previeva zločincov
a dá ich (mlátiť) kolesom.
- 27 Pánovým kahancom je ľudské svedomie,
čo prekutáva všetky skryty života.
- 28 Dobrotivosť a vernosť ochraňujú vladára
a dobrosrdečnosťou podopiera svoj trón.
- 29 Ozdobou mladých (je) ich moc,
okrasou starcov (sú ich) šediny.
- 30 Krvavé sinky olamujú zlo
a údery riadia skryty života.

Prís21

Boh je bezvýhradným Pánom ľudských srdc a ľudských ciest

- XXI.** ¹ Sťa vodná struha je srdce kráľa v ruke Pánovej,
vedie ho, kamkoľvek chce.
- 2 Človeku sa môže zdať, že každá jeho cesta správna je,
lenže srdcia posudzuje Pán.
- 3 Pestovať statočnosť a rozvahu
sa väčšmi páči Pánovi ako obeta.
- 4 Povýšenecký pohľad a srdce naduté,
čo hriešnici pokladajú (za) svetlo, (je) hriech.
- 5 Úsilia príčinnivého (vedú ho) vždy k zisku,
lež každého, kto by rád rýchlo nahonobiť, (vedú) k veľkej chudobe.
- 6 Poklady, vyzískané lživým jazykom,
sú ako rozoviata para, ako slučky, (ktoré nastrojila) smrť.
- 7 Násilie bezbožných strhne aj ich (samých),
lebo sa vzpierali konať podľa práva.
- 8 Krivolaká je cesta muža, obťažného vinou,
ale kto je čistý, správny (je aj) jeho čin.
- 9 Lepšie je bývať v kútiku na streche,
ako s hašterivou ženou v jednom dome pospolu.
- 10 Duša tyrana žiada zlé,
jeho blížny nenájde v jeho očiach zľutovanie.

- 11 Keď trescú posmievača, prostomyseľný múdrie,
keď poučujú múdreho, rozširuje si vedomosť.
- 12 Spravodlivý pozoruje dom nespravodlivého,
do akej záhuby sa rútia bezbožní.
- 13 Kto si ucho zapcháva, keď sa bedár krikom (ozýva),
bude (raz) volať tiež, ale vyslyšaný nebude.
- 14 Dar potajomky daný krotí hnev
a podarúnok za ňadrami prudkú zlosť.
- 15 Spravodlivého napĺňa radosť, keď (vidí) súdiť spravodlivo,
hrôza však tých, čo pášu nepravosť.
- 16 Človek, čo zblúdil z cesty múdrosti,
(čoskoro) bude v ríši mŕtvych spočívať.
- 17 Kto rád má radovánky, bude biedu trieť,
nezbohatne, kto víno rád a olej (voňavý).
- 18 Výkupným za spravodlivého (býva), ničomník,
a vierolomník (nastupuje) na miesto statočných.
- 19 Lepšie je bývať na pustatine,
ako s hašterivou ženou mrzutosť.
- 20 V príbytku múdreho (je) vzácny poklad a (takisto) olej (voňavý),
pochabý človek ho však premrhá.
- 21 Kto sa usiluje o statočnosť a milosrdenstvo,
nachádza život, (statočnosť) a česť.
- 22 Múdry vystúpi do mesta hrdinov
a zborí baštu, ktorá budila v nich dôveru.
- 23 Ten, kto je strážcom svojich úst a svojho jazyka,
je strážcom svojej duše pred úzkosťami.
- 24 Nespratný nafúkanec, zvaný posmievač,
vyčíňa vo svojej nesmiernej pýche.
- 25 Vlastná žiadostivosť umorí leňocha,
lebo sa jeho ruky štítia roboty.
- 26 Celý deň modlíka a modlíka;
spravodlivý však rozdáva a neskrblí.

- 27 Obeta hriešnikov je odporná Pánovi,
zvlášť, keď sa obetuje na zlý úmysel.
- 28 Falošný svedok vyjde navnivoč,
ale človek, ktorý počúva, bude stále hovoriť.
- 29 Oplan vystavuje bezočivý výzor na obdiv,
statočný (človek) si však dáva pozor na cestu.
- 30 Niet múdrosti, niet rozumnosti
a nieto rady proti Pánovi.
- 31 Kôň býva prichystaný na deň, (keď sa strhne) boj,
lenže Pán dáva víťazstvo.

Prís22

Dobré meno, správna výchova a dobročinnosť

- XXII.** ¹ Meno je hodno viac ako veľké bohatstvo,
priazeň je lepšia nad striebro a nad zlato.
- 2 Boháč a bedár patria dovedna,
obidvaja sú dielom Pánovým.
- 3 Prozreteľný (človek) predvída nehodu a vyhne sa,
neskúsení však idú ďalej (neopatrne) a doplácajú (na svoj nerozum).
- 4 Odmena poníženej bázne pred Pánom
je bohatstvo a česť a život (pospolu).
- 5 Bodľáč (a) osídla (sa stelú) zvrhlému - človekovi na cestu,
kto si však chráni život, vyhne sa im zďaleka.
- 6 Navykaj chlapca na životnú dráhu, ktorej sa mu treba pridržať,
a neodchýli sa od nej ani v starobe.
- 7 Boháč panuje nad chudobnými,
kto si však požičiava, je veriteľovým sluhom.
- 8 Kto seje nepravosť, ten bude skazu žať,
prút jeho prchkosti sa pomínie.
- 9 Požehnaný bude, (kto vie) dobrým okom (pozerat'),
lebo dáva chudákovi zo svojho chleba.
- 10 Vyžeň posmievača a vyst'ahuje sa škriepka (s ním),
rozopra a hanba prestanú.

- 11 (Pán) má rád toho, kto má čisté srdce, a milí sú mu neporušení.
Človeku ľúbych perí je kráľ priateľom.
- 12 Oči Pánove (všetko) strážia bedlivo
zámery vierolomníkov však obracia navnivoč.
- 13 Leňoch hovorí: „Vonku je lev,
mohol by ma roztrhať na (niektorej) ulici.“
- 14 Hlbokou jamou (sú) ústa cudzích (žien),
ten do nej padne, na koho sa hnevá Pán.
- 15 Bláznovstvo väzí v srdci chlapčat'a,
trestajúci prút ho však stadiaľ vyženie.
- 16 Utlačovateľ chudobného množí jeho (majetok),
kto dáva boháčovi, (privodí ho) iba do nedostatku.

Výroky mudrcov

Prvý dodatok

- 17 Nakloň svoj sluch a moje slová čuj
a obráť svoju myseľ k tomu, čo ja viem.
- 18 Lebo bude krásne, ak ich vo svojom vnútri zachováš,
keď na perách ti budú pohotové napospol.
- 19 Aby si v Pána skladal dôveru,
o jeho cestách ťa dnes poučam.
- 20 Či som ti nenapísal zas a za
vo (forme rozmanitých) rád a náhľad(ov),
21 (aby som) ťa oboznámil (s) pravdou, (s) pravdivými výroky,
aby si správne odpovedal tým, čo sa ťa spytujú?
- 22 Nezdieraj chudobného preto, že je chudobný,
a negniav v bráne bedára,
23 lebo Pán prevezme ich pravotu
a oberie ich obračov o život.
- 24 Nepobrataj sa s hnevým človekom
a s prchkým chlapom neobcuj,
aby si tiež nenavykol jeho chodníčkom
a nenastrojil svojej duši sieť.
- 26 Nepatri k tým, čo tleskajú (ihneď do dlaní na znak) záruky,
k tým, čo sa zaručujú za dlhy.
27 Ak nebudeš mať z čoho zaplatiť,
vezmú tvoje lôžko spod teba.
- 28 Nehýb medzu prastarú,

(tú), ktorú ustálili tvoji otcovia.

- 29 (Ak) vidíš chlapa, (ktorý je) rúči vo svojej robote,
(nuž, vedz, že) bude slúžiť u kráľov,
nebude slúžiť u bezvýznamných ľudí.

Prís23

- XXIII.** ¹ Keď si sadneš s pánom jesť,
dobré si všímaj (toho), kto je pred tebou.
2 A nôž si prilož na hrdlo,
ak ovládať chceš svoju chuť.
3 Nežiadaš si jeho lahôdok,
bo je to pokrm oklamný.
4 Nenamáhaj sa zbohatnúť
(a) zdržuj svoju vynaliezavosť.
5 (Len čo) si mihol okom (na bohatstvo), už ho niet.
Lebo je isté, že si spraví perute a odletí jak orol k nebesám.
6 Nejedávaj chlieb u závistlivého (človeka)
a nežiadaš si jeho lahôdok!
7 Lebo ako zmýšľa v duši,
taký je.
„Jedz a pi!“, vraví ti,
ale jeho srdce ti nežičí.
8 Vydáviš sústo, čo si prehltoľ,
a budeš mrhať svoje pekné slová (podaromnici).
9 Nehovor bláznovi (nič) do ucha,
lebo (len) opovrhne rozumnosťou tvojich slov.
10 Nevnikaj za medzu prastarú
a neskracuj pole sirotám!
11 Lebo ich zástanca je mocný,
on bude viesť proti tebe ich pravotu.
12 Vovádzaj svoje srdce do učenia
a (napni) svoje uši k slovám rozumným.
13 Neukracuj chlapca na treste,
bo nezomrie, keď ho vyšľaháš korbáčom.
14 Ty ho vyšľaháš korbáčom
a (tým) zachraňuješ jeho dušu pred peklom.
15 Ak bude múdre tvoje srdce, syn môj,
radovať sa bude moje srdce tiež
16 a moje vnútro bude plesať,
keď budú tvoje pery správne (veci) hovoriť.

17 Nech nerozncujuje sa tvoje srdce kvôli hriešnikom,
 no (tým viac) v bázni pred Pánom každý deň,
 18 lebo (ti) kynie budúcnosť
 a tvoja nádej nazmar nevyjde.

19 Počúvaj, syn môj, aby si bol skúsený,
 a rovnou cestou svoje srdce veď!
 20 Nepatri (k tým, čo) spájajú sa vínom (nadmieru),
 (ani k tým, ktorí) nevedia sa najesť mäsa dosýta.
 21 Bo schudobnie pijan i ten, čo sa objedá,
 a ospanlivosť odieva do handier.

22 Poslúchaj svojho otca, ktorý je ti rodičom,
 a nepohrdaj svojou matkou na jej staré dni!
 23 Získavaj pravdu a nepredávaj (ju),
 múdrosť, náuku a rozumnosť!
 24 Radosťou plesá otec spravodlivého
 a rodič (syna) múdreho sa kochá v ňom.
 25 Nech kochajú sa (v tebe) tvoj otec a tvoja mat'
 a nech sa teší tvoja rodička!

26 Daj mi, syn môj, svoje srdce
 bár by tvoje oči nachádzali v mojich cestách záľubu!
 27 Bo jamou hlbokou je smilnica
 a úzkou studnicou je cudzoložnica.
 28 Aj ona striehne ako zákerník
 a rozmnožuje medzi ľuďmi tých, čo robia neverne.

29 Kto bedáka? Kto (vraví): „Jaj!“?
 Ktože sa vadí? Kto sa sťažuje?
 Kto bez príčiny rany (trži)?
 Ktože má oči zmútené?
 30 Tí, čo sa (dlho) bavia pri víne,
 čo chodia vychutnávať víno miešané.
 31 Nepozeraj ty na víno, jak skvie sa nachovo,
 ako sa blýska v pohári!
 Kľže sa (dolu hrdlom) lahodne,
 32 lež naposledok štipne ako had
 a kúsne ako zmija.
 33 Oči ti budú vidieť veci čudesné
 a tvoje srdce bude myslieť na pochabosti.
 34 Budeš sťa (ten, čo) na šírave mora spí,
 ako námorník, čo spí v koši na sťažni.
 35 „Nabili ma, (a) nebolelo ma,
 natľkli ma, (a) nič som necítil. -
 Kedy sa zobudím? Pôjdem ho hľadať zas.“

- XXIV. ¹ Nezávid' ľudom zlým,
 a nežiadaj si s nimi obcovat'!
- ² Lebo ich srdce myslí na zbojstvo,
 ich pery vyslovujú trápenie.
- ³ Múdrost'ou buduje sa dom
 a rozumnosťou býva upevňovaný.
- ⁴ Vedomosťou sa naplňujú komory
 všakovým hodnotným a krásnym imaním.
- ⁵ Múdry chlap (je viac ako) moc
 a umný človek (viac než) sila mohutná.
- ⁶ Bo (takto) po rozumných úvahách sa pustíš do vojny
 a úspech (je tam, kde je) veľa poradcov.
- ⁷ Múdrost' je privysoká truľovi,
 (a preto) v bráne neotvorí svojich úst.
- ⁸ Ten, kto sa zaoberá zlými zámermi,
 bude sa volat' intrigán.
- ⁹ Hriech chodí pochábl'ovi po myslí,
 nuž oškľiví sa ľudom posmievač,
- ¹⁰ Ak si chabý (teraz, keď sa dobre máš),
 (bude) slabá tvoja sila v čase: súženia.
- ¹¹ Zachraňuj na smrť vedených
 a vyslobodzuj tých, čo vedú na popravisko!
- ¹² Keby si povedal: „Nuž ja som o tom nevedel“ -
 či ten, čo váži srdcia, neporozumie?
 Ved' strážca tvojej duše vie,
 odplatí človekovi podľa jeho činov.
- ¹³ Jedz, syn môj, med, lebo je dobrý,
 a medu samotok je sladký tvojmu podnebiu.
- ¹⁴ Tak, vedz, (je) múdrost' tvojej duši.
 Ak si (ju) našiel, máš budúcnosť
 a tvoja nádej nazmar nevyjde.
- ¹⁵ Nestroj úklady, bohaprázdnny (človek), príbytku spravodlivého,
 nepustoš miesto, (kde sa kladie) na odpočinok.
- ¹⁶ Lebo spravodlivý vstane, hoc by padol sedem (ráz),
 zločinci však pohrúžia sa v nešťastí.
- ¹⁷ Neteš sa, keď padne tvoj nepriateľ
 a keď sa potkne, nech ti srdce neplesá,
- ¹⁸ aby (to) vari nepobadal Pán

a (nevyvolalo to) v jeho očiach neľúbosť,
aby neodvrátil od neho svoj hnev.

19 Nesrd' sa na tých, ktorí pášu zlo,
nerozhorčuj sa na zločincov!
20 Bo nemá budúcnosti zlý
(a) zhasne kahan bohaprázdných (ľudí).

21 Boj sa Pána, syn môj, aj vladára
(a) daj si pokoj s buričmi,
22 lebo náhle zdvihne sa ich záhuba;
a ktovie, (kedy vzíde) skaza od oboch?

Druhý dodatok

23 Aj tieto (príslovia sa pripisujú) mudrcom:

Je mrzké hľadiet' na osoby pri súde.

24 Kto vraví vinnému: „Si nevinný,“
ľudia ho budú preklínať (a) národy mu budú zlorečiť.
25 Tým však, čo sa zastávajú spravodlivosti, dobre sa povodí
a príde na nich požehnanie prehojné.

26 Bozkáva (na) pery,
kto dáva správnu odpoveď.

27 Vybav si vonku svoju robotu
a vykonaj ju na poli!
Potom (sa môžeš oženit') a budovať si dom.

28 Nebývaj pre nič za nič svedkom proti svojmu blížnemu,
ani nezavádzaj nikoho svojimi perami.

29 Nehovor: „Ako on urobil mne, tak aj ja jemu urobím.
Odplatím každému podľa jeho činov.“

30 Prešiel som popri poli lenivého človeka
a popri vinohrade chlapa, ktorý rozum potratil.
31 A hľa, bol celkom zarastený prhľavou,
jeho povrch pokrývalo bodľacie
a jeho múr sa rozváľal.

32 Keď som to videl, uvažoval som,
hľadel som a vzal som si ponaučenie.

33 „Trošičku pospať, trošku podriemať,
trošičku ruky zložiť na lôžku.“

34 Nuž príde ako tulák bieda na teba
a núdza je ozbrojený muž.

Druhá zbierka Šalamúnových prísloví

Prís25

XXV. ¹ Toto sú tiež Šalamúnove porekadlá, čo vypísali ľudia Ezechiáša, kráľa júdskeho.

Užitočnosť rozvážnosti, škodlivosť chvastúnstva

² (Je) Božou slávou zatajovať veci,
(je) slávou kráľov veci vyskúmať.

³ Výška neba, hĺbka zeme
a srdce kráľov sú nevyspytateľné.

⁴ Odstráň trosku zo striebra
a podarí sa zlatníkovi (umelecká) nádoba.

⁵ Odstráň bezbožníka spred kráľa
a upevní sa jeho trón v spravodlivosti.

⁶ Nevystatuj sa pred kráľom
a nepostav sa (ta, kde majú) miesto veľmoži.

⁷ Lebo je lepšie, (aby) ti povedali: „Potisni sa vyššie, sem!“
než by ťa uponížili pred kniežat'om.

⁸ Čo tvoje oči videli,
nechod' (s tým) hned' (a nezačínaj) spor!
Lebo čo si počneš napokon,
keď ťa tvoj blížny zahanbí?

⁹ Dožaduj sa práva, cti voči svojmu blížnemu,
ale maj ohľad na tajomstvo iného,
¹⁰ aby ti to nevyčítal, kto by (to) počul,
a nenarušil tvoju česť, čo si mal.

¹¹ (Sť'a) na strieborných misách zlaté jablká
(sú) slov(á), povedané v pravý čas.

¹² (Sť'a) zlatá obrúčka a klenot zo zlata
(je) múdry (mravo)kárca pre vnímavý sluch.

¹³ Ako (keď človek) ochladí sa snehom v horúčosti za žatvy,
(takým dobrodením je) spoľahlivý posol pre toho, kto ho posielal,
občerstvuje dušu svojmu pánovi.

¹⁴ Mraky a vietor, ale bez dažďa,
je človek, ktorý hory doly sľuboval, a nedal nič.

¹⁵ Trpezlivosťou sa dá knieža obmäkčiť

a kosti láme jazyk lichotný.

16 Našiel si med? Jedz, koľko je ti dost,
aby si sa ho nenajedol nadmieru a nemusel ho vydáviť.
17 Zdržiavaj svoju nohu od príbytku svojho priateľa,
aby ťa nemal po krky a neznenávidel ťa.

18 Kladivo, meč a ostrý šíp
je človek, ktorý krivo svedčí proti svojmu blížnemu.

19 Zlomený zub a noha vytknutá,
(je) spoliehanie na neverného (človeka) v čase úzkosti.

20 Vyzliekať kabát za chladného (počasia),
(liať) ocot na ranu
(je) spievať piesne srdcu smutnému.

21 Ak je ten, kto ťa nenávidí, hladný, daj mu chleba jesť,
ak je smädný, daj mu vody piť;
22 lebo tak mu žeravého uhlia nahrnieš na hlavu
a Pán ti odplatí.

23 Severný vietor nosí dážď
a potmehúdsky jazyk nahnevanú tvár.

24 Je lepšie bývať v kútiku na streche,
ako s hašterivou ženou v jednom dome pospolu.

25 Studená voda pre vyprahnutú dušu
(je) dobrá zvesť z ďalekého kraja.

26 Zmútená studnica a prameň skazený
(je) spravodlivý (človek), čo sa zakolíše pred bezbožníkom.

27 Jest' veľa medu nie je na osoh,
nuž, (priam tak) šetri s pochvalnými slovami!

28 (Sťa) mesto s preboreninami, bez múru,
(je) muž, čo nevie svojho ducha držať na uzde.

Prís26

Pochabosť, lenivosť, falošnosť

XXVI. ¹ Ako (je) nemiestny) sneh v lete a dážď za žatvy,
tak nepristane pochábl'ovi česť.

² Jak vrabec, ktorý lieta sem a tam, a lastovička, ktorá letí hocikam,
je nerozvážna kliatba: nepostihne (nikoho).

- 3 Bič na koňa, uzda na osla
a korbáč na chrbát pochábl'ov.
- 4 Neodpovedaj pochábl'ovi podľa jeho bláznovstva,
aby si sa mu nestal aj ty podobným.
- 5 Odpovedz pochábl'ovi podľa jeho bláznovstva,
aby sa nezdal múdry sebe samému.
- 6 Nohy si odtína (a) zakusuje nešťastie,
kto posielala odkazy po pochábl'ovi.
- 7 (Ako sú) nanič stehná chromému,
priam tak je porekadlo v ústach pochábl'ov.
- 8 (Človeku, ktorý by) priväzoval kameň do praku,
(podobá sa ten), kto preukazuje česť bláznovi.
- 9 Ako trň, čo sa opitému zadrel do ruky,
je porekadlo v ústach pochábl'ov.
- 10 Strelcovi, (ktorý) raní všetkých vokolidúcich,
(podobá sa ten), kto pochábl'a a opitého najíma.
- 11 (Ako) pes, ktorý sa vracia k tomu, čo vydávil,
je blázon, ktorý opakuje svoje bláznovstvo.
- 12 (Ak) vidíš muža, čo sa zdá byť múdrym sebe samému,
(nuž vedz, že) pochábel' (má) viacej nádeje než on.
- 13 Leňoch hovorí: „Strašný lev je na ceste,
na uliciach je lev.“
- 14 (Ako) sa dvere krúti na čapoch,
(priam tak sa krúti na svojej posteli lenivec.
- 15 Ak leňoch strčí ruku do misy,
ťažko mu vrátiť, sa ňou k svojím ústam späť.
- 16 Leňochovi sa vidí, že je múdrejší
ako sedem (iných, ktorí vedia) odpovedať rozumne.
- 17 Psa, čo si beží svojou cestou, chytá za uši
ten, kto sa mieša do (cudzieho) sporu, ktorý sa ho netýka.
- 18 (Ako ten, kto) vrhá zo samopaše
šípy, oštepy a smrť,
19 je človek, (ktorý) klame svojho blížneho
a (potom) vraví: „Ved' ja som len žartoval!“

- 20 (Kde) niet dreva, (tam) vyhasne oheň
a kde niet klebetníka, tichne svár.
- 21 Kozub je na uhlie a drevo na oheň
a škriepny človek na rozdúchavanie rozopry.
- 22 Slová klebetníka sú sťa lahôdky
a schádzajú až na samo dno žalúdka.
- 23 Sťa povlak nevyčisteného striebra na črepe
sú pery horúce a (pritom) srdce zlé.
- 24 Svojimi perami sa (síce) pretvaruje (ten, kto) prechováva nenávisť,
lež na myslí mu tanie klam.
- 25 Never mu, (ani) keby sa (ti) prihováral hlasom ľúbezným,
lebo v jeho srdci (väzí) sedem ohavností.
- 26 I keby niekto kryl nenávisť pretvárkou,
v rade vyjde jeho zloba najavo.
- 27 Kto kope jamu (druhému, sám) do nej padne,
a kto guľa kameň (na iného), privalí jeho samého.
- 28 Falošný jazyk nemá rád tých, ktorých rozdrvil,
a lichotivé ústa pripravujú pád.

Prís27

Ludská namyslenosť a prevrátenosť

- XXVII.** ¹ Nechvál sa zajtrajškom,
bo nevieš, čo prinesie deň.
- 2 Nech ťa chváli iný, a nie tvoje ústa
cudzí človek, a nie tvoje pery!
- 3 Kameň je ťažký a piesok váži tiež,
no jedovať sa na blázna je ťažšie nad oba.
- 4 Zúrivosť je ľúta a povodňou je hnev,
ale kto zmôže žiarlivosť?
- 5 Lepšia je dohovárka, vyslovená doprosta,
ako láska tajne prechovávaná.
- 6 Viac úprimnosti (je) v bitke milujúceho (človeka),
ako v klamných bozkoch nenávidiaceho (človeka).

- 7 (Ten, kto je) sýty, pošliape (aj) čistý med,
hladnému člověkovu je však každá horkost' sladkost'ou.
- 8 Zo svojho hniezda vyhnanému vtákovi
(podobá sa) muž, ktorý svoju postać opúšťa.
- 9 Vonný olej a vonný dym rozveseľujú srdce
a (priam tak) duša (pocit'uje) slasť z priateľovej porady.
- 10 Neopúšťať svojho priateľa ani druha otcovho
a do príbytku svojho brata nevstupuj!
- V deň tvojho nešťastia je lepší sused nablízku,
než v diali brat.
- 11 Buď múdry, syn môj, a buď môjmu srdcu na radosť,
aby som mohol svojho tupiteľa zahriaknuť.
- 12 Prozreteľný (človek) predvída nehodu (a) vyhne sa,
neskúsení (však) idú ďalej (neopatrne)
a doplácajú (na svoj nerozum).
- 13 Ber jeho rúcho, lebo sa zaručil za cudzinca
a za cudzinku vezmi záloh od neho!
- 14 Kto veľkým hlasom blahorečí svojmu priateľovi,
len čo vstal zaránky,
bude sa považovať (za človeka, ktorý chce) zlorečiť.
- 15 Neprestajné mrhosenie za pršky
a škriepna žena sú si rovnaké.
- 16 Tí, ktorí (by) ju (radi) zakryť,
(počínajú si ako ten, kto by rád) zakryl vietor
(a napokon) zvolá, (že je to len) olej (v) jeho pravici.
- 17 Železo brúsia železom
a človek šľachtí výzor svojho blížneho.
- 18 Pestovateľ figovníka bude jesť jeho ovocie
a ten, kto opatruje svojho pána, bude veľmi vážený.
- 19 Ako (sa) vo vode (odlišuje) tvár od tváre,
takisto ľudské srdce od (iného srdca) ľudského.
- 20 Záhrobie sa nenasýti, ani podsvetie,
a (takisto) sa nenasýtia (ani) oči človeka.
- 21 Téglik je na striebro a (taviaca) pec na zlato,
človek (sa) však (poznáva) podľa svojej dobrej povesti.

- 22 Keby si blázna roztĺkol tĺkom v stupke medzi krúpami,
neopustí ho jeho bláznovstvo.
- 23 Dbaj veľmi na vzhľad svojho dobytku
a venuj (svojim) stádam pozornosť!
24 Bo nie (je) hojnosť naveky;
alebo (sa dedí) koruna z pokolenia na pokolenie?
- 25 Keď zmizla tráva a ukázala sa (svieža) mládza
a po horách sa zozbierali byliny,
26 (potom) ti (donášajú) odev baránky
a capy (kúpnu) cenu pozemku.
27 A jesto mlieka kozieho dosť na výživu pre teba
aj na výživu pre tvoj dom a na živenie tvojich služobníc.

Prís28

Odmena spravodlivosti a štedrosti, trest lakomstva a bezcitnosti

- XXVIII.** ¹ Bezbožný uteká, hoc ho nik neplaší,
spravodlivý sa však cíti (taký) bezpečný ako levíča.
- 2 Bezprávie krajiny často mení kniežatá,
ale pod rozumným a rozvážnym mužom dlho sa žije v pokoji.
- 3 Zločinný hospodár, ktorý utláča bedárov,
(je ako) splavujúci dážď, po ktorom chleba niet.
- 4 Tí, čo nezachovávajú zákon, chvália bezbožníka,
tí však, čo zákon dodržiajú, stavajú sa proti nemu na odpor.
- 5 Zlí ľudia nemajú rozvážneho úsudku,
lež (ľudia), čo hľadajú Pána, rozumejú všetko.
- 6 Lepší je chudák, ktorý chodí vo svojej bezúhonnosti,
ako boháč, (ktorý chodí) kľukatými cestami.
- 7 Kto zachováva zákon, je syn rozumný,
kto sa však kamaráti s hodovníkmi, robí hanbu svojmu otcovi.
- 8 Kto rozmnožuje svoj majetok úrokmi a úžerou,
zhromažďuje ho (pre toho, kto) sa zľutúva nad chudobnými.
- 9 (Ak niekto) odvracia svoj sluch, aby nečul, zákon,
jeho modlitba je priam hanebnosť.
- 10 Kto na zlú cestu zvádza statočných, do svojej vlastnej jamy padne,
a bezúhonní zdedia blaženosť.

- 11 Boháčovi sa zdá, že múdrosť (vychlípal),
rozumný bedár ho však prezrie.
- 12 Keď spravodliví jasajú, je slávy dost' a dost',
keď sa však bezbožní dostávajú napovrch, ľudia sa rozpráchnu.
- 13 Tomu, kto tají svoje previnenia, povodí sa zle,
kto sa však vyzná (z nich) a nechá (hriech), dosiahne milosrdenstvo.
- 14 Blahoslavený človek, ktorý sa bojí jednotaj,
lež do nešťastia upadne ten, kto je srdca tvrdého.
- 15 Revúci lev a medveď túlavý
je nad úbohým ľudom bezbožný panovník.
- 16 Vladár, ktorý nemá rozumnosti, (býva) veľký vydierač,
(no iba) ten, kto nenávidí nestatočný zisk, bude dlho žiť.
- 17 Človeku, čo sa ľudskou krvou poškvrnil,
(hoc) uteká priam až po jamu, nech nik ruku nepodá.
- 18 Kto chodí neporušený, zachráni sa,
lež (ten, kto chodí) po dvoch cestách, padne na jednej.
- 19 Kto obrába svoju zem, má chleba dosýta,
kto sa však zháňa za daromnicami, nasýti sa chudoby.
- 20 Statočný človek bude veľmi požehnávaný,
lež toho, kto chce rýchle zbohatnúť, trest neminie.
- 21 Je mrzké nadržiat' osobám,
a nejuden človek sa pre kus chleba dopúšťa priestupku.
- 22 Závistlivý človek sa zháňa za majetkom
a nevie, že núdza príde naň.
- 23 Kto karhá človeka, potom nájde (uňho viac) vďačnosti
ako ten, kto sa mu podlizuje jazykom.
- 24 Kto kradne svojmu otcovi a svojej materi
a hovorí: „To nie je hriech,“
je roveň vrahovi.
- 25 Chamtivec nieti spor,
ale kto dúfa v Pána, bude (všetkým) oplývať.
- 26 Kto sa (len) na svoj rozum spolieha, je pochabý,
kto však chodí múdro, ten sa zachráni.

- 27 Kto dáva chudobnému, nemá nedostatok (ničoho),
kým tomu, čo si (pred ním) zrak zakrýva, zlorečiť budú veľmi.
- 28 Keď sa násilníci dostávajú navrch, treba sa skryť človeku,
a keď je po nich, spravodliví sa vzmáhajú.

Prís29

Požehnanie statočnosti, kliatba bezbožnosti

XXIX. ¹ Človek, ktorý je (popri všetkom) dohováraní hlavatý,
bude znezdavy zničeny a záchranu (preň) nebude.

2 Keď vládnu spravodliví, ľud sa raduje,
no keď sa násilníci zmocnia vlády, národ lká.

3 Kto má rád múdrosť, naplňuje svojho otca radosťou,
ten však, čo vydržiava pobehtice, prehajdáka majetok.

4 Kráľ spravodlivým (počínáním) upevňuje krajinu,
lež borí ju, kto dane vydiera.

5 Človek, čo pochlebuje svojmu blížnemu,
pred jeho krokmi rozprestiera sieť.

6 V priestupku zlého človeka (skrýva sa) osídlo,
spravodlivý však plesá a je veselý.

7 Spravodlivý sa zaujíma o právo bedárov,
bezbožník nemá (pre to) porozumenia.

8 Rozdúchávajú mesto lapajú,
múdri však odvracajú srditosť.

9 (Ak) sa múdry muž súdi s mužom bláznivým,
už či sa (ten) jeduje a či sa smeje, nedá mu pokoja.

10 Krvilační nenávidia bezúhonného,
no zastávajú jeho život statoční.

11 Pochábeľ vybuchuje celou svojou prudkosťou,
múdry ho však opätovne chlácholí.

12 U panovníka, ktorý počúva rád nepravdu,
čo služobník, to bezbožník.

13 Utláčaný i utláčateľ patria dovedna,
Pán osvečuje zraky obidvom.

- 14 Trón kráľa, ktorý spravodlivo súdi bedárov,
bude stáť pevne naveky.
- 15 Korbáč a karhanie dopomáha k múdrosti,
no samopašné dieťa robí hanbu svojej materi.
- 16 Keď pribúda bezbožných, rozmáha sa aj hriech,
spravodliví však uvidia ich pád.
- 17 Karhaj svojho syna a dožičí ti pokojného (života)
a bude skytať tvojej duši slasť.
- 18 Bez zjavenia (sa šíri) v ľude bezuzdnosť,
no sláva tomu (ľudu), ktorý sa pridržiava zákona.
- 19 Nevoľníka nemožno vyučovať (iba) slovami,
lebo nepodrobuje sa, hoci rozumie.
- 20 (Ak) vidíš muža, ktorý sa prenáhľuje vo svojom konaní,
(nuž vedz, že) pochábeľ (má viac) nádeje než on.
- 21 Kto vychováva svojho sluhu zmladi maznavo,
(pozná, že) skončí s pánovitosťou.
- 22 Hnevlivý človek nieti roztržku
a prchký chlap (sa podopúšťa) veľa priestupkov.
- 23 Vlastná pýcha ponížuje človeka,
ponížený duchom však dosahuje slávu.
- 24 Ten, kto sa spriaha so zlodejom, nenávidí seba samého,
počuje kliatbu, ale neoznami.
- 25 Strach z ľudí kladie nástrahu,
ten však, kto dôveruje v Pána, bude bezpečný.
- 26 Mnohí sa usilujú získať blahovôľu panovníka,
lenže od Pána (je) rozhodnutie pre každého (človeka).
- 27 Pre spravodlivých (je) bezbožník ohavou
a pre bezbožného (je) ohavou (ten, kto kráča) cestou statočnou.

Prís30

XXX. ¹ Slová Agura, Jakeho syna z Massy.
(Takto zneje) výrok (tohto) muža:

Vyznanie

Ja trápil som sa, Bože, do vysilenia,
do vysilenia som sa trápil, Bože, a som na konci.
2 Ved' menej viem než (ktorýkoľvek) muž
a nemám rozum ako iní ľudia,
3 nenaučil som sa múdrosti
a nenadobudol som vedomosti o Najsvätejšom.

4 Kto vstúpil do neba a (zasa) zostúpil?
Kto do svojho priehrstia vietor zozbieral?
Kto zviazal vody do odevu?
Ktože dal povstať všetkým zemským končínám?
Ako sa menuje a ako sa volá jeho syn? Ak to vieš.

5 Každá Božia reč je rýdza,
je štítom tým, čo dúfajú v neho.
6 Nepridávaj nič k jeho výrokom,
aby ťa nestrestal a nedokázalo sa, že si luhárom.

Prosba

7 Dve veci prosím od teba,
neodpri mi (ich), pokým nezomriem:
8 Nepravdivosť a lživú reč
(ráč) vzdialiť odo mňa!
Nedávaj mi ani chudobu, ani bohatstvo,
udeľ mi (vždy iba toľko, koľko) potrebujem na živobytie,
9 aby som sa nenasýtil (var') a nezaprel ťa
a nepovedal: „Kto je Pán?“,
alebo neschudobnel (vari), a (tak) nekradol
a nepotupil meno svojho Boha.

Príslovia a výpovede

10 Nehanob sluhu pred jeho pánom,
veď by ťa klial, a ty by si sa previnil.

11 Je pokolenie, ktoré kľáje svojho otca
a svojej matke nedobrorečí.

12 Je pokolenie, ktoré je čisté podľa svojho názoru,
hoci sa z neho nezmyl jeho hnus.

13 Je pokolenie, ktoré sa (na všetko) díva z vysoka
a ktoré zdvíha brvy vozvysok.

14 Je pokolenie so zubmi (ako) paloše
a s črenovými zubmi (sťaby) kosáky,
by zosekalo biednych zo sveta
a núdznych z povrchu zemského.

15 Pijavica má dvoje dcér
(a ony hovoria): „Daj! Daj!“

16 Tri veci sú, čo nedajú sa nasýtiť,
a štyri, (ktoré nikdy) nepovedia: „Dost!“
Podsvetie a lono ženy bezdetnej,
zem, čo sa (nikdy) nenapije vody nadostač,
a oheň, ktorý (nikdy) nehovorí: „Dost!“

17 Oko, ktoré robí (z) otca posmešky,
alebo zhrda poslušnosťou voči materi,
vyďobú na potoku havrany
a zožerú ho supie mláďatá.

18 Tri (veci) sú mi podivné
19 a štyri nepochopiteľné (vonkoncom):
púť orla na nebeskej (oblohe),
púť hada na skale,
púť lode morskou šíravou
a (napokon) púť muža k mladici.

20 Taká je aj cesta cudzoložnej ženy:
Naje sa, a (potom) si poutiera ústa
a povie: „Neurobila som nič zlé.“

21 Pre troje (vecí) chvie sa zem
22 a štvoro nemôže znieť (nijako):
Pre raba, keď sa stane vladárom,
23 pre chmuľa, keď má chleba dosýta,
pre neľúbenú (ženu), keď sa vydáva,
a pre slúžku, čo zapudzuje svoju gazdinú.

24 (Je) štvoro drobných (tvorov) na zemi,
a (pritom) sú múdre náramne:
25 Mravce sú malý národ,
a predsa sa v lete zásobujú potravou.
26 Hvizdáky nie sú dáke mocné pokolenie,
a (jednako) si zakladajú svoje sídla na skale.
27 Kobyľky kráľa nemajú,
a (predsa) všetky tiahnu rojom usporiadaným.
28 Jašteričku chytíš rukami,
a (jednako) býva v kráľovských palácoch.

29 Traja sú, čo si rázne kráčajú,
30 a štyria, ktorí chodia strmým (kročajom):
Lev, (ktorý je) najmocnejší medzi zvermi
a nezvrtne sa spiatky pred nikým,
31 kôň, osedlaný (do boja), a cap;
a kráľ, (keď ide) v čele svojho vojenského zástupu.

32 Či si už býval pochabý a vynášal si sa,
alebo si rozvažoval: Ruku na ústa!

- 33 Ved' úderom na mlieko vzniká maslo,
úderom na nos vyrinie sa krv
a úderom na hnev skrsá spor.

Naučenia kráľa Lamuela

Prís31

XXXI. ¹ Naučenia Lamuela, kráľa Massy, ktorým ho naučila jeho matka.

Naučenia

- ² Čo, syn môj, čože, syn môjho života,
čo (ti), syn mojich sľubov, (povedať)?
- ³ Nedávaj svoju (mužskú) silu ženám (záletným)
a svoju ľúbosť (tým, čo vedia) kráľov zahubiť.
- ⁴ Nesluší kráľom, Lamuel
(nesluší kráľom) víno piť
a panovníkom túžiť za nápojom opojným.
- ⁵ Ved' ináč pri popíjaní (by mohli) zabudnúť na zákon
a poprekrúcať právo všetkých bedárov.
- ⁶ Dávajte chudákovi nápoj opojný
a víno ľuďom skleslým na mysli,
⁷ nech sa napije a zabudne na svoju veľkú chudobu
a nech už ďalej nespomína na svoj trud!
- ⁸ Otváraj svoje ústa za zmlknutého
v pravote všetkých ponechaných (na seba)!
- ⁹ Otváraj svoje ústa, spravodlivo súd'
a zastávaj sa práva (človeka) biedneho a chudobného!

Zlatá abeceda o dobrej žene

- (Alef) ¹⁰ Ach, ktože nájde ženu dobrú?
Jej cena je nad perly.
- (Bet) ¹¹ Bezpečnosť nachodí srdce jej muža v nej,
bo núdze o zisk niet.
- (Gimel) ¹² Gazduje mu dobre, a nie zle
po všetky dni svojho života.
- (Dalet) ¹³ Dbá veľmi o vlnu a o ľan
a radostne jej ide práca od ruky.
- (He) ¹⁴ Hľa, podobá sa lodiam kupeckým:
zd'aleka dováža si výživu.

- (Vau) 15 Ved' vstáva ešte za noci
a rozdeľuje pokrm svojej čeľadi
a prácu svojim dievčatám.
- (Zain) 16 Zobzrie sa za poľom a (hned') ho kupuje,
vinicu vysádza zo zárobku svojich rúk.
- (Chet) 17 Chrabrosťou si prepasuje bedrá
a zosilňuje svoje ramená.
- (Tet) 18 Tu sladko zakúša, aké dobré je jej podnikanie,
nezhasína jej svetlo za noci.
- (Jod) 19 Jej ruky siahajú po praslici,
prstami drží vreteno.
- (Kaf) 20 Kde bedár, tam svoju ruku otvára
a k chudákovi ruky vystiera.
- (Lamed) 21 Ľakat' sa neľaká, čo s čeľad'ou, keď (príde) sneh,
bo všetka jej čeľad' má po dvoch oblekoch.
- (Mem) 22 Má narobené prikryvadlá pre seba,
batist a purpur sú jej odevom.
- (Nun) 23 Navôkol povestný je jej muž pri bránach
na zasadaniach so starcami krajiny.
- (Samech) 24 Speňažuje tiež jemné šatstvo, ktoré vyrába,
a kupcom odpredáva opasky.
- (Ajin) 25 Ako jej svedčia moc a krása za odev,
tak s úsmevom sa díva na budúci deň.
- (Pe) 26 Prehovoria jej ústa s múdrosťou,
láskavé slová sú na jej jazyku.
- (Çade) 27 Sleduje priebeh všetkej práce po dome
a nejedáva z chleba záhaľčivého.
- (Qof) 28 Keď prehovoria jej synovia, dobrerečia jej
a jej manžel zahrňa, ju pochvalou:
- (Reš) 29 „Rúče sa namáhalo veľa žien,
lež ty si ich všetky predstihla.“
- (Šin) 30 Spanilosť je klam a krása - daromnosť;
chválu si zasluhuje žena, čo sa bojí Pána.

(Tau) ³¹ (Tak teda) dožičte jej z ovocia jej rúk
a nech jej skutky zvestujú v bránach jej chválu!

KNIHA KAZATEĽ

Kaz1

I. ¹ Úvahy Dávidovho syna Kazateľa, kráľa nad Jeruzalemom.

Vedúca myšlienka spisu

² Márnosť, len márnosť - hovorí Kazateľ.
Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť.

Príroda vo svojom behu neustáva

³ Aký osoh má človek zo všetkej svojej námahy,
ktorou sa ustáva, (kým je) pod slnkom?

⁴ (Jedno) pokolenie prichádza,
(iné) pokolenie odchádza.
Zem však stojí naveky.

⁵ Slnko vychádza a slnko zapadá
a ženie sa späť na miesto, kde (zasa) vyjde.

⁶ Veje na juh a obráti sa na sever,
v ustavičnom krúžení duje vietor
a vietor sa vo svojom kolobehu opätovne vracia.

⁷ Všetky rieky tečú do mora,
a more sa nepreplňuje.
Kde vyvreli, k tomu miestu tečú rieky späť,
aby sa odtiaľ vydali na novú cestu.

⁸ Všetky bytosti sú podrobené ustávaniu -
vyrozprávať to nevládze nik.

Oko sa nenasycuje videním,
ucho sa nenaplní počúvaním.

⁹ Čo bolo, je to, čo aj zasa bude.
A čo sa už stalo, to sa opäť stane.

Nič nie je nové pod slnkom.